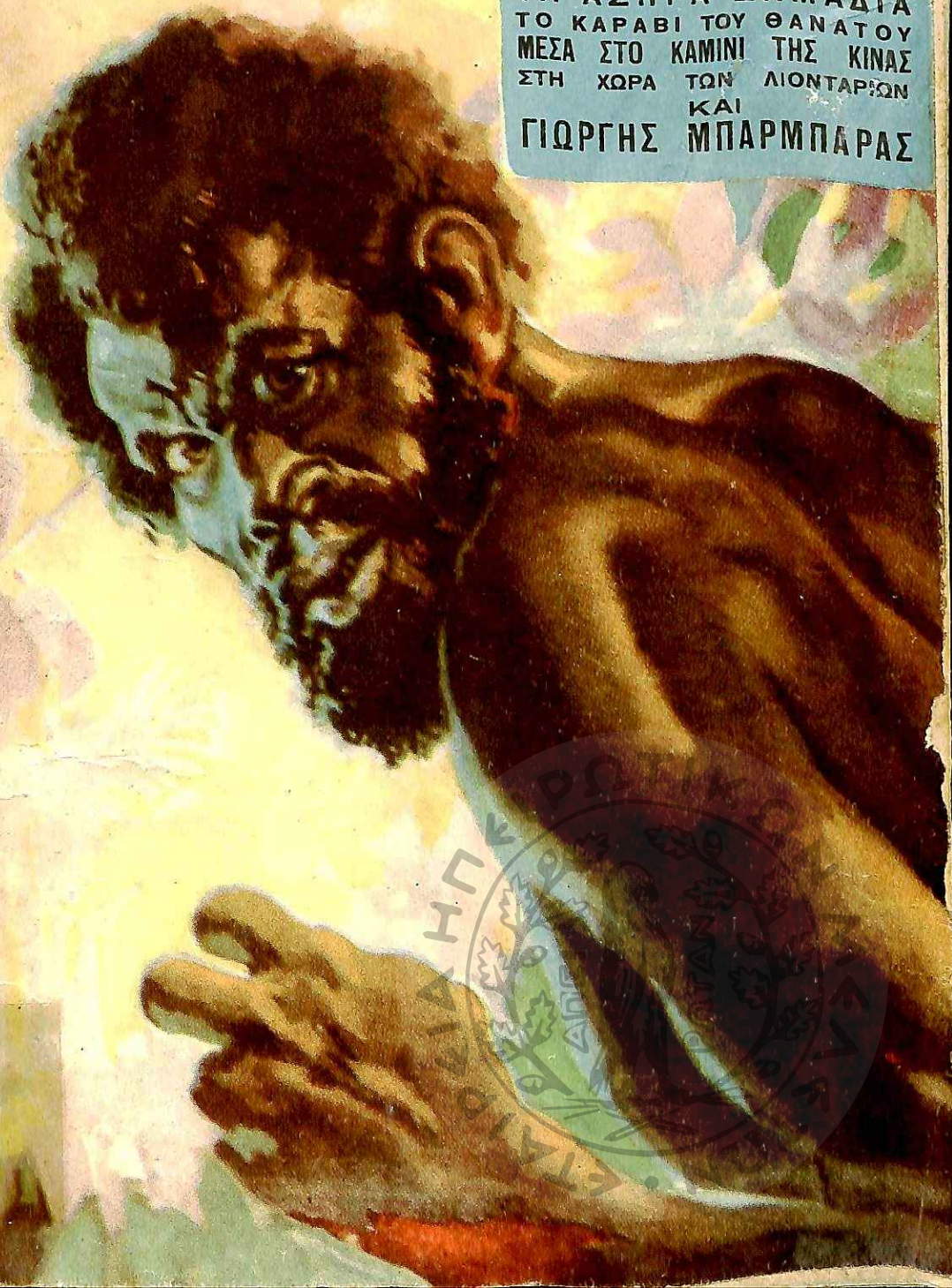

ΑΡ. 1

ΔΡΧ. 5

ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΑΣΤΡΑ ΣΗΜΑΔΙΑ
ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΑΜΙΝΙ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ
ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΙΟΝΤΑΡΙΩΝ
ΚΑΙ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΔΡΧ. 260 ΓΙΑ ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ ΔΡΧ. 130 ΓΙΑ ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ ΔΡΧ. 70
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ Λ.Α. 1.10.0 ΓΙΑ ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ ΣΕΛ. 15 ΓΙΑ ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ ΣΕΛ. 8

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΔΡΑΧΜΕΣ 5

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 1

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ — 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΕΝΟ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΙΣ· ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΛ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 8 - ΤΗΛ. 21-122 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ

Τὸ περιοδικό, πού κρατᾶτε στὰ χέρια σας, δὲ μοιάζει, σὲ τίποτα, μὲ τ' ἄλλα ἐβδομαδιαῖα περιοδικά: Ἐχει δικό του σχῆμα, δική του ἐμφάνιση καὶ — αὐτὸ εἶναι τὸ κυριώτερο — δική του ψυχή.

Στὶς πυκνοτυπωμένες 128 δίστηλες σελίδες του (πού ἀντιστοιχοῦν μὲ ὑπερδιπλάσιες τῶν ἄλλων περιοδικῶν), στὶς 15.000 σειρὲς κειμένου πού θὰ περιέχει θὰ σᾶς προσφέρει κάθε φορά, τέσσερα αὐτοτελῆ ἔργα: Ἐνα θεατρικὸ κομμάτι καὶ τρία μυθιστορήματα, διαφορετικοῦ γούστου καὶ διαφορετικοῦ περιεχομένου τὸ καθένα.

Τὸ ἕνα μυθιστόρημα, θὰ εἶναι καθαρά ἀστυνομικὸ, μὲ συναρπαστικὴ πλοκὴ καὶ ἀπρόοπτη λύση. Θ' ἀνήκει, δηλαδή, στὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν μυθιστορημάτων, πού ὁ ἀναγνώστης παρακολουθεῖ τὴ θέση ἑνὸς προβλήματος ἢ ἑνὸς μυστηρίου, ψάχνει, ὑποφέρει καὶ χαίρεται μαζί μὲ τὸν ντετέκτιβ καὶ φθάνει στὴ λύση, πού δὲ μπόρεσε νὰ προβλέψει, ἀφοῦ περᾶσει ἕνα σωρὸ ἐπεισόδια καὶ ἀπρόοπτα.

Τὸ ἄλλο θὰ εἶναι μυθιστόρημα περιπετειῶν. Ἡ λέξη τὰ λέει ὅλα: Ὁ ἀναγνώστης θὰ μεταφέρεται σὲ παραμυθένιες χώρες, σὲ περασμένες ἐποχές, θὰ παρακολουθεῖ τὶς συναρπαστικὲς περιπέτειες τῶν ἡρώων, ἀνάμεσα σὲ ἀνυπέρβλητες δυσκολίες καὶ ἐμπόδια — πότε μὲ τὸ σπαθὶ τῶν ἱπποτῶν, πότε μὲ τὸ στιλέττο τοῦ ὑποκόσμου, πότε μὲ τὸ λάζο, τὸ δηλητήριο, πότε μὲ τὶς μυστηριώδεις δυνάμεις τοῦ ὑπερέραν — θὰ ζεῖ, μαζί τους, στιγμὲς ἀγωνίας καὶ θριάμβων καὶ θὰ βρῆκεται ἄλλοτε μπροστὰ σὲ ἕνα πικρὸ καὶ ἄλλοτε μπροστὰ σὲ ἕνα χαρούμενο τέλος.

Τὸ τρίτο θὰ εἶναι μυθιστόρημα ζού-

γκλας. Ἄγρια θηρία, ἀνθρωποφάγοι, προκατακλυσμιαῖα τέρατα, ἀγνώστες χώρες ἐξωτικές, κυνήγια, μάχες, ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἀγνώστων φυλῶν. Κι' ὅλα αὐτά, δεμένα σὲ μιὰ συναρπαστικὴ ὑπόθεση, μὲ ἥρωες συμπαθητικούς, μὲ ὁμηρικὲς συγκρούσεις καὶ συναρπαστικώτατα ἐπεισόδια.

Τὸ θεατρικὸ ἔργο, δὲ θάναί κάθε φορά τοῦ ἰδίου στυλ. Πότε θὰ εἶναι ἔργο «φρίκης καὶ τρόμου», πότε δράμα, πότε κομεντί καὶ πότε ξεκαρδιστικὴ κωμωδία.

Οἱ ἀναγνώστες μας θὰ κρίνουν μόνοι τους, τόσο ἀπὸ τὸ σημερινό, ὅσο κι' ἀπὸ τὰ παρακάτω τεύχη μας — πού θὰ προσπαθοῦμε νὰ βελτιώσουμε κάθε φορά — τὶς τεράστιες προσπάθειες, πού καταβάλλουμε γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουμε: Ἀναφέρουμε χρονολογικά, πὼς ἕνα διαλεχτὸ ἐπιτελεῖο ἀπὸ 18 μεταφραστές, ἐργάζεται ἐντατικά, γιὰ νὰ ἐπαρκέσει στὴν πληθώρα καὶ τὴν ἐκλεκτικότητα τῆς ὕλης, πού προσφέρουμε

Ὁ κύκλος τοῦ συγχρόνου γούστου, θὰ εἶχε κλείσει μ' αὐτὰ τὰ τέσσερα τόσο διαφορετικὰ ἐντυφήματα, γιὰ κάθε ἄλλον ἐκδότη. Κι' ὅμως, τὰ ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ, δὲν περιορίζονται σ' αὐτὰ τὰ τέσσερα αὐτοτελῆ κομμάτια, πού θὰ σᾶς δίνουν ταχτικά, σὲ κάθε φύλλο κάθε φορά κι' ἄλλοιῶτα, κάθε φορά καὶ καινούργια σὲ ὑπόθεση σὲ κίνηση, σὲ περιβάλλον.

Γιὰ ν' ἀνταποκριθῶνε στὶς δίκαιες ἀπαιτήσεις τοῦ σημερινοῦ ἐξελιγμένου ἀναγνωστικοῦ Κοινοῦ, ἐξασφάλισαν τὴν συνεργασία ἑνὸς ἀπὸ τοὺς διαλεχτότερους ἑλληνες συγγραφεῖς καὶ θὰ χαρίσουν — γιὰτὶ περὶ δώρου καὶ βασιλι-

κοῦ, μάλιστα, δώρου πρόκειται—στοὺς ἀναγνώστες τους, ἕνα ἱστορικὸ μυθιστόρημα, πολεμικὸ μαζὶ καὶ περιπετειῶδες, μὲ ἑλληνες ἥρωες.

Ὁ συγγραφεὺς, ποὺ κρύβεται κάτω ἀπὸ ψευδώνυμο (οἱ ἀναγνώστες μας, θὰ τὸν ἀναγνωρίσουν μὲ τὴν πρώτη συνέχεια, ἀπὸ τὸ γλαφυρὸ του ὕφος, τὴ γοργὴ ζουμερὴ του φράση, τὸν τρόπο τῆς πλοκῆς καὶ τὴ χάρη τῆς ἀφηγήσεως) θὰ ἱστορήσει τὶς περιπέτειες, τὰ βάσανα καὶ τὶς παλληκαριῆς πέντε φιλότιμων ρωμηῶν, ποὺ ἀπὸ κατάδικοι σὲ θάνατο στὶς φυλακὲς τοῦ Μεντρεσὲ κατόρθωσαν νὰ σταδιοδρομήσουν, ἀνάμεσα σὲ τρομεροὺς κινδύνους κι' ἐναντιότητες στὴν Ἀβησσυνία.

Ὁ κούριος ἥρωας τοῦ νέου αὐτοῦ μυθιστορήματος ὀνομάζεται Γιώργης Μπαρμπάρης κι' ἔφτασε νὰ γίνῃ ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Ἀβησσυνιακοῦ στρατοῦ στὴ μάχη τῆς Ἀδουας*. Ἡ ζωὴ, τὰ κατορθώματα, ἡ παλληκαριά τοῦ ΓΙΩΡΓΗ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑ καὶ τῶν συντρόφων του θὰ συναρπάσουν καὶ θὰ γοητεύουν.

Ὁ Ἰταλοαβησσυνιακὸς πόλεμος τοῦ 1896, θὰ περάσει ἀνάγλυφος μὲ τὴ φρίκη του, τὶς βαρβαρότητές του καὶ τοὺς ἡρωϊσμούς του, μέσα ἀπὸ τὶς σπαρταριστὲς σελίδες τοῦ νέου αὐτοῦ ἀναγνώσματος.

Κοντὰ σ' αὐτοὺς τοὺς πέντε ρωμηοὺς, κινδυνεύουν δυὸ ἀμερικανοὶ βαθύπλουτοι κυνηγοὶ ἀγρίων θηρίων, ξίας ὑπουργὸς φραγκολεβαντίνος καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀβησσινικοὺς φυλάρχους καὶ πολεμιστὲς. Καὶ μόνο αὐτὸ τὸ ἀνάγνωσμα θὰ

φτανε γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχία τοῦ περιοδικοῦ μας. Τὸ συστήνομε δλόψυχα στοὺς ἀναγνώστες μας.

Τὰ ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ἐγκαινιάζουν καὶ μιὰ ἄλλη πρωτοτυπία :

Μὲ τὴν βεβαιότητα, πὼς μεταξὺ τῶν ἑλλήνων λογοτεχνῶν, γνωστῶν ἢ ἀγνώστων, ὑπάρχουν πολλοί, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ γράψουν μυθιστορήματα ἀστυνομικά, περιπετειῶν ἢ ζούγκλας, προκηρύσσει διαγωνισμό γιὰ τέτοια ἔργα, ποὺ νὰ μὴν ὑπερβαίνουν σὲ μέγεθος τὰ ὅσα δημοσιεύομε.

Ἐκεῖνοι, ποὺ θὰ θελήσουν νὰ διαγωνισθοῦν, θὰ καταλάβουν εὐκολα, παρακολουθώντας δυὸ-τρία τεύχη μας, τὶ εἶδους ἔργα θέλομε.

Ὁ διαγωνισμὸς θὰ λήξῃ ὕστερα ἀπὸ ἑξήμηνες: Ὡς τὰ τέλη Μαΐου θὰ δεχόμαστε ἔργα. Τὸν Ἰούνιο θὰ βραβεύσωμε τρία—ἕνα ἀπὸ κάθε εἶδος—ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν εἰκονογραφημένα στὸ περιοδικὸ μας καὶ θὰ πληρωθοῦν μὲ 1.000 δραχμὲς τὸ καθένα.

Ὁρος μοναδικός: Τὰ ἔργα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπα, τόσο στὴν ὑπόθεσιν, ὅσο καὶ στὴν ἐκτέλεσιν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν καθαρογραμμένα ἀπὸ τὴ μιὰ μόνο μεριά τοῦ χαρτιοῦ.

Μὲ τὴν πεποίθησιν, πὼς τὸ ἑλληνικὸ ἀναγνωστικὸ Κοινόν, ποὺ ξέρεῖ νὰ βραβεύῃ, ὅσους τοῦ προσφέρουν περιποιημένη καὶ διαλεχτὴ ἐργασία, θὰ ἐκτιμήσῃ τὴν προσπάθειά μας, ὑποσχόμεστε ἀπὸ τὸ πρῶτο μας φύλλο, πὼς ὁ μοναδικὸς μας σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ ἀέναη βελτίωσιν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

* Γιὰ νὰ πεισθεῖ ὁ ἀναγνώστης πόσο ἀληθινὰ εἶναι τὰ πρόσωπα, παρακαλεῖται ν' ἀνοίξῃ τὸ Ἔγκ. Λεξικὸ Ἐλευθερουδάκη στὴ λέξη «Ἀδουα».

ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΜΑΣ

Εἶναι θαῦμα

θὰ διαβάσετε:

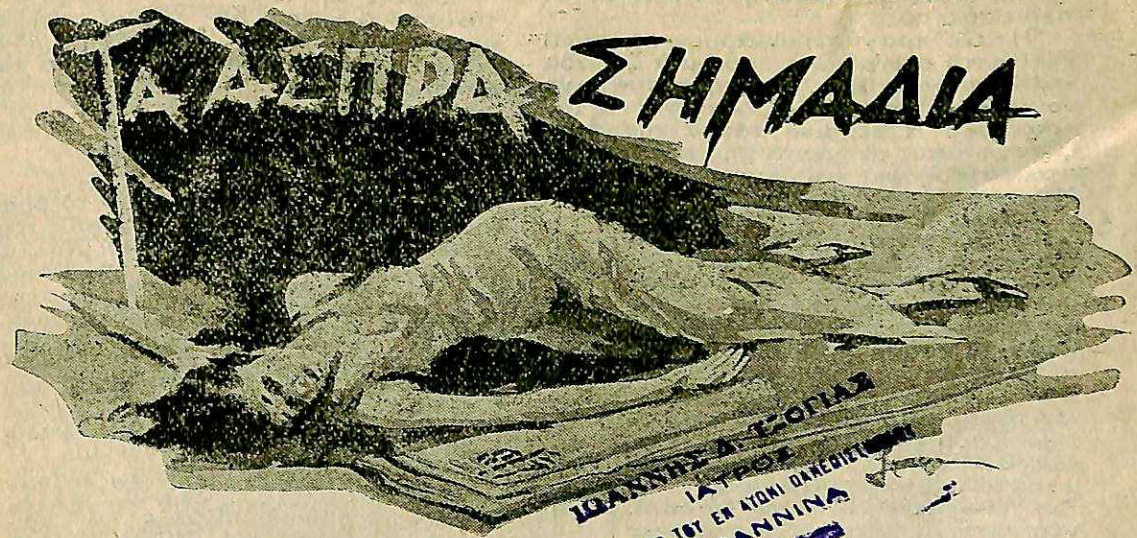
- 1^ο Ἐνα αὐτοτελὲς ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα μὲ ἰνδοὺς φανατικούς
- 2^ο **ΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ**
- 3^ο Ὀλόκληρο τὸ περίφημο τρίπρακτο δράμα τοῦ «θεάτρου φρίκης» **ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΪΜΟΥΣ**
- 4^ο Ἐνα αὐτοτελὲς μυθιστόρημα περιπετειῶν ἐποχῆς Ναπολέοντος **ΠΕΝΤΕ ΓΑΛΛΟΙ ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ**
- 5^ο Ὀλόκληρο τὸ πρωτότυπο βραβευμένον μυθιστόρημα ζούγκλας **ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΙΘΗΚΑΝΘΡΩΠΟΥΣ**

Μὴ ξεχάσετε

ν' ἀγοράσετε

ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΜΑΣ

ΕΝΑ ΠΕΡΙΦΗΜΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Μ. Σ. ΜΠΟΥΚΑΝΑΝ

Δολοφονοῦνται ; Αυτόκτονοῦν ; Γιατί ; — Ἐνα μόνο κοινὸ χαρακτηριστικόν, συνδέει μιὰ σειρά ἐγκλημάτων : Κάτι παράδοξα ἄσπρα σημάδια. Στὸ πρόσωπο, στὰ χέρια τῶν πτωμάτων, ἀνακαλύπτονται, πάντα, ἄσπρα σημάδια. Μιὰ ἀτμοσφαῖρα τρόμου καὶ μυστηρίου, καλύπτει τὴν σκοτεινὴν ὑπόθεσιν, ποὺ περιπλέκεται ἀπὸ σελίδα σὲ σελίδα. Ποιὸς δολοφονεῖ ; Γιατί—ἂν εἶναι αὐτοκτονίες—αὐτοκτονοῦν ; Στὴ γοργὴ ἀφήγησιν τοῦ μυθιστορήματος αὐτοῦ, ὁ συγγραφεὺς, κατορθώνει, μὲ τὸν ἀριστοτεχνικότερον τρόπο νὰ κρατᾷ, ἀδιάπτωτο, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστη.

Ι. ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΣΤΟ ΡΑΜΠΛΕΡ.

Κ ανένας δὲν εἶχε ἀκούσει νὰ μιλάνε γιὰ τὴν Κα Μαρτίλη Μαρτέν, πρὶν συμβοῦν τὰ δραματικὰ γεγονότα στὴ βίλλα Ράμπλερ κι' οὔτε θὰ γινότανε ποτὲ λόγος γι' αὐτὴν, χωρὶς τὴν φρικαστικὴν ὑπόθεσιν, ποὺ θὰ διηγηθοῦμε. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα, σὺν ν' ἀνησυχῆσε λιγάκι, ποὺ δὲν εἶδε τὴν ὥραλα νοικάρισσά της ὅλη μέρα, ἀνέβηκε στὸ τρίτο πάτωμα καὶ χτύπησε στὴν πόρτα της.

Καμμιὰ ἀπάντησιν.

Ἡ Κα Μαρτέν ἐναχτύπησε γιὰ δευτέρην καὶ τρίτην φορὰ νευριασμένη, καὶ σὲ λίγο ἀκούσε βήματα μέσα στὸ δωμάτιο. Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ παρουσιά-

στηκε ἡ Μπέσση Πίντλ, ἑτοιμὴ νὰ βγεῖ ἔξω.

Ἦτανε μιὰ γυναῖκα ὡς τριάντα χρονῶν, ἡ Μπέσση, ξανθοιά καὶ πολὺ κομψή. Ἡ νοικοκυρά της δὲν ἤξερε τίποτα περισσότερο γι' αὐτὴν.

—Εἶμαι λιγάκι ἀδιάθετη, κυρία Μαρτέν, εἶπε ἡ νέα, μπορεῖτε νὰ μοῦ κάνατε ἕνα τσάι ; Παρ' ὅλη τὴ ζέσθη, ποὺ κάνει, ἐγὼ κρυώνω.

—Νὰ σὰς ἐτοιμάσω στὴ στιγμὴ. Σὰς εἶπα νὰ κατεβαίνετε νὰ περνᾶτε τὴν ὥρα σας μαζί μου, γιατί αὐτὸ τὸ δωμάτιο, ποὺ πῆρατε, εἶναι τὸ χειρότερο τοῦ σπιτιοῦ. Κάτω εἶναι καλλίτερον. Δὲν ἔχει νὰ κάνει, ποὺ χρωστᾶτε πέντε βδομάδες τὸ νοίκι...

— Τὸ ξέρω, κυρία Μαρτέν, ἀλλὰ αὐριο θὰ πληρωθῇτε καὶ μὲ τὸ παραπάνω, εἶπε ἡ Μπέσση κιτρινίζοντας περισσότερο.

Ἦτανε πραγματικά ἄρρωστη, γιατί ἐκείνη τῇ στιγμῇ τῆς ἤρθε μιὰ χαλάδα καὶ θάπεφτε χάμω, ἀν' ἡ τετράπαχη νοικοκυρά της δὲν πρόφτανε νὰ τὴν κρατήσῃ. Ἡ πέτσινη σάκκα τῆς νέας, ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ μὲ δυσκολία ἔσκυψε καὶ τὴν πῆρε ἡ Κὰ Μαρτέν.

Περίεργη ἡ σπιτονοικοκυρά, παρατήρησε, πὼς ἡ τσάντα ἦτανε βαρειά. Χωρὶς νὰ τὴν ἀνοίξῃ, ψαχουλεύοντας ἀπ' ἔξω, κατάλαβε, πὼς ἡ τσάντα αὐτῇ, πού θ' ἀγοράστηκε κάποτε πανάκριβα, ὅπως κι' ὅλα τὰ παλὰ πιά ροῦχα, πού φοροῦσε ἡ κομπὴ Μπέσση εἶχε μέσα ἕνα μεγάλο μπουκάλι. Πιοτὰ λοιπὸν κουβαλοῦσε μαζί της αὐτὴ ἡ νέα, παρ' ὅλη τὴν ἀπαγόρευση!

— Κόρη μου, τῆς εἶπε ἡ Κὰ Μαρτέν, θὰ κάνεις καλὰ ν' ἀφίσεις τὸ μπουκάλι στὸ δωμάτιό σου.

— Τί θέλετε νὰ πῆτε; τραύλισε ἡ νέα κιτρινίζοντας περισσότερο.

— Καλὰ δά! Μὴν' κάνετε ἔτσι, φώναξε ἡ Κὰ Μαρτέν. Γιὰ καλὸ σου μιλάω! Ἄν σὲ πιάσουνε μὲ τὸ πιὸτὸ πού ἔχεις μέσα στὴν τσάντα σου...

— Ὁχι, κυρία Μαρτέν, εἶπε ἡ συχότερη ἡ Μπέσση. Δὲν εἶναι σπέρτο. Δὲν πίνω ποτέ!

— Δὲν φαντάζουμαι νᾶναι γιατρικό! εἶπε χαμογελώντας εἰρωνικά ἡ Κὰ Μαρτέν.

— Σχεδὸν γιατρικό, ψυθίρισε ἡ Μπέσση μὲ πικρία.

Ἡ νέα κατέβηκε κι' ἔμεινε λίγες στιγμὲς μόνη στὸ δωμάτιο τῆς Κὰς Μαρτέν ὅπου ἡ καλόκαρδη γυναῖκα, τῆς ετοίμασε τὸ τσάι της. Μονάχα γιὰ νὰ πιεῖ τὸ θερμαντικὸ ποτό, σήκωσε τὸ πυκνὸ βέλο της, κι' ἡ Κὰ Μαρτέν ἀναρωτιότανε, τί τῷθελε τὸ βέλο, ἔτσι νόστιμη κοπέλλα καὶ μὲ τέτοια ζέστη.

Ὅταν ἔμεινε σὲ λίγο μόνη ἡ Κὰ Μαρτέν, παρατήρησε μὲ κάποια ἀγανάκτηση, πὼς ἡ νοικάρισσα εἶχε καθῆσαι πάνω στὴν ἐφημερίδα της. Φαντάζεστε λοιπὸν τὸ θυμὸ τῆς ὅταν παίρνοντας τὴν ἐφημερίδα γιὰ νὰ τὴν ξεστομάξῃ, παρατήρησε, πὼς εἶλεπε μιὰ δολόκληρη στήλη. Ἦταν κομμένη μὲ τὸ νύχι.

— Αὐτὸ πάλι! Ἀληθινὴ κακοήθεια, νὰ μοῦ σκίσει τὴν ἐφημερίδα μου! φώναξε μονολογώντας.

Ἀμέσως ὅμως ἡ περιέργεια ὑπερίσχυσε.

Δὲν ἤξερε τίποτε γιὰ τὴ νέα ἐκείνη. Τί μποροῦσε νὰ γράφει λοιπὸν ἡ

ἐφημερίδα, πού νὰ ἐνδιέφερε τόσο πολὺ τὴ Μπέσση;

Ἐτρεξε τὴν ἴδια στιγμή στὴ γειτόνισσά της, τὴν Κὰ Ράϊαν, πού ἔπαιρνε κι' αὐτὴ τὴν ἴδια ἐφημερίδα, γιὰ νὰ μάθῃ, τί εἶχε κινήσει τόσο πολὺ τὴν προσοχὴ τῆς ὁμορφῆς νοικάρισσάς της.

Ἔτσι, ἡ Κὰ Μαρτέν μῆκε κάπως βαθύτερα στὴν «ὕπνεση».

□

Μόλις εἶχε πλαγιάσει, κείνο τὸ βράδυ, ὁ γιατρός Τζὼν Φήλδ. Ὁ νοῦς του πετοῦσε πάλι στὴν γοητευτικὴ Πόλλυ, τὴν μονάκριβη κόρη τοῦ πλούσιου γείτονά του Ρότζερ Τάϊμς. Τὴν ἀγαποῦσε τρυφερά τὴ γλυκεῖα Πόλλυ, ἀλλὰ δὲν τόλμυσε ἀκόμη νὰ τῆς φανερώσῃ τὰ αἰσθηματά του, ἴσως γιατί τὸν τρόμαζε ἡ μεγάλη παρουσία τοῦ πατέρα της.

Ὁ Ρότζερ Τάϊμς, ἦταν ὁ μεγαλύτερος ἔμπορος στὸ Νιού-Φένουικ. Ἀπὸ πολλὰς γενεὲς οἱ Τάϊμς πουλοῦσαν ἀρχαιοτήτες καὶ σπάνια ἔπιπλα, χαλιά, ζωγραφικὸς πίνακες κι' ἡ κοινωνικὴ τους θέση στὸ Νιού-Φένουικ ἦτανε σημαντικὴ.

Ἡ βίλλα τους, μιὰ ἀπὸ τίς ὠραιότερες καὶ μεγαλύτερες στὸ Ράμπλερ, τὸ ἐξοχικὸ ἐκείνο προάστειο, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ἦτανε ἐξαιρετικὴ καὶ γιὰ τοὺς περίφημους ροδῶνες της. Καὶ τώρα τὸ καλοκαίρι, ἦτανε ἀληθινὴ μαγεία οἱ μυριανθισμένες τριανταφυλλίδες τῶν Τάϊμς.

Τὸ κουδούνισμα τοῦ τηλεφώνου ἀπόσπασε τὸν νεαρὸ γιατρὸ ἀπὸ τίς τρυφερὲς του ὀνειροπολήσεις. Πῆρε τὸ ἀκουστικὸ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ μιὰ κραυγὴ ἀπορίας.

Τοῦ μιλοῦσε ἡ γνώριμη φωνὴ τοῦ Ρότζερ Τάϊμς, ἀλλὰ βραχνὴ τώρα, λαχανιασμένη, τρομαγμένη:

— Σεῖς εἰστε, Τζὼν; Δόξα νᾶχει ὁ Θεός... Ἐλάτε, τρέχετε γρήγορα... ναί... πεθαίνω... ὄχι, μὴν εἰδοποιήσετε κανένα, ἐλάτε ὅμως ἀμέσως... γρήγορα!...

Ὁ νέος ντύθηκε σὺν ἀλαφιασμένους.

Ἦστερ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ, μὲ τὴν τσάντα του στὸ χέρι ἔφτασε στὴν ἔπαυλη: Ἡ πόρτα ἦταν ἀνοιχτὴ καὶ χωρὶς ν' ἀπορήσῃ γι' αὐτὸ κινή τὴ στιγμῇ, προχώρησε καὶ μῆκε στὸ σπῆτι. Παντοῦ ἦταν ἀκορπισμένη ἡ εὐχάριστη εὐωδιὰ τῶν λουλουδιῶν, πού ἡ Πόλλυ φρόντιζε νᾶναι πάντα τ' ἀνθοδοχεῖα γεμάτα. Παντοῦ ἡσυχία.

Ἀπ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ τόσο ἡσυχόσπῆτι βγήκε ἡ γεμάτη ἀπόγνωση ἐκείνη πρόσκληση:

— Τάϊμς! φώναξε ὁ νέος, ποῦ εἰστε;

Ἀκουσε κάποιο θόρυβο στὴ βιβλιοθήκη, χωρὶς νὰ πάρει ἀπάντηση, κι' ἔτρεξε. Μιὰ λάμπα μονάχα ἦταν ἀναμμένη μέσα στὸ εὐρύχωρο δωμάτιο. Ὁ γιατρός στάθηκε μιὰ στιγμή στὸ κατώφλι κι' εἶδε τὸ φίλο του, ἀκουμπισμένο στὸν τοῖχο νὰ κρατᾷ ἕνα μαντύλι πάνω στὸ πρόσωπό του.

— Ρότζερ, φώναξε τί συμβ...
Δὲν ἀποτέλειωσε ὅμως τὴ φράση ἐκείνη, γιατί, κατὰ πλῆκτος, εἶδε μὲ φρίκη μιὰ γυναῖκα ξαπλωμένη στὸ πάτωμα σχεδὸν μπροστὰ στὰ πόδια του... Λίγο ἔλειψε νὰ τὴν πατήσῃ.

— Τζὼν, νὰ θυμηθεῖς καλὰ αὐτὸ, πού θὰ σοῦ πῶ, τοῦ εἶπε ὁ Ρότζερ μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὴν ἀγωνία δὲν τὴν ἔχω ποτὲ μου ξαναῖδεῖ αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Δὲν τὴν γνωρίζω. Κατέβηκα λίγες στιγμὲς πρωτίτερα νὰ πάρω ἕνα βιβλίο. Ἦτανε κρυμμένη ἐδῶ μέσα. Μ' ἕνα ἄγριο γέλοιο μοῦρριξε κάποιο ὕγρὸ στὸ πρόσωπό κι' ὕστερα αὐτοκτόνησε μ' αὐτὸ τὸ περιστροφὸ, πού βλέπετε ἀκόμη δίπλα της. Τὸ βλέπετε; Ἀκόμα τὸ κρατᾷ στὸ χέρι της... Καίγομαι, Τζὼν! Ἄν δὲν μπορέσεις νὰ μὲ ἀνακουφίσῃς ἀπ' αὐτοῦς τοὺς πόνους, θὰ τρελλαθῶ.

Ὁ γιατρός βεβαιώθηκε μὲ μιὰ ματιά, πὼς ἡ γυναῖκα ἐκείνη δὲν εἶχε πιά ἀνάγκη ἀπὸ καμμιά βοήθεια, κι' ἔτρεξε κοντὰ στὸ φίλο του.

Τὸ μέτωπο καὶ τὸ ἀριστερὸ μάγουλο τοῦ Ρότζερ, ἦτανε καμμένα, φρικτά. Τὰ χέρια του, εἶχαν κ' αὐτὰ ἀρκετὰ σημάδια. Ὁ Φήλδ ἔσκυψε καὶ πῆρε, προσεκτικὰ τὸ μπουκάλι ἀπὸ χάμω. Πρέπει νὰ περιεῖχε βιτριόλι. Τὸ ἄφησε πάλι χάμω καὶ μὲ μεγάλη ταχύτητα ἐτοίμασε κομπρέσες ἀμμωνίας κι' ἄρχισε νὰ περιποιεῖται τὸν πατέρα τῆς Πόλλυ.

Ὁ νοῦς του σιγὰ—σιγὰ ξεκαθάριζε, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί εἶ-

χε συμβεῖ. Ποιὰ ἦταν ἡ γυναῖκα ἐκείνη; Πὼς μῆκε τόσο εὐκολὰ στὸ καλοφυλαγμένο ἐκείνο στίτι; Πὼς δὲν τὴν εἶδαν οἱ ὑπηρετές;

Κι' ἡ Πόλλυ; Ποῦ ἦταν ἡ Πόλλυ; Πὼς γίνεται νὰ μὴν ἀκουσε κανέναν τους τὸν πυροβολισμό; Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀξιοπρεπέστατος κ. Τάϊμς ἦταν ἀδύνατο νὰ εἶχε σχέσεις μὲ μιὰ γυναῖκα, πού νὰ τοῦ ρίξῃ βιτριόλι στὸ πρόσωπό! Λιγάκι ἀνακουφισμένος ὁ Τάϊμς, ψυθίρισε:

— Καλέστε σᾶς παρακαλῶ τὴν ἀστυνομία. Οἱ ὑπηρετές ἔχουν βγεῖ ἔξω... Ἡ Σοφία κι' ἡ Πόλλυ πῆγαν στὴ συναυλία.

Ἡ Σοφία ἦτανε μιὰ ἡλικιωμένη γεροντοκόρη, ἀδερφή τοῦ Τάϊμς. Αὐτὴ διοικοῦσε τὸ σπῆτι καὶ κρατοῦσε συντροφιά τῆς Πόλλυ.

Ὁ γιατρός εἰδοποίησε ἀμέσως τὴν ἀστυνομία. Κατόπιν πῆγε κι' ἐξέτασε πάλι τὸ πτώμα. Ἦτανε μιὰ ξανθὴ γυναῖκα, ὡς τριάντα χρονῶν, καλοντυμένη ἀλλὰ μὲ φορέματα μεταχειρισμένα. Τὸ μικρὸ καπελλάκι της καὶ τὸ πυκνὸ της βέλλο ἦταν ἀκουμπισμένα σὲ μιὰ καρέκλα.

Πλησίασε κι' ὁ Ρότζερ, κοιτάζοντας μέσα ἀπ' τοὺς ἐπιδέσους τὸ πτώμα.

— Ἔπρεπε, φαίνεται, καὶ πάνω της ἄκουα φόρτε, εἶπε ὁ γιατρός. Ἐκεῖ, στὸ μέτωπο, βλέπετε;... ἐκείνη τὴ γραμμὴ. Θάλεγε κανεὶς, πὼς δὲν εἶναι πισίλισμα. Ἄν τῆς τῶρριχναν, θὰ πῆγαινε καὶ στὰ μάτια... Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία γι' αὐτό!

Ἐξαφνα, κατάλαβε τὴ σημασία τῶν λόγων του καὶ δάγκωσε τὰ χεῖλη κοιτάζοντας τὸν πληγωμένο. Ἀλήθεια κι' αὐτοῦ τοῦ τὰ μάτια γλύττωσαν ἀπὸ θάνατο, ἀληθινὰ θάνατο! Τὸ βιτριόλι θὰ τοῦ ἄφηνε, βέβαια, σημάδια γιὰ ὅλη τὴν ζωὴ, ἀλλὰ δὲν πείραξε διόλου τὰ μάτια!

II Η ΚΟΚΚΙΝΩΠΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ.

Ὁ γιατρός Φήλδ ἐξέτασε τὴ σάκκα τῆς ἀγνωστῆς χωρὶς νὰ βρεῖ τίποτα πού νὰ φανερώνῃ τὴν ταυτότητά της. Δύσκολα θὰ καταλάβαιναν, τί εἶχε διατρέξῃ, γιατί ὁ νέος ἦτανε βέβαιος πὼς ὁ Ρότζερ τοῦκρυψε τὴν ἀλήθεια. Ἐμφανικὰ ἡ ματιά του ἔπεσε στὸν τοῖχο κι' αὐτὸς ὁ τοῖχος τοῦ φάνηκε γυμνός. Τὸ μάτι του ἦτανε συνηθισμένο κατὰ νὰ βλέπῃ σὲ κείνο τὸ ἄδειο τώρα μέρος.

— Τί λείπει ἀπὸ δῶ; ρώτησε τὸν πληγωμένο μὲ περιέργεια.

— Τὸ παλὸ ἰδιάνικο χαλί, ψυθίρισε ὁ Ρότζερ, τὸ πούλησα.

Ὁ γιατρός θυμήθηκε ἀμέσως τὸ

σπάνιο ἐκείνο ἀριστούργημα, τὸ σπουδαιότερο κομμάτι τῆς συλλογῆς τοῦ Τάϊμς.

Σὲ λίγο, μῆκαν οἱ ἀστυνομικοὶ στὸ δωμάτιο. Ἦταν κι' οἱ τρεῖς γνωστοὶ του: ὁ ἀστυνομὸς Χάντλεϋ, ὁ ἱατροδικαστὴς Τόμ Μπήαρς καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς Γκάρρυ Μπόουεν. Ἰκανότατοι στὴν ἐργασία τους κι' οἱ τρεῖς, εἶχαν τὴν ἐκτίληση ὅλου τοῦ κόσμου.

— Περιποιήθηκα ὅσο μποροῦσα τὸν δυστυχισμένο φίλο μου, εἶπε ὁ Τζὼν στὸν ἱατροδικαστὴ, πού ἐξέταζε τὸ πτώμα. Ὑπόφερε τρομερά. Ὅριστε καὶ τὸ μπουκάλι.

— Μάλιστα, εἶπε ὁ κ. Μπήαρς, βι-

τριόλι! Έχει κι' η γυναίκα σημάδια. Κοιτάξτε το μέτωπό της!.. Ωστόσο τα δάχτυλα και τα μάτια της, είναι ανέγγιχτα... Καί βρίσκουμε ένα σημάδι μόνο στο μέτωπο! Δεν μου λένε, Γκάρρυ, πώς σ'αφάνεται; Δεν το βρίσκετε παράξενο αυτό;

— Ο Μπόουεν εξέταζε το μπουκάλι. — Βγάλανε, ψυθίρισε, την ετικέττα.. Τι σκοτιζότανε αυτή η γυναίκα, αν μάθαιναν, πού βρήκε το μπουκάλι αφού είχε αποφασίσει να σκοτωθεί κατόπιν;

— Περίεργο όπλο αυτό για γυναίκα! άκούστηκε να λέγει ο Χάντλεϋ, πολύ μεγάλο και βαρύ. Λέπει μια σφαίρα. Άποτυπώματα ούτε ίχνος. Δύσκολη υπόθεση!

— Ο επιθεωρητής πήρε την κατάθεση του πληγωμένου και του γιατρού, ενώ ο Φήλδ πήγε αθόρυβα στο μπάνιο. Τα λόγια του Μπόουεν του είχαν κάνει εντύπωση: γιατί ν' αφαιρέσει την ετικέττα ή σκοτωμένη απ' την κοκκινωπή μπουκάλια; Μήπως...; Μά τότε, ήτανε φυσικό αυτό να γίνει στο μπάνιο. Έψαξε καλά, παντού, μη βρεί ίχνος από την ετικέττα του φαρμακείου, αλλά το κάκου. Το μυστήριο έμενε ανεξιχνίαστο.

Ξανόρθαν στο νού του τα πρώτα εκείνα λόγια του Ρότζερ: «Τζών, να θυμηθείς καλά αυτό, πού θα σου πω: δεν την έχω ποτέ μου ξαναϊδέι αυτή τη γυναίκα!».

— Αν αληθινά δεν την γνώριζε, θα τού το βεβαίωνε αυτό μ' αυτόν τον τρόπο;

Κατά τα μεσάνυχτα γύρισαν απ' τη συναυλία ή Πόλλυ κι' ή θεία της. Λίγο αργότερα έπεστρεψαν κι' οί υπηρέτες Κανένας τους δεν είχε δει ποτέ του τη σκοτωμένη.

— Η άταραξία, με την όποια ή Πόλλυ έμαθε το τρομερό δυστύχημα του πατέρα της και το θάνατο της άγνωστης γυναίκας, προξένησαν κατάπληξη και πόνο στον νεαρό γιατρό.

— Η Πόλλυ, βέβαια, ήτανε ένα μοντέρνο κορίτσι, σωφάριζε έπαιζε γκόλφ, τένις, κάρνιζε. Άλλά δεν περίμενε ποτέ ο Τζών τόσο ψυχραιμία, τόσο αδιαφορία απ' αυτήν. Μόλις τον καλησπείρισε κι' αυτόν.

Γύρισε, επιτέλους, σπίτι του ταραγμένος.

Καταλάβαινε, πώς δεν θα μπορούσε πιά να κοιμηθεί.

— Άναψε την πίπα του και προσπαθούσε να συγκεντρώσει τις έντυπώσεις του, όταν άκουσε να χτυπούν

στην πόρτα του. Κάποιος άρρωστος, σκέφτηκε.

Πήγε κι' άνοιξε. Ήταν ο επιθεωρητής Μπόουεν, πού του χαμογελούσε φιλικά.

— Ήξερα πώς δεν θα είχατε πлагιάσει, είπε ο άστυνομικός. Έχω μερικές έρωτήσεις να σας υποβάλλω. Οί γιατροί κι' έμείς, δεν προσέχουμε ποτέ την ώρα...

— Τι τρέχει; ρώτησε ο νεαρός γιατρός.

— Δεν βρίσκετε, κάπως παράδοξη αυτή την υπόθεση του Ράμπλερς, γιατρέ μου; είπε ο Μπόουεν... Έκείνα τα σημάδια στο μέτωπο, το πελώριο περίστροφο...

— Μά ο Ρότζερ είναι τόσο γνωστός σε όλους μας, τόσο έντιμος... φώναξε ο Τζών τρομαγμένος βλέποντας το σκάνδαλο ν' άπειλεί τους Τάιημς.

— Ίσως... Άλλά εκείνο το σημάδι στο μέτωπο, πώς το έξηγείτε; Άδύνατο να πιστίστηκε μόνη της ή γυναίκα εκείνη. Το σημάδι έγινε με προσοχή... αφού είχε πεθάνει πιά ή άγνωστη!

— Καί οί τρομερές πληγές του Τάιημς, τα έγκαύματα, οί φοβεροί πόνοι του; τραύισε ο γιατρός.

— Σταματήστε την υπεράσπιση, γιατρέ μου. Πήραμε τ' άποτυπώματά του. Το βρήκε άστείο όταν τα παίρναμε, αλλά το δυσάρεστο είναι, πού τα βρήκαμε πάνω στο μπουκάλι με το βιτριόλι. Ίδια κι' άπαράλλαχτα! Είπε σοβαρός ο Μπόουεν.

— Καί τι μ' αυτό; Θα το πήρε το μπουκάλι, άσυλλόγιστα από χάμο.

— Μά για ποιά λόγο;

— Αυτό είναι το μόνο, πού έχουμε να έξιχνιάσουμε. Είμαστε όμοις βέβαιοι, πώς το βιτριόλι τόρριξε μόνος του. Έτσι μονάχα έξηγείται, πώς δεν έπαθαν τίποτε τα μάτια του. Τ' άποτυπώματα του δεξιού του χεριού είναι καθαρώτατα πάνω στη μπουκάλια. Έκτός αν ο κ.Τάιημς—πράγμα άπίθανο—είναι άριστερός...

— Όχι, είπε ο γιατρός.

— Βλέπετε λοιπόν; Είναι άδύνατο να γελιόμαστε.

— Καί τα δακτυλικά άποτυπώματα της άγνωστης δεν φαίνονται πάνω στο μπουκάλι;

Φόρεσε το καπέλλο του:

— Διόλου, είπε ο Μπόουεν, καθώς ήταν έτοιμος να φύγει. Αυτό άκριβώς από τη μιά μεριά και το σημάδι με το βιτριόλι στο μέτωπο της σκοτωμένης, εκείνο το τόσο επίδεξιο και προσεκτικά καμωμένο σημάδι, από την άλλη μās κάνουν να σκεπτόμαστε πώς...

Τά άσπρα σημάδια!

III. ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΠΛΕΚΕΤΑΙ

Άφου δέχτηκε τους πρωίνους άρρώστους του, πριν πάει στα σπίτια των πελατών του, ο Φήλδ σκέφτηκε να περάσει από το Τάιημς.

— Ύστερα όμως από τα φρικιαστικά έπεισόδια της περασμένης νύχτας, ο νέος αισθανότανε για κείνο το σπίτι μιάν άποκρουστική περιέργεια.

Περνώντας το μυριανθισμένο πελώριο κήπο, διασταυρώθηκε με ένα καλοντυμένο κύριο, πού τον γνώριζε πολύ καλά: τον Σίλα Άκρούδ, έναν από τους πλουσιότερους κατοίκους του Νιού—Φένουϊκ.

— Ο γιατρός είχε άκούσει πώς χρόνια τώρα ο Άκρούδ δεν μιλιότανε με τον Τάιημς.

— «Λόγια του κόσμου,» σκέφτηκε ο νέος βλέποντάς τον εκείνη την ώρα στον κήπο.

— Η ψυχρή με όλο τον κόσμο, μίς Σοφία Τάιημς, χαμογέλασε λίγο αντίκρύζοντας το γιατρό.

— Καλά κάνετε κι' ήρθατε, Τζών, του είπε. Προσπαθήστε να τον ανακουφίσετε τον δυστυχισμένο μου άδελφό. Κατάντησε άνυπόφορος απ' τους πόνους, έδιωξε τη νοσοκόμα και δεν θέλει παρά μονάχα σας κοντά του.

— Πού είν' ή Πόλλυ; ρώτησε ο Φήλδ.

— Στο κρεβάτι της κι' αυτή ή καυμένη! Μόλις βγήκε, το πρωί από το δωμάτιο του πατέρα της, άδιαθέτησε πολύ. Έλπίζω να σας δεχθεί, σάς, αν και είπε να μην την ένοχλήσει κανένας.

— Άρρώστησε ή Πόλλυ; Άπό νευρική ταραχή; Όχι βέβαια. Χτες ο γιατρός είχε βεβαιωθεί, πώς δεν της έκαναν καμιά εντύπωση τα τραγικά εκείνα γεγονότα. Άδιαθέτησε ξαφνικά, άφου μίλησε με τον πατέρα της;!

— Θα κουραζότανε πολύ ή άστυνομία σκέφτηκε ο νέος, ώσπου να έξιχνιάσει αυτή την υπόθεση. Μήκκε στο δωμάτιο του πληγωμένου.

— Έσείς είστε, Τζών; άκούστηκε άδύνατη ή φωνή του κ. Τάιημς. Γιατί άργήσατε τόσο πολύ;

— Μου είπαν πώς διώξατε τη νοσοκόμα σας, είπε σε άσχημο τόνο ο γιατρός, αυτά είναι παιδιαστικά καμώματα.

— Μου φτάνετε σείς, Τζών, άποκρίθηκε ο πληγωμένος. Δεν θέλω κανέναν άλλο.

Τη στιγμή, πού ο Φήλδ άλλαζε τους επιδέσμους του φίλου του, ξανάβλεπε με το νού του το άνεξήγητο εκείνο άσπρο σημάδι από το βιτριόλι, πάνω στο μέτωπο της σκοτωμένης. Θαρρούσε, πώς ξανάκουγε τα τρομερά λόγια

του Μπόουεν, κι' άνατρίχιασε.

— Σας προξενώ φρίκη, ή; στέναξε ο πληγωμένος, βλέποντας τα χέρια του γιατρού να σιγοτρέμουν για μιά στιγμή.

— Εύτυχως δεν έπαθαν τα μάτια σας, περιορίστηκε να πει ο νέος. Μήπως μάθατε πώς μπήκε μέσα στο σπίτι εκείνη ή γυναίκα;

— Ο Άκρούδ μου είπε, πώς δεν έμαθαν όκóμη ποιά είναι.

— Τόν είδα, πού έβγαινε αυτή τη στιγμή, είπε ο Τζών.

— Ναί. Μου έφερε μιά έπιταγή, για το υπόλοιπο της άξίας εκείνου του ινδιάνικου χαλιού, πού του πούλησα για 75.000, άποκρίθηκε ο πληγωμένος με φανερή εύχαρίστηση. Μούφερε σήμερα το υπόλοιπο, 25.000. Θα κερδίσει όμως κι' αυτός πολλά, πρόσθεσε χαμογελώντας.

— Άλλά εκείνο το χαμόγελο, έφερε άνατρίχια στον Τζών, χωρίς να μπορεί να έξηγήσει την αίτία.

— Μου είπαν πώς κι' ή κόρη σας είναι σιό κρεβάτι, είπε στον άρρωστο.

— Ναί, ή καυμένη, ψυθίρισε ο Τάιημς.

— Ίσως θαπρεπε να την ιδώ; ρώτησε ο γιατρός.

— Ναί, να την δείτε. Υποφέρει πολύ... ήθικά. Καί θα βασανίζεται, ώσπου να κατορθώσει ή άστυνομία να έξηγήσει όλα τα τρομερά, πού έγιναν έδω μέσα.

Χτύπησε πολλές φορές στην πόρτα της Πόλλυ, ο Φήλδ, πριν του άνοίξει ή νέα. Την βρήκε καθισμένη πάνω στο κρεβάτι της, να φυλλομετρεί έναν όδηγό των σιδηροδρόμων.

— Τι τρέχει λοιπόν; ρώτησε ανήσυχος ο γιατρός. Μου είπαν, πώς είστε στο κρεβάτι...

— Φεύγω! άποκρίθηκε αποφασιστικά ή νέα. Φεύγω όσο μπορώ γρηγορώτερα και για πολύν καιρό. Μόνη. Μακρυά. Όσο μπορώ πιο μακρυά.

— Μά γιατί; φώναξε ο Τζών. Δεν μπορείτε να έγκαταλείψετε αυτή τη στιγμή τον πατέρα σας!

— Φεύγω απ' αυτό το σπίτι, άποκρίθηκε ή Πόλλυ κτρινίζοντας, κι' αν δεν είστε ήλθιος, Τζών, δεν πρέπει να ξαναπατήσετε το πόδι σας έδω μέσα!

— Μά γιατί φεύγετε; Πήτε μου επιτέλους, είμαι φίλος σας, το ξέρετε!

— Άφήστε με! φώναξε ή νέα, έλευθερώνοντας το χέρι της, πού έσφιγγε ο Τζών, πηγαίνετε. Πρέπει ν' άποτελειώσω τις βαλίτσες μου. Σκεφθήτε δ,τι θέλετε για μένα, Τζών, αλλά έγώ, πρέπει να φυλαχτώ!

«Ο Φήλδ' έφυγε απ' τή βίλλα, με τήν ψυχή γεμάτη περιφρόνηση γιά τή νέα, πού τόσο είχε αγαπήσει. Ήτανε τόσο καλός πάντα γι' αυτήν, ο Ταίημς!

Δέν έκανε πολλά βήματα κι' είδε τήν Πόλλυ νά φεύγει μ' ένα ταξί.

Ευτυχώς τήν ίδια στιγμή, περνούσε ένα άδειο άμάξι. Ο νέος πήδησε μέσα, παρακολούθησε τήν κόρη του Ρότζερ και τήν είδε, με άπερίγραπτη κατάπληξη, νά μπαίνει στο σπίτι του Ακρόυδ!

Γιατί νά περάσει από κείνο τό σπίτι ή Πόλλυ;

— Πρέπει νά ειδοποιήσω τόν Μπόουεν, ψυθίρισε ο νέος, ταραγμένος από τό καινούργιο αυτό πρόβλημα.

Έμεινε ώστόσο μέσα στο ταξί του και περίμενε.

Η Πόλλυ δέν άργησε νά βγει από τό σπίτι εκείνο. Τήν παρακολούθησε πάλι και τήν είδε, μετά είκοσι λεπτά νά φεύγει με τό τραίνο, γιά τή Νέα Υόρκη.

Είχε βέβαια τούς άρρώστους του ο Τζών, αλλά δέν δίστασε διόλου. Πήγε στο Τμήμα και ζήτησε τόν Μπόουεν.

Και κεί άτυχία! Ο άστυνομικός είχε βγει από τίς όκτώ, κι' ο γιατρός άναγκάστηκε νά γυρίσει στους άρρώστους του.

Σ' αδιό τό διάστημα ο Μπόουεν στεκότανε με άμηχανία στη μέση του δωματίου, όπου έμεινε ως χτές ή Μπέση Ρίντλ, στής Κάς Μαρτέν.

Αλλά πώς βρέθηκε εκεί ο Μπόουεν; Όταν έφυγε απ' το γυμναστήριο τήν περασμένη νύχτα, πήγε και πλάγιασε. Καταλάβαινε πώς είχε στή χείρα του τήν δυσκολότερη ύπόθεση του άστυνομικού του σταδίου. Έπρεπε λοιπόν νά κοιμηθεί, ν' αναλάβει δυνάμεις.

Στίς δέκα τό πρωί, πήρε τόν καφέ του κι' ή πρώτη του δουλειά ήτανε νά πάει νά ξετάσει τό πτώμα.

IV. ΕΠΙ ΤΑ ΙΧΝΗ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ.

Η Κά Μαρτέν είδε ανατριχιάζοντας τήν εικόνα της σκοτωμένης στήν έφημερίδα, πού τής έδειξε ο άστυνομικός. Ο Μπόουεν κατάλαβε, πώς πέτυχε τό σκοπό του.

— Δέν διαβάσατε λοιπόν έφημερίδα σήμερα, κυρία μου; τής είπε. Δέν είδατε πώς ή άστυνομία καλεί όποιον ξέρει κάτι γι' αυτή τή γυναίκα νά παρουσιαστεί και νά καταθέσει;

— Τά είδα όλ' αυτά, όμολόγησε ή Κά Μαρτέν, αλλά δέν μ' άρέσουν αυτές οι άνακατοσοῦρες έμένα. Φαντασθήτε, κράτησα με τά ίδια μου τά χέρια τή σάκκα με τό μπουκάλι, πού είχε τό βιτριόλι! Ανατριχιάζω μονάχα

Ήτανε βέβαιος, πώς ο Ταίημς τή γνώριζε τή γυναίκα εκείνη και είχε ειδοποιηθεί γιά τήν έπίσκεψή της γι' αυτό κανόνισε νά μ' ή βρίσκεται κανένας στο σπίτι του κείνη τήν ώρα. Ίσως τά πρώινα φύλλα, δημοσιεύοντας τήν εικόνα του πτώματος, νά βοηθούσαν στήν ανακάλυψη τήν άστυνομία και νά μάθαιναν από κάποιον τήν ταυτότητα της σκοτωμένης.

Δέν μπορούσε νά έλπίζει, γιά τήν ώρα τίποτα περισσότερο ο Μπόουεν. Ήταν όμως αίσιόδοξος. Πίστευε στο καλό άστρο κι' αίσθανότανε τόν έαυτό του ίκανό ν' άντιμετωπίσει τά γεγονότα.

Εξέτασε, με κάθε λεπτομέρεια, τά φορέματα της σκοτωμένης, χωρίς νά μπορέσει νά βγάλει κανένα συμπέρασμα.

Όταν έφτασε όμως στα παπούτσια, ένοιωσε κάποια έλπίδα. Η άγνωστη φορούσε μικρά παπούτσια από σεβρώ, πού πρέπει, κάποτε, νά τής κόστισαν άκριβά, κι' έν' απ' αυτά τά παπούτσια, τό άριστερό, ήτανε στρωμένο από μέσα με πολλά χαρτιά έφημερίδας, σκισμένα στο μέγεθος του ποδαριού, γιατί τό παπούτσι είχε φανερή άνάγκη από καινούργιες σόλες.

Στήν αρχή ο Μπόουεν δέν έδωσε καμιά σημασία, ύστερα όμως παρατήρησε, πώς όλα εκείνα τά κομμάτια ήτανε κομμένα από ένοικιαστήρια τών έφημερίδων, ένοικιαστήρια δωματίων. Απ' αυτό κατάλαβε ο άστυνομικός πώς ή άγνωστη έψαχνε γιά δωμάτιο, άφού έσκιζε και κρατούσε ξεχωριστά τά ένοικιαστήρια, από τά όποια κατόπι τακτοποίησε τό τρύπιο παπούτσι της.

Γύρισε λοιπόν με τίς άρες όλα τά σπύτια, πού νοίκιαζαν έπιπλωμένα δωμάτια στο Νιού-Φένγουικ κι' έπί τέλους καταστάλαξε στο σπίτι της Κάς Μαρτέν.

και πού τό συλλογίζουμαι!

— Κρατήσατε τή σάκκα με τό μπουκάλι; ρώτησε ο Μπόουεν όσο μπορούσε πιδ άδιάφορος. Μιλήστε μου λοιπόν γι' αυτό. Είναι ένα μικρό μπουκαλάκι, όπως θά καταλάβετε, βέβαια...

— Μπουκαλάκι; Μά αυτό πρέπει νά παίρνει τουλάχιστο ένα τέταρτο λίτρας. Νόμισα μάλιστα πώς ήτανε πιοτό και τής έκανα παρατήρηση!

— Ένα τέταρτο τής λίτρας; φώναξε ο Μπόουεν, όχι δά, τά παραλείπει τό μπουκαλάκι, πού βρήκαμε είναι τοσοδά!

Η Κά Μαρτέν πήρε από τό ράφι της κουζίνας της ένα μπουκάλι και τώδειξε θριαμβευτικά στέν άστυνομικό.

— Όρίστε ! Τόσο ήτανε, φώναξε με πεποίθηση.

Ίσως, λοιπόν, τό μπουκαλάκι, πού βρήκανε στο Τάιημς νά τό άγόρασε ή Μπέση άφού έφυγε απ' τής Κάς Μαρτέν, και τό άλλο, τό μεγαλύτερο νά είχε κανένα ποτό.

Τό σπουδαιότερο ήτανε νά μάθουν, πού βρήκε τό βιτριόλι. Έπρεπε νά ρωτήσει όλα τά γειτονικά φαρμακεία. Αλλά άν ήταν έτσι, τί άπόγινε τό μεγάλο μπουκάλι; Κι' από πού πήρε ή Μπέση τό βαρύ περιστροφή με τό όποιο — άν πίστευαν τόν Ταίημς — αυτοκτόνησε; Η Κά Μαρτέν δέν ήξερε τίποτε γιά τό περιστροφή κι' ήτανε έτοιμη νά όρκιστεί, πώς ή μίς Ρίντλ δέν είχε τίποτα άλλο στη σάκκα της, φεύγοντας από τό σπίτι της.

Ο Μπόουεν ήταν έτοιμος νά έπισκεφθεί τό δωμάτιο της σκοτωμένης, όταν ή Κά Μαρτέν θυμήθηκε τό έπεισόδιο με τήν έφημερίδα της.

Χτές τό πρωί, είπε, τήν ώρα πού τής έτοίμαζα ένα τσάι, γιατί ήτανε κακοδιάθετη, έκοψε κρυφά ένα κομμάτι απ' τήν έφημερίδα μου! Φανταστήτε άναίδια! Ζήτησα τήν έφημερίδα από τήν Κά Ράιαν, τή γειτονίδα μου, γιατί παίρνει κι' αυτή τό ίδιο φύλλο. Και ξέρετε, τί έγραφε κείνη στο κομμάτι; Έγραφε γιά τήν έφημερίδα στροφή του κ. Ταίημς από τό έξωτερικό. Ποιός νά μου τόλεγε, πώς κείνη ή φτωχή γυναίκα γνώριζε τόν κ. Ταίημς, άν και φαινότανε, βέβαια, από σπίτι.

Ο Μπόουεν έβλεπε τίς σκέψεις του νά βγαίνουν σωστές. Όταν δέν χωρούσε άμφιβολία, ή Μπέση Ρίντλ γνώριζε τόν κ. Ταίημς και πήγε σπίτι του, μία μέρα μετά τήν άφιξή του.

Ποιό τρομερό μυστικό κρυβότανε άνάμεσά τους; Κι' άν ο Ταίημς έλεγε ψέμματα κι' ή γυναίκα εκείνη δέν αυτοκτοκτόνησε; Σε τί συμπέρασματα έπρεπε νά καταλήξει τότε;

— Μου χρωστούσε πέντε βδομαδιατικά, πρόσθεσε ή Κά Μαρτέν, αλλά με βεβαίωσε πώς θά με πληρώνε γρήγορα. Ήτανε σύγυρη γι' αυτό.

— Όταν δέν είχε διόλου τό ύφος γυναίκας, πού σκέπτεται ν' αυτοκτονήσει; ρώτησε ο Μπόουεν.

Τού είχε πολλές φορές έρθει ή σκέψη, πώς ή Μπέση πήγε νά βρεί τόν Ταίημς γιά νά του άποσπάσει χρήματα. Έτσι ο ρόλος του Ταίημς φαινότανε τώρα άκόμα πιδ ύποπτος.

Τι άίνιγμα εκείνο τό βιτριόλι! Αν ο Ταίημς σκότωσε τή Μπέση άφού βρισκότανε σέ νόμιμη άμυνα;

Γιά νά μ' ήν τό πεί, δέν ύπ' ήρχε αυτό τό έλαφρυντικό. Η γυναίκα δέν τούρ-

ριξε τίποτα, αυτό ήταν όλοφάνερο.

Ανέβηκαν στο δωμάτιο της Μπέσης. — Ρίξτε μία ματιά, παρακαλώ, τής είπε ο Μπόουεν, και π' ήτε μου, ποιά απ' αυτά τά πράγματα δέν είναι δικά σας.

Αυτή ή βαλίτσα, άποκρίθηκε ή Κά Μαρτέν και τά φορέματα. Δέν μένουν παρά τά έπιπλα, τά χρειαζούμενα όπως βλέπετε.

— Είστε πολύτιμη, κυρία Μαρτέν, είπε ο άστυνομικός, με τή βοήθειά σας θά βγάλουμε κάποιο συμπέρασμα. Π' ήτε μου τώρα, ποιός άλλος μένει σ' αυτό τό πάτωμα;

— Κανένας. Όλα τά δωμάτια είναι άδεια.

— Και σ' άλλα πατώματα;

— Στ' άλλα πατώματα μένουν ή μίς Ρίντλ, δασκάλα στο Γουέστερν — Χάϊ — Σκούλ, ο κ. Ράνταλ, ταμίας σέ παντοπωλείο, ο γιατρός Φαρραγουαίη και ο κ. Ντούγκλας, όλα πολύ καθώς πρέπει πρόσωπα.

Δέν άμφιβάλλω, είπε ο Μπόουεν. Είναι όλα στα δωμάτιά τους;

Οχι. Δέν έχουν τακτική ώρα, πού έρχονται. Μονάχα ή μίς Ρίντλ κι' ή μίς Ράιαν τρώνανε μαζί μου.

— Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Μαρτέν. Τώρα, άν θέλετε, άφήστε με λίγα λεπτά μόνον έδώ μέσα.

Η Κά Μαρτέν κατέβηκε στο δωμάτιό της, ένθουσιασμένη με τούς ευγενικούς τρόπους του άστυνομικού.

Ο Μπόουεν, κατά βάθος, δέν ήτανε διόλου ευχαριστημένος, πού έμεινε όλομόναχος στο μισοσκότεινο εκείνο δωμάτιο της πεθαμένης.

Ο ίκανός αυτός άστυνομικός είχε μία πολύ δυσάρεστη άδυναμία, πού τήν κρατούσε κρυφή από όλο τόν κόσμο. Στά κατάβαθα της ψυχής του φώλιαζε ή δειλία, μία άνεξήγητη δειλία, ένας τρόμος, πού δέν μπόρεσε ποτέ νά τόν κατανικήσει.

Ηξερε, είχε τήν προαίτηση, πώς κάποτε θά βρισκότανε σέ μία κατάσταση, πού θά τόν κυρίευε τόσο δυνατά ή φρίκη, ώστε θά τόν νικούσε, παρ' όλη τή δύναμη της ψυχής του.

Δέν φοβότανε τίς σφαίρες, ούτε τό θάνατο. Είχε μονάχα τήν ιδέα πώς θ' άποτύχαινε στη ζωή του, άντικρύζοντας τό φόβο!

Και τώρα ένοιωθε μία παράξενη άνησυχία στήν ψυχή του.

Έψαξε παντού. Κανένα ίχνος. Η άγνωστη είχε εξαφανίσει κάθε πράγμα, πού θά μπορούσε νά διαφωτίσει τήν άστυνομία.

Μά γιατί;

Σκούπιζε τόν ιδρώτα, πού μούσκεψε τό μέτωπό του κι' έξακολούθησε νά

ψάχνει. "Υστερ" από πολλή ώρα, βρήκε επί τέλους ένα μικρό χαρτάκι, μιά από τις αποδείξεις που δίνουν τα ξενοδοχεία, όταν παραδώσει κανείς να του φυλάξουν ένα πράγμα.

"Αλλά σ' αυτό το χαρτί δεν ήταν τίποτα γραμμένο εκτός από έναν αριθμό. Γίποτα άλλο, ούτε τ' όνομα του ξενοδοχείου, ούτε το μέρος που βρισκότανε. "Αλλά για να βρίσκεται εκεί αυτό το χαρτάκι, αυτό σήμαινε πως το πράγμα έμεινε ακόμα στα θησαυροφυλάκια του ξενοδοχείου. "Αν μπορούσε να έβρισκε το ξενοδοχείο κι' έτσι να μάθει, τί πράγμα ήταν αυτό που φύλαγαν για λογαριασμό της νεκρής!

Δέ μπόρεσε να βρεί τίποτε άλλο. Κάτω, τόν περίμενε, περίεργη, η Κα Μαρτέν.

— Λοιπόν; βρήκατε τίποτε; ρώτησε με απληστία η καλή γυναίκα.

— Όχι, τίποτα, κυρία μου. Είναι ανάγκη να με βοηθήσετε πάλι. Μήπως σ' ελπε καμιά φορά ή μίς Ριντλ σ' ελπε ποιά ξενοδοχεία έμεινε;

— "Όχι,.... δεν θυμάμαι.... "Ήταν, βλέπετε, λιγόλογη.

— Από την καθαριότητα, που βλέπω παντού στο σπίτι σας, υποθέτω, πως καθαρίσατε το δωμάτιό της σήμερα ή χτές.

— Καί βέβαια! είπε με περιφάνεια η Κα Μαρτέν, έχω δυο καθαρίστριες και το σπίτι μου λάμπει.

«Αυτή τη φορά ή πάστρα μ' ελπε έκανε

V ΤΙ ΑΠΟΓΙΝΕ Ο ΜΠΟΥΟΥΕΝ :

"Όταν επιτέλους βρήκε το ξενοδοχείο, όπου είχε κατοικήσει η Μπέσση Ριντλ, ο Μπούουεν ήτανε τσακισμένος από την κούραση.

Είχε κάνει το λάθος ν' αρχίσει από τα δευτερότερα ξενοδοχεία γιατί δεν μπορούσε να φανταστεί πως η γυναίκα εκείνη έζησε στα Πάλλας και στα Ρίτς.

Και όμως έτσι ήτανε.

Παρουσιάστηκε στον διευθυντή του ξενοδοχείου κι' αφού δήλωσε την ιδιότητά του, το ούδωσαν κάθε πληροφορία.

— "Η κυρία αυτή, είπε ο διευθυντής, έμεινε εδώ δεκαπέντε μέρες. "Όρλστε ή υπογραφή της. Δωμάτιο 360. Φαίνεται, πως έρχότανε απ' τη Νέα "Υόρκη. Είχε μιά μόνο βαλίτσα, αλλά κι' αυτή την κρατήσαμε αφού έφυγε χωρίς να πληρώσει. Αυτά βέβαια, μεταξύ μας. "Όσο για το αντικείμενο, που άφησε πρόσ φυλάξιν....

— Φαντάζομαι να ξέρετε, τί πράγμα είναι, είπε ο Μπούουεν, αν όμως είναι ανάγκη, μπορώ να πάρω άδεια από την αστυνομία του τόπου σας να το άνοι-

κακό» σκέφθηκε ο Μπούουεν.

Γύρισε κατόπιν πάλι στην Κα Μαρτέν και ρώτησε:

— Μήπως σ' ελπε καμιά φορά ή μίς Ριντλ αν αγαπούσε τη θάλασσα;

— "Α! αυτό μάλιστα! αποκρίθηκε χωρίς δισταγμό εκείνη. Μου έλεγε πως τρελλαίνεται για τη θάλασσα. Πρέπει νάζησε πολύν καιρό στη θάλασσα και τώρα τελευταία μάλιστα, γιατί ήτανε μαυρισμένη από την αλυύρα.

— Πολύ σωστά σκέπτεσθε, κυρία μου, είπε ευχαριστημένος ο Μπούουεν. Μήπως έτυχε να σ' ελπε ποιό μέρος προτιμούσε;

— Αυτή δέ μιλούσε πολύ, είπε θαρρετά πιά ή Κα Μαρτέν, εγώ, πάνω στην κουβέντα προσπαθούσα να μάθω ποιό είναι, από που έρχεται μιλούσα λοιπόν για διάφορα μέρη κι' όταν της έκανα λόγο για το Σίλβεο Σάντς την είδα να κουνάει το κεφάλι της σαν να τ' όξερε πολύ καλά αυτό το μέρος. Σκέφτηκα λοιπόν πως εκεί θα έμεινε πριν κι' ήρθε δώ για χρήματα ίσως... Τώρα όμως έμαθα για ποιό σκοπό ήρθε ή δυστυχισμένη!

— Με υποχρεώσατε, κυρία Μαρτέν, είπε ευγενέστατα ο Μπούουεν, αποχαιρετώντας την καλή γυναίκα. Σ' ελπε ευχαριστώ και πάλι για τις πληροφορίες.

"Η Κα Μαρτέν τόν παράβγαλε ένθουσιασμένη ως την πόρτα, χωρίς να φαντάζεται πόσα θάγραφαν γι' αυτήν, σ' ελπε λίγο, οι έφημερίδες.

Ξουμε τώρα.

— "Ω! δέ χρειάζεται, είπε ο διευθυντής. Να καλέσω μιά στιγμή τόν ντετέκτιβ του ξενοδοχείου να σ' ελπε πληροφορήσει.

"Εκείνο το βράδυ, ο Τζών Φήλδς, γύρισε άργα και χωρίς όρεξη σπίτι του. Το μυαλό του πήγαινε πάντα στη βίλλα των Τάιμς, στο νεκροτομείο, όπου βρισκότανε το πτώμα της σκοτωμένης και στην Πόλλυ, που έφυγε τόσο άνεξηγητα.

"Αλλά πού ήτανε λοιπόν ο Μπούουεν; Τί έκανε ή αστυνομία; Πού πήγε ή Πόλλυ Τάιμς;

Μ' αυτά τα έρωτήματα, ούτε άγγιξε διόλου το φαγητό του κι' άπόμεινε σκεπτικός κι' άμυλητος, ως τη στιγμή, που χτύπησαν την πόρτα του κι' έτρεξε ο ίδιος ν' άνοίξει. Τόσο ήταν άνομόνος και νευρικός.

"Ήταν ο επιθεωρητής Χάντλεϋ. Του έδωσε ένα κίτρινο χαρτί να διαβάσει.

Τα άσπρα σημάδια!

"Από το ύφος του ανθρώπου εκείνου ο νέος κατάλαβε, πως κάτι άνεξηγητο συνέβαινε.

— Διαβάστε και πείτε μου, αν καταλαβαίνετε τίποτα, του είπε ο Χάντλεϋ.

"Ο Φήλδς πήρε το τηλεγράφημα και διάβασε:

«Εγκαταλείπω υπόθεση Τάιμς. Δεν θα γυρίσω. "Ακολουθεί δέμα και έξηγει όλα. Παραδώσατε εις Φήλδς χωρίς άνοιξετε.»

— Τί συνέβηκε στον Μπούουεν; ρώτησε ο Χάντλεϋ. Αυτή τη βλακεία μ' ελπε την έστειλε από το Σίλβεο Σάντς. Δεν καταλαβαίνω λέξη! "Ο Μπούουεν! "Ο Μπούουεν που θάκανε τ' άδύνατα δυνατά για να μη χάσει τη θέση του, έδω, στον τόπο του, φιλόδοξος, άξιος, έξυπνος! Τ' άφίνει όλα στη μέση! Τί σημαίνουν όλα τάχα αυτά;

— Γράφει πως στέλνει ένα δέμα κι' αυτό θ' ελπε μ' ελπε τα έξηγει όλα, ψυθίρισε ο Τζών, σ' ελπε χαμένος.

— Και για ποιό λόγο, πρέπει να το άνοιξετε σεις αυτό το δέμα;

— Φυσικά,.... ή αστυνομία θάπρεπε να το άνοίξει, αλλά...

— "Αλλά τί;

— "Ίσως γιατί εγώ είμαι παλιός φίλος των Τάιμς,.... ίσως γιατί είμαι γιατρός.

— Κι' ο Μπάρνς είναι γιατρός; φώναξε ο Χάντλεϋ. "Η άλλη υπόθεση, που κάνατε φαίνεται να είναι π' όσωστή... "Ανακάλυψε, φαίνεται, κάτι πολύ δυσάρεστο για τόν Τάιμς... "Ίσως πάλι γιατί έσείς είστε ειδικότερος,.... στα δηλητήρια, κάνετε μελέτες. Σταμάτησε άπότομα κι' ύστερα δίνοντας μιά γροθιά στο τραπέζι μούγκρισε πεισματικά:

— Να χάσω τόν καλύτερο βοηθό μου!....

— Μη στεναχωριέστε, φίλε μου, είπε ο Φήλδς ήσυχώτερος. "Ας περιμένουμε ναρθεί αυτό το δέμα... Κάτι θ' ελπε μάθουμε...

— "Εμείς έχουμε σχηματίσει την πεποίθηση, πως ο Τάιμς τη σκότωσε τη

γυναίκα, φώναξε ο Χάντλεϋ. 'Εσείς τι νομίζετε ;

— Θαρρῶ πῶς ἔχετε δίκην, ὁμολόγησε ὁ Φήλδ με φρίκη. Εἶναι φίλος μου καὶ μοῦ εἶναι πολὺ δυσάρεστο ποὺ τὸ λέω αὐτὸ, ἀλλά...

— Ἀλλά ;

— Ἀλλά ἡ σκηνὴ ἐκεῖνη, χτὲς βράδυ, φανέρωνε καθαρὰ, πῶς πρόκειται γιὰ φόνο κι' ὄχι γιὰ αὐτοκτονία. Τὸ κατάλαβα τὴν ἴδια στιγμή.

— Ναί, τὰ καταλαβαίνει κανεὶς αὐτά, ἀμέσως... Στείλατε σήμερα ἕνα σημείωμα γιὰ τὸν Μπόουεν, τί τοῦ γράφατε ;

— Ὁ Φήλδ στέναξε καί, ὕστερα ἀπὸ κάποιο διάταγμα, διηγήθηκε στὸν Χάντλεϋ ὅσα εἶδε τὸ πρωῒ στὸ Ράμπλερς. Πρόσθεσε, πῶς παρακολούθησε τὴν Πόλλυ στὴ φυγὴ τῆς.

— Ὁ Ταίημς καὶ ὁ 'Ακρόϋδ δὲν ἦταν ποτὲ φίλοι, παρατήρησε σκυθρωπὸς ὁ ἀστυνομικὸς. Τί γύρευε στοῦ 'Ακρόϋδ, αὐτὸ τὸ κορίτσι ; Καὶ γιατί ὁ 'Ακρόϋδ νὰ πᾶει στοῦ Ταίημς.

— Πῆγε νὰ πληρώσει τὸ ὑπόλοιπο γιὰ κάποιο ἰνδιάνικο χαλί, ποὺ εἶχε ἀγοράσει.

— Ἰσως, ἂν καὶ θὰ μπορούσε νὰ στείλει κάποιον ἄλλον. Καὶ τί λέτε νᾶγινε ὁ Μπόουεν ;

— Θαρρῶ, πῶς πρέπει νὰ περιμένουμε τὸ δέμα...

VI. ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ἀντιπαθητικὸς κι' ὁ νεαρὸς γιατρὸς δὲν μπορούσε νὰ καταλάβει, πῶς ὁ ἀποκρουστικὸς ἐκεῖνος Ρόναλδ 'Ασμπορν τράβηξε τὴν προσοχὴ τῆς ἑαυτῆς καὶ τόσο καλοκαυωμένης ἐκεῖνης γυναίκας.

Δὲν μάθανε καὶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸν 'Ασμπορν: τὸ ἀντράγγυνο εἶχε χωρίσει ἀπὸ χρόνια, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος θεώρησε χρέος του νὰ πειθῇ γιὰ νὰ φροντίσει γιὰ τὴν ταφὴ τῆς πρώην γυναίκας του.

Δὲν ἔχετε λοιπὸν σκοπὸ, τοῦ εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς, νὰ ἐνεργήσετε καὶ σεῖς καὶ νὰ μάθετε, ποῖος σκότωσε τὴν γυναίκα σας—ἂν πρόκειται περὶ φόνο—ποῖος τὴ στιγμήτισε μετὰ τὸ βιτριόλι στὸ μέτωπο ;

— Καὶ τί θὰ βγάλω νὰ τὰ μάθω αὐτά ; ῥώτησε ὁ παράξενος ἐκεῖνος ἄνθρωπος. Μόλις μοῦ φτάνουν τὰ χρήματά μου γιὰ νὰ θάψω τὴν Μπέσση. Κάνω τὸ καθήκον μου, ὅς κάνει κι' ἡ ἀστυνομία τὸ δικό της. Ἀπὸ ὅσα μοῦ εἶπατε σχημάτισα τὴν πεποίθησιν, πῶς τὴν σκότωσε ὁ Ταίημς. Αὐτὸ εἶν' ὅλο.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, εἶπε ὁ Χάντλεϋ. Νὰ μᾶς πεῖτε μόνο σὲ ποῖο ξενοδοχεῖο

— Καὶ ποῦ νὰ τὸ βρῆκε αὐτὸ τὸ δέμα ; Καὶ πῶς αὐτὸ τὸ δέμα μπορεῖ νὰ ἐξεγῆσει τόσα μυστήρια ; Τί γύρευε ὁ Μπόουεν στὸ Σίλβερ Σάντς ; Τὸ Σίλβερ Σάντς εἶναι γνωστὴ ἀριστοκρατική πλάξ, πανάκριβη... Τί σχέση μπορεῖ νᾶχει αὐτὴ ἡ γυναίκα μετὰ τριμμένα ρούχα μ' αὐτὴ τὴν πανάκριβη πλάξ ;

— Γιατί νὰ φύγει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ Πόλλυ... εἶπε ξαφνικά ὁ Χάντλεϋ. Πρέπει νὰ τὴ βροῦμε αὐτὴ τὴ νέαν... Καὶ τώρα ποῦ μ' ἐγκατέλειψε ὁ Μπόουεν δὲν ἔχω ποιὸς νὰ με βοηθήσει!

— Ναί, δὲν μπορῶ καὶ γὰρ νὰ ἐξηγήσω τὴ διαγωγὴ τοῦ Μπόουεν. Τὸ πρωῒ ἀκόμη φαίνονταν γεμάτος φωτιά...

— Θὰ τοὺς ζητήσουμε καὶ τοὺς δυὸ, εἶπε ἀγριεμένος ὁ Χάντλεϋ. Ἀρχίσουμε μάλιστα νὰ ψάχνουμε γιὰ τὸν Μπόουεν, μόλις πῆραμε τὸ τηλεγράφημά του... Ἰσως ἡ ἀστυνομία τοῦ Σίλβερ Σάντς μᾶς πληροφορήσει.

Ἐκεῖνη τὴν στιγμή παρουσιάστηκε στὴν πόρτα ἕνας ἀστυφύλακας.

— Σᾶς ζητοῦν, ἀρχηγέ, εἶπε χαιρετῶντας.

— Δὲν ἔχω καιρὸ, φώναξε ὁ Χάντλεϋ.

— Τὸ ξέρω, ἀρχηγέ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος λέει, πῶς εἶναι ὁ ἄντρας τῆς γυναίκας, ποὺ βρῆκαμε σκοτωμένη στοῦ κ. Ταίημς.

— Ἀς περάσει! εἶπε ὁ Χάντλεϋ νευρικά.

μποροῦμε νὰ σᾶς βροῦμε, ἂν σᾶς χρειασθοῦμε.

— Θὰ μέινω ἐδῶ, ὡς τὴ μέρα ποὺ θὰ μοῦ δώσουν τὴ νεκρή, νὰ τὴ θάψω, ἀποκρίθηκε ὁ 'Ασμπορν. Δὲν θέλω βέβαια νὰ ἐνοχλήσω σὲ τίποτα τὴν ἀστυνομία, ἀλλὰ δὲν ἔχω λεφτὰ γιὰ πέταμα. Θὰ φύγω ὕστερα γιατί ἔχω καὶ δουλειὰ ἐγὼ εἶμαι ὑπάλληλος στὴ Νέα Ὠόρκη. Τί νὰ κάνω περισσότερο ; Γιὰ τὴν ὥρα μπορεῖτε νὰ με βρῆτε στὸ ξενοδοχεῖο τῶν Τριῶν Στεμμάτων, στὸ Νιοῦ Φένγουϊκ.

Καὶ μ' ἕνα βαθὺ χαιρετισμὸ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἔφυγε.

Τὴν ἄλλη μέρα πέρασε πάλι ὁ Τζῶν ἀπὸ τοῦ κ. Ταίημς. Μέσα στὸ πολυτελέστατο ἐκεῖνο σπίτι νόμιζε, πῶς ἄκουε τὴν τρομαγμένη φωνὴ τῆς Πόλλυ νὰ τοῦ λέει: « Ἄν δὲν εἴστε ἡλίθιος νὰ μὴ ξαναπατήσετε τὸ πόδι σας σ' αὐτὸ τὸ σπίτι! Φεύγω νὰ βρῶ καταφύγιο, νὰ σωθῶ! ».

Βρῆκε τὸν κ. Ταίημς ξαπλωμένο στὴν πολυθρόνα τοῦ.

— Ξέρετε, τοῦ εἶπε, ἦρθε καὶ μᾶς βρῆκε κάποιος 'Ασμπορν. Λέει, πῶς εἶναι ἄντρας τῆς γυναίκας ἐκεῖνης, τῆς

Μπέσση Ρίντλ, αὐτὸς μᾶς εἶπε καὶ τ' ὄνομά της.

— Ἀ!... ἔκανε μονάχα ὁ πληγωμένος κι' ὁ γιατρὸς δὲν μπορούσε νὰ διακρίνει τὴν ἔκφραση τῆς μορφῆς του κάτω ἀπὸ τοὺς ἐπιδέσμους.

— Εἶναι περιεργὸς κι' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἐξακολούθησε ὁ Τζῶν κοιτάζοντας κατάματα τὸ συνομιλητὴ του. Ἐχει, λέει, τὴν πεποίθησιν, πῶς σεῖς σκοτώσατε τὴν γυναίκα του.

Τὰ χέρια τοῦ Ταίημς ἔσφιξαν σπασμωδικὰ τὸ κάθισμά του.

Ἀποκρίθηκε ὁμοῦς μετὰ φωνὴ ἀτάραχη.

— Ὑστερ' ἀπ' αὐτό, ποὺ πάθαμε, φίλε μου, ἔχουμε ν' ἀκούσουμε...

Μὴ ξέροντας, τί νὰ σκεφθεῖ, ὁ Φήλδ τοῦ ἔλλαξε τοὺς ἐπιδέσμους κι' ἀποχαιρέτησε τὸν ἄρρωστό του.

Καθὼς ἔφτανε στὴν ἐξορτο γιὰ νὰ φύγει, τὸν σταμάτησε ὁ Μάρκς, ὁ ὑπηρέτης.

— Μὲ συγχωρεῖτε, γιατρέ, τοῦ εἶπε μετὰ δισταγμοῦ, ἡ Κά Πάηλ, ἡ μαγείρισσα παρατήρησε κάτι περιεργό..., σχετικά μ' αὐτά, ποὺ γιναν μέσα στὸ σπίτι.

— Ἡ μαγείρισσα ; ῥώτησε κατάπληκτος ὁ γιατρὸς, γιὰ λέγε.

— Νά, σήμερα τὸ πρωῒ πῆγε νὰ πάρει τὸ μπουκαλάκι μετὰ τὴς παστίλιες γιὰ τὸ στομάχι της ἀπὸ τὸ ράφι, καὶ δὲν τὸ βρῆκε στὴ θέση του! Ἐχει δεῖ λοιπὸν τὸ μπουκάλι μετὰ τὸ βιτριόλι καὶ λέει, πῶς εἶναι τὸ ἴδιο ἐκεῖνο, ποὺ εἶχε τὴς παστίλιες της.

— Μὰ τ' εἶναι αὐτά ; εἶπε ὁ Φήλδ θέλετε νὰ πεῖτε, πῶς κάποιος μῆκε χτὲς στὴν κουζίνα, πῆρε τὸ μπουκάλι τῆς μαγείρισσας, τὸ ἔδωσε κι' ἔβαλε μέσα τὸ βιτριόλι, πρὶν τὸ ρίξει στὸ πρόσωπο τοῦ κυρίου σας ;

— Καὶ γὰρ στὴν ἀρχὴ δὲν τὴν πίστευα! κύριε, ἐξακολούθησε ὁ ὑπηρέτης, ἀλλὰ σήμερα, ποὺ καθάριζα τὸ μπάνιο, ὅρλοτε, βρῆκα ἐκεῖ τρεῖς ἀπ' τὴς παστίλιες τῆς Κάς Πάηλ...

— Δὲν γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα, ἡσυχάστε! Θὰ πῆγε ἡ ἴδια στὸ μπάνιο νὰ πάρει νερὸ καὶ θὰ τῆς ἔπεσαν, ποῖος ξέρει..., εἶπε προσπαθώντας νὰ κρύψει τὴν ταραχὴ τοῦ ὁ Φήλδ. Γρηγὰ γυναίκα, τόσπασε τὸ μπουκάλι, σκόρπισε χάμω τὴς παστίλιες... Κάντε τὴ δουλειὰ σας ἡσυχοὶ καὶ μὴ πεῖτε τίποτα σὲ κανένα...

— Ὅπως διατάζετε, γιατρέ, εἶπε ὁ Μάρκς κατσουφιασμένος. Καὶ μένα μοῦ φάνηκε ἀκατανόητη αὐτὴ ἡ ἱστορία.

Κι' ἀλήθεια ἦταν ἀκατανόητη. Ἀλλὰ μήπως δὲν εἶχαν βγάλει τὴν ἐτικέττα ἀπὸ τὸ μπουκαλάκι μετὰ τὸ βιτριόλι ; Γιατί νὰ τὴ βγάλουν ; Καὶ οἱ

παστίλιες, ποὺ βρῆκε ὁ Μάρκς σκορπισμένες στὸ μπάνιο...

Μ' αὐτὲς τὴς σκέψεις ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ταίημς ὁ Τζῶν μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ περάσει ἀπὸ τοῦ 'Ακρόϋδ, νὰ ῥωτήσῃ γιὰ τὴν Πόλλυ.

Ὁ ὑπηρέτης, ποὺ τοῦ ἀνοίξε τὴν πόρτα, εἶχε τόσο τρομαγμένο ὄφρος, ποὺ ὁ νέος δὲν μπόρεσε νὰ μὴ ῥωτήσῃ:

— Συμβαίνει τίποτα στὸ σπίτι σας ;

— Ἐσείς εἰστε, γιατρέ ; ῥώτησε ὁ ὑπηρέτης μετὰ ἀπορία. Θὰ σᾶς εἰδοποιήσε βέβαια ὁ γιατρὸς Τέκκου ;

— Δὲν με εἰδοποίησε κανένας. Ἦρθα νὰ δῶ τὸν κ. 'Ακρόϋδ, σὰν φίλος...

Μὰ τί τρέχει λοιπὸν ;

— Ὁ κύριος πεθαίνει, γιατρέ ! φώναξε ὁ γερο—ὕπηρέτης τρέμοντας.

— Πεθαίνει ; φώναξε κιτρινίζοντας ὁ Φήλδ.

— Μάλιστα, ἀρρώστησε στὰ καλὰ καθούμενα, ξαφνικά. Ὁ γιατρὸς Τέκκου θὰ εὐχαριστηθεῖ πολὺ, ποὺ ἦρθατε.

Ὁ Φήλδ ἀνέβηκε τρέχοντας στὴν κρεβατοκάμαρα.

— Μὲ συγχωρεῖτε, γιατρέ μου, εἶπε στὸν κ. Τέκκου, πέρασα νὰ δῶ τὸν κ. 'Ακρόϋδ.

— Μὴ δικαιολογεῖστε διόλου, φίλε μου, εἶπε ὁ κ. Τέκκου. Ἡ παρουσία σας μ' εὐχαριστεῖ πολὺ γιατί, τί νὰ σᾶς πῶ, δὲν εἶμαι συνηθισμένος νὰ καταλαβαίνω τὰ μυστήρια. Σεῖς οἱ νεώτεροι ἴσως νὰ τὰ καταφέρνετε καλλίτερα.

— Μυστήριον ; εἶπε τρομαγμένος ὁ Τζῶν.

— Ὁ κ. 'Ακρόϋδ ἔχει δηλητηριαστεῖ. Δὲν ἀμφιβάλλω γι' αὐτό, ἂν καὶ ὁ ἱδιὸς δὲν θέλησε νὰ πεῖ τίποτα, ὅσο εἶχε ἀκόμη τὴς αἰσθήσεις του. Οὕτε καὶ θὰ με καλοῦσε, φαντάζομαι, ἂν δὲν μοῦ τηλεφωνοῦσε μόνος τοῦ ὁ καυμένος ὁ Φρέτζ.

Καθὼς ἄκουε ὁ Φήλδ τὸ συνάδελφόν του, συλλογίστηκε τὴν πρωτὴν ἐπίσκεψιν τοῦ 'Ακρόϋδ στοῦ κ. Ταίημς. Ξανάειδε κατόπιν τὴν Πόλλυ, ποὺ χτύπησε λίγο ἀργότερα τὴν πόρτα τοῦ ἐτοιμοθάνατου, θυμήθηκε τὴν ἀγορὰ τοῦ πανάκριβου ἰνδιάνικου χαλιοῦ.

Νὰ εἶχαν τάχα ὅλα αὐτὰ καμμιὰ σχέση μετὰ τὸς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ παρελθὸν τῆς γυναίκας τοῦ 'Ασμπορν ; Ἡ νοσοκόμα πηγαينوερχότα εἰς ἀθόρυβα καὶ σοβαρὰ μέσα στὸ δωμάτιον. Χαιρέτησε μετὰ μιὰ κλίσιν τοῦ κεφαλιοῦ τὸν Φήλδ καὶ πλησίασε τοὺς δυὸ γιατρούς.

— Ὁ κ. 'Ακρόϋδ, εἶπε, ἔχει πέσει σὲ βύθησιν. Κοιτάξτε, αὐτὸ, ποὺ βρῆκα διπλά του. Ἐνα μπουκαλάκι μορφίνης ἔδειο. Δὲν μποροῦμε πιά ν' ἀμφιβάλλουμε...

— Μορφίνη, είπε ο γιατρός Τέκκυ. "Όσο κι' αν μου φαίνεται παράξενο, ο δυστυχισμένος αυτοκτόνησε με μορφίνη! Ξέρετε, αν έχει κοντινούς συγγενείς ;

— "Όχι, δεν ξέρω, αποκρίθηκε ο Τζών. "Αν δεν με χρειάζεστε, γιατρέ μου, σ'ας αφήνω...

Μονάχα όταν βρέθηκε στον διάδρομο, πρόσεξε ο Τζών, πώς είχαν ανάψει το καλοριφέρ... Καλοριφέρ μέσα στην κάψα του καλοκαιριού!

— Ποιος άναψε το καλοριφέρ ; ρώτησε τον γερο-υπηρέτη.

— Ο καυμένος ο Φρέτζ ήτανε κυριολεκτικά σαστισμένος.

— Ο κύριος, γιατρέ μου, είπε σιγανά, ο κύριος! και τι φαντάζεστε πώς έκαψε;

— "Α! το άναψε για να κάψει κάτι; είπε ο Τζών.

— Μάλιστα! Και τι φαντάζεστε πώς έκαψε; Ξαναρώτησε ο υπηρέτης. Τό χαλί, γιατρέ μου! Τό ινδιάνικο χαλί, που άγόρασε απ' τον κ. Ταίημς!

— "Ε, αυτό πάλι... Ο Τζών δεν μπορούσε να πιστέψει στ' αυτιά του.

— Τό ινδιάνικο χαλί; φώναξε. Μά, αυτό τό πλήρωσε 75.000 δολάρια.

— Μάλιστα, γιατρέ μου, τόκαψε!.. Ξαναείπε ο Φρέτζ.

— "Ερχεσαι μιά στιγμή μαζί μου κάτω στο καλοριφέρ, να μου δείξεις τό μέρος; το είπε ο Φήλδ.

Κατέβηκαν στο υπόγειο κι' άφου καταμουντζούρωσε τά χέρια του στις σβυσμένες, πιά, σιάχτες, ο Τζών έβγαλε μέσα από τό καζάνι του καλοριφέρ μιά μισοκαμένη λουρίδα από τό περίφημο χαλί. "Ενα κεφάλι αλόγου και μερικά κεντημένα κλαδιά δέντρων, δεν άφιναν την παραμικρότερη άμφιβολία: ο κ. Άκρόυδ έκαψε τό σπανιότερο αντικείμενο της συλλογής Ταίημς!...

Καθάρισε όσο μπόρεσε τη λουρίδα εκείνη, την τύλιξε και την έβαλε στην στέγη του.

— Ούτε λέξη για όλ' αυτά σέ κανένα, συνέστησε ο γιατρός στον υπηρέτη.

Εκείνη τη στιγμή, καθώς ανέβαιναν, άκούστηκε ή φωνή του κ. Τέκκυ.

— Φρέτζ, έφυγε ο γιατρός Φήλδ;

— "Εδω είμαι, κύριε Τέκκυ, είιιε με ζωηρότητα ο νέος, μήπως με χρειάζεστε;

— Περάστε, παρακαλώ, μιά στιγμή άκόμη επάνω.

Ο Τζών ανέβηκε, ζαλισμένος και σαστισμένος από τις δυνατές συγκινήσεις.

— Πέθανε, ψιθύρισε ο κ. Τέκκυ. "Η μορφίνη έκανε τό έργο της... Μά

κοιτάξτε, τά χέρια του... Μόλις τώρα κι' τά προσέξαμε ή νοσοκόμα και γώ... Τι να πρωτoκάναμε;..

Κι' αλήθεια, ή νοσοκόμα φαινότανε κατάκοπη. "Όστόσο σήκωσε τά χέρια του νεκρού να τά δει ο γιατρός Φήλδ.

Ο νέος έκανε τρομαγμένος μερικά βήματα πίσω, σά να τον δάγκωσε φίδι, τά μάτια του είχαν πεταχτεί έξω απ' τις κόγχες τους από τη φρίκη:

"Ενας άσπρος λεκές, ένα φρικτό κάψιμο, όμοιο με κείνο, που είχε δει στο μέτωπο της Μπέσση και στο πρόσωπο του κ. Ταίημς, αυλάκωνε τις παλάμες του πεθαμένου.

— Είναι κείνο, που φαντάζομαι, γιατρέ μου! φώναξε μισοπνιγμένος απ' την ταραχή ο Φήλδ.

— Δεν χωρεί άμφιβολία: είναι βιτριόλι...

— Ναί, είναι τό ίδιο κάψιμο, ή ίδια φρίκη! φώναξε ο νέος.

— Κι' είχε τη δύναμη να κάψει έτσι τά χέρια του χωρίς να μιλήσει;.. ψιθύρισε ο Τζαίημς. Μά γιατί; Καταντάει άκατανόητο!

— Τόχυσε από μπουκάλι, έτσι έξη γούνται οι στενόμακρες γραμμές... πρόσθεσε ο Φήλδ.

Οι δυο γιατροί πέρασαν στο σαλόνι κι' ο Φήλδ διηγήθηκε στον συνάδελφό του την ιστορία του ινδιάνικου χαλιού.

— Τρελλάθηκε ο δυστυχισμένος....

"Ετσι εξηγούνται όλα, στέναξε ο κ. Τέκκυ.

— Μήπως τον δηλητηρίασαν; είπε μη μπορώντας να καταλάβει ο Τζών.

— Την ώρα, που έφθασα έδω, άποκρίθηκε ο Τέκκυ, ο Άκρόυδ είχε όλες του τις αισθήσεις και θά μούλεγε τις υποψίες του. Δεν μούπε τίποτα. "Όστε μπορούμε με κάθε ασφάλεια να παραδεχθούμε, πώς αυτοκτόνησε.

Όταν ήρθαν σέ λίγο οι άστυνομικοί, ο Φήλδ πέρασε για μιά στιγμή στο γραφείο του Άκρόυδ.

"Εκεί είχε τοποθετήσει ο έκατομμυριοϋχος τό περίφημο ινδιάνικο χαλί κι' ο Τζών ήθελε να έξετάσει τη θέση και τό δωμάτιο ολόκληρο. "Από την τρύπα, που σχηματίστηκε γύρω στο καρφι κατάλαβε, πώς τό χαλί ξεκρεμάστηκε με νευρική τέχνη.

"Εξετάσε κατόπιν τό γραφείο.

"Όλα τακτικώτατα, Βρήκε και τό καρνέ των έπιταγών. Τελευταίο τό τσέκ των 25.000 στο όνομα του κ. Ταίημς.

Ο Τζών φυλλομετρούσε σκεπτικός τό καρνέ εκείνο, όταν τό βλέμμα του σταμάτησε σ' ένα "Μάρκς"... "Ηταν τ' όνομα του υπηρέτη του κ. Ταίημς.

"Εξετάσε καλλίτερα.

Τρεις φορές είχε πληρώσει ο Άκ-

ρόυδ στον Μάρκς αυτόν από είκοσι δολάρια. Γιατί; Γιατί να δώσει χρήματα ο φιλάργυρος εκείνος Άκρόυδ

VII. Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ

Κουρασμένος ψυχικά και σωματικά, γύρισε σπίτι του. Καταλάβαινε, πώς δεν θά ξανάβρισκε την ήσυχία του, αν δεν ξεκαθάριζε τό μυστήριο εκείνο, που για την ώρα όλο και γινότανε σκοτεινότερο.

Βρήκε πάνω στο τραπέζι του ένα σημείωμα από τον Χάντλεϋ. Το έσώκλειε ένα τηλεγράφημα από τό Σίλβερ Σάντς. Ο Τζών διάβασε:

"Πέρασε από ξενοδοχείον μας "Αλμερμάλ άστυνομικός Μπόουεν. "Εζητήσε πληροφορίας επί Μπέσση Ρίντλ, ή όποία έμενε έδω 15 ήμέρας, έφυγε χωρίς πληρώσει. Στερούμεθα ίχνη Μπόουεν άφου άνεχώρησεν ξενοδοχείον μας. Τί συμβαίνει; ΦΙΤΤΛΕΡ, άστυνομός Σίβερ Σάντς".

"Όστε ο Μπόουεν κατόρθωσε κι' άνακάλυψε τά ίχνη της μίς Ρίντλ.

Κι' ώστόσο, παρ' όλη αυτή τη λαμπρή του έπιτυχία, παράτησε την υπόθεση! Τί μπορούσε λοιπόν να συμβάλει...

Ο Τζών άνοιξε τό συρτάρι του γραφείου του κι' έκρυψε τό τηλεγράφημα και τη λουρίδα από τό ινδιάνικο χαλί. Εκείνη τη στιγμή ένας ελαφρότατος κρότος τον έκανε να γυρίσει τό κεφάλι προς τό παράθυρο.

Για μιά μονάχα στιγμή, ίσως μισό δευτερόλεπτο, τά μάτια του αντίκρυσαν... τό πρόσωπο της Πόλλυ κολλημένο πάνω στο τζάμι!.. Δεν μπορούσε ν' άμφιβάλλει, ήταν εκείνη!

Μ' ένα πήδημα ο νέος πεταχτηκε έξω. "Εκανε τό γύρο του σπιτιού, όταν όμως έφτασε στο παράθυρο εκείνο, δε βρήκε κανένα.

"Εψαξε κατόπι μ' έπιμονή στον κήπο, προσεκτικά, αλλά και πάλι χωρίς άποτέλεσμα.

Χωρίς καν να ξαναμπει στο σπίτι, έτσι ξεκαπέλωτος, τράβηξε άμέσως για τό κ. Ταίημς, με την έλπίδα πώς ή νέα είχε γυρίσει στο σπίτι της.

Το άνοιξε ο Μάρκς, αλλά δεν είχε δει την μίς Πόλλυ από την ώρα που είχε φύγει από τό πατρικό της σπίτι.

— Πώς είναι ο κύριός σου άπόψε; ρώτησε κατόπιν ο γιατρός τον υπηρέτη.

— Λιγάκι καλλίτερα, κύριε... "Αλλά τό πρόσωπό του...

— Ξέρεις, είπε τότε ο Τζών κοιτάζοντας κατάματα τον άνθρωπο εκείνο, πέθανε ο κ. Άκρόυδ..

— "Αδύνατο, κύριε, φώναξε άτατριχιάζοντας τρομαγμένος ο Μάρκς. "Ακόμη

στον υπηρέτη του Ταίημς; "Η τελευταία έπιταγή είχε ήμερομηνία μόλις πριν από έξη μέρες.

χτές τό πρωί ήτανε καλά όπως σείς και γώ.

— Δηλητηριάστηκε, τοϋ είπε ο Φήλδ ξερά. Τόν γνωρίζεις καλά, Μάρκς;

— "Εγώ να τον γνωρίζω; "Όπως όλους τους κυρίους του τόπου...

— Αυτόν πρέπει να τον γνωρίζεις περισσότερο, άφου σουδινε χρήματα! Μην κρύβεσαι, Μάρκς, είδα τά τσέκια με τά μάτια μου!

— Δεν καταλαβαίνω τι θέλετε να πείτε, κύριε, είπε άτάραχος ο υπηρέτης.

— Μά, παιδί μου, μπορώ να πω στην άστυνομία, να άποδείξω πώς πήρες χρήματα απ' αυτόν τον άνθρωπο. Πές μου λοιπόν, γιατί σε πλήρωνε;

— Δεν μπορώ να σ'ας πω τίποτα, είπε με σεβασμό αλλά και με σταθερότητα ο υπηρέτης.

— Πολύ καλά, θά δώσω αυτά τά τσέκια στον κ. Χάντλεϋ και τά ξαναλέμε αύριο.

Ο υπηρέτης φαινότανε σαστισμένος.

— "Ας είναι, είπε ήπιώτερα ο γιατρός, σκέψου λιγάκι και μιλούμε πάλι οι δυο μας αύριο γι' αυτό τό ζήτημα.

Την άλλη μέρα ο Φήλδ προγευμάτισε πολύ πρωί, γιατί δεν μπόρεσε να κλείσει μάτι εκείνη τη νύχτα. Συλλογιζότανε τό σημείωμα του Χάντλεϋ, όπου ο άστυνομικός τοϋγραφε πώς έβαλε κάποιον ντετέκτιβ στη θέση του Μπόουεν, έναν άνθρωπο, που φαινότανε κουτός ενώ ήταν έξυπνότερος.

"Ισως αυτές τις σκέψεις να τις έκανε κείνη τη στιγμή από τηλεπάθεια, γιατί άνοιξε ή πόρτα κι' ή υπηρέτρια του παρουσίασε ένα έπισκεπτήριο:

ANTY KANNIN, Ντετέκτιβ Νιού Φένγουϊκ

Θά είναι χωρίς άλλο ο «κουτός» σκέφτηκε ο Τζών.

— Καλημέρα σας, γιατρέ μου, χαιρέτισε ο άστυνομικός. Μήπως ξέρετε καμιά λέξη από έφτά γράμματα, που να χορεύει και νάναι και θηρίο; Καταγίνομαι, βλέπετε, με τις σταυρωτές λέξεις και σκάλωσα έδω. Μ' αυτά περνούσα τον καιρό μου, ώπου σήμερα μού δώσανε αυτή την υπόθεση Ταίημς — Ρίντλ!

— Φαντάζομαι να τη βρήτε κάπως δυσκολότερη από τις σταυρωτές λέξεις, είπε ξερά ο γιατρός.

— Και γώ τό φοβάμαι πολύ. "Αλλά θά κάνω ό,τι μπορώ. "Ας αρχίσουμε λοιπόν από σας. Πήτε μου, τί ξέρετε γι' αυτή την υπόθεση!

— "Ο,τι είδατε στον φάκελλο στην αστυνομία, τίποτα περισσότερο.

— Δύσκολη υπόθεση, δύσκολη, έστé-ναξε ο ντετέκτιβ. Μπερδεμένη από όλες τις μεριές. Παντού το ίδιο πράγμα: νας τρόμος, ένας φρικτός φόβος....

— Το αίσθάνεστε και σεις αυτό το παράξενο συναίσθημα; ρώτησε με κάποια άπορία ο γιατρός.

— Φυσικά, αυτό μ' έκανε ν' αναλάβω τ'ν υπόθεση, τόν ξέρω καλά τόν Μπόουεν. Δεν ήταν άνθρωπος νά παρατηρήσει έτσι τη δουλειά του, ν' άφίσει μιά τέτοια ευκαιρία ν' άκουστέι... Βρήκα! «Αρκούδα!» Η λέξη, που σάς ζητούσα, είναι άρκούδα: έφτά γράμματα, χορεύει, είναι και θηρίο! φώναξε παρατώντας τη σοβαρή συζήτηση ο παράξενος εκείνος άνθρωπος.

— Υστερα, όμως, άμέσως, πήρε την σκεπτική του έκφραση και είπε:

— Πρέπει νά μάθετε, γιατρέ, κάτι, που δεν τ'ο φαντάζεστε: ο Τάιμς βρίσκεται στά πρόθυρα της χρεωκοπίας.

— Είστε βέβαιος; φώναξε με άπορία ο Τζών.

— Μάλιστα, και για πρώτη φορά στη ζωή του Τάιμς είχε ανάγκη από χρήματα.

— Νά σάς πω λοιπόν και γώ κάτι, είπε τότε ο γιατρός. "Ο κ. Άκρόυδ έκαψε μόνος του το περίφημο Ινδιάνικο χαλί, που άγόρασε άπ' τόν Τάιμς. Τό-καψε στο καλοριφέρ λίγες ώρες πριν πεθάνει. Κατόρθωσα και βρήκα ένα κομμάτι, μισοκαμμένο. Όρлите!

— "Ο Τζών άνοιξε τ'ο συρτάρι του, αλλά την ίδια στιγμή κιτρίνισε: τ'ο μισοκαμμένο κομμάτι του χαλιού είχε έξαφανισθεί...

— Τότε αναγκάστηκε νά αναφέρει στον Κάννιν τις υποψίες του: κανένας άλλος δεν μπορούσε, ούτε είχε λόγο ν' άφαιρέσει τ'ο κουρέλι εκείνο άπ' τ'ο συρτάρι του, έκτός άπό τήν Πόλλυ Τάιμς... Άλλά γιατί;...

— Πάμε τώρα στού Τάιμς, είπε ο ντετέκτιβ, παίζοντας με τ'α μαλλιά του σάν παιδί.

— Στη βίλλα του κ. Τάιμς τούς άνοιξε ο Μάρκς. Με μιά ματιά ο Τζών κατάλαβε, πώς ο ύπηρέτης ήταν έτοιμος νά μιλήσει και τόν πήρε κατά μέρος.

— Θά σάς όμολογήσω τ'ο σφάλμα μου, γιατρέ, είπε ο Μάρκς, αλλά σάς καρακαλώ μ'ή μάθει τίποτα ο κύριος, γιατί θά με διώξει...

— Έχεις τ'ο λόγο μου, λέγε.

— Λοιπόν, ο κ. Άκρόυδ μ'οδωσε κείνα τ'α χρήματα, πριν άγοράσει τ'ο χαλί, για νά τ'ο επιτρέψω νά τ'ο έξετάσει. Ήρθε τρεις φορές.

— Τ'ο ξέρω... Και τ'ο τσέκ τ'ων 25.

000 μήπως ξέρεis, τι άπόγινε;

— Μάλιστα. Μόλις φύγατε, ο κύριος μ' έστειλε και τ'ο κατάθεσα στην ράπεζα.

— "Ωστε ο λογαριασμός του κ. Τάιμς πιστώθηκε, πριν πεθάνει ο Άκρόυδ...

— "Ο φήλδ πήγε κοντά στον ντετέκτιβ.

— Μήπως ξέρετε, γιατρέ, ρώτησε ο Κάννιν, πόσον καιρό τ'ο είχε κείνο τ'ο χαλί ο κ. Τάιμς.

— Ένα χρόνο σχεδόν...

— Και δεν βρίσκετε περίεργο, που δεν έβαλε τίποτε άλλο στη θέση, που έμεινε άδεια στον τοίχο;

— Δεν είναι τ'ο μόνο περίεργο, μέσα σ' αυτό τ'ο σπίτι. Φαντασθήτε, ή Πόλλυ έλεγε, πώς τ'ο χαλί εκείνο ήταν στοιχειωμένο.

— Τ'ο χαλί ήταν στοιχειωμένο! τι λέτε γιατρέ; Δεν μου κάνετε καλύτερα τήν αναπαράσταση της σκηνής, τη στιγμή που ήρθατε δώ μετά τ'ο τηλεφώνημα του κ. Τάιμς.

— "Ο φήλδ ικανοποίησε με προθυμία τήν επιθυμία αυτή του άστυνομικού. Τά είχε όλα τόσο βαθεία χαραγμένα στο μνημονικό του, ώστε ή περιγραφή του ήταν όλοζώντανη.

— Μόνον που δεν θυμήθηκε ο Τάιμς, πώς ή γυναίκα εκείνη ήταν άριστερή και της έβαλε τ'ο πιστόλι στο δεξί της χέρι, συμπλήρωσε με τ'ο παιδιατικό γέλοιο του ο ντετέκτιβ.

— Πώς μάθατε, πώς ήταν άριστερή;

— Άπλούστατα, άπό τόν άντρα της, άν είναι κι' αυτός άντρας της.

— Τότε ο Τζών θεώρησε καθήκον του νά αναφέρει στον Κάννιν τήν υπόθεση του μπουκαλιού της μαγείρισσας.

— Μπορούμε πιά νά είμαστε βέβαιoi, είπε ο άστυνομικός, πώς ή γυναίκα εκείνη δεν αυτοκτόνησε. "Οπως πρέπει νά φοβόμαστε, πώς και τ'ο υπόλοιπο βιτριόλι κάπου θά κάμει τήν έμφάνισή του.

— Τι λέτε! φώναξε ο γιατρός.

— Μά βέβαια! Η Μπέσση έφυγε άπ' τ'ο δωμάτιό της μ' ένα μεγάλο μπουκαλάκι με βιτριόλι. Πήγε ή Πόλλυ στο σπίτι του κ. Άκρόυδ και τήν ίδια μέρα πεθαίνει αυτός ο άνθρωπος, άπό δηλητηρίαση, αλλά είδατε και τις παλάμες του καμμένες πάλι άπό βιτριόλι. Μένει όσotόσο άρκετό άκόμα και φοβάμαι, πώς θά ξαναβρεθεί στο δρόμο μας...

— "Ωστε φοβάστε, πώς θάχουμε κι' άλλα θύματα;

— Πολύ τ'ο φοβάμαι, άν και λάβαμε καλά τ'α μέτρα μας. "Ολοι οι β-ποπτοι παρακολουθούνται... Δύσκολα θά μπορέσει νά μ'ας ξεφύγει κανείς...

Εκείνη τη στιγμή παρουσιάστηκε με σεβασμό στο γιατρό ή μαγείρισσα.

— Τι τρέχει κυρία Πάηλ; ρώτησε ο Τζών, έχεις νά μ'ας πεις μήπως κι' άλλο τίποτα; Τήν είπα τήν υπόθεση με τ'ο μπουκάλι σου στον κύριο και θά τ'ο ξετάσει τ'ο ζήτημα.

— Έχω, βέβαια, κάτι άλλο νά σάς πω, αλλά φοβάμαι, πώς θά με κοροϊδέψετε... άν και γώ, όπως κι' ή καμαριέρα είμαστε βέβαιες.

— Βέβαιες; Γιατί πράγμα λοιπόν; λέγε, είπε ο Κάννιν, που πλησίασε.

— Είμαστε βέβαιες, πώς κάποιος μπήκε χτές βράδυ μέσα στο σπίτι...

VIII Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΤΕΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ.

— "Ο γιατρός Φήλδ δεν μετάνιωσε διόλου, που παράτησε προσωρινά τήν πελατεία του στις φροντίδες ενός καλού συναδέλφου για νά παρακολουθήσει τόν τρόπο ένεργείας του ντετέκτιβ Κάννιν στην φρικιαστική αυτήν υπόθεση.

Καθώς βρισκότανε τήν άλλη μέρα στο γραφείο του άστυνομικού, παρουσιάστηκε, ντυμένη με τ'α καλλίτερα φορέματά της ή παλιά μας γνωριμία, ή Κα Μαρτέν, πουδραρισμένη και μακιγιαρισμένη σάν χαλκομανία.

— Είμαι ή Κα Μαρτέν, είπε κοιτάζοντας τούς άστυνομικούς και τόν γιατρό, και βλέπω με λύπη μου, πώς ο κ. Μπόουεν δεν κράτησε διόλου τ'ο λόγο του: ούτε τ' όνομά μου γράψανε καν οι έφημερίδες! Και γώ τόν περιποιήθηκα, τόν βοήθησα όσο μπορούσα!

— Γνωρίζετε τόν Μπόουεν; ρώτησε ο Κάννιν.

— Γνωριστήκαμε τελευταία, άπ' αυτή τήν υπόθεση. Ήρθε κι' έξέτασε τ'ο σπίτι μου, άποκρίθηκε χαμογελώντας ή Κα Μαρτέν. Γιατί ή Μπέσση Ρίντλ ήτανε νοικάρισσά μου και τ'α κατάφερε νά τ'ο ανακαλύψει αυτό ο κ. Μπόουεν!

— Μάλιστα, κυρία μου, σάς αναφέρει ο Μπόουεν στο φάκελλο. Γράφει μάλιστα και για τήν μπουκάλα, που ψαχουλέψατε μέσα στη σάκκα της κυρίας, είπε ο Κάννιν. Άν θέλετε, μπορούμε νά σάς συνοδεύσουμε με τ'ο αυτοκίνητο ως τ'ο σπίτι σας. Έρχεστε γιατρέ;

Αυτή τήν τιμή δεν τήν περίμενε ή Κα Μαρτέν. "Οταν όμως φθάσανε σπίτι της, κατάλαβε πώς ο ντετέκτιβ δεν πήγε για νά τήν τιμήσει, αλλά για νά πάρει στοιχεία.

— "Ο Κάννιν και ο γιατρός άνέβηκαν άμέσως στο δωμάτιο της Μπέσση, δε βρήκαν όμως τίποτε.

Μονάχα μιά σειρά από καινούργιο-

— Για λέγε, ποιός ήτανε; ρώτησε πάλι ο άστυνομικός με μεγάλο ένδιαφέρον.

— Δεν ξέρω ποιός ήτανε. Η καμαριέρα, λέει, πώς είδε μιά γυναίκα ξαπλωμένη έδω, στη θέση που βρήκατε τη σκοτωμένη... αλλά αυτή είναι λίγο παλαβή. Έγώ άκουσα τρεις φορές μέσα στη νύχτα πατημασιές, άνοιξα τήν πόρτα μου, κοίταξα, αλλά δεν είδα κανένα... Φοβάμαι...

— Δεν έχετε νά φοβηθείτε τίποτε, άπό αυτή τη νύχτα ο κήπος θά είναι γεμάτος άπό τούς ανθρώπους μας.

βαλμένους γάντζους, για νά κρεμούν τ'α ρούχα, έκαναν έντύπωση του Κάννιν.

— Σεις έχετε βάλει, Κα Μαρτέν, άπό τούς τούς γάντζους έδω; ρώτησε ο ντετέκτιβ.

— Όχι. Τούς άγόρασε και τούς τοποθέτησε μόνη της ή μίς Ρίντλ.

— Ευχαριστώ πολύ. Έσείς, με τις πληροφορίες σας βοηθήσατε πολύ τόν κ. Μπόουεν τώρα όμως δώσατε και σέ μένα μιά πολύτιμη πληροφορία.

— "Οταν βρέθηκαν πάλι στο δρόμο ο Κάννιν, ρώτησε, γελώντας τόν σύντροφό του.

— Έχετε όρεξη, γιατρέ; Θά κάνουμε καλά νά ταιμπήσουμε κάτι πριν πάμε παρακάτω. Έτσι θά με βοηθήσετε νά βρω μιά λέξη που έχει όχτώ γράμματα είναι ζωο και κάνει τή δουλειά μίς σάλινγγος.

— Όρεξη! Πού όρεξη! Πού νάχω τ'ο νού μου. Στο στομάχι μου, στέναξε ο Φήλδ. Δέ μούλέτε, βρήκατε τίποτα σέ κείνο τ'ο δωμάτιο;

— Φαντάζομε, πώς θά βρούμε άπό πού προμηθεύτηκε τή μεγάλη μπουκάλα με τ'ο βιτριόλι ή Μπέσση Ρίντλ. Και ξέρετε άπό τι θά βοηθηθούμε; άπό εκείνους τούς γάντζους για νά κρεμάει τ'α ρούχα της. Φυσικά, δεν τ'α προσέξατε γιατί δεν ήτανε σπυριά ούτε πριξίματα.

— "Ο κανένας τή δουλειά του. Λοιπόν αυτά τ'α καρφιά τ'α τοποθέτησε εκεί ή Μπέσση πριν άπό λίγες μέρες. Τ' άγόρασε λοιπόν άπό κάποιο σιδηροπώλειο, είδη κιγκαλερίας... Βλέπετε νά ένα μαγαζί που πουλάει τέτοια είδη λίγο παρακάτω, πάμε!

— Μά τι μ'ας ένδιαφέρει αυτό;

— Θά καταλάβετε άμέσως. Τά φαρμακεία κρατούν κατάλογο σέ ποιούς δίνουν δηλητήρια κι' επικίνδυνα είδη, ένω έδω στον τόπο μας, μπορείτε νά πάρετε όσο άκουα-φόρτε θέλετε άπό

τά μαγαζιά ειδών κιγκαλερίας.

—Ωστε λέτε από ένα τέτοιο μαγαζί να τὸ πήρε ἡ Μπέσση τὸ βιτριόλι;

IX. Ο ΚΑΝΝΙΝ ΕΧΕΙ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ

Στὸ σιδηροπωλεῖο δὲ ὑπάλληλος ἀναγνώρισε τὴ Μπέσση ἀπ' τὴ φωτογραφία μιᾶς ἐφημερίδας, ποὺ τοῦ παρουσίασε ὁ Κάννιν καὶ θυμήθηκε, πὼς ὁ Ἰδιος τῆς ἔδωσε τὸ ἀκουα-φόρτε καὶ τοὺς γάντζους. Ἐδείξε μάλιστα καὶ μιὰ ἀρκετὰ μεγάλη μπουκάλια στὸ μέγεθος ἐκείνης ποὺ πήρε, ἡ Μπέσση.

—Τόσο πολὺ τῆς χρειαζότανε νὰ παρ' ἡ ὀργή! φώναξε ὁ Κάννιν. Πρέπει τώρα νὰ πιστέψουμε, γιατρέ, πὼς κάποιος ἔκλειψε τὸ μπουκάλι τῆς μαγεφισσας.

—Μὰ γιατί; ρώτησε ὁ Τζὼν θαυμάζοντας τὴν κρίση τοῦ συντρόφου του. —Αὐτὸ εἶν' ἓνα ἀπὸ τὰ σκοτεινότερα σημεῖα. Ἀλλὰ θὰ τὸ λύσουμε κι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἀφοῦ ὅμως ἡ Μπέσση ἀγόρασε πρὶν ἀπὸ τόσες μέρες τὸ βιτριόλι, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ ὑπάλληλος, εἶναι φανερό, πὼς προμελετοῦσε ἀπὸ καιρὸ τὸ ἔγκλημά της! Συμφωνεῖτε;

—Ἀν ἐξακολουθήσετε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, εἶπε μὲ θαυμασμὸ ὁ Φήλδ, γρήγορα θὰ τ' ἀνακαλύψετε δια.

—Κάτι πρέπει νὰ γίνῃ, νὰ βγῶ ἀπ' τὴν ἀφάνεια, ἀποκρίθηκε χαμογελῶν τας ὁ Κάννιν. Γιά τὴν ὥρα σὰς ἀφίνω, γιατί πρέπει νὰ πεταχτῶ στῆς Κας Μαρτέν, νὰ ξετάσω τοὺς νοικαρέους τῆς. Ἀλήθεια: σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ βρήκα τὸ ζῶο ποὺ κάνει τὴ δουλειὰ τῆς σάλπιγγας. Ὡστε μὴν πονοκεφαλιάζετε καὶ σεῖς νὰ τὸ βρῆτε: Εἶναι ὁ πετεινὸς Λοιπὸν ἀντίο πηγαίνω στῆς Κυρίας Μαρτέν.

—Κατόπιν τί θὰ κάνετε;

—Θα περάσω νὰ σὰς πάρω καὶ θὰ πᾶμε μαζί στοῦ Ταίημς. Πιστεύω αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψη νὰ δώσει κάποιον ἀποτέλεσμα.

—Θὰ με ὑποχρεώσετε νὰ περάσετε. Νὰ δοῦμε, πὼς θὰ εἶναι ἀπόψε. Ὁ ἀνόητος δὲν ἐννοεῖ νὰ πάρει μιὰ νοσοκόμα...

—Δὲν εἶναι τόσο ἀνόητος ὅσο τὸν νομίζετε, φίλε μου, ποὺ δὲν θέλει νοσοκόμα, εἶπε πονηρὰ ὁ Κάννιν.

—Τί! Τί θέλετε νὰ πῆτε; Ἐχετε σχηματίσει κάποια θεωρία γιὰ ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση;

—Φυσικά, ἔχω κάποιες σκέψεις, κάποια θεωρία, ὅπως εἶπατε, ἀποκρίθηκε ὁ ἀστυνομικὸς, ἀνατριχιάζοντας παρ' ὅλη τὴν ῥέση. Ἄν ἔχω μαντέψει καλά, οἱ φρίκες, ποὺ θ' ἀποκαλύψουμε εἶναι ἀκατανόμαστες.

—Βεβαιότατα, ἀπὸ τὸ ἴδιο ποὺ ἀγόρασε καὶ τοὺς γάντζους. Θὰ δοῦμε ἀμέσως.

—Καὶ στὴ Βιβλιοθήκη, ποὺ πήγατε τόσες φορές, τί κάνατε;

—Μελετῶ μερικὰ λατρικά συγγράμματα, εἶπε ὁ Κάννιν ξαναβρίσκοντας τὸ παιδιστικὸ χαμόγελό του.

—Ὅταν οἱ δύο νέοι παρουσιάστηκαν τὸ ἀπόγευμα στοῦ Ταίημς, τὸν βρήκανε ἐσπλωμένο στὴν πολυθρόνα του.

—Μπορῶ νὰ παρασταθῶ στὴν ἀλλαγὴ τῶν ἐπιδέσμων; ρώτησε ὁ Κάννιν.

—Ἀν βαστάει ἡ καρδιά σας, εἶπε ὁ γιατρός.

—Ἐγὼ δεῖ κι' ἄλλοτε παρόμοιες πληγές...

Ἐνῶ ὁ γιατρός ἀλλάζε τὸς ἐπιδέσμούς, ὁ Κάννιν ἐξέταξε τῆς φρικτῆς ἐκείνης πληγῆς μὲ προσοχή, ποὺ ἔκανε τὸν Τζὼν ν' ἀπορεῖ. Ὅταν τέλειωσε ἡ ἐργασία τοῦ γιατροῦ, ὁ ντετέκτιβ φαίνονταν ἀπογοητευμένος. Δὲν βρήκε, φαίνεται κείνο ποὺ ζητοῦσε.

—Τώρα, ποὺ εἶστε καλλίτερα, εἶπε, τότε ὁ Φήλδ στὸν ἄρρωστο, μπόρεῖτε νὰ μάθετε κάποιο δυσάρεστο. Χτῆς αὐτοκτόνησε ὁ Ἀκρόυδ, λίγες ὥρες ἀφοῦ σὰς ἔφερε τὴν ἐπιταγή, ποὺ μοῦ δείξατε.

—Τί μοῦ λέτε; Τρελλάθηκε; φώναξε ὁ Ταίημς. Δὲν χωρεῖ ἄλλη ἐξήγηση! Εἶναι ἀπίστευτο...

—Καὶ τὸ πῶς ἀπίστευτο ἀκόμη εἶναι ποὺ, πρὶν πεθάνει, ἔκαψε τὸ ἰνδιάνικο χαλί, ποὺ τοῦ πουλήσατε...

—Ὁ Ἀκρόυδ ἔκαψε κείνο τὸ ἀριστοῦργημα;...

—Μάλιστα. Θὰ τοῦρθε τρέλλα, ὅπως λέτε. Ἀλήθεια, κ. Ταίημς, μιὰ ποὺ ἦρθε ἡ κουβέντα, δὲ μᾶς λέτε τὴν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ χαλιοῦ, εἶπε ὁ Κάννιν.

—Μὰ δὲν ξέρω νὰ ὑπάρχει καμμιά ἱστορία... Τὰγόρασα στῆς Ἰνδίες, πρὶν ἀπὸ ἓνα χρόνον. Ἦταν πολὺ παλιό.

—Καὶ δὲν ἔχετε ἰδέα, γιὰ ποῖο λόγο ἡ Πόλλυ τὸλεγε στοιχειωμένο; ρώτησε ὁ Τζὼν, οὔτε γιατί ἀποφάσισε νὰ τὸ κάψει ὁ Ἀκρόυδ;

—Ὅχι δὲν ξέρω τίποτα! Μὰ δὲν τ' ἀφίνετε αὐτὰ καὶ νὰ κοιτάξετε νὰ μάθετε, ποῖα ἦταν ἡ γυναίκα, ποὺ μ' ἔφερε σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση...

—Δὲν μένει νὰ μάθουμε τίποτα πιά γι' αὐτὴ τὴν γυναίκα, εἶπε σοβαρὸς ὁ Κάννιν.

—Μπᾶ;... τί ξέρετε λοιπὸν; ρώτησε ὁ Ρότζερ.

—Κύριε Ταίημς, εἶπε σκυθρωπὸς ὁ ντετέκτιβ, αὐριο εἶναι ἡ ἐπίσημη ἀνά-

Τὰ ἄσπρα σημάδια :

κρίση. Ἐλπίζω πὼς θ' ἀποφασίσετε νὰ μιλήσετε μὲ εὐλικρίνεια.

—Τί θέλετε νὰ πῆτε; φώναξε ὁ Ρότζερ. Ὅ,τι εἶχα νὰ πῶ, τὸ εἶπα... Τί σχέση μπορῶ νὰ ἔχω ἐγὼ μ' αὐτὲς τὶς δύο αὐτοκτονίες;...

—Αὐτὴ τὴ στιγμή δὲν ξέρω, ἀλλὰ

X. ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΑ...

Βγήκαν ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ Ταίημς κι' ὁ Κάννιν κάθησε στὸ βολάν τοῦ ἀμαξιοῦ.

—Λοιπὸν; ἔκανε ὁ Τζὼν.

—Λοιπὸν; ἀπὸ τοὺς νοικαρέους τῆς Κας Μαρτέν μᾶς ἐνδιαφέρουν δύο πρόσωπα μόνον, ἡ μὲς Πρίντ, ἡ δασκάλα κι' ὁ γιατρός Φαρραγουαίη. Φαίνεται, πὼς ἡ δασκάλα τὸν ζήτησε τὸ γιὰ τρὸ μὲ τὴν Μπέσση...

—Ὡστε ὑπάρχει καὶ λίγη ὀπερέτα μέσα σ' ὅλη τὴν τραγωδία;

—Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ... Λοιπὸν τὴν παραμόνευε τὴ Μπέσση καὶ τὴν εἶδε τῆς προάλλες νὰ βγαίνει ἀπ' τὸ δωμάτιο τοῦ γιατροῦ σὲ ἀπελπιστικὴ ψυχικὴ κατάσταση, σωστὸ ἀνθρώπινο ράκος.

—Ὁ γιατρός, τί λέει γι' αὐτὰ;

—Ἀρνιέται. Λέει, πὼς ἡ μὲς Πρίντ εἶναι τρελλή... Ἀλλὰ ἐγὼ, περιμένα λίγο νὰ φύγει κι' ἔκανα μιὰ μικρὴ ἔρευνα στὸ δωμάτιό του.

—Βρήκατε τίποτα;

—Αὐτὸ τὸ φάκελλο μονάχα, κοιτᾶτε: «Ρότζερ Ταίημς, ἑπαυλὴ Ράμπλερ, Χίμπλετοτ» ἡ διεύθυνση τοῦ Ταίημς, γραμμένη μὲ τὸ χέρι τοῦ Φαρραγουαίη. Ἐξακρίβωσα ἀκόμη πὼς ὁ γιατρός αὐτὸς ἐπίασε δωμάτιο στῆς Κας Μαρτέν τὴν ἴδια μέρα, ποὺ ἔφθασε καὶ ἡ Μπέσση, καὶ τὴν ἴδια μέρα ἀνοίξε καὶ ἱατρικὸ γραφεῖο. Ὅπως ξέρετε, οἱ γιατροὶ δὲν ἀλλάζουν τόσο εὐκόλα διαμονὴν κι' αὐτὰ ὅλα μοῦ φαίνονται ὑποπτα.

—Καὶ εἶναι ὑποπτα, φώναξε ὁ Τζὼν. Πρέπει νὰ βάλετε νὰ τὸν παρακολουθοῦν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο.

—Κι' αὐτὸν ἀλλὰ καὶ κάποιον ἄλλο πρόσωπο ἀκόμη, ποὺ κανέναν δὲν τὸ σκέφτηκε ὡς αὐτὴ τὴ στιγμή.

—Ποῖον λοιπὸν;

—Τὴ μὲς Σοφία Ταίημς. Ἐφυγε κι' αὐτὴ ἀπ' τὸ σπῆτι τοῦ ἀρρωστοῦ ἀδελφοῦ της, τὴ στιγμή, ποὺ θάπρεπε νὰ μέινει κοντὰ του! Γιατί νὰ φύγει; Θὰ πάω νὰ τὴν βρῶ αὐριο, στοῦ ἐξαδέλφου της, ποὺ μένει.

Σὲ λίγο, ὁ Κάννιν σταμάτησε τὸ ἀμάξι του στὴν εἴσοδο ἑνὸς ἀπὸ τὰ ὠραιότερα μέγαρα, στὴν ἀριστοκρατικώτερη συνοικία τοῦ Νιοῦ-Φένγουϊκ.

Ἄν ἔχετε σχέση, νὰ εἶστε βέβαιος, πὼς θὰ τὸ μάθουμε.... Ξέρετε τουλάχιστο, ποὺ βρίσκεται ἡ κόρη σας;

—Ἡ Πόλλυ δὲν ἦταν ποτέ τῆς φιλόσοφου. Θὰ μένει σὲ κάποιας φίλης τῆς Ντράπηκε, φυσικά, ταράχτηκε καὶ θεώρησε καλὸ νὰ μ' ἐγκαταλείψει.

—Τί δουλειὰ ἔχουμε σ' αὐτὸ τὸ παλατάκι; ρώτησε ὁ γιατρός.

—Γιὰ ποικιλία, πᾶμε ν' ἀνακαλύψουμε ἓνα χασισοποτεῖο, ποὺ λειτουργεῖ στὸ κομψὸ αὐτὸ παλατάκι, ὅπως εἶπατε, ἀποκρίθηκε γελῶντας ὁ Κάννιν.

Ἀνέβηκαν τρία πατώματα μὲ τὸ ἀσανσέρ κι' ὁ ντετέκτιβ μ' ἓνα ἀπὸ τὰ ἀντικλεῖδια, ποὺ εἶχε στὴν τσέπη του, ἀνοίξε εὐκολοτάτα τὴν πόρτα ἑνὸς πλούσιου διαμερίσματος.

Ὁ φωτισμός, ἡ ἐπίπλωση, τὰ χαλιὰ καὶ τὰ ντιβάνια, θύμιζαν τὴν κλασσικὴ μορφή τῶν ἀριστοκρατικῶν καπνιστηρίων τοῦ ὀπίου.

Μὲ κατάπληξη ὁ Τζὼν εἶδε ἐσπλωμένον ἐκεῖ, σὲ κατάσταση χαλάρωσης, τὸν νεαρὸ Ζούντκινς, ἓναν ἀπὸ τοὺς θαυμαστὲς τῆς Πόλλυ. Ὁ ἀστυνομικὸς ὅμως δὲν τὸν ἄφησε πολλὴ ὥρα χωρὶς ἀπασχόληση.

—Βοηθήστε με, τοῦ εἶπε, νὰ βγάλουμε ἀπὸ δῶ μέσα αὐτὸν τὸν χαμένο...

—Μὰ γιατί; Δὲν εἰδοποιόμαστε καλλίτερα τὴν ἀστυνομία καὶ νὰ κοιτάξουμε μετὰ τὴ δουλειὰ μας...

—Ξαχνάτε, φίλε μου, εἶπε ὁ Κάννιν, πὼς ὁ Ἀκρόυδ αὐτοκτόνησε μὲ μορφήν; Αὐτὸ τὸ εἶδος δὲν μπορεῖ νὰ λείπει ἀπὸ τῆς τσέπης ὅλων αὐτῶν τῶν κυρίων, ποὺ βλέπετε δῶ μέσα.

Ὁ Ζούντκινς ἀνάπνευσε βαθεῖα, ὅταν βρέθηκε σὲ λίγο στὸν καθαρὸ ἀέρα. Ὑστερὰ ἀπὸ τὴ διαδρομὴ μὲ τὸ αὐτοκίνητο, ὥσπου νὰ πᾶνε στὸ ἀστυνομικὸ Τμήμα, εἶχε συνέρθει σχεδὸν ὁλότελα. Μποροῦσε τουλάχιστο νὰ συνεννοηθεῖ κανεὶς μαζί του.

Ὁ Κάννιν ἔγραψε ἓνα σύντομο σημείωμα γιὰ νὰ ἐνεργηθεῖ ἀμέσως ἔρευνα στὸ ἀριστοκρατικὸ καπνιστήριον καὶ κατόπιν γύρισε καὶ εἶπε σοβαρὸς στὸν Ζούντκινς:

—Νὰ μᾶς πῆτε χωρὶς περιστροφές; ποὺ βρίσκεται ἡ Πόλλυ Ταίημς;

—Πὼς θέλετε νὰ ξέρω γώ; εἶπε ὁ νέος μισοξυλισμένος ἀκόμα. Αὐτὴ δὲν δέχτηκε νὰ γίνῃ γυναίκα μου ἀκόμα κι' ἀφοῦ...

—Ἀκόμα κι' ἀφοῦ τῆς δώσατε μορφήν, εἰ φώναξε ὁ Κάννιν. Εἶμαι καὶ γὼ τῆς γνώμης σας, δὲν ἦτανε διό,

λου σ'αυτό από μέρους της. Για πείτε μας λοιπόν, πώς έγινε αυτό και μη φοβάστε τίποτα, σ'ας ύπόσχομαι να μη κάνουμε τίποτα.

— Όστε σ'ας ζήτησε και της δώσατε μορφή;

— Ναι, της έδωσα, στέναξε ο νέος, όχι για τη δύσκολη θέση του αλλά για την απάτη της Πόλλυ. Θα σ'ας τ'α πω όλα. Δεν έχω να φοβηθώ τίποτα αφού δεν της την πούλησα τη μορφή! Χιτς το πρωί λοιπόν, ήμουν ακόμα στο κρεβάτι κατά τις έπτά, όταν μου τηλεφώνησε η Πόλλυ και μου είπε, πώς θέλει μορφή, λήνη. Έγώ άρνήθηκα, και τότε εκείνη μου είπε, πώς αν της πήγαινα ένα μπουκαλάκι, θα μου επέτρεπε να δημοσιέψω τους άρραβώνες μας. Φαντάζεστε τη χαρά μου! Μήνες τώρα την παρακαλούσα κι' όλο μου έλεγε όχι!

— Τη δυστυχισμένη! ψιθύρισε ο Κάννιν.

Ο Φήλδ τον κοίταξε απορώντας. Συμπονούσε τώρα την Πόλλυ! Πολύ περιέργως άνθρωπος αλήθεια, αυτός ο ντετέκτιβ, που περνούσε την ώρα του με τις σταυρωτές λέξεις.

— Και της δώσατε τη μορφή; ρώτησε ο ντετέκτιβ.

— Φυσικά. Ντύθηκα κι' έτρεξα άμέσως. Δεν ήξερα τίποτα από τα τραγικά, που είχαν γίνει την προηγούμενη νύχτα στο σπίτι της. Μ'ευχαρίστησε βιαστικά, μ'άφισε να τη φιλήσω. Την ρώτησα πότε θα μπορούσα να μιλήσω με τον πατέρα της για τους άρραβώνες μας και μου είπε να περιμένω την

άλλη μέρα. Το λοιπόν, ή άλλη μέρα είναι σήμερα κι'όταν πήγα στον Ράμπλερ μούπαν, πώς η Πόλλυ έφυγε απ'τη βίλλα. Από κείνη τη στιγμή δεν ξέρω τί απόγινε...

— Μήπως είναι αυτό το μπουκαλάκι με τη μορφή, που δώσατε στην Πόλλυ; ρώτησε ο Κάννιν δείχνοντας το φιαλίδιο που βρέθηκε δίπλα στον δηλητηριασμένο Άκρόυδ.

— Όχι, δεν είν'αυτό, είμαι βέβαιος. Πολύ καλά, μπορείτε να πηγαίνετε. Σ'ας είδοποιώ όμως, πώς θα σ'ας μαρακολουθούμε...

Τη στιγμή, που έφευγε ο νέος, ο βοηθός Ζόρνταν μπήκε στο γραφείο.

— Έρχομε ν'αναφέρω για την παρακολούθηση του Άσμπορν, είπε χαιρετώντας.

— Μιά στιγμή, Ζόρνταν, βάλε πρώτα τον Σάντλιν στα ίχνη αυτού του νέου κι' έλα άμέσως.

Ο βοηθός γύρισε σε λίγες στιγμές.

— Ο Σάντλιν έφυγε, κυρία, όπως διατάξατε. Όσο για το Άσμπορν εξακολουθεί να γυρίζει γύρω από τη βίλλα του κ. Ταίμς. Προσπάθησε μάλιστα να μπει μέσα, αλλά, όπως διατάξατε, οι άνθρωποι μας τον έμπόδισαν.

Ο Κάννιν έκανε μία κίνηση ανθρώπου ευχαριστημένου με τις ενέργειες των κατωτέρων του μα φαινότανε να'χε άλλο το νοι του...

— Πάμε, γιατρέ μου, είπε, να δούμε τι γίνεται η μίς Σοφία Ταίμς.

Υστερα από ένα λεπτό το αστυνομικό αυτοκίνητο ξεκίνησε.

ΧΙ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΠΤΩΜΑ

Η κυρά—Πάηλ, η μαγείρισσα του κ. Ταίμς, δεν είχε διόλου δυνατά νεύρα. Υστερα από όλα όσα έγιναν στο σπίτι εκείνο, δεν μπορούσε να κλείσει μάτι όλη τη νύχτα κι' αφού το σκέφτηκε και το ξανασκέφτηκε, αποφάσισε να φύγει.

Έτοιμαζε λοιπόν εκείνο το βράδυ τις βαλίτσες της με την ελπίδα να τα καταφέρει και να ξεφύγει άναμεσα από τους αστυνομικούς, που φύλαγαν το σπίτι. Είχε την βεβαιότητα, πως ο κύριός της, σκότωσε την άγνωστη κείνη γυναίκα κι' αυτό την άναστατώνει, πρό πάντων μετά την ιστορία του μπουκαλιού με τις παστίλιες.

— Τώρα σ'α γεράματα, μονολογούσε, να κοιμάμαι στο σπίτι ενός φονηά!

Εκείνη τη στιγμή χτύπησαν την πόρτα της. Τρομαγμένη η κυρά Πάηλ έτρεξε ν'ανοίξει. Ήταν η Καίτη, η καμαριέρα, κατάχλωμη, τρέμοντας σύγκορμη.

— Την ξανάειδα! ψιθύρισε, ενώ τ'α δόντια της χτυπούσαν κι' έτριζαν απ'την τρομάρα της.

— Ποιάν είδες; ρώτησε απότομα η ηλικιωμένη γυναίκα.

— Τη σκοτωμένη! Είναι κεί, στη βιβλιοθήκη.

— Σώνουν οι παλαβομάρες! φώναξε η κυρά—Πάηλ άγανακτισμένη.

— Την είδα, σου λέω, κυρά—Πάηλ, είναι κεί στην ίδια θέση! αν δεν πιστεύεις, πάμε μαζί...

— Καλά λοιπόν, πάμε! φώναξε η γρηά—μαγείρισσα, παίρνοντας έναν κόπανο, που βρισκότανε σε μία γωνιά του δωματίου της. Άν όμως, κακομοίρα μου, με κοροϊδεύεις, σου σπάσω τον κόπανο στα πλευρά...

Μέσα στην απόλυτη σιωπή του σπιτιού, οι δυο γυναίκες προχώρησαν άθόρυβα προς τη βιβλιοθήκη.

Τα δάχτυλα της Καίτης τρέμανε, καθώς άκουμπούσε τρομαγμένη πάνω

στο χέρι της γρηάς μαγείρισσας.

— Νά! εκεί; κοίταξε... Τη βλέπεις; ψυθίρισε η νέα.

— Τόσο το καλλίτερο, να γλυτιώσεις το ξύλο! άποκρίθηκε η κυρά—Πάηλ προχωρώντας με θάρρος.

Άλλά το θάρρος της αυτό χάθηκε μονομιάς κι' ένοιωσε τα πόδια της να λυγάνε μόλις πλησίασε στην πόρτα της βιβλιοθήκης:

Εκεί, στη μέση του δωματίου, εξαπλωμένο πάνω στο χαλί, είδε το πτώμα μιάς γυναίκας.

— Ωστόσο, κατόρθωσε να πλησιάσει κι' έσκυψε πάνω απ'την πεθαμένη.

— Είναι η μίς Πόλλυ! φώναξε άλαφιασμένη η γρηά μαγείρισσα.

Αυτά τα λόγια, φάνηκαν σαν να γιάτρεψαν τη νεαρή καμαριέρα από τον άπερίγραπτο τρόμο της: "Όστε δεν ήτανε το φάντασμα της άλλης, της σκοτωμένης.

— Δεν άκούσαμε κανένα κρότο! ψυθίρισε πάλι η κυρά—Πάηλ. Δεν χτυπήθηκε με περίστροφο... Φαρμακώθηκε... Νά το μπουκαλάκι, που κρατάει στα χέρια. Παναγία μου!... Κοίτα λοιπόν τα μάγουλα και τα δάχτυλά της!...

Η Καίτη πλησίασε κι' είδε με τρομάρα κάτι φρικτά άσπρα σημάδια πάνω στο πρόσωπο και στα δάχτυλα της

πεθαμένης. Η μαγείρισσα ήξερε πια τί ήταν τα φρικτά κείνα σημάδια!...

— Για τ'όνομα του Θεού! στέναξε. Τί σημαίνουν όλ'αυτά!... Καίτη, να φύγουμε, να φύγουμε απ'το καταραμένο αυτό σπίτι!...

— Κάτι κάψανε δώ μέσα, είπε κείνη τη στιγμή η Καίτη κοιτάζοντας μέσα στο τζάκι, μοιάζει σαν πατασαβούρα, σαν κομμάτι από χαλί...

— Παράτα τα όλα και να φύγουμε!... της φώναξε σιγανά τρέμοντας η κυρά Πάηλ.

Οι δυο γυναίκες βγήκαν απ'το δωμάτιο. Πήραν τις βαλίτσες τους και κατέβηκαν άθόρυβα ως την πόρτα του κήπου.

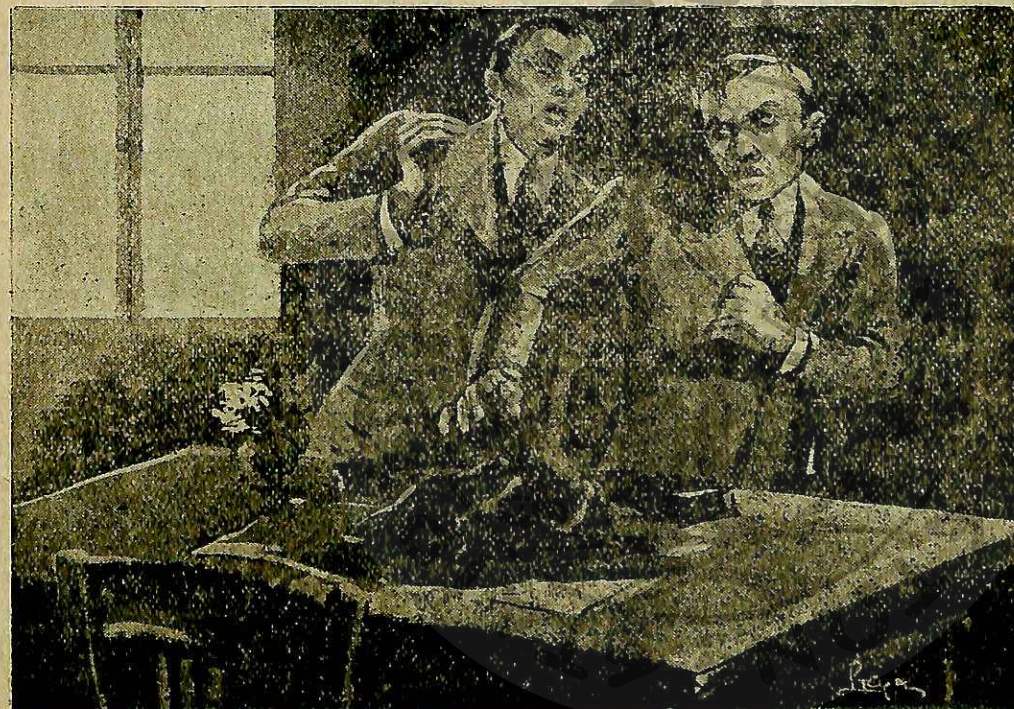
— Εσύ θα σωπάσεις ό,τι κι' αν κάνω γώ, είπε στην Καίτη η πολύπειρη γεροντισσα. Ναρθείς μονάχα μαζί μου, μη σε χάσω, κράτα καλά τις βαλίτσες.

Και την ίδια στιγμή έβαλε τις φωνές μέσα στη νύχτα:

— Φονικό! Τρεχάτε! Σκοτώσανε την κυρία μου!...

Οι γυναίκες πρόφτασαν και κρύφτηκαν πίσω από ένα θάμνο, την ώρα που οι αστυνομικοί, όλοι μαζί, χύμηναν μέσα στο σπίτι.

— Δρόμο τώρα, είπε η κυρά—Πάηλ, ύστερ'από λίγες στιγμές. Γρήγορα δ-

σο μπορείς.

Καθώς προχωρούσαν όμως είδανε άρκετά καθαρά, μιά σκιά νά σέρνεται άθόρυβα ανάμεσα στίς τριανταφυλλίες.

—Είδες; ρώτησε φοβισμένη ή Καίτη.
—Ναί, δέν μπορεί νάναί άνθρωπος τής αστυνομίας αυτός, μά τί μάς μέλλει, νά φύγουμε! νά φύγουμε μείς άπ' αυτό τό καταραμένο σπίτι!...

□

‘Η μίς Σοφία δέχτηκε μ' ευγένεια, αλλά και μέ φανερή στενοχώρια, τούς δύο νέους.

—Δέν μπορώ νά καταλάβω, τί μέ θέλετε, κ. Κάννιν; είπε προσφέροντας καθίσματα. Μήπως είν' άσκημα ό άδελφός μου;

—Διόλου! άποκρίθηκε ό ντετέκτιβ. ‘Η ύγεια του δέν έχει καμιά σχέση μέ την έπισκεψή μας.Θά μου έπιτρέψετε μόνο νά σάς κάνω μερικές έρωτήσεις.

—Φοβάμαι, πώς άδικα κάνετε τόν κόπο, είπε ή μίς Ταίημς. ‘Ολα αυτά μ'έχουν ταραξει τόσο πολύ... Έμαθα, πώς άνακαλύψατε τ'όνομα τής δυστυχισμένης εκείνης τρελλής...

—Ναί, είπε ό Κάννιν, βρήκαμε τό σπίτι, όπου έμενε, βρήκαμε και τόν άντρα της...

—‘Α!...

—Μάλιστα, βρήκαμε κι' αυτά έδώ τά γράμματα, έξακολούθησε ψυχρά ό Κάννιν... Τά είχε κλειδωμένα στό συρτάρι του ό γιατρός Φαρραγουαίη, αλλά άναγκαστήκαμε νά τοῦ τά πάρουμε, άφού συγκρίναμε τό γράψιμο μέ τά βιβλία σας τών έξόδων στό σπίτι του άδελφου σας και βεβαιωθήκαμε, πώς είναι γραμμένα μέ τό χέρι σας...

‘Η μίς Ταίημς κιτρινισε, αλλά κι' ό Τζών δέν μπόρεσε νά κρύψει τόν θαυμασμό του γιά τό καινούριο κατόρθωμα του «κουτού» ντετέκτιβ.

‘Η γεροντοκόρη έρριξε τρέμοντας μιά ματιά στό γράμματά εκείνα. Προσπάθησε ν' άρνηθεί.

—Είμαι προτιμώτερο νά μάς πείτε την άλήθεια, μίς Ταίημς, είπε ό αστυνομός. ‘Η σιωπή σας δέν μπορεί πιά νά ώφέλησει σέ τίποτα...

—Μά κι' αυτό, πού θά σάς πω, δέν μπορεί νά ένοχοποιήσει κανένα! φώναξε ή μίς Ταίημς. Τί θά καταλάβετε, πού ταπεινώνομαι και όμολογώ πώς έπιτηρούσα τόν άδερφό μου; Φαντάζεστε την άνησυχία μου όταν άνακάλυψα τίς σχέσεις του μ' αυτή τή γυναίκα.

‘Εγραψα λοιπόν στό ιδιωτικό ‘Αστυνομικό Πρακτορείο ‘Εβερτον και μουστείλαν τόν άνθρωπο αυτόν, τόν γιατρό Φαρραγουαίη. Φυσικά δέν είναι αυτό τ' όνομά του...

—Ποιός ήταν ό σκοπός σας; ρώτησε ό Κάννιν.

—Οί γυναίκες του είδους τής Ρίντλ ζούνε εις βάρος τών πλουσιών ανθρώπων, σάν τόν Ρότζερ. ‘Ηθελα νά είμαι έτοιμη, τή μέρα, πού θά δοκίμαζε νά τόν έκβιάσει... ‘Αν δέν κρυβότανε από μένα ό άδερφός μου, δέν θά γινότανε ή φρικτή αυτή τραγωδία.

—‘Ισως!... Και τί άνακαλύψατε;

—Πολλά πράγματα! Αυτή ή γυναίκα είχε κι' άλλους προστάτες...

—Ποιούς;

—Ρωτήστε τόν Φαρραγουαίη, αυτός τούς ξέρει.

—Ξέρατε, πώς ή Μπέσση Ρίντλ θαρχότανε κείνο τό βράδυ στη βίλλα;

—‘Οχι βέβαια! ‘Αν τ'έξερα δέν θά φευγα.

‘Ο Τζών ήτανε σκεπτικός: άφού αυτός ό Φαρραγουαίη πληρωνότανε γιά νά παρακολουθεί τή μίς Ρίντλ, μήπως ήταν αυτός, τό τρίτο πρόσωπο τής τραγωδίας;...

‘Ο Κάννιν σηκώθηκε όρθιος. ‘Ητανε φανερό, πώς ή μίς Ταίημς ύπόφερε γιά όσα όμολόγησε.

Τή στιγμή, πού οί δυο νέοι χαιρετούσαν τή μίς Ταίημς, νά φύγουν, μπήκε στό δωμάτιο, ταραγμένος, ό ύπηρετής και είπε:

—‘Ο αστυνομός του Νιού—Φένγουϊκ ζητεί τόν κ. Κάννιν.

‘Ο Κάννιν βγήκε. ‘Ο Φήλδ έμεινε σιωπηλός, βυθισμένος σέ σκέψεις.

Σέ λίγο χύμισε άλλαφιασμένος, ό Κάννιν μέσα στό δωμάτιο.

—Πάμε, γιατρέ, φώναξε, δέν έχουμε στιγμή νά χάνουμε!

‘Αρπαξε τόν νέο άπ' τό μπράτσο και τόν έσερνε σχεδόν ως τό άμάξι.

—Τρελλαθήκατε; Κάννιν, είπε όταν ξεκίνησαν ό Τζών. Ούτε άποχαιρετήσαμε τή μίς Ταίημς!

—Σωπάστε, Τζών, σωπάστε! είπε ύπερβολικά ταραγμένος ό ντετέκτιβ. Βρήκαμε την Πόλλυ πεθαμένη, στη μέση τής βιβλιοθήκης, στην ίδια θέση, πού βρέθηκε και τό πτώμα τής Μπέσση. Κι' ό Χάντλεϋ λείει, πώς έχει και τά ίδια άσπρα σημάδια από βιτριόλι. ‘Ολες αυτές οί τραγωδίες είναι δεμένες μεταξύ τους...

—Αυτό δέν τό περίμενα! στέναξε κι' ό Κάννιν. Θεέ μου! γιάτί νά μή μείνω χτές τή νύχτα γύρω στη βίλλα!

—Μά κάνετε τόσες σοβαρές άνακαλύψεις! είπε επιτέλους ό Τζών, από φόβο μή χάσει κι' ό Κάννιν τό ήθικό του: Βρήκατε τά γράμματα τής μίς Ταίημς στό συρτάρι του ψευτογιατροῦ...

—Ναί! είπε μέ μετριοφροσύνη ό αστυνομικός και σάς ύπόσχομαι, πώς δέν θά μου ξεφύγει αυτός ό άνθρωπος. ‘Αν μουδίνε ό Χάντλεϋ την έξουσία, πούθε δώσει στόν Μπόουεν, θά τόν είχα συλλάβει από τά χτές...

—Θά τόν συλλάβετε άφού πάτε στό Σίλβερ Σάντς και άνακαλύψετε, τί άπόγινε τό δέμα του Μπόουεν. ‘Αλλά την Πόλλυ, ποιός την σκότωσε!...

—Δέν φαντάζομαι, Τζών, νά την σκότωσε κανένας: αυτοκτόνησε κι' αυτή όπως ό ‘Ακρόϋδ, μέ μορφήν! ‘Εκείνος ό χαμένος ό Ζούντινς θά τής τήν έδωσε.

‘Ο Χάντλεϋ κι' ό γιατρός Μήαρς περίμεναν στη βιβλιοθήκη.

—Δέν άγγίξαμε τίποτα, είπε ό Χάντλεϋ στόν ντετέκτιβ. ‘Ο Ταίημς δέν έμαθε άκόμη τίποτα. ‘Εβαλα, όμως, έναν άνθρωπον νά φυλάξει στην πόρτα του. ‘Ο Κάρκς πάει νά ντυθεί, οί δυο ύπηρετίες χαθήκανε...

—Και πώς μάθατε τό δυστύχημα; ρώτησε ό Κάννιν.

—‘Ο Τόμ, πού είχε βάρδια κείνη την ώρα, άκουσε τίς φωνές τών γυναικών κι' έτρεξαν όλοι. ‘Αμέσως μου τηλεφώνησαν κι' ήρθα μαζί μέ τό γιατρό.

—‘Εχει αυτοκτονήσει μέ μορφήν, πρόσθεσε ό κ. Μήαρς παρουσιάζοντας τό μικρό φιαλίδιο.

—Μά τί σημαίνουν αυτές όλες οί φρίκες, οί στιγματισμοί μέ τό βιτριόλι; Μήπως είναι καμιά αίρεση φαντατικών, καμιά θρησκεία τρελλών!...

—‘Οχι! είπε ό Κάννιν, κανένας δέν ήτανε τρελλός... Θά παρακαλέσω νά μου φέρετε τώρα τόν Ζούντινς, τόν ‘Ασμπορν και τό γιατρό Φαρραγουαίη. Παρακολουθούνται κι' οί τρεις κι' είν' εύκολο νά τούς φέρουν έδώ μέ τό αυτοκίνητο.

—Θά διατάξω άμέσως, Κάννιν! Νά κάνετε ό,τι νομίζετε σωστό, αλλά, φαντάζομαι, μονάχα τό δέμα του Μπόουεν θά λύσει τό μυστήριο.

—Θά πάμε νά τά βρούμε στόν Σίλβερ Σάντς, άποκρίθηκε ό ντετέκτιβ.

‘Ωσπου ναρθούν οί τρεις εκείνοι ύποπτοι, ό Κάννιν εξέταζε προσεκτικά τό δωμάτιο.

‘Όταν πλησίασε στό τζάκι είδε

κάτι νά καίγεται κεί μέσα, παρ' όλη την καλοκαιρινή ζέση. ‘Εσκυψε κι' έβγαλε σιγά - σιγά άπ' τή φωτιά, ένα μισοκαμμένο κουρέλι.

—Τζών, φώναξε, τό άναγνωρίζετε αυτό τό πράγμα;

‘Ο Φήλδ έσκυψε και κοίταξε τό κουρέλι κείνο, πού κάπνιζε άκόμη:

—Μά είναι, φώναξε κατάπληκτος, τό κομμάτι από τό ινδιάνικο χαλί, πού βγαλα άπ' τό καλοριφέρ του ‘Ακρόϋδ και πού μου τό κλεψαν από τό συρτάρι μου!...

—Καλά τό κατάλαβα!... κι' αυτό τό πράγμα δέν έννοεί νά καεί! Καταλαβαίνετε τίποτα;... Πρίν αυτοκτονήσει, ή Πόλλυ, θελήσε νά έκμηδενίσει αυτό τό κουρέλι του χαλιού! Τά χαρτιά, πούβαλε στό τζάκι, τάρριξε γιά νά κάνουν φλόγα, γιά νά τό κάψουν και ν' άπαλλάξει τόν κόσμο άπ' αυτό τό κομμάτι. ‘Αλλά δέν τό κατόρθωσε ‘Ο' άποτελειώσω γώ αυτό, πού ήθελε νά κάνει ή δυστυχισμένη κοπέλλα...

Μέ μεγάλη άπορία ό Φήλδ κι' ό Χάντλεϋ είδαν τόν ντετέκτιβ νά ρίχνει μπόλικά χαρτιά στό τζάκι και νά ζωγραφίζεται μιά μεγάλη εύχαρίστηση στό πρόσωπό του όταν άποτεφρώθηκε, επί τέλους, εκείνο τό κουρέλι.

—‘Εγινε! ψιθύρισε ό Κάννιν εύχαριστημένος. ‘Ισως ν' άπορείτε, πού κατάστρεψα ένα «πειστήριο», αλλά δέν θάθελα νά τό κρατήσω διόλου αυτό τό πράγμα. Ούτε κι' ή Πόλλυ ήθελε ν' άπομείνει στόν κόσμο αυτό τό κουρέλι, πού είδατε...

—Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, Κάννιν, είπε κάπως δυσανεσθημένος ό Χάντλεϋ. Βρισκόμαστε μπροστά στη φρικωδέστερη ύπόθεση από όσες άντικρύσαμε ως τώρα. Δέν πρόκειται πιά γιά τά προβλήματα τών σταυρωτών λέξεων, πού συνήθισατε νά λέγετε.

—Τό ξέρω! είπε ό Κάννιν, ξέρω άκόμη, πώς θέλετε νά μάθετε γιάτί παράτησε αυτή την ύπόθεση ό Μπόουεν και προτίμησε νά καταστρέψει τό στάδιο του. Δέν είναι έτσι;

—Γιατί, ρώτησε ό Χάντλεϋ.

—Γιατί φοβήθηκε! ‘Η φρίκη κυρίεψε την ψυχή του!

—Τό περίεργο είναι, είπε ό Χάντλεϋ πώς μόνο μιά φορά χρησιμοποίησαν περιστροφή σ'αυτή την ύπόθεση.

—Γιατί μόνο ένας φόνος ύπάρχει, άποκρίθηκε ό Κάννιν. Οί δύο άλλοι αυτοκτόνησαν μέ μορφήν.

—Μά γιάτί ν' αυτοκτονήσει ό έκτομυριοϋχος ‘Ακρόϋδ και προπάντων ή Πόλλυ, μιά νέα γεμάτη ζωή, όμορ-

XII. Ο ΜΠΟΟΥΕΝ ΦΟΒΗΘΗΚΕ!

‘Ο Τζών Φήλδ δέν μπόρεσε νά βγάλει λέξη, όταν άκουσε τή φρικτή είδηση.

‘Η Πόλλυ πεθαμένη! και μάλιστα στην ίδια θέση, πού βρέθηκε τό πτώμα τής Μπέσση!

φη και με τόσα πλούτη;

— Δέν είχαν, φαίνεται, κανένα λόγο πιά να μείνουν στη ζωή, ψυθίρισε ο

ντετέκτιβ, κοιτάζοντας σαν άφηρημένος το τζάκι, που βρισκότουσαν οι στάχτες του καμμένου χαλιού.

XIII. Η ΑΝΑΚΡΙΣΗ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ

Μόλις τέλειωσε αυτή τη φράση, μπήκε στο δωμάτιο ο κ. Ταίμς, ντυμένος με μια ώραία ολομέταξη πυτζάμα.

— Ανάμεσα από τ' ανοίγματα των επιδέσμων του το βλέμμα του πήγε άμέσως στο πτώμα της κόρης του και σταμάτησε, άπολιθωμένος.

— Κύριε Ταίμς, είπε ο Χάντλεϋ, σάς παρακαλέσαμε νάρθητε, μήπως μās εξηγήσετε γιατί αυτοκτόνησε ή κόρη σας. Γιατί πήγε στο σπίτι του Ακρόυδ λίγες ώρες, πριν αυτοκτονήσει, αυτός ο άνθρωπος; Γιατί ή κόρη σας κρυβότανε τόσες μέρες έδω μέσα; Μιλήστε! Έχετε καθήκον να δικαιολογήσετε την πράξη αυτή της κόρης σας!

Ο Ταίμς γονάτισε κοντά στο πτώμα της κόρης του.

— Όπως βλέπετε, το πρόσωπό της, έχει τα σημάδια, που είχε κι ή άλλη εκείνη γυναίκα... Γιατί; Μιλήστε! Τι σημαίνουν όλ' αυτά; Που βρέθηκε το περίστροφο με το όποιο σκοτώθηκε ή Μπέσση Ρίντλ;

— Έχετε δίκιο, στέναξε ο Ρότζερ πέφτοντας πάνω σε μια πολύθρονα. Εγώ το είχα φέρει το περίστροφο κείνο έδω. Πρέπει ακόμη να όμολογήσω, πως την γνώριζα τη Μπέσση. Αλλά δέν την σκότωσα εγώ!

— Όποτε έπιμένετε, πως αυτοκτόνησε;

— Δέν μπορώ άλλοιως να εξηγήσω το θάνατό της!...

— Κάννιν, είπε τρέμοντας ο Φήλδ παραμερα στον ντετέκτιβ, είναι τρομερό να μιλεί αυτός ο άνθρωπος μπροστά στο πτώμα της κόρης του!

— Θα το σηκώσουμε σε λίγο, ήσυχάστε, φίλε μου. Αυτός είναι ήσυχότερος από σάς, γιατί, σάς βεβαιώνω, τον περίμενε αυτόν το θάνατο.

Και έτσι, μπροστά στην πεθαιμένη κόρη του, ο Ρότζερ Ταίμς άρχισε την άφήγηση της ιστορίας της ζωής του:

— Είναι πολλά χρόνια, που γνώρισα τη Μπέσση Ρίντλ. Νόμισα πως την αγαπούσα. Την έβλεπα συχνά και της έδινα αρκετά χρήματα. Πρέπει ν' αναγνωρίσω, πως ήτανε μια από τις γοητευτικότερες γυναίκες που γνώρισα στη ζωή μου, ωστόσο, σε λίγο, άρχισα να τη βαριέμαι και διάκοψα κάθε σχέση μαζί της, πριν ξη μήνες. Μερικούς μήνες, ούτε άκουσα να μιλούν γι' αυτή, κατόπιν, όμως άρχισε να μου γράφει προσπαθώντας να κερδίσει

πάλι την καρδιά μου. Πήγε μάλιστα σε κάποιο ξενοδοχείο στο Σίλβερ Σάντς και μου γράψε να της στείλω πενήντα χιλιάδες δολάρια, για να μου επιστρέψει τα γράμματά μου και να εξαφανιστεί απ' τη ζωή μου. Δέν θέλησα όμως να υποκύψω σ' αυτό τον έκβιασμό και δέν πήγα στο Σίλβερ Σάντς, ούτε κι έδωσα σημασία στις φοβέρες της.

Εκείνη όμως ήρθε δω, έπιασε δωμάτιο σε μια πανσιόν κι' επιτέλους δέχτηκε να την ιδώ. Γι' αυτό φρόντισα να μείνω μόνος στο σπίτι εκείνο το βράδυ...

— Λοιπόν; ρώτησε ο Κάννιν.

— Άφησα και την πόρτα ανοιχτή, ήμουν άπάνω και περίμενα να με φωνάξει, όπως της είχα γράψει. Άκουσα πραγματικά τη φωνή της, είχε έρθει μάλιστα μισή ώρα νωρίτερα. Κατέβηκα, και, τη στιγμή, που ήμουν έτοιμος να μπω στη βιβλιοθήκη, άκουσα τον πυροβολισμό. Απόμεινα σαστισμένος, μη καταλαβαίνοντας τίποτα. Επί τέλους μπήκα μέσα, αλλά σκόνη ταψα σε κείνο το μπουκαλάκι, το πήρα από χάμω, ήταν ανοιχτό...

— Κι' ή γυναίκα εκείνη, είχε τ' ασπρα σημάδια στο πρόσωπό της;

— Το φαντάζομαι, είπε ο Ταίμς. Όταν την είδα σε κείνη την κατάσταση, με το περίστροφο δίπλα της, έκανα μιαν άκούσια κίνηση να κρύψω το πρόσωπό μου. Κρατούσα το μπουκάλι στο χέρι μου και τότε ένοιωσα τους φρικτούς πόνους, από το βιτριόλι. Δέν θυμάμαι πιά τίποτα, καθαρά, από τα όσα έκανα κατόπιν. Μέσα σε μια ζάλη, κατάλαβα, πως ή Μπέσση ήρθε κεί για να σκοτωθεί κι' έπρεπε να κοιτάξω, πως να μη με όποπτευθώ με κείνα. Έσκυφα από πάνω της, και είδα με κατάπληξη το περίστροφό μου δίπλα της. Τόβαλα τότε στο χέρι της. Πήρα κατόπιν κάτι γράμματά μου, που είχε στη σάκκα της και κάλεσα τον Φήλδ. Αυτή είναι όλη ή ιστορία.

— Το κακό είναι, που δέν στέκει όρθια, αυτή ή ιστορία! είπε ειρωνικά ο Κάννιν. Πως δέν πειραχτήκανε διόλου τα μάτια σας; Και γιατί το βιτριόλι να βρσκειται μέσα στο μπουκαλάκι της κυράς Πάηλ;

— Δέν ξέρω τίποτε περισσότερο. άποκρίθηκε ο Ταίμς με αξιοπρέπεια. Σας τα είπα όλα.

Τα άσπρα σημάδια!

— Δέν μπορώ να σάς πιστέψω, άποκρίθηκε ψυχρά ο ντετέκτιβ. Που είχατε το περίστροφο, γιατί τόχατε στο γραφείο σας;

— Φοβόμουν τη Μπέσση. Με είχε φοβηθεί.

— Καταλαβαίνετε, τι σημαίνουν αυτά τα λόγια σας;

— Βεβαιότατα! άποκρίθηκε ο Ταίμς άνασηκώνοντας τους ώμους. Άλλά τι με μέλλει τώρα; Είμαι χρεωκοπημένος. Η κόρη μου πέθανε. Άδιαφορώ για ό,τι κι' άν κάνετε.

Ο Φήλδ καταλάβαινε, πως αυτή τη φορά ο Ρότζερ μιλούσε με ειλικρίνεια. Δέ σκοτιζότανε πιά για τι ζωή του. Αυτό ήταν βέβαιο. Οι λόγοι όμως που τον έκαναν ν' άδιαφορεί για τη ζωή του δέν ήταν, φυσικά, αυτοί που έλεγε.

Άκούστηκαν βήματα στην είσοδο κι' ένας άστυφύλακας παρουσιάστηκε στην πόρτα.

— Ήρθε ο Ζούντκινς, άρχηγέ, είπε στον Χάντλεϋ.

— Να περάσει στο δωμάτιό του ο κ. Ταίμς και φέρτε μας κατόπιν αυτόν τον νέο, είπε ο Κάννιν.

Ατάραχος σχεδόν, βγήκε ο Ρότζερ Ταίμς απ' το δωμάτιο.

— Τι θέλετε λοιπόν από μένα; ρώτησε μπαίνοντας άμέσως κατόπι ο Ζούντκινς...

— Αλλά την ίδια στιγμή, το βλέμμα έπεσε πάνω στο πτώμα, κι' άπόμεινε κερωμένος κι' άλλωλος.

— Η Πόλλυ! ψυθίρισε κατόπιν, πλησιάζοντας περισσότερο. Τι έπαθε ή Πόλλυ;

— Πέθανε! φώναξε ο Κάννιν, αυτοκτόνησε με μορφήν, όπως ο Ακρόυδ! Όρίστε και το μπουκαλάκι.

— Τό... το άδειασε όλο αυτό! τραύλισε ο Ζούντκινς κατακίτρινος. Μα γιατί; Άφού ήτανε να παντρευτούμε!.. Κι' είναι το μπουκαλάκι, που της έδωσα γώ, με τα ίδια μου τα χέρια!...

— Είστε βέβαιοι;

— Άν είμαι βέβαιος, ό έρμος!... Ποιός να μου τόλγει!...

Η λύπη του ήταν ειλικρινής. Ο άστυνομικός τον παρακολούθησε λίγες στιγμές να κλαίει με λυγμούς και τον έδιωξε κουνώντας το κεφάλι.

Πέρασε, κατόπιν, ο Άσμπορν.

— Έδω μέσα, σκοιώθηκε ή γυναίκα σας, το είπε ο Κάννιν. Τώρα, που ίκανοποιήθηκε ή περιέργειά σας, έλπίζω να πάψετε πιά, να γυρνάτε έξω απ' αυτό το σπίτι!...

— Πρέπει να δώ και τον Ταίμς... Για να σκοτωθεί μέσα δω ή Μπέσση θα πεί, πως τον γνώριζε. Μην τον άφίνεται λοιπόν να σάς κοροϊδεύει!...

— Ήσυχάστε και το ξέρουμε αυτό!...

Εκείνη τη στιγμή ο άστυφύλακας είδοποίησε, πως έφεραν πσω τη μαγερίσσα και την καμαριέρα. Η έλευθερία της κυράς—Πάηλ δέν κράτησε πολλή ώρα.

— Καλά, είπε ο Κάννιν, θα τις εξετάσουμε άργότερα.

Ο Άσμπορν άναψε ένα τσιγάρο και στρογγυλοκάθησε σε μια πολύθρονα ξέγνοιαστος.

Είχαν άποσύρει πριν να μπει στο δωμάτιο το πτώμα της Πόλλυ και δέ φανταζότανε, πως ή τραγωδία είχε συνέχεια.

Άπόρρησε μάλιστα πολύ, όταν έμαθε την αυτοκτονία της κόρης του Ρότζερ Ταίμς.

— Άς περάσει ο γιατρός Φαρραγουαίη είπε ο Κάννιν.

Ο Φαρραγουαίη ήταν ένας σαραντάρης, γερός άνθρωπος, και γεμάτος.

Μπήκε άτάραχος μέσα, αλλά μόλις αντίκρυσε τήν Άσμπορν τούρριξε μια ματιά γοηδία μίσος, πράγμα, που δέν διέφυγε το γιαντρου Φήλδ.

— Κύριε Φαρραγουαίη, το είπε ο Κάννιν, πρέπει πρώτα να σάς είδοποιήσω, πως είδαμε την μίς Ταίμς και μας τα είπε όλα, κι' έπειδή ή γυναίκα που παρακολουθούσατε σκοτώθηκε, πρέπει να μάς πείτε ό,τι ξέρετε, και να μάς βοηθήσετε.

— Άφού είδατε τη μίς Ταίμς, δέν έχω να σάς πω τίποτε άλλο εγώ!...

— Σείς θα μάς πείτε για τους άλλους φίλους της, είχε πολλούς;

— Δύο. Τα όνόματά τους δέν πιστεύω να ενδιαφέρουν, ήτανε πλούσιοι!...

— Λέτε ή ζήλεια νάκανε κάποιον απ' αυτούς τους δύο ανθρώπους να παρακολουθήσει, ως έδω εκείνο το βράδυ τη Μπέσση;

— Δέ φαντάζομαι, άποκρίθηκε ο Φαρραγουαίη, κι' οι δυο είχαν διακόψει από καιρό. Στην πανσιόν Μαρτέν, ή Μπέσση δέν είχε δεκάρα, ήταν κι' άρρωστη.

— Υποπτευότανε, πως την παρακολουθούσατε;

— Όχι. Μονάχα στην πανσιόν Μαρτέν, έτυχε να μιλήσουμε μαζί.

— Και ή μίς Ταίμς, ζητούσε μόνο να προστατέψει τον άδερφό της;

— Μάλιστα, της έδωσα κάθε απόδειξη για την διαγωγή της Μπέσση.

— Και τι ζητούσε ή Μπέσση Ρίντλ, στο δωμάτιό σας την προηγούμενη μέρα του θανάτου της;

— Η γυναίκα κείνη δέ μπήκε ποτέ στο δωμάτιό μου!...

— Έχουμε ένα μάρτυρα, που βεβαιώ-

νει τὸ ἀντίθετο, εἶπε παγερά ὁ Κάννιν.

Μὰ τί νάμπαινε νά κάμει! Ξέρω καλῶς, πὼς αὐτὰ σὰς τὰ εἶπε κελὴν ἡ δασκάλα ἢ μὴς Πρίντ, αὐτὴ ὅμως ἔχει ἄλλου εἰδους λόγους...

—Κι' ἐγὼ σὰς λέω, πὼς μπήκε, ἔμεινε ἀρκετὴ ὥρα καὶ ξέρω μάλιστα

XIII. ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΛΥ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΜΑ ΤΟΥ ΜΠΟΥΟΥΝ

“Υστερ’ ἀπὸ τὴν ἐξέταση τῶν δύο ὑπηρετριῶν οἱ ἀστυνομικοὶ κι’ ὁ γιατρὸς Φήλδ ἐτοιμαζόντουσαν νά φύγουν ἀλλὰ παρουσιάστηκε ὁ σκοπός, πού φύλαγε στὴν πόρτα τοῦ Ρότζερ καὶ εἰδοποίησε, πὼς ὁ κ. Τσίμης ἦταν πολὺ ἀδιόθετος.

Μὲ ἀνακούφιση βγῆκε ὁ γιατρὸς Φήλδ ἀπὸ τὸ πένθιμο ἐκεῖνο δωμάτιο. Ἡ λιγοθυμιά τοῦ Τσίμης δὲν τοῦ προξενοῦσε καμμιὰ ἐκπληξη, ὅστερ’ ἀπὸ τὴν νευρικὴ ὑπερένταση, μπροστὰ στὸ πτώμα τῆς κόρης του.

Ἀφοῦ περιποιοῦντο τὸν ἄρρωστο καὶ πρόσταξε νά φέρουν μιὰ νοσοκόμα, προσπαθῆσε νά συγκεντρώσει τὴς σκέψεις του.

Καταλόβαινε πὼς τὸ δράμα πλησίαζε στὸ τέλος του καὶ κελὴν τὴ στιγμή, λυπότανε, πού δὲν εἶχε κοντά του τὸν Μπούουεν. Παρ’ ὅλες τὴς ἐπιτυχίες, ὁ Κάννιν δὲν τοῦ φαινότανε δυνατός σὰν τὸν φίλο του.

Ὡστόσο τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, δὲ μπόρεσε νά μὴ συνοδεύσει τὸν νεαρὸ ντετέκτιβ στὸ Σίλβερ Σάντς, μὲ τὴν ἐλπίδα νά βροῦνε τὸ δέμα τοῦ Μπούουεν.

Φεύγοντας ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ Τσίμης ὁ γιατρὸς βρῆκε ὅλο μακριὰ ἀπὸ τὴν κατοικία του τὸ αἶδι, πού τοῦφερνε τὴς ἐφημερίδες.

—Ἐχὼ ἕνα γράμμα γιὰ σὰς, τοῦ εἶπε ὁ μικρός, εἶναι ἀπὸ τὴ μὴς Πόλλυ.

—Ἀπ’ τῆς μὴς Πόλλυ; φώναξε ὁ νέος...

—Μάλιστα, μοῦ εἶπε νά σὰς τὸ δώσω ὅσο μποροῦσα γρηγορότερα. Ὁρεσδολόκληρες περιμένω νά φανείτε. Ὁ Φήλδ πῆρε τὸ γράμμα τῆς δυστυχισμένης νέας καὶ μπήκε τρέχοντας στὸ σπῆτι του.

Ἀναψε τὸ φῶς καὶ διάβαζε, ἐνῶ τὰ χέρια του τρέμανε.

Ἀγαπημένε μου Τζῶν,

Δὲν θὰ μπορέσεις νά καταλάβεις αὐτὸ, πού θὰ γίνεαι καὶ δὲν μπορῶ τίποτα νά σοῦ πῶ: ἡ ζωὴ ὅμως εἶναι πιὰ ἀδύνατη, γιὰ μένα. Δὲν ἔφυγα. Ἐμείνα ἐδῶ κοντά γιὰ νὰ δῶ, τί θάκανε ὁ Ἀκρόυδ. Εἶχα κάποιον καθῆκον νά ἐκπληρώσω πρὶν φύγω. Σὲ ἴκετεύω, πᾶψε ν’ ἀποσχολεῖσαι μὲ τὸν πατέρα μου. Παράτα κάθε τί, πού μᾶς

καὶ τί τῆς εἶπατε! φώναξε ὁ Κάννιν.

—Εἶμαι περίεργος νά τὸ μάθω καὶ γώ! ἀποκρίθηκε μὲ ψυχραιμία ὁ Φαραγουαίη.

—Δὲν θ’ ἀργήσετε νά τὸ μάθετε! ἀποκρίθηκε ὁ ντετέκτιβ μὲ πεποίθηση.

ἐνδιαφέρει ἐμᾶς. Κάντο αὐτὸ γιὰ χάρη μου, τοῦλάχιστον τώρα, πού πεθαίνω. Ἀκουσέ με! Ἐγὼ μπήκα στὸ δωμάτιό σου κι’ ἐκλεψα τὸ κομμάτι ἀπ’ τὸ χαλί. Δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω, ὅσο εἶχες στὰ χέρια σου κείνο τὸ πράγμα, γιατί, δὲ θὰ τὸ πιστέψεις ἴσως αὐτὸ, γιατί σ’ ἀγαποῦσα, Τζῶν! Σοῦ ζητῶ τώρα, στίς τελευταῖες μου στιγμές, ν’ ἀποφύγεις μὲ κάθε τρόπο τὸν πατέρα μου καὶ τὸ σπῆτι μας.

ΠΟΛΛΥ.

Μὲ τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια, ὁ νεαρὸς γιατρὸς ἐνοιῶθε τὰ μηλίγγια του νά σφυροκοπᾶνε.

Τὴν ταλαίπωρ τὴν Πόλλυ!.. Τὴ τραγωδία!.. Ἡ μόνη κοπέλλα, πού ἀγάπησε κι’ αὐτὸς στὴ ζωὴ του, νά βρεῖ τόσο φορικτὸ τέλος! Κι’ ἡ στερνὴ τῆς σκέψη ἦτανε γι’ αὐτόν...

Μὰ, γιὰ τ’ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! συλλογιζότανε τρέμοντας μέσα στὴ νύχτα τί σχέση μποροῦσε νάχει ἡ Πόλλυ, τὸ ἰνδιάνικο χαλί, ὁ Ἀκρόυδ; ... Γιατί τὸν ἰκέτευε νά μὴ ξαναπατήσῃ στὸ σπῆτι τοῦ πατέρα της!...

Πέρασε ὅλη τὴ νύχτα ἀγρυπνος, χωρὶς οὔτε νά σκεφθεῖ καν νά γδυθεῖ. Καὶ τὸ πρωῒ, ἐκίνησε μαζὺ μὲ τὸν Κάννιν γιὰ τὸ Σίλβερ Σάντς.

Μέσα στὸ βαγόνι τοῦ τρένου, ἔδω-σε στὸν ντετέκτιβ τὸ γράμμα τῆς ἀμοιρῆς νέας, πού ἀγάπησε.

Ὁ Κάννιν τὸ διάβασε, τὸ ξαναδιά-βασε καὶ εἶπε σοβαρὸς στὸ γιατρό:

—Εἶμαι βέβαιος, πὼς πατάμε σὲ γερό σανίδι. Φαντάζομαι πὼς βρήκα τὴ λύση τοῦ μυστηρίου. Νομίζω πὼς ξέρω γιατί μᾶς παράτησε ὁ Μπούουεν, γιατί σκοτώθηκε ὁ Ἀκρόυδ καὶ γιατί ἔκανε ὅ,τι ἔκανε ἡ Πόλλυ...

—Μιλήστε λοιπόν! φώναξε ὁ γιατρός.

—Λίγη ὑπομονὴ ἀκόμα. Τὸ δεματάκι τοῦ Μπούουεν θὰ τὰ ἐξηγήσει ὅλα. Ξέρω μάλιστα καὶ τί ἔχει μέσα του αὐτὸ τὸ δεματάκι...

Ὅταν ἔφτασαν στὸ Σίλβερ Σάντς, πῆραν ἕνα ταξί καὶ, ὅστερ’ ἀπὸ λίγα λεπτά, παρουσιάστηκαν στὸν ντετέκτιβ τοῦ ξενοδοχείου Ἀλμπερτον.

Χωρὶς νά χάσει καιρὸ σὲ προλόγους, ὁ Κάννιν παρουσίασε τὴν ταυτότητά του καὶ ἐξηγήσε, τί ζητοῦσε.

—Ὁ ἐπιθεωρητὴς Μπούουεν, εἶπε ὁ ντετέκτιβ Ἀρεμπυ, ἤθελε νά δεῖ κάποιον πράγμα, πού μᾶς ἄφησε δῶ ἢ μὴς Ρίντλ. Τοῦ φέραμε τὴ βαλίτσα τῆς ἀλλὰ δὲ βρῆκε τίποτα σπουδαῖο ἐκεῖ μέσα. Ἐβγαλα τότε, ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιο, ἕνα τετραγώνιο δεματάκι, πού μᾶς εἶχει ἀφίσει ἢ μὴς Ρίντλ, κάτι σὰν τυλιγμένο βιβλίον.

—Καὶ δὲν ξέρετε, τί ἦταν αὐτὸ τὸ πράγμα; ρώτησε ἀνυπόμονος ὁ Κάννιν.

—Τὶ νὰ σὰς πῶ; στέναξε ὁ Ἀρεμπυ. Καμμιὰ φορὰ ἡ τύχη, μᾶς παίξει ἄσκημα παιγνίδι. Ἐκεῖνη τὴ στιγμή μὲ κάλεσαν στὸ τρίτο πάτωμα, ὅπου κάποια κυρία ἔχασε τὸ κολλιέ της. Ἐψαξα, κουράστηκα, ἐπιτέλους, βρήκαμε τὸ κολλιέ. Ὅταν ὅμως ξανακατέβηκα στὸ γραφεῖο, ὁ Μπούουεν εἶχε φύγει βιαστικός.

Ὁ Φήλδ βλέποντας τὴ μορφή τοῦ Κάννιν μάντευε, τί ὑπόφερε κελὴν τὴ στιγμή ὁ φίλος του.

Κι’ ὁ ἴδιος τὰ εἶχε χαμένα.

Πῶς θὰ μποροῦσαν νά ξαναβροῦν τὸ πακέτο ἐκεῖνο;

—Ὁ γραμματικός σας δὲν κατάλαβε τίποτε ἀπὸ τὴ στάση τοῦ Μπούουεν; ρώτησε.

—Μάλιστα, τὸν εἶδε κατακίτρινο, σὰν πεθαμένο. Δὲν μποροῦσε νά σταθεῖ στὴ θέση του.

—Καὶ κρατοῦσε τὸ πακέτο;

—Μάλιστα. Μπορεῖ κι’ ὁ θυρωρὸς νά πρόσεξε τίποτα...

Κάλεσαν τὸν θυρωρὸ κι’ ἀπὸ κείνον ἔμαθαν, πὼς εἶδε τὸν Μπούουεν νά δίνει ἕνα πακέτο σὲ κάποιον Ἀμμό, γιὰ νὰ τὸ ταχυδρομήσῃ. Αὐτὸς ὁ Ἀμμός ἦταν ἕνας μαῦρος χαμάλης, πού τριγύριζε πάντα ἐξω ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο γιὰ θελήματα.

Τρέξαμε στὸ σπῆτι αὐτοῦ τοῦ Ἀμμό. Μιὰ ἀραπίνα, ἡ γυναῖκα του, κάλεσε τὸν Ἀμμό μὲ μιὰ στριγγιά.

—Τί μὲ θέλετε; ρώτησεν ὁ νέγρος.

—Ἀμμό, τοῦ εἶπε μὲ αὐστηρότητα ὁ Κάννιν, δείχνοντάς του τὸ ἀστυνομικὸ του σημά, τί ἔκανες τὸ δέμα, πού σοῦδωσαν νά ταχυδρομήσεις μπροστὰ στὸ ξενοδοχεῖο Ἀλμπερτον;

Τὸ πρόσωπο τοῦ μαῦρου ἦταν ἀνέκανο νά κρῦπει τὴν ψυχικὴ του κατάσταση.

—Ἐνα δέμα; εἶπε. Ἐνα δέμα;...

—Μάλιστα, ἕνα μικρὸ δέμα. Νὰ πῆς τὴν ἀλήθεια καὶ γρήγορα! Τὸ δέμα ἦτανε πολὺτιμο καὶ σὺ δὲν τὸ ταχυδρόμησες!

—Θεέ μου! στέναξε ὁ μαῦρος πέφτοντας σ’ ἕνα κάθισμα. Ἀλήθεια λέτε, κύριε, ἔχασα! Μοῦφυγε ὁλωσδιό-

λου ἀπ’ τὸ μυαλό, ἀλλὰ δὲν τόχασα, εἶναι πάνω, στὸ δωμάτιό μου!

—Ἰῶς φαίνεται νά μὴ τὸ ταχυδρόμησες;

—Ὅταν μοῦδωσαν αὐτὸ τὸ δεματάκι, πῆγαινα νά τὸ ταχυδρομήσω, μὲ βρῆκε ὅμως στὸ δρόμο κείνος ὁ Τζῶν Λη καὶ μὲ πῆρε νά δοκιμάσουμε τὸ ἀμάξι του. Ἐβγαλα τὸ δεματάκι στὴν τσέπη μου κι’ ἔτσι ξεχάστηκε.

—Πάμε στὸ δωμάτιό σου! φώναξε ἀγριεμένος ὁ Κάννιν.

Τὸ δωμάτιο τοῦ μαῦρου ἦταν ἕνα σαράβαλο, ὅπως κι’ ὅλο του τὸ σπῆτι, ἀλλὰ πάνω στὸ κουτσὸ τραπέζι του, οἱ δύο νέοι ἀναγνώρισαν τὸ γράμμα τοῦ Μπούουεν πάνω σ’ ἕνα μικρὸ δέμα. Τάκκ.

—Θὰ πιάσουμε ἕνα δωμάτιο στὸ ξενοδοχεῖο, εἶπε ὁ Κάννιν, θὰ φάμε, καὶ κατόπιν θ’ ἀνοίξετε τὸ δέμα τοῦ Μπούουεν. Εἶναι σ’ ὄνομά σας. Ἐσεῖς πρέπει νὰ τὸ ἀνοίξετε.

Μιὰ ὥρα ἀργότερα, ὁ Φήλδ κρατοῦσε τὸ δέμα κι’ ἀποροῦσε κι’ ὁ ἴδιος, πού ἔτρεμαν λιγάκι τὰ χέρια του. Ἀντίκρου τοῦ καθότανε ὁ Κάννιν μὲ τὰ μαλλιά ἀχτένιστα, ὠχρὸς καὶ σὸβαρός.

—Ἐμπρός! ἀνοίξετε τὸ τώρα, εἶπε. Ξέρω, πὼς ἔχω δίκην, ἀλλὰ βιάζομαι νά βεβαιωθῶ.

Ὁ Φήλδ χαμογέλασε ἐλαφρὰ κα-θὼς ἀνοίγε τὸ δέμα, πού περιέκλειε ἕνα μαῦρο βιβλίον, πάνω στὸ ὁποῖο διάβασε μὲ χρυσὰ γράμματα:

«Τὸ Ἡμερολόγιό μου.»

Τὴ στιγμή, πού ἀφαιροῦσε τὸ περιτύλιγμα, γλῶστησε χάμω ἕνα γράμμα κι’ ὁ γιατρὸς πιάνοντάς το, ἀναγνώρισε πάλι τὸ γράμμα τοῦ Μπούουεν.

Ἀνοίξε τὸ γράμμα καὶ διάβασε:

«Φήλδ, ἂν ἀνοίξετε καμμιὰ φορὰ αὐτὸ τὸ δέμα προσέξτε πολὺ! Δὲν καταλαβαίνω πολλὰ πράγματα ἐγὼ ἀπ’ αὐτά, ἀλλὰ σεῖς εἰσθε γιατρός. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶχε λέπρα. Τὴν κόλλησε ἀπὸ τὸν Τσίμη. Προσοχὴ λοιπόν! ΜΠΟΥΟΥΕΝ».

Τὸ Ἡμερολόγιον ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ γιατροῦ! Τὰ καταλόβαινε τώρα ὅλα! Λέπρα! Γιὰ ὄνομά τοῦ Θεοῦ!

—Λοιπόν; εἶπε ὁ Κάννιν, ἀπορείτε; Θυμάστε, πού σὰς εἶπα, ὅτι ἡ Πόλλυ σὰς ἀγαποῦσε;...

Ὁ νεαρὸς γιατρὸς στέναξε.

—Θυμάστε, συνέχισε ὁ Κάννιν, πού μελετοῦσα ἱατρικὴ στὴ βιβλιοθήκη; Διάβασα λοιπόν, πὼς ἡ λέπρα κολλᾷ κι’ ἀπὸ τὰ ὑφάσματα. Πολὺ συχνά μάλιστα. Ὁ Τσίμης δὲν θὰ τ’ ἀμολογῆσαι ποτέ, ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ δυὸ ξέρουμε, πὼς ἡ ἱστορία τοῦ ἰνδιάνικου

χαλιού είναι η λέπρα ! 'Ανῆκε, φαίνεται, σὲ οἰκογένεια λεπρών.

Ἡ Μπέσση, ὁ Ταίημς, ἡ Πόλλυ, κόλησαν λέπρα ἀπ' αὐτό.

Ὅσο γιὰ τὸν Ἀκρόυδ, πήγαινε ὅπως μοῦ εἶπατε καὶ ψαχούλευε τὸ καταραμένο κείμενο χαλί, ὥσπου ν' ἀποφασίσει νὰ τὸ ἀγοράσει. Τὸν ἔφαγε ἡ μανία του μὲ τὰ σπάνια πράγματα...

— Εἶναι φρίκη ! φώναξε ὁ Φήλδ μὲ δακρυσμένα μάτια. Ἡ Πόλλυ, ἡ Πόλλυ, αὐτὴν πρέπει νὰ κλαίμε σ' ὅλη αὐτὴ τὴν τραγωδία. Αὐτὴ εἶναι τὸ ἄθωο θύμα !

— Αὐτὴ κι' ὁ Μπόουεν, εἶπε ὁ ντετέκτιβ. Κατάστρεψε κι' αὐτὸς τὸ μέλλον του.

— Ζεῖ τουλάχιστον αὐτός ! στέναξε ὁ Τζῶν, ἐνῶ ἡ Πόλλυ. πέθανε, καὶ μὲ τί θάνατο !

Τὸ ἡμερολόγιο τῆς Μπέσσης δὲν τοὺς ἔμαθε καινούργια πράγματα παρὰ μο-

νάχα τὴ λεπτομέρεια γιὰ τὴ μετάδοση τῆς λέπρας καὶ τὴν ἀπόφαση τῆς μίς Ρίντλ νὰ ἐκβιάσει τὸν Ταίημς μὲ τὴν ἀπειλὴ νὰ φανερώσει τὴ φρικτὴ του ἀρρώστεια στὸν κόσμο.

— Ὡστε γι' αὐτὸ τὴν δέχτηκε ἐπὶ τέλους ! φώναξε ὁ Κάννιν.

— Εἶναι φρίκη ! Φρίκη ! φώναζε τρέποντας σύγκορμος ὁ Φήλδ.

— Ναί, ἀλλὰ πρέπει νὰ φτάσουμε στὸ τέλος.

Ὁ γιατρός πῆγε ὁ ἴδιος τὸ βιβλίο ἐκείνο στὸν ἀπολυμαντικὸ κλῖβανο. Οἱ δύο νέοι ἀπολύμαναν καλὰ τὰ χέρια καὶ τὰ φορέματά τους καὶ ὕστερα πῆραν τὸ τραῖνο καὶ γύρισαν στὸ Νιοῦ Φέγγουικ.

— Τώρα θὰ χωρίσουμε γιὰ λίγη ὥρα, εἶπε ὁ Κάννιν.

— Ποὺ πηγαίνετε ; ρώτησε ὁ γιατρός

— Πᾶω νὰ δῶ μιὰ στιγμὴ τὴν καλὴ μας Κα Μαρτέν.

XIV. ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Σύμφωνα μὲ τοὺς ἀμερικανικοὺς νόμους προεδρεύει ὁ ἱατροδικαστὴς κ. Μπήαρς κατὰ τὴν ἀκρόαση τῶν μαρτύρων.

Ὁ Τζῶν Φήλδ καὶ ὁ Χάντλεϋ κάθονται κοντὰ στοὺς ἐνόρκους. Ὁ Ἀσπορν κι' ὁ Ζούντινς δὲ φαίνονται διόλου στενοχωρημένοι. Ὁ γιατρός Φαρραγουαίη χαμογελάει, ὅπως πάντα.

Ὁ Μάρκς, ἡ κυρὰ-Πάηλ, ἡ Καίτη, εἶναι ντυμένες σὰν σὲ ὑποδοχὴ. Τὸ ἴδιο κι' οἱ ὑπηρετές τοῦ Ἀκρόυδ, ὁ Φρέτζ κι' ἡ γυναῖκα του.

Ἡ Κα Μαρτέν, μακιγιαρισμένη σὰν χαλκομανία ἀλλὰ καὶ λιγάκι νευρική. Ὅλοι οἱ νοικάρηδές τῆς βρίσκονται κοντὰ τῆς : ὁ Ντουγκλας, ὁ Ράλταλ καὶ ἡ μίς Πρίντ, μὲ ὅλη τῆς τὴν ἀξιοπρέπεια.

Ἐκτὸς ἀπὸ ὄσους ἀναφέραμε παρὰπάνω ὑπῆρχαν κι' ἄλλοι μάρτυρες : οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τράμ, ποὺ εἶχε πάρει ἡ Μπέσση τὸ βράδυ τοῦ θανάτου τῆς — καὶ ποὺ τοὺς ἀνακάλυψε κι' αὐτοὺς ὁ Κάννιν — ἕνας σωφὲρ ταξὶ καὶ μερικοὶ ἀστυφύλακες.

Ὁλος ὁ κόσμος ἦρθε νὰ παρακολουθήσει τὴν συνταρακτικὴ δίκη.

Πρῶτος μίλησε ὁ κ. Μπήαρς :

— Ἐπειδὴ ὁ θάνατος τῆς Μπέσσης Ρίντλ, εἶπε, θεωροῦμε πὺς θὰ ἐξηγήσει τὸν θάνατο τοῦ Σίλα Ἀκρόυδ καὶ τῆς Πόλλυ Ταίημς, θὰ προσπαθήσουμε πρῶτα νὰ ἐξιχνιάσουμε αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Τὰ τρία δράματα, ἔχουμε τὴν

πεποίθηση, πὺς εἶναι δεμένα τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο.

Ὁ Φήλδ ἄκουσε χωρὶς ἐνδιαφέρον τὶς καταθέσεις τοῦ Ἀσπορν, τῆς κυρὰ-Πάηλ, τῆς Καίτης.

Ὁ Κάννιν σηκώθηκε καὶ κάτι εἶπε, στὸ αὐτὶ τοῦ κ. Μπήαρς.

Πάνω στὸ τραπέζι βρίσκονταν τὸ δεματάκι μὲ τὸ ἡμερολόγιο τῆς Μπέσσης Ρίντλ.

Ἦρθε κατόπιν ἡ σειρὰ τῆς μίς Πρίντ, καὶ ἡ δασκάλα διηγήθηκε πὺς εἶδε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ γιατροῦ Φαρραγουαίη τὴ Μπέσση, κατακίτρινη καὶ ταραγμένη σὲ ἀφάνταστο βαθμό.

Μετὰ τὴ δασκάλα ἔκανε τὴν κατάθεσή της ἡ μίς Σοφία Ταίημς καί, μὲ τὴν ἄδεια τοῦ Προέδρου, ἔφυγε γιὰ νὰ ἡσυχάσει στὸ σπῆτι τοῦ ξαδέρφου τῆς.

Ἦτανε τώρα ἡ σειρὰ τοῦ γιατροῦ Φαρραγουαίη. Ὁ ἰδιωτικὸς ἀστυνόμος προχώρησε ἥρεμος καὶ ἀτάραχος.

— Τ' ὄνομά σας, εἶπε ὁ Μπήαρς.

— Χένρι Χούτ.

— Εἰστε ὑπάλληλος τοῦ Ἀστυνομικοῦ Πρακτορίου Ἐβεرتون ;

— Μάλιστα.

— Γιατὶ ἡ μίς Σοφία Ταίημς σὰς πῆρε στὴν ὑπηρεσία της καὶ τί ἀνακάλυψατε σχετικὸ μὲ τὴν Μπέσση Ρίντλ ὅσο τὴν παρακολουθοῦσατε ;

Ὁ Φαρραγουαίη ξαναεἶπε ὅσα γνωρίζουμε, μὲ μεγάλη ἐφράδεια.

Τὰ ἄσπρα σημάδια !

— Χάσατε λοιπὸν τὰ ἱχνη τῆς Μπέσσης τὸ βράδυ τοῦ θανάτου τῆς ;

— Εἶχα ἀνοίξει πιά τὸ γραφεῖο μου. Ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἔβγαине πολὺ σπάνια καὶ παραμέλησα κάπως τὰ καθήκοντά μου.

— Δὲν μπορέσατε ὅμως νὰ ἀποδείξετε τὸ ἄλλοθι γιὰ κείνη τὴ νύχτα.

— Ὅχι, ἐκτὸς ἂν μὲ εἶδε κάποιος στὸ γραφεῖο μου. Ἐμείνα ἐκεῖ ὡς τὰ μεσάνυχτα κι' ἔγραφα. Κατόπιν πῆγα στὴν πανσιὸν καὶ πλάγισα.

— Κανένας δὲν σὰς εἶδε, εἶπε ξερὰ ὁ Μπήαρς. Τί ἔχετε τώρα νὰ πεῖτε γι' αὐτὰ, ποὺ καταθέτει ἡ μίς Πρίντ, ὅτι δηλαδὴ ἡ Μπέσση Ρίντλ βγήκε ἀπ' τὸ δωμάτιό σας ὑπερβολικὰ ταραγμένη, τὴν παραμονὴ τοῦ θανάτου τῆς ;

— Αὐτὰ εἶναι ἀνοησίες ! εἶπε χαμογελώντας ὁ Φαρραγουαίη. Ἡ μίς ἔλπιζε πάντα κι' ἔχει πολὺ γόνιμη φαντασία, πρόσθεσε κοιτάζοντας εἰρωνικὰ τὴ δασκάλα.

Ἡ μίς Πρίντ σηκώθηκε τὴν ἴδια στιγμὴ νὰ μιλήσει, ἀλλὰ ὁ κ. Μπήαρς τῆς ἔκανε νόημα νὰ καθίσει.

— Μιὰ στιγμὴ, παρακαλῶ, εἶπε μὲ αὐστηρότητα. Θὰ καλέσουμε τὴν Κα Μαρτέν.

Ἡ Κα Μαρτέν προχώρησε καμαρωτὴ σὰν πηγῶνι. Ἀρχισε τὴν κατάθεσή της ἀπ' τὴ στιγμὴ, ποὺ παρουσιάστηκε σπῆτι τῆς ἡ Μπέσση Ρίντλ, ὡς τὴ στιγμὴ, ποὺ ἔφυγε μὲ τὸ μπουκάλι στὴν τσάντα τῆς.

— Πέστε μας τώρα, εἶπε ὁ κ. Μπήαρς, τί ξέρετε γιὰ τὸν γιατρὸ Φαρραγουαίη καὶ γιὰ τὴν ἐπίσκεψή, ποὺ τοῦκανε ἡ Μπέσση τὴν προηγούμενη μέρα τοῦ θανάτου τῆς.

— Μάλιστα, εἶπε ἡ Κα Μαρτέν ἀφοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸν Κάννιν. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἔκανα κάτι, ποὺ δὲν τὸ εἶχα κάνει ποτὲ στὴ ζωὴ μου ; παραμόνεψα τοὺς νοικάρηδές μου. Εἶδα τὴ μίς Ρίντλ νὰ μπαίνει στὸ δωμάτιο τοῦ γιατροῦ Φαρραγουαίη καὶ κρυφάκουσα στὴν πόρτα !

— Καὶ τί ἀκούσατε ;

— Ὁ γιατρός τῆς ἔλεγε νὰ παρατήσει πιά τὸν κ. Ταίημς, πὺς αὐτός, ὁ Φαρραγουαίη, τὴν ἀγαποῦσε κι' ἤθελε νὰ τὴν πάρει γυναῖκα του. Ἔτσι ποὺ τῆς μιλοῦσε, φαινότανε πολὺ ἐρωτευμένος μαζί της. Ἡ Μπέσση ὅμως τοῦ εἶπε ὅχι κι' ἔκανε νὰ φύγει. Ἐγὼ ἀγανακτοῦσα, γιατί δὲν μοῦ ἀρέσουν αὐτὰ τὰ πράγματα στὸ σπῆτι μου ! Κρύφτηκα πίσω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ τὴν εἶδα, ποὺ βγήκε. Ὅπως βεβαίωσε ἡ μίς Πρίντ, ἦτανε πολὺ ταραγμένη.

— Αὐτὴ ἡ γυναῖκα λέει ψέμματα ! φώναξε ὁ Φαρραγουαίη. Πὺς θάκανα

κόρτε αὐτῆς τῆς γυναίκας, ποὺ εἶχα ἐντολὴ νὰ τὴν παρακολουθῶ ;

— Καθῆστε κάτω ! τοῦ φώναξε ὁ κ. Μπήαρς, ἂν καὶ ἔβρισκε σωστὸ τὸ ἐπιχείρημα αὐτό. Εὐχαριστῶ Κα Μαρτέν !

Εἶχε σειρὰ ὁ ἀστυφύλακας, ποὺ καθότανε πλάι στὸν σωφὲρ.

— Πὺς λέγεστε ;

— Γουίλιαμ Γουίλς.

— Σὲ ποῖο τμήμα ὑπηρετεῖτε ;

— Στὸ Δ' τμήμα, ὅπου ἀνήκει ἡ πανσιὸν Μαρτέν.

— Ποὺ βρίσκόσαστε τὴ νύχτα στίς 20 Ἰουνίου ;

— Περνοῦσα κοντὰ ἀπ' τὴν πανσιὸν Μαρτέν. Ἐχῶ ὑπηρεσία ἀπὸ τίς ὀκτῶ ὡς τίς πέντε τὸ πρωῒ. Εἶδα τὸν Φαρραγουαίη ἢ Χούντ καὶ τὸν πρόσεξα, γιατί πάντα μοῦ δίνει ποῦρα, δταν περνάει, καὶ μὲ χαιρετάει. Ὡστόσο κείνο τὸ βράδυ πέρασε χωρὶς νὰ μοῦ πεῖ λέξη. Φαινότανε πολὺ βιαστικός !

— Πὺς ξέρετε, πὺς ἦταν ὀκτῶ ἡ ὥρα.

— Μόλις εἶχα ἀναλάβει ὑπηρεσία, ἄκουσα ὅμως καὶ τὸ ρολόγι τῆς Δημαρχίας.

— Καλὰ καθῆστε. Ἀς ἔρθει ὁ Χέρμαν Μόρρις ! φώναξε κατόπιν ὁ Πρόεδρος.

Προχώρησε ὁ σωφὲρ, δῆλωσε τ' ὄνομά του, τὴ στάση, ποὺκανε πιάτσα στὸ τέρμα τοῦ τράμ.

— Τί ξέρετε γι' αὐτὸν τὸν κύριο ;

— Ὁ κύριος, εἶπε ὁ Μόρρις κοιτάζοντας μιὰ στιγμὴ τὸν Φαρραγουαίη, μὲ πῆρε κείνη τὴ μέρα κατὰ τίς ὀκτώμιση καὶ μοῦ εἶπε νὰ παρακολουθῶ τὸ τράμ, ποὺ ἔφευγε γιὰ τὸ Χίμπλεντον. Θὰ μούλεγε, πότε νὰ σταθῶ. Παρακολουθήσαμε τὸ τράμ κάπου ὀχτῶ χιλιόμετρα κι' ὁ δρόμος ἦτανε δύσκολος.

— Ἐξακολουθεῖστε.

— Ὅταν τὸ τράμ σταμάτησε στὴν Δέκατη τέταρτη ὁδὸ, κατέβηκε μιὰ κυρία καὶ τότε ὁ πελάτης μου, μοῦ χτύπησε τὸ τζάμι νὰ σταματήσω.

— Δὲν τὸν εἶδατε, ἂν πῆγε κοντὰ στὴν κυρία ;

— Ὅχι, δὲν τὸν εἶδα.

— Καὶ τὴν κυρία τὴν εἶδατε καλὰ, τὴν προσέξατε ;

— Ὅχι, κύριε. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ἂν εἶναι ἡ σκοτωμένη, ποὺ μούδειξε ὁ κ. Κάννιν.

Πάλι ὁ Κάννιν ! Ποὺ βρῆκε τὸν καιρὸ νὰ τὰ προφτάσει ὅλ' αὐτὰ ; ἀναρωτιότανε ὁ Φήλδ.

Γύρισε νὰ δεῖ τὸν ντετέκτιβ, ποὺ τὸν κοίταξε μισοκλείνοντας τὰ μάτι.

— Μήπως κανείς από την υπηρεσία του Τσίμης είδε ποτέ τον Φαρραγουαίη να τριγυρνά ύποπτα γύρω απ' το σπίτι; ρώτησε ο Πρόεδρος.

— Εγώ έχω προσέξει δύο φορές έναν άνθρωπο με καφέ ανοιχτό πανωφόρι, πολύ έλαφρό και πολύ μακρύ, αλλά δεν μπορώ να βεβαιώσω. Αν είναι ο κύριος.

Εκείνη τη στιγμή η Κα Μαρτέν ξετρεξε συγκινημένη και φώναξε:

— Ακούστε με, αυτός ο άνθρωπος, ο Φαρραγουαίη, έχοντας ένα έλαφρύ πανωφόρι καφέ ανοιχτό, πολύ μακρύ, είναι αυτή τη στιγμή στο δωμάτιό του!

— Μάλιστα, είπε ο Κάννιν, το είδα

XV. ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΜΑΤΗ ΦΡΙΚΗ

Η συγκίνηση του άκροατηρίου είχε φτάσει στο κατακόρυφο.

Ο Πρόεδρος αναγκάστηκε να χτυπήσει δυο και τρεις φορές το κουδούνι, για να επιβάλει σιωπή και ησυχία.

— Τώρα περιμένουμε να μάς πει πια την αλήθεια, Φαρραγουαίη, είπε ο κ. Μπήαρς.

Το πρόσωπο του άθλιου εκείνου είχε γίνει κίτρινο σαν ταφοκέρι. Το χαμόγελο χάθηκε από τα χείλια του και τα μάτια του δεν είχαν πια την προηγούμενη ζωηρή έκφρασή τους.

— Ναί! θα μιλήσω! είπε επί τέλους. Εγώ τη σκότωσα, γιατί την αγαπούσα και κείνη δεν ήθελε ούτε να μ' ακούσει.

Τη σκότωσα για να ένοχοποιηθεί ο Τσίμης, κι' επί τέλους, τη σκότωσα γιατί ήτανε καλλίτερο γι' αυτήν να πεθάνει. Η ζωή της ήτανε μαρτύριο. Δεν τη γνώριζα τη Μπέσση, πριν μου αναθέσει η μίς Τσίμης να την παρακολουθώ, συνέχισε ο Φαρραγουαίη. Ήτανε κομψή, χαριτωμένη, και την αγαπούσα: βρισκόμουν σε αδιέξοδο...

Όταν πήγε στην πανοίον Μαρτέν, αποφάσισα να τα διακινδυνέψω όλα. Κατάλαβα όμως, πως εκείνη αγαπούσε τρελλά τον Τσίμη... Τό βράδυ, που την είδε ή μίς Πρίντ να χτυπάει στην πόρτα μου, ήρθε να με βρει γιατί νόμιζε, πως ήμουν γιατρός... και, μαντεύοντας ίσως τα αισθήματά μου, πήρε το θάρρος να φανερώσει σε μένα τη δυστυχία της. Εγώ, έχω δίπλωμα ιατρικής και χημείας. Αν και δεν εξασκώ, ωστόσο δεν δυσκολεύτηκα να καταλάβω, πως η γυναίκα εκείνη είχε λάβρα... Είναι αδύνατο να σάς περιγράψω τι ένοιωσα στην ψυχή μου εκείνη τη στιγμή. Είδα, πως η γυναίκα, που λάτρευα, ήτανε λεπρή!...

και γώ. Λοιπόν, Φαρραγουαίη. Όπως βλέπετε δεν έγραφε στο γραφείο σου, αλλά κυνηγούσε τη Μπέσση Πρίντλ. Μας είπες ψέμματα!...

Πριν τελειώσει τη φράση αυτή ο ντετέκτιβ, ο Φαρραγουαίη χύμηξε να πηδήσει έξω απ' το κοντινότερο παράθυρο.

Ο Φήλδ όμως το περίμενε αυτό. Απ' τη στιγμή, που άρχισε την κατάθεσή του ο σωφέρ.

Μ' ένα πήδημα ο νεαρός γιατρός τον γράπωσε απ' το λαιμό και τον γονάτισε ώσπου οι αστυνομικοί ανάγκασαν τον μονιασμένο πιά Φαρραγουαίη να καθήσει αυτή τη φορά στο σκαμνί του κατηγορουμένου.

Μια ανατριχίλα κυρίεψε ολόκληρο το άκροατήριο.

— Της είπα την αλήθεια και, τότε, μου διηγήθηκε την ιστορία του ενδιάδικου χαλίου του Τσίμης. Γι' αυτό το λόγο ο Τσίμης το αγόρασε τόσο φτηνά. Τό φοβότανε κι' ο ίδιος και είχε πει στη Μπέσση τους φόβους του, πως το χαλί εκείνο το είχε μια οικογένεια λεπρών, αλλά η δυστυχισμένη γυναίκα δεν έδωσε καμμία σημασία, ως τη μέρα, που είδε τα φριχτά σημάδια στο μέτωπό της. Την αγαπούσα τόσο, που της πρότεινα να την πάρω γυναίκα μου, να φροντίσω γι' αυτήν όσο μπορώ. Εκείνη αγαπούσε τον Τσίμη και μόλις έμαθε την επιστροφή του, του τηλεφώνησε... Την παρακολούθησα κατά το βράδυ και την είδα να παίρνει το τράμ για το σπίτι του Τσίμης. Τότε πήρα το ταξί κι' όταν κατέβηκε απ' το τράμ προσπάθησα να την μεταπείσω για τελευταία φορά. Εκείνη όμως, μου είπε, πως ο Τσίμης την περίμενε μόνος, πως είχε διώξει τους υπηρέτες κι' η πόρτα του ήταν ανοιχτή. Ήταν αποφασισμένη να το πάει. Κατόπιν προσπάθησα να την πείσω, να μην πάει, αλλά εκείνη, που ήτανε τόσο φριχτή, αρρώστια θα κατάστρεφε και την ομορφιά της...

Την ακολούθησα και μέσα στον κήπο, ως την πόρτα του σπιτιού.

Εκείνη μπήκε μέσα και την άκουσα να καλεί με τ' όνομά του τον Τσίμη. Εκείνη τη στιγμή αναστατώθηκα, μ' έπνιξε η ζήλεια. Μονομιάς μου ήρθε η σκέψη να κρύψω τη ντροπή της Μπέσσης και να ένοχοποιήσω τον Τσίμη για το θάνατό της. Απ' το ανοιχτό παράθυρο, είχα δει το περιστροφικό πάνω στο τραπέζι. Κατάλαβα, τι έπρεπε να κάνω. Θα γλύττωνε απ' τη φρι-

Τα άσπρα σημάδια!

κή της ζωή ή γυναίκα, που αγαπούσα, και θάβρισκε τη δίκαιη τιμωρία του, ο άνθρωπος, που την κατάστρεψε... Πήδησα στο δωμάτιο, πήρα το περιστροφικό και σκότωσα τη Μπέσση χωρίς κανένα δισταγμό.

Εκείνη τη στιγμή άκουσα τον Τσίμη να κατεβαίνει. Έβαλα το περιστροφικό πλάι στη σκοτωμένη άφου το σκούπισε πάνω στο πανοφόρι μου, και κρύφτηκα. Ήθελα να δω, τι θακανε, και φαντάζομαι, πως όλοι, αυτή τη στιγμή, έχετε την ίδια περιέργεια...

Θα σάς το πω λοιπόν, εξακολούθησε ήσυχώτερος λιγάκι ο Φαρραγουαίη. Νόμισε, φυσικά, πως η Μπέσση, πήγε σπίτι του για να αυτοκτονήσει αλλά μόλις αντίκρουσε το πτώμα, είδα να τον κυριεύει άπειργραπτος τρόμος. Εγυρε από πάνω της, να βεβαιωθεί πως ήτανε πεθαιμένη, είδε τότε το περιστροφικό, το πήρε και τόβαλε στο δεξί χέρι του πτώματος, χωρίς να θυμηθεί μέσα στην παραζάλη του, πως η Μπέσση ήτανε άριστη. Είδα κατόπι το σημάδι στο μέτωπό της κι' ανατρίχιασε.

Εψαξε ύστερα στη σάκκα της κι' από την έκφραση του προσώπου του, κατάλαβα την εργασία, που γινότανε εκείνη τη στιγμή στο μυαλό του. Για μια στιγμή, απόμεινε σαν απολιθωμένος, διαν είδε, τι είχε μέσα κείνο το μπουκάλι. Αναρωτιόμουν εγώ τι νάτανε, γιατί δεν το ήξερα. Τον είδα τότε να χύνει λίγο από κείνο το υγρό στο μέτωπο της Μπέσσης κι' ανατρίχιασα! Είχα καταλάβει!

Τον είδα να βγαίνει κατόπιν απ' τη βιβλιοθήκη, τον άκουσα να χύνει νερό στο διπλανό δωμάτιο. Μπήκε κατόπι

πάλι μέσα, κρατώντας ένα μπουκάλι και το γέμισε από το μεγάλο της Μπέσσης. Άνοιξε κατόπιν πάλι τη σάκκα της πεθαμένης, πήρε ένα δεματάκι γράμματα και τάρριξε στην τσέπη του. Πήρε πάλι το μικρό μπουκαλάκι κι' άρχισε να πασαλείβεται με βιτριόλι. Δεν μπόρεσα να μη θαυμάσω τη δύναμη του ανθρώπου εκείνου, ίκανού για μια τέτοια πράξη.

Κατάλαβα, τι ήθελε να κάνει. Κανένας δεν θα μπορούσε να φανταστεί πως ο ίδιος, έκαψε το πρόσωπό του με το βιτριόλι.

Θα γλύττωνε και θάκρυβε κάθε ίχνος της φριχτής αρρώστιας, που τους σάπιζε και τους δυο. Πριν ρίξει το βιτριόλι στο πρόσωπό του, τηλεφώνησε του γιατρού Φήλδ. Μόνη του σκέψη, ήτανε να σώσει την υπόληψή του! Τον είδα κατόπι να ούρλιαζε απ' τους φρικτούς πόνους, να σπαρταράει. Παρακολούθησα λίγες στιγμές ακόμη το φρικτό θέαμα κι' έπειτα έφυγα.

Ξαναγυρίσατε όμως κατόπιν, την άλλη μέρα, είπε ο κ. Μπήαρς.

— Ναί, προσπάθησα να προσπάσω χρήματα απ' τη μίς Πόλλυ. Της είπα τη φριχτή αλήθεια και ζήτησα χρήματα για να σωπάσω.

— Άθλιε! φώναξε ο Φήλδ, πως μπόρεσες να κάνεις τόσο κακό σ' ένα άθωο θύμα, άπαίσιε! Είσαι υπεύθυνος για το θάνατο του Άκρόυδ.

— Είστε τρελλός! Είπε άταραχος τώρα ο Φαρραγουαίη. Ήτανε κι' οι δυο τους μολυσμένοι!

Μια παγερή ανατριχίλα κυρίεψε όλο το άκροατήριο.

— Μια λεπή στο σπίτι μου! στο σπίτι μου! ούρλιαξε ξαφνικά μέσα στη γενική σιγή η Κα Μαρτέν.

XVI. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΕΞΗ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΝ «ΚΟΥΤΟ»

— Ναί, θα το κάψουν αυτό το ωραίο σπίτι, στέναζε το βράδυ εκείνης της αλησμόνητης μέρας ο Κάννιν.

Καθότανε μαζί με τον Τζών Φήλδ στο κατώφλι του γιατρού και κοίταζε, από την άλλη μεριά της λεωφόρου την έρημη βίλλα των Τσίμης.

— Τι φρίκη! εξακολούθησε. Όλοι οι υπηρέτες θα μένουν χρόνια κλεισμένοι στο νοσοκομείο, απομονωμένοι! Ο ίδιος ο Τσίμης δεν μπορεί να χει καμμία έλπίδα σωτηρίας. Το μέλλον του Μπόουεν...

— Τον σωφφέρ, πως τον ανακαλύψατε; ρώτησε ο Φήλδ καπνίζοντας την πίπα του. Και γιατί η Κα Μαρτέν, που δεν μάς έκρυψε τίποτε, δήλωσε

ξαφνικά στο δικαστήριο, πως κι' αυτή είδε τη Μπέσση, να βγαίνει απ' το δωμάτιο του Φαρραγουαίη;

— Όχι όλα μαζί! Είπε με το παιδιάστικο χαμόγελό του ο Άντυ Κάννιν. Ο Φαρραγουαίη δεν μπόρεσε να αποδείξει το άλλοθι. Εξέτασα λοιπόν τον αστυφύλακα της συνοικίας του κι' έμαθα, πως ο άνθρωπος αυτός βγήκε βιαστικός από την πανοίον Μαρτέν. Ξέραμε, πως η Μπέσση θα πήγαινε βέβαια με το τράμ στη βίλλα Τσίμης. Δεν μπορούσε κι' ο Φαρραγουαίη να μπει στο ίδιο τράμ, θάπαιρνε αυτοκίνητο. Έτσι εξέτασα όλους τους σωφφέρ σε κείνη τη στάση κι' ανακάλυψα τον οδηγό του ταξί,

πού εἶδατε στὸ δικαστήριό. Δὲν δυσκολεύτηκε διόλου ν' ἀναγνωρίσει τὸν πελάτη του. "Ὅσο γιὰ τὴν Κα Μαρτέν, ἐγὼ τῆς εἶπα νὰ πεί, ὅσα εἶπε στὸ δικαστήριό. "Ἐπρεπε νὰ χάσει τὴν ψυχραιμία του ὁ Φαρραγουαίη, γιατί ἤμουν βέβαιος πιά γι' αὐτόν... Μιά ἐρωτική τραγωδία μέσα στὴν ἀπέραντη φρίκη, πού μᾶς ἀπασχόλησε τόσες μέρες.

— Κι' ὅλ' αὐτὰ γιὰ τὸ χρήμα! ψυθί-
ρισε μελαγχολικά ὁ γιατρός. Γιατί
γιὰ νὰ κερδίσει χρήματα ὁ Ταίημς

ἀγόρασε τὸ καταραμένο, τὸ στοιχειω-
μένο ἰνδιάνικο χαλί. "Ἦξερε τὸν τρο-
μερὸ κίνδυνο, ἀλλὰ τὸν νίκησε τὸ
χρήμα!...

— Ναί, τὸ χρήμα, εἶπε κι' ὁ Κάννιν
παίζοντας μὲ τὰ μαλλιά του. "Ἡ δύ-
ναμη, πού γεννᾷ τὴν εὐτυχία ἀλλὰ
καὶ τὴν πιὸ φριχτὴ δυστυχία στὸν κό-
σμο.

Τὸ βραδυὸν ἀεράκι ἔφερνε ὡς τὸ
μέρος, πού καθόντουσαν οἱ δύο νέοι
τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα ἀπ' τοὺς περί-
φημους ροδῶνες τῆς βίλλας Ταίημς.

Ἀπόδοση στὰ ἑλληνικά :
ΤΖΟΥΛΙΟΥ ΚΑΣΣΙΜΗ

Εἰκονογράφηση κειμένου :
ΣΤΕΦΟΥ ΑΛΜΑΛΙΩΤΗ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΟΛΟΙ ΤΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΜΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ:

Ἡ ἱστορία τοῦ ρωμηοῦ Γιώργη Μπαρμπαρά

πού ἀπὸ ὑπαξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ πυρο-
βολικοῦ, ἔγινε ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ
Ἀθησουλιακοῦ στρατοῦστὴ μάχη τῆς Ἀδουας.

Κλείνει μέσα στὶς καταπληκτικὲς καὶ
περιπετειώδεις σελίδες τῆς

Ὅλο τὸ μεγαλεῖο τοῦ δαιμονίου

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΨΥΧΗΣ

Εὐθύς ἀμέσως, ἀπὸ τὸ πρῶτο φύλ-
λο, ὁ ἀναγνώστης θὰ αἰσθανθεῖ

ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ-ΘΑΥΜΑΣΜΟ
ΠΟΝΟ-ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ-ΑΓΑΠΗ

γιὰ τὸ φιλότιμο ρωμηόπουλο, πού ἀποφάσισε
νὰ θυσιάσει τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ σώσει ἀπὸ ἄδι-
κο θάνατο, μερικοὺς συναδέλφους του στὸν ἑλ-
ληνικὸ στρατό. Καὶ πῶς ἡ μοῖρα μαζί μὲ τὴν
παλληκαριά του, τὸν ἔφτασε σὲ μεγάλα ἀξιῶ-
ματα στὸ χριστιανικὸ στρατό τοῦ Μενελίκ.

Ἡ ἱστορία εἶναι ἀληθινὴ ὡς τὴν τελευταία τῆς λέξη.
Θὰ τὴν θυμηθοῦν οἱ παλαιότεροι, μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες,
πού εἶχαν συνταράξει τὴν μικρὴ Ἀθήνα καὶ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.
ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΠΕΡΙ ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ - ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΜΕ ΑΓΡΙΟΥΣ
ΚΑΙ ΘΗΡΙΑ ΣΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ - ΕΡΩΤΕΣ, ΜΙΣΗ, ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΕΣ

ΠΕΝΤΕ ΡΩΜΗΟΙ ΜΕ ΕΠΙ ΚΕΦΑΛΗΣ ΤΟΝ

ΓΙΩΡΓΗ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑ

ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥΝ ΧΑΡΗ ΣΤΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΜΑΣ

ΤΑ «ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ» ΘΑ
ΣΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΦΥΛΛΟ
ΕΝΑ ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΑΝΤΡΕ ΝΤΕ ΛΟΡΝΤ ΚΑΙ ΠΙΕΡ ΣΑΙΝ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΔΥΟ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΚΕΡΟΥΑΝ, καπετάνιος τῆς «Κα-
λῆς Βοήθειας».

ΓΟΥΙΛΙΑΜ—ΥΒ—ΦΡΑΝΤΖ—ΜΑ-
ΤΙΕ—ΠΑΤΡΙΚ, ναῦτες.

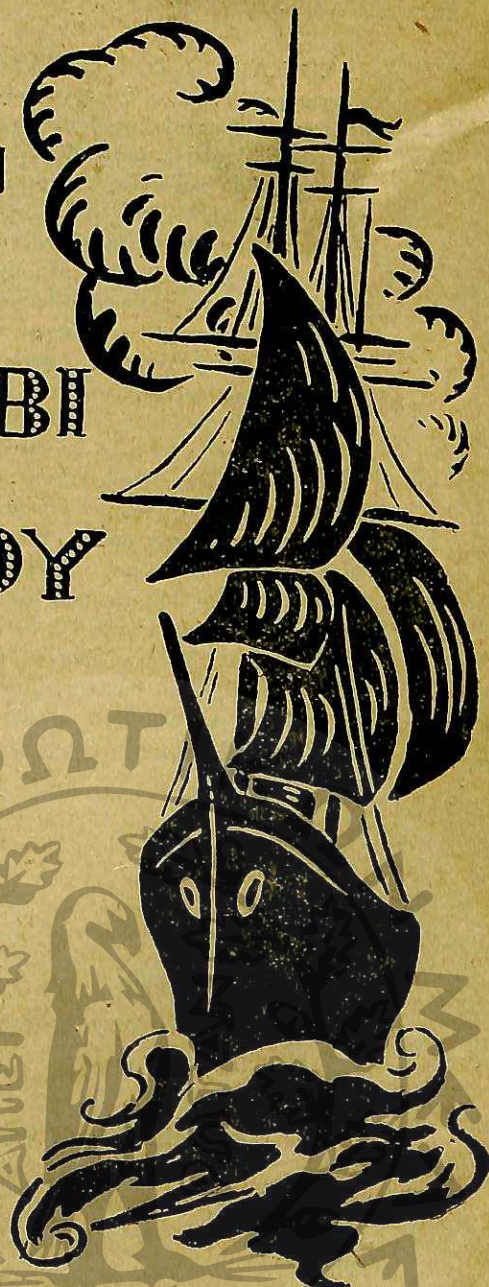
Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ.

ΜΠΑΓΚΡΟΣ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ : Κ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ : GERARD DURENAIS

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ
ΧΩΡΙΣ ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΔΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ, πού σᾶς προσφέρωμε - σὲ γλαφυρὴ κι' ἐντελῶς θεατρικὴ μετάφραση τοῦ κ. Κ. Ι. Παπαδόπουλου - ἀνήκει σὲ ἓνα ξεχωριστὸ εἶδος ἔργων, σὲ μιὰ εἰδική «θεατρικὴ σχολή», πού γνώρισε μόνο ἐπιτυχίες, τόσο στὴ Δύτικὴ Εὐρώπῃ, ὅσο καὶ στὴν Ἀμερικὴ. Πρόκειται γιὰ τὴ σχολὴ τοῦ «Γκράν - γκινιόλ», πού πῆρε τὸν ὀνόμα' της ἀπὸ τὸ ὁμόνυμο παρισινὸ θέατρο, ὅπου παίζονται, ἀποκλειστικά, ἔργα τοῦ εἵδους αὐτοῦ, ἔργα, πού προκαλοῦν δυνατές, ἄμεσες συγκινήσεις στὸ θεατὴ καὶ κατορθώνουν νὰ τοῦ μεταδώσουν τὸ ρίγος τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου. Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἔργων αὐτῶν, κατὰ τὸν μεγάλου γερμανοῦ σκηνοθέτη Μᾶξ Ράιγχαρτ, ὀφείλεται στὴν «ἀρρωστημένη» ψυχολογία τοῦ σημερινοῦ θεατρικοῦ Κοινοῦ, πού βρίσκει ἀνούσια τὰ ποιητικὰ καὶ συμβολικὰ ἔργα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, μόνο καὶ μόνο, γιατί ἔχει κουρασμένο τὸ νευρικό του σύστημα καὶ γιὰ νὰ συγκινηθεῖ, χρειάζεται συγκλονιστικὰ θεάματα. Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τοῦ σημερινοῦ μας ἔργου, ὁ André de Lordé, ἰδρυτὴς καὶ πρωτοπόρος τῆς σχολῆς τοῦ «Θεάτρου Φρίκης», - ὅπως βέβαιον φημι - στὸν τόπο μας τὸ «Γκράν - Γκινιόλ» - ἔχει μιὰ σειρά ἔργων, πού τὸν δόξασαν καὶ τὸν πλούτισαν. Ἀπ' αὐτά, θὰ διαλέξωμε τὰ καλλίτερα καὶ θὰ τὰ δημοσιεύωμε, σιγά - σιγά, ἀνάμεσα στ' ἄλλα. Ἔτσι οἱ ἀναγνώστες μας, πού δὲν εἶχαν παρὰ σπάνια τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦνε τέτοιου εἵδους ἔργα πῇ ἐλληνικὴ Σκηνὴ - παίχτηκαν πολὺ λίγα κι' αὐτὰ χωρὶς σύστημα - θὰ γνωρίσουν τὸ νέο αὐτὸ θεατρικὸ εἶδος ἀποκτώντας μιὰ εἰδὴ βιβλιοθήκη.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΜΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ
«ΚΑΡΑΒΙΟΥ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ» ΘΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥ-
ΤΕΙ ΤΟ ΤΡΙΠΡΑΧΤΟ ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΔΡΑΜΑ:

«ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑ'Ι'ΜΟΥΣ»

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

(Τὸ διαμέρισμα τοῦ πληρώματος στὰ ὑπόστεγα ἑνὸς βαποριοῦ: ἓνα εἶδος μεγάλης καμπίνας. Φωτισμός ἀπὸ τὰ φιλιστρίνια. Συγκοινωνία μὲ τ' ἀμπάρι, μὲ μιὰ σιδερένια σκάλα, πού κατεβαίνει. Μιά χαμηλὴ πόρτα, ἀριστερά, βγαίνει στὴν καμπίνα τοῦ καπετάνιου. Μιά τρόμπα—μαρίνα κρεμασμένη στὸ ξύλινο χῶρισμα. Κάσσοι, σκοινιά, γάντζοι, ἓνας κουβάς κ. λ. π. Σ' ὅλη τὴν πρώτη πράξη ἀκούγεται ἡ μηχανή, πού δουλεύει. Στὸ σήκωμα τῆς ἀδελφείας, οἱ ναῦτες Ὑβ καὶ Πάτρικ εἶναι ξαπλωμένοι, κατάκοποι, πάνω στὶς κάσσοι· ὁ Φράντζ νίβεται σ' ἓναν κουβά· ὁ Μάτι ἐκπνέει τὴν πύση του κοντὰ στὸ φιλιστρίνι. Εἶναι βράδυ· στὴ δύση τοῦ ἡλίου. Ἀπὸ τὸ κατάστρωμα ἀκούγονται τὸ βοῦητό τῆς σειρήνας, σφυριγματιᾶς ἀπὸ σφυρίχτρα τῆς τσέπης, διαταγὲς κι' ὕστερα ὁ θόρυβος τῶν ναυτῶν, πού τραβᾶνε, μὲ ρυθμό, ἓνα σκοινί: «Ἐγὼ μὲ, Ἐγὼ μὲ, Ἐγὼ μὲ!»)

Ὑβ.— Ξεθεώνονται, ἀπάνω!

Μάτι.— Καθέναις μὲ τὴ σειρά του..

Ὑβ.— Ὁ Γουίλλιαμ, πού εἶναι;

Φράντζ.— Ἐμμεν νὰ δώσει ἓνα χέρι κι' αὐτός.

Πάτρικ.— (Ἀνασηκώνοντας τοὺς ὤμους.) Μήπως οἱ ἄλλοι μᾶς βοηθᾶνε ἡμᾶς, ὅταν ἔχουμε βάρδια;

Ὑβ.— Ἀνοίχτε λοιπὸν τὸ φιλιστρίνι, νὰ πάρουμε λίγον ἀέρα! Θὰ σκάσουμε δῶ μέσα!...

Μάτι.— Στραβώθηκες; Ἀνοίχτο εἶναι.

Πάτρικ.— Κάνουμε μιὰ παρτίδα, ὅπου νὰ φέρουν τὸ φαί;

Ὑβ.— Χαριὰ, μ' αὐτὴ τὴν κάψα, δῶ μέσα! Πᾶω νὰ πάρω λίγον ἀέρα στὸ κατάστρωμα.

Φράντζ.— Εἶναι χειρότερα πάνω... Καίει, φωτιά μονάχη... Θὰ κάψει τὰ πόδια σου, μόλις πατήσεις...

Πάτρικ.— Ἐμ εἶσαι εἶναι... κοντο-ζυγώνουμε στὸν τροπικό... Ἐ, Μάτι;

Μάτι.— Σωστά: σχεδὸν φτάσαμε...

Πάτρικ.— Τί κοιτάζεις;

Μάτι.— (Στὸ παραθυράκι.) Ἐρχεται μπουρίνι.

Ὑβ.— Ἀπὸ πού;

Μάτι.— Νά, κεῖ κάτω, στὸ Βορρῆα ἔρχεται καταπάνω μας.

Ὑβ.— Κεῖνο τὸ μαῦρο συγγεφάκι;

Μάτι.— Ἐκεῖνο! Ράτα τὸν Πάτρικ,

κάτι καταλαβαίνει αὐτός, πού ταξίδευε στὶς βορεινὲς θάλασσες.

Πάτρικ.— (Λιγδολογος, ἀφοῦ κοιτάξει Τυφώνας!

Ὑβ.— Ἀ! Ὡστε θὰ χορέψουμε γιὰ καλὰ ἄποψε, τὴ νύχτα;

Μάτι.— Ἔτσι γίνεται πάντα σ' αὐτὰ τὰ περάσματα.

Φράντζ.— Γιατί κάναμε τὸ γύρο τῆς Ἀφρικῆς, ἀπ' τὸ ἀρκατῆριο; Εἶναι σωστὴ τρέλλα! Μπορούσαμε νὰ πηγαίναμε ἀπ' τὸ Σουέζ.

Πάτρικ.— Σωστά, μὰ ὁ καπετάνιος δὲ γουστᾶρει τὰ πολυσύχναστα περάσματα.

Μάτι.— Κι' ἐπειτα, κάτι θάχουμε νὰ ξεμπαρκάρουμε σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ λιμάνια τῆς Ἀφρικῆς...

Φράντζ.— Ξέρω: Ὅπλα, πυρομαχικά, κοντραμπάντα...

Πάτρικ.— Τί ἤθελες νὰ κάνουμε; Αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειά μας! Δὲν δουλεύουμε σὲ κανένα ὑπερωκεάνειο, βλέπεις...

Μάτι.— Ὁ καπετάνιος κάνει τὴ δουλειά του, δὲν ἔχουμε ν' ἀνακατωθῶμε μεις... ἐγὼ θὰ πάω, ὅπου κι' ἂν μοῦ πεῖ...

Τοῦχω ἐμπιστοσύνη... ἔχει καλὰ τὴ δουλειά του.. Μπορεῖτε νὰ λέτε ὅτι θέλετε, μὰ τὴν ἔχει καλὴ αὐτὸς τὴ θάλασσα: Καπετάνιος μὲ τὰ ὄπλα του...

Ὑβ.— Κι' ἐπειτα, ὅσο βρισκόμαστε στὴ θάλασσα, δὲν ἔχει χωροφυλάκους...

Πάτρικ.— Ὅτε ἀσυφύλακες, οὔτε

ψυχὴ γεννούμενη...

Ματιέ:—Ἔτσι εἶναι...Κοιμᾶσαι ἤ-
συχος... (Γελᾶνε).

Φράντζ:—(ἐξακολουθώντας τὴ
σκέψη του). Τὸ καράβι δὲν εἶναι γερό...
Δὲν μποροῦμε νὰ τὰ βγάλουμε πέρα, ἂν ἐρ-
θει δυνατὸ μπουρίνι.

Ματιέ:—Μπᾶ, εἶναι παλιό, βαστάει
ὅμως ἀκόμα καλά.

Υβ (Στὸ Φράντζ, χτυπώντας τον φι-
λικὰ στὸν ὦμο):—Κί' ἔπειτα, σκοτιστή-
καμε, βλέπεις!... Καλλίτερα στὸν πάτο τῆς
θάλασσης, παρὰ στὴν κρεμάλα.

Πάτριξ:—Ἡ μπροστα στὸ ἐκτελε-
στικὸ ἀπόσπασμα.

Ματιέ:—Ἡ, κατὰ τὰ ξημερώματα,
στὸ τοιχάκι τῆς φυλακῆς.

(Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ φτάνει ὁ Γουίλλιαμ
κατεβαίνοντα τὴ σκάλα, πού συγκοι-
νῶναι μὲ τὸ κατὰστρωμα).

Γουίλλιαμ:—Γειά σας, παιδιά!

Πάτριξ:—Καλῶστον. Λοιπὸν; τε-
λειώσατε πάνω;

Γουίλλιαμ:—Τελειώσαμε, μὰ
μοῦ βγήκε ἡ πίστη ἀνάποδα... Ἀπόστασα!

Ματιέ:—Καὶ τὴν ἀνάγκη εἶχες ἐσύ,
νὰ τρέξεις νὰ βοηθήσεις;

Γουίλλιαμ:—Καλὰ Χριστώ-
γεννα καὶ τὰ φετεινά! Ἀ, στὴν ὁρῆ!

Πάτριξ:—Ἀλήθεια, ὥραϊα Χρι-
στούγεννα τὰ περνάμε... Ἀνάθεμα!...

Ὁ δεύτερος πλοίαρχος
(πού κατέβηκε πίσω ἀπὸ τὸν Γουίλ-
λιαμ):—Πάτριξ, ἀνάψε ἓνα δαδί κι' ἔλα
μαζί μου στὸ ἀμπάρι.

Πάτριξ:—Θὰ πᾶς φαί, στὸ Ππαγ-
κρός!

Ὁ Δεύτερος:—Ὁχι, πᾶω, νὰ
τόνε βγάλω. Ὁ καπετάνιος τοῦ χάρισε τὴν
τιμωρία του.

Πάτριξ:—Μπᾶ! Πῶς τῷπαθε;
Ἡ καλωσύνη του!

Ματιέ:—Δὲν καταλαβαίνει, κοροῦ-
δο; Ὁ καπετάνιος ἔχει ἀνάγκη ἀπόψε, νὰ
μὴ λείπει κανένας... μπῆκες; Θάξουμε
δουλειά ἀπόψε μὲ τὸ σίφουνα... Ἔτσι, ὁ
ποπλοίαρχος;

Ὁ Δεύτερος:—Εἶσαι πολὺ πο-
νηρὸς... Δὲ θὰ γεράσεις μ' αὐτὸ τὸ μυαλό
πού ἔχεις... Πάμε λοιπὸν, Πάτριξ. Ἐτοι-
μος;

Πάτριξ:—Ἐτοιμος, πᾶμε...

(Κατεβαίνουν κι' οἱ δύο στὸ ἀμπάρι).
Φράντζ (Στὸς ἄλλους):—Πι-
στεύω νὰ ἡμέρωσε τώρα ὁ Μπαγκρός, τί
λέτε;

Ματιέ:—Ὁχτώ μέρες στὰ σίδερα
κάτω στὸ ἀμπάρι... Θάλλαξε ιδέες!

Γουίλλιαμ:—Κί' ὕστερα μάλι-
στα ἀπὸ τὸ ξύλο, ποῦφαγε...

Υβ:—Βαράει ἀσκήμα ὁ καπετάνιος...
ἔχει ἓνι χέρι, σίδερο μονάχο!

Ματιέ:—Πιστεύω νὰ μὴ τὸ ξεχάσει

τόσο γρήγορα ὁ Μπαγκρός!

Υβ:—Μὰ νὰ σοῦ πῶ, αὐτονοῦ τοῦ ἄ-
ξιζε!... σπιούνης, ὑποκριτής, παληάν-
θρωπος.

Γουίλλιαμ:—Γιὰ νὰ μᾶς προ-
δώσει, προσπάθησε νὰ τὸ σκάσει...

Ματιέ:—Καλλίτερα νὰ τὸν ἀφίναμε
νὰ πνιγεῖ.

Υβ:—Λές;... Δουλεύει σὰν ἀράτης
κι' οὔτε πέρνει δεκάρα ἀπὸ τὴ μοιρασιά...
Μᾶς συμφέρει ὅλους μας, νὰ τὸν ἔχουμε
στὸ καράβι.

Γουίλλιαμ:—Δὲ θέλει ὅμως
ἐμπιστοσύνη. Ἐγὼ τὸν φαβᾶμι. Μπο-
ροῦμε νὰ βοῦμε τὸ μπελᾶ μας μ' αὐτόνε.

Υβ:—Μὲ τὸν Ππαγκρός!... Θὰ δεῖς.
Εἶναι ἡμέρος σὰν τὸ ἀρνάκι ὅσο τὸνέ βα-
ρᾶς τόσο σοῦ γλύφει τὰ χέρια.

Γουίλλιαμ:—Δὲν ἔλαχε καμ-
μιὰ φορά, νὰ δεῖς τὸ μάτι του, δταν θαρ-
ρεῖ, πῶς δὲν τόνε κοιτάζει κανένας!... Ἀν-
ῆτανε στὸ χέρι του, θὰ μᾶς ἐπνιγε ὅλους
μαζί...

(Ἀνεβαίνει ὁ Πάτριξ, κρατώντας τὸ
δαδί. Ὁ Μπαγκρός ἔρχεται πίσω του,
σκουντουφλώντας, οτραβωμένος ἀπὸ
τὸ φῶς κι' ἀδυνατισμένος ἀπὸ τὴ νή-
στια. Ὁ δεύτερος πλοίαρχος ἀκο-
λουθεῖ).

Ὁ Δεύτερος: (σκουντώντας
ἀπότομα τὸν Μπαγκρός).— Μπρός!
κουνήσου, τεμπέλαρε.

Μπαγκρός:—Δὲν μπορῶ πιά!
Τυρρίζει τὸ κεφάλι μου!...

Ματιέ:—Μπρέ! Νὰ ὁ Μπαγκρός!

Υβ:—Λοιπὸν, Μπαγκρός; Πῶς τὰ
καλοπέρασες στὴν ἐξοχή;

Γουίλλιαμ:—Δὲν πιστεύω καὶ νὰ
πολυστενοχωρέθηκες.

Ματιέ:—Εἶχε συντροφιά τὰ πον-
τίκια!

Ὁ Δεύτερος:—Ἐλα δῶ, Μπαγ-
κρός! Θὰ δοκιμάσεις ἄλλη φορά νὰ τὸ
σκάσεις;

Μπαγκρός: (πολὺ ταπεινά).
—Ὁχι, καπετάνιο μου.

Ὁ Δεύτερος:—Ἡθελες νὰ φύ-
γεις ἀπὸ μᾶς δηλαδὴ;...

Μπαγκρός:—Ὁχι... καπετάνιο
μου... Ρίχτηκε στὴ θάλασσα, νὰ πνιγῶ
... ἔπρεπε νὰ μ' ἀφίσετε, νὰ γλυτώσω...
βασανίζουμαι πολὺ ἐδῶ μέσα... βασανί-
ζουμαι πολὺ!...

Ὁ Δεύτερος:—Ἀλήθεια; Καλὰ
λοιπὸν, νὰ ξαναπέσεις στὴ θάλασσα, ἀλλὰ
δταν θάμαστε στ' ἀνοιχτά, στὸ πέλαγο...
ὀχι μέσα στὸ λιμάνι... (οἱ ἄλλοι γε-
λᾶνε). Ὡστε δὲ σ' ἀρέσει νὰ ταξιδεύεις
μὲ τὴν «Καλὴ Βοήθεια», μὲ τὸν καπετάν
Κιρουνᾶν καὶ μὲ τόσο καλόκαρδους καὶ
πρόσχαρους συναδέλφους;

Μπαγκρός: (Ἐπαναστατημένος).
—Τομάρια ὅλοι τους... Δὲ μ' ἀφίνουνε

στιγμὴ ἤσυχο!...

Ὁ Δεύτερος: (Φοβερλζοντάς
τον).— Τί εἶπες;

Μπαγκρός:—Ὁχι... δὲν εἶπα
τίποτα... δὲ θὰ παραπονεθῶ πιά...
θάμαι ὑπάκουος, ἔχεις τὸ λόγο μου...

Ὁ Δεύτερος:—Ἔτσι, γιὰ σου!
Καὶ θὰ κάνεις καλά, ξέρεις... γιατί
ἀλλοιώτικα!... (στὸν Πάτριξ) ἔχε τὸ
μάτι σου πάνω του, Πάτριξ, καὶ κοιτάζε
ν' ἀφίσει τίς στραβοκεφαλίες.

Πάτριξ:—Ἐννοια σου, καπετά-
νιο... θὰ τὸν κάνω νὰ στρώσει...

(Ὁ Δεύτερος ἀνεβαίνει πάλι στὴ γέ-
φυρα. Δυνατὸς ἀγέρας τραντάζει τὴν
ἀρματωσιά τοῦ καραβιοῦ, σφυρίζον-
τας μέσα στὰ σκονιὰ. Ἐνα φιλιστρίνι
ἀκούγεται, πού κλείνει μὲ δυνατὸ
κρότο).

Φράντζ:—Ἀκοῦτε; ἀρχισε κιόλας
Ματιέ:—Ναί, βέβαια... ἔρχεται
ἡ μπόρα... ὁ ἀγέρας δροσίσει...

Φράντζ:—Θάπρεπε νὰ φύγουμε
μπροστὰ ἀπὸ τὴ μπόρα, δὲ θὰ μπορέσουμε
νὰ βαστάξουμε... Σὲ κάθε κύμα, πού
τὸ χτυπάει, τρίζει σύγκρομο, τὸ σκάφος
κάραβο.

Υβ:—Ἐγώ, σκοτίζουμαι μονάχα γιὰ
τὸ φορτίο. Ἀν ἀρχίσουμε νὰ κοινάκιαζε
δυνατὰ, οἱ κάσσοι θὰ κυλίσουν δάφνη...
Καὶ... μπορεῖ ν' ἀνοίξουν... Καὶ
δὲν μπορεῖ νὰ ξέρει κανένας, τί διάβολο
ἔχουμε μέσα.

Φράντζ:—Ἰσως νάχουμε καὶ βα-
ρειὰ μηχανήματα ἢ καὶ σίδερα, μπρουν-
τζους καὶ σπάσουν τὰ πλευρά τοῦ καρα-
βιοῦ, πέφτοντας μὲ ὀρμὴ ἀπὸ τὸ κούνημα.

Γουίλλιαμ:—Μπορεῖ νάναι καὶ
πυρομαχικά... μπαρούτια, δυναμίτες...
Ἀν πάρουν φωτιά, μᾶς πέταξαν ὅλους
στὸν ἀγέρα!

Ματιέ:—Οἱ μεγάλες κάσσοι, πού
μπαρκάρανε, νύχτα, στὴ Μπομπάν, τί διά-
βολο λέτε νάχουνε, ρε παιδιά;

Φράντζ:—Ἰδέα δὲν ἔχω! Μπαρ-
κάρουν τὸ πρῶμα πάντα τὴ νύχτα, στὰ
σκοτεινὰ, γιὰ νὰ μὴ ξέρονται μεῖς, τί φορ-
τώνουμε... Θάλεγε κανένας, πῶς ὁ κα-
πετάνιος δὲ μᾶς ἔχει ἐμπιστοσύνη... πῶς
κρύβεται ἀπὸ μᾶς.

Υβ:—Δὲν καταλαβαίνεις!; φοβᾶται
μὴ τοῦ ζητήσουμε λογαριασμό. Ἔτσι, οὔτε
εἶδες οὔτε ξέρεις, κι' αὐτὸς κάνει τὴ δουλί-
τα του.

Γουίλλιαμ:—Στὸ τελευταίον τα-
ξίδι, τὰ μερικὰ ἦταν τάχατες πέντε χι-
λιάδες, ἴσως ὅμως νὰ μᾶς χρωστοῦσε τὰ
διπλά.

Ματιέ:—Καὶ σύ, Πάτριξ, τί λές
γι' αὐτὰ;

Πάτριξ:—Γιὰ ποιά; Γιὰ τὴν τε-
λευταία μοιρασιά;

Ματιέ:—Ὁχι, γιὰ τὸ φορτίο.

Πάτριξ:—Πρέπει νὰ ρωτήσουμε
τὸν Μπαγκρός... ἔκανε τόσες μέρες δίπλα
στὶς κάσσοι.

Γουίλλιαμ:—Ἀλήθεια, εἰς, πού
ἔκανες ὀχτὼ μερόνυχτα στ' ἀμπάρι, καὶ
θάχεις προσέξει, δὲ γί'εται... (Ὁλοι τὸν
κο τάζουν γελώντας).

Μπαγκρός:—(Ἵστερ' ἀπὸ σιωπῇ).
Δὲ θάχατε ὁρεξὴ γιὰ γιέλοια, ἂν ξέρατε!...

Ματιέ:—Ἀν ξέραμε τί;
Πάτριξ:—Μίλα τὸ λοιπὸν!

Γουίλλιαμ:—Θὰ μιλήσεις, νὰ
πάρει ἡ ὁρῆ!

Μπαγκρός:—Καλὰ! νὰ λοιπὸν...
Ὅταν μὲ κατέβασαν καὶ μ' ἔβαλαν στὰ
σίδερα... δὲ μ' ἔσφιξαν καλά... Σὲ λίγο τὰ
κατάφερα κι' ἤμουν ἐλεύθερος... δὲν μὲ εἴ-
χανε ψάξει... κι' εἶχα τὸ τσακμάκι μου στὴν
τσέπη... Κοίταξα λοιπὸν τὸ φορτίο.

Γουίλλιαμ:—Λοιπὸν;

Ματιέ:—Τί εἶδες, λέγε, μᾶς ἔ-
σκασες!

Μπαγκρός:—Μπάλλες ὀπιο καὶ
καπνὸ.

Ματιέ:—Καλὰ, αὐτὸ ν' ἀκούγεται...
Γουίλλιαμ:—Ἄλλο, παρακάτω!
Μπαγκρός:—ἔχει καὶ ὀπλα.

Πάτριξ:—Καὶ μέσα στὶς κάσσοι,
πῆραμε ἀπ' τὴ Μπομπάν;
Μπαγκρός:—Ἀ! αὐτὸ... δὲ θὰ
κεῖθε... μαντέψετε, ὅσο κι' ἂν σπάσετε τὸ κε-
φάλι σας.

Φράντζ:—Μπαροῦτι; Δυναμίτη;

Μπαγκρός:—Ὁχι!

Ματιέ:—Τί διάβολο λοιπὸν;

Μπαγκρός:—Φεῖδια!

Υβ:—Ὁχι δά!

Γουίλλιαμ:—Νὰ σοῦ πετύχει ἐμ-
πόρευμα!

Ματιέ:—Φεῖδια! Δὲν εἴμαστε καλά!

Μπαγκρός:—Φεῖδια, σοῦ λέω...
Πάνω στὶς κάσσοι ἔχουνε γραμμένο:
«Μουσείο», ἀπ' αὐτὸ διασώθηκαν νὰ κοι-
τάξω καλλίτερα... σήκωσα μιὰ σανίδα, κι'
εἶδα ἀπὸ κάτω μιὰ κλοῦβα σιδερένια κι'
ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ κᾶγκελα, τὰ φεῖδια, ἓνα
σωρὸ φεῖδια...

Ματιέ:—Πῶς εἶν' αὐτὰ τὰ φεῖδια;

Μπαγκρός:—Δὲν ξέρω... πῶς νὰ σᾶς
πῶ;... Στὸ κεφάλι τους, ἀπὸ τίς δύο με-
ριές, στὸ λαμό τους, ἔχουνε σὺν σκούφια.

Ματιέ:—Μήπως εἶναι ὁχεντρες;

Μπαγκρός:—Ὁχι... θυμᾶμαι εἶχε
ἓν ἄλλο ὄνομα πάνω στὴν κάσσα (προ-
σπαθώντας νὰ θυμηθεῖ) Κο... Κόμπρο...

Ματιέ:—Κόμπρες;

Μπαγκρός:—Ναί, κόμπρες. Εἶναι
ἐπικίνδυνα, φαρμακερά, αὐτὰ τὰ φεῖδια;

Ματιέ:—Θεὸς νὰ σε φυλάει!... Σ'
ἀφίνουν στὸν τόπο στὴ στιγμὴ. (Στὸς
ἄλλους). Ὅταν ἤμουνα στὸ Μπεναρές
εἶδα ἓναν μαῦρο, πού τὸν εἶχε δαγκώσει
μιὰ κόμπρα... τὰ τίναξε στὸ λεφτὸ χωρὶς

νὰ βγάλει ἄχ...

(Ἀκούγεται ἡ σειρήνα, κατόπιν ἡ καμπάνα τοῦ καραβιοῦ).

Φράντζ:—Ὡρα γιὰ φαί! Δὲ βιαστήκανε καὶ σήμερα. Πάω νὰ λιγώσω ἀπὸ τὴν πείνα!

(Γρέχουν ὅλοι νὰ πάρουν τὶς καραβάνες τους).

Γουίλλιαμ:—Καὶ γὼ τὰ ἴδια!
Υβ:—Σὰς μακαρίζω! Ἐγὼ δὲν ἔχω διόλου ὄρεξη... Μ' αὐτὴ τὴ ξέστη μοῦρεται ἀναγούλα. Θάθελα νὰ πῶ κάτι ὁροσερό, παγωμένο... ἓνα οὐίσκυ μὲ πάγο, ψυχὴ μου!...

Ματιέ:—Ἄλλο τίποτα δὲν τραβᾷ ἡ καρδοῦλα σου;

Πάτρικ (σιγανотραγουδάει):—
Τὰ κορίτσια στὴ Ροσέλ
εἶν' ὅλα τοῦ γούστου μας
ἔχουν κάτι πουκαμισέες
κοντὲς ὡς τὰ γόνατα.

Ὁ Λοιμαξί κόρο:—
Ἀκοῦς, μικρή, τὸν κοῦκο;
τὸν κοῦκο τὸν ἀκοῦς;

Ματιέ (ἐξακολουθώντας):—
Ἡ ράφτρα πού τοὺς τάρανε...

Ὁ μάγερας, (κατεβαίνοντας ἀπ' τὸ κατὰστρώμα μὲ τὸ καζάνι):—
Τὸ συσσίτιο, παλληκάρια, τὸ συσσίτιο!
Τραγουδάτε ὕστερα!

Φράντζ:—Καλῶς τὸ μάγερα! Τὶ τρώμε ἀπὸψε;

Ὁ μάγερας:—Παστὸ κρέας, φασόλια κι' ἓνα ποτήρι κρασί.

Γουίλλιαμ:—Πάλι παστὸ κρέας;

Υβ:—Μὰ καταντάει ντροπὴ μὲ τὴ δουλειά, πού κάνουμε δῶ μέσα!

Ὁ μάγερας:—Τὶ νὰ σὰς πῶ;

Ἐγὼ μοιράζω, ὅτι μοῦ δώσουν. Ἄν δὲν εἴσαι εὐχαριστημένος, τὰ παράπονά σου στὸν καπετάνιο.

Υβ:—Καὶ βέβαια, θὰ κάνω παράπονα Ἀρκιτὰ βγάζει ἀπ' τὸ σβέρο μας, ὁ γερο-καρχαρίας!

Ματιέ:—Σιγὰ κι' εἶναι στὴν καμπάνα.

(Δείχνει τὸ χάρισμα ἀριστερά)

Υβ:—(Χαμηλώνοντας ἀπὸ ἔνστικτο τὴ φωνή του). Δὲν τὸν φοβάμαι γὰρ! Δὲν φοβήθηκα γὰρ κἀν καὶ κἀν σὲς φυλακές, στὸ Μπιριμί...

Μπόγκρας (Πηγαίνοντας κοντὰ στὸ καζάνι):—Μάγερα, καὶ μένα, νὰ ζήσεις, πεινάω.

Μάγερας:—Κάτω τὰ ξερά σου!

Ὁποῖος δὲ δουλεύει δὲν τρώει.

Μπαγκρός:—Ἄσε με νὰ μαζώξω ὅσο ἀπομένει στὸ καζάνι.

Γουίλλιαμ (Κλείνοντας τὸ μάτι στοὺς ἄλλους):—Ἄκου δῶ, Μπαγκρός, ἂν θέλεις νὰ φᾶς, θὰ μοῦ κάνεις ἓνα θέλημα, πού θὰ σοῦ πῶ, καὶ μοιραζόμαστε τὴ μερίδα μου.

Μπαγκρός:—Ἀλήθεια!... Νὰ κάνω, τι θέλεις. Λέγε γρήγορα.

Γουίλλιαμ:—Θὰ πᾶς νὰ πῆς ἀπὸ μέρους μου στὸν καπετάνιο, πὼς μᾶς ταίξει σὰν νάμαστε γουρούνια.

(Ὁλοι γελάνε).

Μπαγκρός:—Καλά,.... θὰ μοῦ δώσεις ὅμως κρέας καὶ φασόλια; Ἐχω τὸ λόγο σου!

Γουίλλιαμ:—Νά! Κοίτα δῶ: βάζω τὸ μερικὸ σου στὴ μπάντα.

Μπαγκρός:—Καλά, παγαίνω! (Σκαρφαλώνει γρήγορα ἀπ' τὴ σκάλα στὸ κατὰστρώμα).

Υβ:—Καλὴ ἐπιτυχία!

Ματιέ:—Παναγία μου τὸ ξύλο, πού θὰ φάει ὁ φουκαρῆς!

Πάτρικ:—Τὸν στέλνεις νὰ τὸν σκοτώσει ὁ καπετάνιος...

(Ὁλοι τους τρῶνε μὲ ἀπληστία, σιωπηλά).

Φράντζ: (Ὑστερ' ἀπὸ μιὰ στιγμή, στὸ μάγερα)—Δὲν ξέρεις, τί μᾶς ἔλεγε, τώρα δᾶ ὁ Μπαγκρός... Ἐχεὶ κασσόνες γεμάτες φεΐδια στὸ ἀμπάρι.

Ὁ Μάγερας:—Τάχει χαμένα ὁ φουκαρῆς!

Υβ:—Κι' ὅμως ὀρκίζεται, πὼς τὰ εἶδε μὲ τὰ μάτια του, ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ ξύλα τῶν κασσόνων. Πάνω σὲς κάσες ἔχουνε γράψει: «Μουσεῖο».

Γουίλλιαμ:—Ὅλα γίνονται! Γιατί νὰ πει ψέμματα; Οἱ κόμπρες πουλιούνται πανάκριβα στὴν Εὐρώπη.

Μάγερας:—Ἄν βάλανε τίς κόμπρες ἀπὸ πάνω καὶ τ' ὅπιο ἀπὸ κάτω... δὲν εἶν' ἄσχημο τὸ κόλπο γιὰ νὰ τὰ περάσουν ἀπ' τὸ τελωνεῖο.

Φράντζ:—Αὐτὸ βέβαια... ποῖς κοιτάει νὰ βάλει χέρι...

Ματιέ:—Σοῦναι ἓνας αὐτὸς ὁ Κερουάν! Τὴν ξέρεῖ καλὰ τὴ δουλειά του!

(Ἀκούγονται ἀπὸ τὸ κατὰστρώμα χτυπήματα, φωνές, παρακαλετά, ἀγριοφωνάρες κι' ὁ Μπαγκρός κατρακυλάει σχεδὸν κάτω ἀπ' τὴ σκάλα, ἐνῶ ὁ πλοίαρχος τὸν κυνηγεῖ μὲ τίς γροθιές).

Ὁ Καπετάνιος:—Παλιόσκυλο! Θὰ σοῦ μάθω γὰρ ν' ἀνακατώνεσαι, κεῖ πού δὲ σὲ σπέρνουνε!

Μπαγκρός:—Γιὰ τὸ Θεό, ἤμαρτον, καπετάνι μου! σῶνε πιά!...

Ὁ Καπετάνιος:—(Ξαπλώνοντας τὸν χᾶμο μὲ μιὰ κλοτσιά)—Νά κι' αὐτὴν! Κι' ἂν δὲν σοῦ φτάσουν, ὅσες ἔφαγες, ξανάρχεσαι καὶ μὲ βρίσκες. (Στοὺς ἄλλους ναῦτες, πού σῶπασαν τὴν ἴδια στιγμή) Σειρά σας τώρα! (Ὁ Μπαγκρός ἀνασηκώνεται μὲ δυσκολία, πονώντας, καὶ φοβερίζει μὲ τὴ γροθιά του, τὸν καπετάνιο, πού τοῦχει γυρίσει τίς πλάτες, κατόπι μουρμουρίζει μιὰ φοβέρα ἀνάμεσα στὰ δόντια του, καί,

κατὰ τὴν ἐπομένη σκηνή, ἐξαφανίζεται μέσα στ' ἀμπάρι χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ κανένας). Γκρινιάζετε, λοιπόν, γιὰ τὸ συσσίτιο; Θέλετε φαγιά περιποιημένα; Τοῦφες ἴσως καὶ γαλοπούλες. ἔ; Μήπως θέλετε καὶ σαμπάνια; Ἐσὺ Πάτρικ, λιγουρεύεσαι, φαίνεται, κεῖνα, πού σὲ ταΐζαν σὲς φυλακές. Καὶ σὺ, Υβ, θυμήθηκες τὸ μουχλιασμένο ξεροκόματο, πού σοῦρεχναν, σὰ σκυλί, στὸ Μπιριμί; Ἡ λαχτάρησε τὰ καταναγκαστικά ἔργα ἡ καρδοῦλα σου, Γουίλλιαμ; Γιὰ τὴ δουλειά, πού κάνετε δῶ μέσα, σὰς ταίζω περίφημα, βασιλικά!.. Μόλις πατήσετε σὲ λιμάνι, ἔχετε ὅλο τὸν καιρὸ νὰ μπεκρουλιάσετε, χαμένα κορμιά!

Ὁχι φασόλια, μωρέ! Πίτουρα καὶ πατατόφλυνδες σὰς ταιριάζουν!

Ματιέ:—Πές, λοιπόν, πὼς βρισκόμαστε στὰ κάτεργα!

Ὁ Καπετάνιος:—Δὲν εἶσα εὐχαριστημένος; Θέλεις νὰ σὲ ξεπαρκάρω στὸ πρῶτο λιμάνι νὰ πᾶς νὰ σὲ κρεμάσουνε;

Γουίλλιαμ:—Δὲν εἶμαστε ὅλοι μας σὰν τὸν Μπαγκρός, καπετάνι, δὲν κάνει νὰ μᾶς μιλάς ἔτσι!

Ὁ Καπετάνιος:—(γρυλλίζοντας). Ὁχι, πρέπει νὰ μιλάω μὲ τὸ γάντι, μὴν προσβάλω τοὺς δραπετές τῶν κατέργων, φονηάδες καὶ διαρρηχτές.

Πάτρικ:—(Ὑπόκωφα). Ὁ, τι τὸ τσοῦρνο κι' ὁ καπετάνιος!

Ὁ Καπετάνιος:—Τὶ εἶπες; Τ' εἶπες, μωρέ;

Γουίλλιαμ:—Βαρεθήκαμε πιά νὰ μᾶς γδέρνουνε!

Υβ:—Θέλουμε καλλίτερη μεταχείριση!

Γουίλλιαμ:—Θέλουμε καὶ λογαριασμό.

Ὁ Καπετάνιος:—Μπᾶ! Λογαριασμοὶ θέλεις λογαριασμό; Πάρτον νὰ μὴν παραπονήσαι! (Μὲ ἀπεργραπτή κτηνωδία, τοῦ κατεβάζει μιὰ γροθιά, πού τὸν στέλνει νὰ κυλιστεῖ χάμω). Ποῖος ἄλλος ζητάει λογαριασμό;

(Ὁλοι κάνουν πίσω καὶ σωπαίνουν, ἐνῶ ὁ Γουίλλιαμ σηκώνεται κρατώντας τὴ μασέλλα του).

Μιὰ φωνὴ ἀπὸ τ' ἀμπάρι:—Βοήθεια! Σῶσε με! Βοήθεια!...

Ὁ Πλοίαρχος:—Τ' εἶν' αὐτό;

Ὁ Μάγερας:—Κάποιος φωνάζει.

Νὰ πάμε νὰ δοῦμε...

(Ἡ φωνὴ ἀκούγεται πιὸ κοντὰ).

Υβ:—(ἀκούοντας). Εἶναι ὁ Μπαγκρός.

Μπαγκρός:—(ἀνεβαίνοντας λαχανιασμένος, τρέμοντας ἀπ' τὸ φόβο). Γιὰ τὸ Θεό! Βοήθεια!.. Ἀχ!... Εἶναι τρομερό!

Ὁ Καπετάνιος:—Τὶ τρέχει; Τ' εἶδες πάλι, μωρέ;

Μπαγκρός:—(Τρέμοντας ἀκό-

μα). Μὲ κυνηγήσανε, ἐρχονται... φυλαχτήτε!

Ματιέ:—Ποιοί, μωρέ;... Τρελλά-θρες;!

Ὁ Καπετάνιος:—Ποιοὶ ἐρχονται!... Σηγήσου καλλίτερα!...

Μπαγκρός:—Τὰ φεΐδια!.. Τὰ φεΐδια πούναι στ' ἀμπάρι!...

Ματιέ:—Οἱ κόμπρες;

Ὁ Καπετάνιος:—(κιτρινίζοντας). Ποῖες κόμπρες; Τὶ θέλετε νὰ πῆτε; Πάτρικ.—Οἱ κόμπρες πού, ἦτανε σὲς κασσόνες... Ἐρεῖς καλά...

Ὁ Καπετάνιος:—Δὲν εἶν' ἀλήθεια! (Στὸν Μπαγκρό). Δὲς ψέμματα!

Γουίλλιαμ:—Ὁχι, εἶν' ἀλήθεια... τίς εἶδε!

Ματιέ:—Ναί, τίς εἶδε...

Ὁ Καπετάνιος:—Θὰ εἶδε τὰ ποντίκια, πού τρεχαν καὶ φριβήθηκε, ὁ ἡλίθιος!

Μπαγκρός:—Ὁχι! Φεΐδια εἶναι... Πρόλαβα καὶ τὰ εἶδα... πάλι καλά... Ἡ-θέλα νὰ πᾶω νὰ δῶ τὸν Μουλλερ, τὸ μηχανικό, στὰ καζάνια... Περγώντας ἀπ' τὴν καρβουναποθήκη, εἶδα κάτι νὰ σαλεύει καὶ στὸ φῶς τοῦ καζανιοῦ, εἶδα πὼς ἦτανε τὰ φεΐδια... μόλις πρόλαβα νὰ τὸ βάλω στὰ πόδια... τᾶκουα, πού σεργιάνιζαν πίσω μου. Εἶναι κεῖ, εἶμαι βέβαιος. τὰ εἶδα!.. κάτω στὴ σκάλα!...

Ὁ Καπετάνιος:—Γρήγορα, κατεβάστε ἓνα δαδί ἀναμένο μ' ἓνα σκοινὶ νὰ δοῦμε.

Γουίλλιαμ:—Ὡστε, εἶν' ἀλήθεια, τὸ παραδέχεσαι τώρα; Ἦτανε φεΐδια μέσα σὲς κασσόνες;

(Κατεβάζουν μὲ τὸ σκοινὶ ἓνα δαδί, πού ἀναψε γρήγορα ὁ Πάτρικ).

Ὁ Καπετάνιος:—Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω!... Εἶχα φροντίσει γιὰ ὅλα. Τᾶκλεισα μόνος μου, γερὰ... Πηγαίνουν γιὰ τὸ Μουσεῖο τοῦ Ἀμβουόγου... κανένας δὲν ἤθελε νὰ τὰ πάρει... ὁ ναῦλος ἦτανε καλός, ἀφέλεια γιὰ ὅλους μας, δὲν μποροῦσα νὰ μὴ τὰ πάρω, τόσα λεφτὰ νὰ μοιραστοῦμε... (στὸν Πάτρικ, πού κρατᾷ τὸ φῶς καὶ ψάχνει στὰ σκοτιάδια τοῦ ἀμπαριοῦ) Λοιπόν; βλέπεις τίποτα;

Πάτρικ:—Ὁχι, ἀκόμα δὲν φαίνεται τίποτα.

Ὁ Καπετάνιος:—(Στὸν Μπαγκρό). Ἐπιμένεις σ' αὐτὰ, πού εἶπες; Πρόσεξε... αὐτὸ τὸ ἄστεϊο μπορεῖ νὰ σοῦ στοιχίσει ἀκριβὰ!.. Θέλησες νὰ μᾶς φοβερίσεις, ἔ;

Μπαγκρός:—Μπορεῖ νὰ μὴ φαίνονται ἀκόμα, καπετάνι, μὰ εἶναι κεῖ... ἐγὼ τᾶεῖδα, πού μὲ κυνηγοῦσαν!...

Υβ:—(Πλησιάζοντας στὸ ἀμπάρι). Πρέπει νὰ βεβαιωθοῦμε... πρέπει νὰ κατεβῇ κάποιοις.

Ὁ Καπετάνιος:—(Σταματώντας τὸν ὕβριστο· νὰ κατεβεῖ). Πίσω, μωρέ! Νὰ μὴ κατεβεῖ κανένας!

Ὁ Μάγερ:—Κι' ὁ Μούλλερ;
Ὁ Καπετάνιος:—Τί, ὁ Μούλλερ;

Ματιέ:—Βρίσκεται κάτω, στὸ μηχανοστάσιο... πρέπει νὰ τὸν εἰδοποιήσουμε στὴ στιγμή.

Ὁ Δεύτερος:—Πάω νὰ τὸν φωνάξω πάνω ἀπ' τὴ γέφυρα τοῦ πλοίαρχου.

Ὁ Καπετάνιος:—Γιατί!.. Ποτὲ τὰ φειδία δὲν θὰ πάνε στὸ μηχανοστάσιο.

Γουίλλιαμ:—Δὲν ξέρουμε... πρέπει νὰ εἰδοποιηθεῖ... νὰ φύγει!...

Ὁ Καπετάνιος:—(Σκουντώντας τὸν ἀπότομα)— Τρελλάθηκες!; Ἄν ἀνέβῃ πάνω ὁ Μούλλερ, ποῖς θὰ κοιτάξει τὴ μηχανή;

Υβ:—Θ' ἀνοίξουμε τὰ πανιά!

Ὁ Καπετάνιος:—Μ' αὐτὴ τὴ φουρτούνα, πού ἔρχεται!... Ἐγὼ δὲν ἀναλαμβάνω τέτοια δουλειά: Μοῦ χρειάζονται τὰ καζάνια καὶ μ' ὅλη τους τὴ δύναμη! Καθένας γιὰ τὸν ἑαυτό του!

Ματιέ:—Μὰ εἶναι φορὴ!

Ὁ Μάγερ:—Αἶναι ἔγκλημα!

Υβ:—Δὲν ἔχεις δικαίωμα, καπετάνιε...

Ὁ Καπετάνιος:—Πίσω, ἡλίθιοι! Πίσω!

(Ἀπ' τὸ ἀμπάρι ἀκούγονται τρομαγμένα οὐρλιάσματα καὶ κραυγὲς πόνου)

Φράντζ:—Τὸν κακόμοιρο!

Ματιέ:—Εἶναι χαμένος!

Ἡ φωνὴ τοῦ Μούλλερ: (ἀπὸ

τ' ἀμπάρι)— Βοήθεια! Παιδιά!... Βοήθεια!...

Ὁ Δεύτερος:—Τὶ νὰ κάνουμε;

Ὁ Καπετάνιος:—Δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε τίποτα. Εἶναι πολὺ ἀργά πιά... Κλείστε τ' ἀμπάρι!... Βάλτε τὰ σίδερα, καλὰ, ἐφαρμοστά!...

Γουίλλιαμ:—Νὰ περιμένουμε, μήπως κι' ἀνεβεῖ!...

Πάτριξ:—Ναί, νὰ περιμένουμε λίγο ἀκόμα...

Ὁ Καπετάνιος:—Καὶ τὰ φειδία; Ὁρρεῖς, πὼς δὲν μποροῦνε ν' ἀνεβῶνε κι' αὐτά;...

Μπαγπρός: (σκυμμένος πάνω ἀπὸ τ' ἀμπάρι)— ὦ! κοιτάχτε κάτω στὴ σκάλα! Χυμᾶνε ὅλα μαζί!...

(Ὅλοι κάνουν πίσω).

Ὁ Καπετάνιος:—Κλείστε λοιπόν, νὰ πάρ' ἡ ὀργή, κλείστε! Κινδυνεύουμε ὅλοι μας! (Δίνει διαταγὲς ἐνῶ πέφτει ἡ αὐλαία κι' ὅλοι βιαστικοὶ καὶ παραζαλισμένοι ἀπ' τὴν τρομάρα καὶ τὴν ἀγωνία κάνουν τὴ δουλειά τους). Κουνηθῆτε, ὅλοι σας, γρήγορα!... Ἐμπρός κλείστε τ' ἀνοίγματα, καλαφατίστε κάθε τρύπα, κάθε τρύπα, τοὺς ἐξατμητήρες, ἀκόμα καὶ τὴν καμινάδα... ὅλα... ὅλα! Δὲν πρέπει νὰ περάσει κανένα... Ἀλλοιῶτα εἴμαστε χαμένοι... χαμένοι!...

(Κι' ἡ αὐλαία πέφτει ἀνάμεσα στὰ οὐρλιάσματα τῆς σειρήνας, τῆς μπόρας καὶ στὴ φασαρία τῶν ναυτῶν, πού σκεπάζουν τὰ οὐρλιάσματα τοῦ Μούλλερ, πού πεθαίνει, κλειδωμένος μέσα στὸ ἀμπάρι).

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Τὸ Καράβι τοῦ Θανάτου

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

Μὲ τὸ σήκωμα τῆς αὐλαίας, ἡ σκηνὴ παρουσιάζεται ἄδεια. Εἶναι νύχτα. Ὁ ἀγέρας φυσᾷ δυνατὰ, μουγκρίζοντας. Ἀκούγονται τὰ σιδηρικά, πού κυλιοῦνται μὲ μεγάλο κρότο ἀπὸ τὸ κούνημα τοῦ καραβιοῦ κι' ἡ πόρτα τοῦ καπετάνιου ἀνοίγει σιγά-σιγά. Ὁ πλοίαρχος μ' ἕναν πυρσοῦ στὸ χέρι προχωρεῖ κι' ἐξακριβώνει, πὼς δὲν βρίσκεται κανένας στὸ ὑπόστεγο, κάτω ἀπ' τὸ κατάστρωμα. Γαντζώνει κάπου τὸν πυρσοῦ, βγαίνει κατόπιν καὶ ἐπιστρέφει σέρνοντας ἕνα πτώμα. Ἀνατριχιάζει ξαφνικὰ κ' ἀνασηκώνεται ἀπὸ τὸν κρότο, πού κάνει ὁ δεύτερος καθὼς πατάει στὴ σιδερένια σκάλα γιὰ νὰ κατεβεῖ ἀπὸ τὸ κατάστρωμα.

Ὁ Καπετάνιος:— Ποῖς εἶν' αὐτοῦ;

Ὁ Δεύτερος:— (πνίγοντας τὴ φωνή του). Ἐγώ-μει, καπετάνιε.

Ὁ Καπετάνιος:— (μὲ σιγανή φωνή). Ἐ! Ἐσύ σαι, Μπερνάρ! Ἀργήσες... κάνε γρήγορα, ἡ ὥρα περνάει... θὰ ξεμπερδεύω μόνος μου... ἔχασες λοιπὸν τὴν ὥρα;

Ὁ Δεύτερος:—Νὰ μὲ συμπαθῆς, καπετάνιε μου, δὲν μπόρεσα νὰρθῶ νωρίτερα... ἔπρεπε νὰ μείνω καὶ πάνω... γιατί ἂν ἔφευγα ξαφνικὰ, μπορούσε νὰ ὑποψιαστοῦνε...

Ὁ Καπετάνιος:— Μυρίστηκαν τίποτα;

Ὁ Δεύτερος:—Ὅχι ἀκόμα... ἀλλὰ μὲ τὸ παραμικρὸ... τοὺς ξέρεις!...

Ὁ Καπετάνιος:—Φοβοῦνται;

Ὁ Δεύτερος:—Εἶναι νευριασμένοι, ἀνήσυχτοι... Αὐτὰ τὰ φειδία, πού τριγυρνᾶνε μέσα στ' ἀμπάρι!... Εἶν' ἀποσταμένοι... Κι' ἂν ἤξεραν!...

Ὁ Καπετάνιος:—Γι' αὐτὸ ἴσια-ἴσια! Δὲν πρέπει νὰ μάθουν!

Ὁ Δεύτερος:—Δὲ θὰ μπόρεσεις νὰ τοὺς κρύψεις τὴν ἐξαφάνιση τοῦ Πάτριξ. Χρειάζεται κάποια ἐξήγηση... Καλλίτερα νὰ τοὺς τὸ πεις παστρικά, πὼς τὸν δάγκωσαν κι' αὐτόν! Σὰν τὸ Μούλλερ, κι' ὄχι μέσα στὸ ἀμπάρι αὐτόν, μὰ πάνω στὸ κατάστρωμα, δίπλα στὸ τιμόνι... Ἀπὸ παντοῦ

μᾶς κυκλῶνει τώρα ὁ κίνδυνος...

Ὁ Καπετάνιος:—Σώπα! Ἄν σ' ἀκούε κανένας!... (Σιγῇ). Δὲν φαντάζομαι νὰ τοὺς εἶπες τίποτα;...

Ὁ Δεύτερος:—Τοὺς εἶπα, πὼς ὁ Πάτριξ ἔχει πυρετὸ... καὶ τὸν ἀπομονώσαμε, μὴν κολλήσουν κι' οἱ ἄλλοι...

Ὁ Καπετάνιος:—Καλὰ! Καὶ τί λένε αὐτοί;

Ὁ Δεύτερος:—Τὶ νὰ σοῦ πῶ, μήπως μπορεῖς νὰ καταλάβεις, μ' αὐτοὺς τοὺς παμπόνηρους! Τὶ νὰ σοῦ πῶ!... Ἐγὼ θαρρῶ, πὼς θάτανε καλλίτερα νὰ τοὺς ἔλεγε τὴν ἀλήθεια.

Ὁ Καπετάνιος:—Ὅχι ἀκόμα: περίμενε νὰ ξυγώσουμε στὴ στεγὰ.

Ὁ Δεύτερος:—Νὰ περιμένουμε;... Μὰ εἶν' ἐπικίνδυνο... Θὰ δεις, πὼς θὰ μᾶς βροῦνε κι' ἄλλες συμφορὲς...

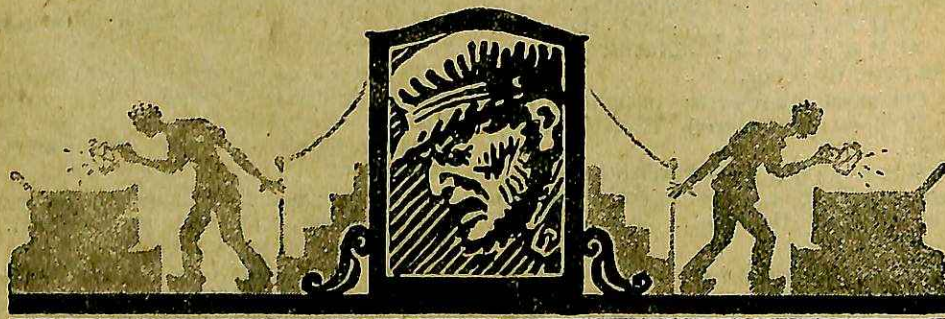
Ὁ Καπετάνιος:—Τοῦρμεις καὶ σὺ;

Ὁ Δεύτερος:—Μὲ ξέρεις καλὰ, ἂν εἶμαι φοβιστάρης. Ἐπαῖξα πολλὰς φορὲς τὴ ζωὴ μου κορῶνα-γοάρματα... αὐτὸ ὅμως, τώρα, εἶν' ἄλλο πρᾶγμα...

(Ἀκούγεται ἡ καμπάνα, στὸ κατάστρωμα).

Ὁ Καπετάνιος:—Τὸ πρῶτο χτύπημα τῆς καμπάνας!... Μόλις μᾶς μένουν πέντε λεπτά... Εἰς' ἔτοιμος;

Ὁ Δεύτερος:—Στὶς διαταγὲς σου

ἐσὺ σαι ὁ καπετάνιος ἐδῶ μέσα... τόσο τὸ χειρότερο γιὰ σένα, ἂν γίνει τὸ κακό!...

Ὁ Καπετάνιος:—Πολὺ καλά, ἀνοίξε τώρα τὴ μπουκα—πόρτα, καὶ πρόσεξε, ἡ θάλασσα εἶναι πολὺ ἀσκημη, φυλάξου.

(Ἀνοίγεται ἡ μπουκα—πόρτα ἀπὸ μέσα πρὸς τὰ ἔξω. Δυνατὸς ἀγέρας καὶ κύμα μαζί χυμᾶνε ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα. Φαίνεται ἡ θάλασσα πρασινωπή).

Ὁ Δεύτερος:—Κοίτα θάλασσα, νὰ πᾶρ' ἡ δογὴ! Ἀγέρας, κακό! Λίγο ἀκόμα καὶ θάπερτα χάμυ!

Ὁ Καπετάνιος:—(γέρνοντας πᾶνω ἀπὸ τὸ πτώμα τοῦ Πάτρικ) ἔλα νὰ μοῦ δώσεις ἓνα χέρι.

Ὁ Δεύτερος:—(παίρνοντας τὸν πυρὸ καὶ ζυγώνοντας τρομαγμένους) Ἄ! εἶναι τρομερό! Μελάνιασε κιόλας!...

Ὁ Καπετάνιος:—Φυσικά! τὸ δηλητήριο... Περθάνει κανένας ἀπὸ ἀσφυξία... πιάστον ἀπ' τὸ κεφάλι...

Ὁ Δεύτερος:—Βαρὺς πού εἶναι! Ὁ Καπετάνιος:—Τοῦβαλα δυὸ σίδερα σὲ κάθε πόδι...

Ὁ Δεύτερος:—Τὶ χρειάζεστανε! Ὅπου καὶ γᾶναι θὰ τότε βροῦνε οἱ καρχαρίες.

(Φτάσανε στὴ μπουκαπύρτα)

Ὁ Καπετάνιος:—Ἄσε τὰ πόδια μπροστά, σὲ νερό! Προσοχή! Ἀστονεῖ (τὸ πτώμα γλυστράει, ἀκούγεται ὁ κρότος ἀπὸ τὸ πέσιμο). Αὐτὸ ἦτανε! Τελειώσαμε!

Ὁ Δεύτερος:—(βγάζοντας τὸ πηλίκιό του)—Τὸν κακομοῖρη τὸν Πάτρικ!

Ὁ Καπετάνιος:—Ἦτανε γεννημένος θαλασσινός, ἄξιζε! Μακάρι νὰ τὸ πᾶθαινε κάποιος ἄλλος αὐτὸ τὸ κακό.

(Κλείνουν τὴ μπουκα—πύρτα)

Ὁ Δεύτερος:—Καὶ πῶς τὸ ἐξηγεῖς τὸ... δυστύχημα; Πῶς ἔγινε;

Ὁ Καπετάνιος:—Ἀνακάλυψα ἓνα ἀνοιγμα, μὴ τρύπα στὸ ὑπόστειγο, κοντὰ στὸ μεγάλο κατάρτι...

Ὁ Δεύτερος:—Ἔερω... μὰ τὴν εἶχα φράξει ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ στουπί καὶ πλοῦ... εἶμαι σίγουρος... Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω... πῶς ξανάνοιξε;

(Ἀκούγεται πάλι ἡ καμπάνα).

Ὁ Καπετάνιος:—Ὡρα εἶναι, πῆγαινε νὰ δώσεις τὸ σινιάλο.

Ὁ Δεύτερος:—Δὲν πρέπει νὰ σὲ βροῦνε δῶ... ἀνέβα στὴ γέφυρα μαζί μου...

Ὁ Καπετάνιος:—Ὁχι, θάρθῶ σὲ λίγο νὰ σὲ βρῶ... πρέπει σὲ λίγο νὰ

κλειδώσω καλὰ τὴν πόρτα μου (δείχνει τὴν πόρτα τῆς καμπίνας του) ἔχει λεπτὰ καὶ ὅπλα ἐκεῖ μέσα... κι' ἂν τὸ μυριστοῦνε αὐτὰ τὰ καθάρματα...

Ὁ Δεύτερος:—Δίχρη ἔχεις... βρίσκονται ἀνάμεσό τους μερικοί, πού σκοτώνουν τὴ μάνα τους γιὰ δυὸ σελλήνια...

Ὁ Καπετάνιος:—Πῆγαινε λοιπόν! Κι' οὔτε λέξη σὲ κανένα, τὸ νοῦ σου!

(Ὁ Δεύτερος σκαρφαλώνει στὴ σκάλα. Κι' ἀκούγονται σφυριξίες στὴ γέφυρα, κατόπιν βήματα βιαστικά. Ὁ Καπετάνιος βγαίνει ἀπ' τὴν πόρτα τῆς καμπίνας του, καὶ κλείνει πίσω του. Ἀκούγονται τριξίματα σιδερικῶν. Σιγὴ. Ὁ Φράντζ καταβαίνει ἀργὰ ἀπ' τὸ κατὰστρωμα, ἀπὸ τὴ σκάλα, μ' ἓνα φανάρι στὸ χέρι. Ἐξετάζει καὶ φάχνει παντοῦ).

Ματιέ: (Κατεβαίνοντας πίσω του) Λοιπόν, Φράντζ, τί κοιτάξεις; Εἶδες τίποτα;

(Ὁ Φράντζ, δὲ δίνει ἀπόκριση)

Ἰβ: (Κατεβαίνει πίσω ἀπὸ τὸν Ματιέ)—Ὁφ! Ἀπόστασα! Δὲν μπορῶ πιά!

(Ξαπλώνεται χάμω)

Γουίλλιαμ: (πού κατεβαίνει κι' αὐτὸς καὶ βρίσκεται στὴ μέση τῆς σκάλας, δείχνοντας τὸν Φράντζ).—Ὁ Φράντζ τὰ χρειάστηκε γιὰ καλὰ, τρέμει ἀπ' τὸ φόβο του!... (Κατεβαίνει καὶ χτυπάει φιλικὰ τὸ Φράντζ στὸν ὤμο) Τὶ κάνεις;

Φράντζ: (Σὰν ὑπνοβάτης μὲ μιὰ ἔμμονη ἰδέα στὸ μυαλό)—Κι' ἄλλη χαμαμάδα, ἐκεῖ... δόσμου στουπί... πρέπει νὰ φράξουμε ὅλες τὶς τρύπες...

Ματιέ:—Μὴ φοβᾶσαι λοιπόν... Ἡ χαμαμάδα εἶναι πολὺ μικρὴ... Δὲν χωράει νὰ περάσει φεῖδι ἀπὸ κεῖ μέσα...

Φράντζ:—(Πολὺ ταραγμένος). Ἔερε κανένας τί γίνεται... μὲ κείνα τὰ πλατσουκωτὰ τους τὰ κεφάλια, τὰ φαρμακερά, τ' ἀπαίσια κεφάλια τους... ἔχει καὶ μικρά (Ἀπότομα). Δόσμου στουπί, δόσμου στουπί σου λέω!

Γουίλλιαμ:—Καλὰ... μὴ θυμῶνεις, νά, πάρε στουπί.

Φράντζ:—Μονάχα γὼ φροντίζω γιὰ ὅλα... ἂν δὲν ἦμουνα γὼ, θάχανε περθάνει τώρα!... Ὅταν φράξουμε ὅλες τὶς τρύπες, ὅλες τὶς χαμαμάδες... μὰ νὰ τὶς φράξουμε καλὰ... δὲν θὰ ὑπάρχει πιά κανένας κίνδυνος... Τὰ φεῖδια θὰ μείνουν κάτω καὶ μεῖς ἀπὸ πάνω... θὰ μπορέσουμε νὰ ἡσυχάσουμε... νὰ κλείσουμε μάτι μιὰν ὥρα...

Ματιέ:—(Ἀνασηκώνοντας τοὺς ὤμους). Βέβαια, βέβαια.

Φράντζ:—(δουλεύοντας). Ὅταν

Φράντζ:—(δουλεύοντας). Ὅταν

Φράντζ:—(δουλεύοντας). Ὅταν

δὲν θὰ μποροῦν νὰ περάσουν, κίνδυνος δὲν ὑπάρχει... Ἐπειτα, ἔχω καὶ τὸ μπαλντᾶ κοντὰ μου, ἔτοιμος νὰ χτυπήσω... (ἀκούμπᾶει τὸ μπαλντᾶ κάπου κοντὰ του).

Γουίλλιαμ:—ἔχει δίχρη ὁ Φράντζ... φτάνει ἓνα σάπιο σανιδάκι, μιὰ τρυπούλα ξεχασμένη...

Φράντζ:—Ματιέ!...

Ματιέ:—Τὶ θέλεις;

Φράντζ:—Δὲ μοῦ λές, θάρθῃ νὰ ξέρω... Εἶναι πολὺ ἀσκημος αὐτὸς ὁ θάνατος;

Ματιέ:—Κάθε θάνατος εἶν' ἀσκημος.

Φράντζ:—Θέλω νὰ πῶ... ὑποφέρει κανένας πολὺ, ἄμα τὸν δαγκώσουν αὐτὰ τὰ φεῖδια...

Ματιέ:—Ἄ! βέβαια... πεθαίνει μὲ σπασμούς τρομεροῦς... καὶ πεθαίνει ἀπὸ πνίξιμο, πλάνετε ἡ ἀναπνοὴ σου... ἀσφυξία, σὺν νὰ σὲ πνίγουνε...

Ἰβ:—(Ποῦ ἀκούσε, σηκώνεται ὀρθος ἀπότομα). Κουνήστε με!... Σπνήστε με!... νοιώθω νὰ μουδιάζει τὸ κορμί μου...

Γουίλλιαμ:—Μὴ φοβᾶσαι καὶ θάχω τὸ νοῦ μου... Θάχω γὼ τὸ νοῦ μου... θὰ μείνω ἄγρυπνος... ἓνας ἀπὸ μᾶς φτάνει νὰ φυλάει.

Ἰβ:—Ὁχι! ὅλοι μας, πρέπει νὰ μείνουμε ξύπνιοι... νὰ κοιτάζουμε... ὁ καθένας γιὰ τὸν ἑαυτὸ του... ἂν παρουσιαστῇ κίνδυνος, ὅλοι σας θὰ φύγετε καὶ θὰ μὲ παρατήσετε. (Σηκώνεται ἐπιτέλους ὀλόγελα ὀρθος, συγκεντρώνοντας ὅλες του τὶς δυνάμεις). Δὲ θέλω νὰ κοιμηθῶ... δὲ θέλω... (πιάνεται ἀπ' τὸν Ματιέ) ἀκούς;... δὲ θέλω!...

Ματιέ:—Τὶ ἔπαθες; Τὶ ἔχεις καὶ τρέμεις ἔτσι;... Θὰ σοῦρθεῖ πυρετός, ὅπως καὶ στὸν Πάτρικ...

Γουίλλιαμ:—Πυρετός; Πιστεύεις λοιπόν ἐσὺ, πῶς ὁ καπετάνιος τὸν ἔχει στὴν καμπίνα του τάχατες γιὰ νὰ τὸν περιποιηθεῖ;

Ματιέ:—Τὶ λέτε ν' ἀπόγινε ὁ Πάτρικ;

Γουίλλιαμ:—Ἔερω καὶ γὼ! Τὶς προάλλες ὁ Πάτρικ τοῦ κακομήλησε ὅπως ἀκούσατε ὅλοι σας. Ὁ καπετάνιος εἶναι ἰκανὸς νὰ τότε σκότωσε γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθεῖ.

Ματιέ:—Τρελλάθηκες!;

Ἰβ:—Ὅλα νὰ τὰ πιστεύεις μ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, πού μπλέξαμε!... Εἶν' ἓνα κτήνος... Ἐχάσαμε τὸν Μούλλερ;...

Ματιέ:—Τὸν κακομοῖρη τὸ Μούλλερ!... ὅταν συλλογιέμαι, πῶς βρίσκειται κεῖ κάτω πεθαμένος!...

Γουίλλιαμ:—Ναί, ζοῦμε πάνω ἀπὸ τὸν τάφο του.

Ἰβ:—Θὰ μᾶς φέρεῖ γρουσουζιά!... μεγάλη γρουσουζιά αὐτὸ...

Ματιέ:—Εἶσαι ὑποχονδριακός; Φοβάσαι τὰ φαντάσματα;

Ἰβ:—Ὁχι... Ὑπάρχουν ὅμως κατὰ σημάδια, πού δὲ γελιέμαι... Αὐτὰ τὰ κοπάδια οἱ καρχαρίες, πού τρέχουν πίσω ἀπ' τὸ καράβι... τὸ βρίσκεις φυσικὸ ἐσὺ; Τὰ σκυλόψαρα μᾶς ἀκολουθᾶνε ἀπὸ ἐνστικτο, κατακαβαίνεις; Νοιώθουν, πῶς τὸ καράβι θὰ χαθεῖ καὶ θὰ βροῦνε νὰ φᾶνε...

Γουίλλιαμ:—Καὶ στὰ δικὰ μας τὰ μέρη, λένε, πῶς οἱ καρχαρίες μυρίζονται τὸ Χάρο...

Ματιέ:—Παραμύθια γιὰ τίς γυναικούλες!...

Ἰβ:—Γιατί;... Ὑπάρχουνε πράγματα... μυστήρια... καὶ ὅμως ὑπάρχουν... πράγματα, πού γίνονται γύρω σου καὶ σὺ δὲν πέρνεις εἰδηση καμμιὰ φορὰ...

Ματιέ:—Τὶ θέλεις νὰ πεῖς;

Ἰβ:—Δὲν ἀκούσατε τίποτα τὴ νύχτα;

Ματιέ:—Ὁχι.

Γουίλλιαμ:—Οὔτε καὶ γὼ.

Ἰβ:—Ἐ λοιπόν... Ἐγὼ. πῆγαινε νὰ κοιμηθῶ, ὅταν μοῦ φάνηκε σὺν ν' ἀκούσα βογγητὰ... βογγητὰ ἀπὸ τ' ἀμπάρι... πρόσεξα καλλίτερα, κι' ἀκούσα νὰ χτυπᾶνε... κατὰ ξερὰ χτυπήματα, λές κι' ὁ Μούλλερ ζητοῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξουμε νὰ βγεῖ ἔξω...

Ματιέ:—Στὸν ὕπνο σου θὰ τᾶδες!...

Ἰβ:—Ὁχι, δὲν ὄνειρεύτηκα.

Ματιέ:—Πιστεύεις λοιπόν τοὺς βουκόλακες;

Γουίλλιαμ:—(σοβαρός). Ἐγὼ ἔχω δεῖ, σὲ κάποιο ἀπ' τὰ ταξίδια μου, ἓνα ναῦτη, πού εἶχε περθάνει ἀπὸ πανούκλα καὶ τὸν ρίξαμε στὴ θάλασσα ἀπὸ τὴν πισινὴ μπουκαπύρτα. Ἦτανε Χριστούγεννα, ὅπως καὶ σήμερα... Τὴ νύχτα, ἤμουνα βάρδια καὶ τότε τὸν εἶδαμε, κείνον τὸν ἄνθρωπο, τυλιγμένο στὰ σάββανά του νὰ βγαίνει μὲς ἀπὸ τὸ κύμα καὶ νὰ μᾶς κοιτάζει. Τρέξαμε, νὰ τοῦ ρίξουμε ἓνα σωσίβιο, μὰ δὲν προλάβαμε... Χάθηκε πάλι μέσα στὸ κύμα... Ἡ θάλασσα γύρω του ταράχθηκε λίγη ὥρα κι' ἔπειτα τίποτα...

Ματιέ:—Τῆς φαντασίας σας ὅλ' αὐτὰ... Θάσαστε καὶ πιωμένοι... Χριστοῦγεννα βλέπετε!

Ἰβ:—Ἴσως καὶ νὰ τὸν εἶχανε ρίξει ζωντανὸ στὴ θάλασσα...

(Σιγὰ, ἀκούεται τὸ μουγκρητὸ τῆς θάλασσας).

Γουίλλιαμ:—Σωπάτε... ἀκούτε αὐτὸ τὸν κρότο... δὲν ἀκούτε λοιπόν;

(Ἀκούγονται ξερὰ χτυπήματα, ἀπ' τ' ἀμπάρι).

Ἰβ :— Δὲν ὄνειρεύτηκα ὅπως βλέπετε... ἀκούτε;... Εἶν' ὁ Μουλλερ... Εἶν' αὐτὸς καὶ βρυκολάκισσε...

Ματιέ :—(ποὺ κόλλησε τὸ αὐτὶ τοῦ πάνω στὸ καπάκι τοῦ ἀμπαριού). Ἠλίθει!.. Εἶναι τὰ φεῖδια... γυρεύουν νὰ βγοῦν ὅξω καὶ χυτᾶνε μὲ τὰ κεφάλια τοὺς τὰ σανίδια...

Φράντζ :—(τρομαγμένος). Τα φεῖδια;...

Ματιέ :—Μὴ φοβάσαι, εἶναι κάτω ἀπ' τὰ χοντρά σανίδια...

Γουίλλιαμ :—Ὡστόσο. ἀνάμεσά μας ὑπάρχουν μονάχ' αὐτὰ τὰ σανίδια!...

Φράντζ :—(γέρνοντας κι' αὐτὸς κι' ἀκούοντας). Χτυπᾶνε, ψάχνουν!... δὲ βρίσκουν ὅμως πέρασμα... ἔχουμε βουλώσει παντοῦ... δὲν ὑπάρχει τρύπα οὔτε χαραμάδα πουθενά (ἀρπάζει τὸ μπαλντᾶ του) Ἐννοια σας καὶ δώ εἰμαι γώ!

Ἰβ :—(κρατῶντας τον). Μὴ γίνεσαι παιδί... Θὰ μᾶς πάρεις ὅλους στὸ λαιμό σου.

Φράντζ :—Ἄσε με... Θέλω νὰ τὰ σκοτώσω... δὲ!.. Ἄν προτιμᾷς πάρει τὸ δαδί καὶ βάλε φωτιά.. τὰ φεῖδια τὴ φοβοῦνται τὴ φωτιά. Πρέπει νὰ τὰ κάψουμε τὸ καράβι... νὰ τὰ κάψουμε...

Ματιέ :—(ἀποσπῶντας ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Φράντζ τὸν πυρσὸ ποὺ εἶχε πᾶσει). Κρατῆστε τον λοιπόν, ἂν τὸν ἀφίσουμε λεύτερο, εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς ψήσει ὅλους μας ζωντανούς.

Ἰβ :—Ἡσύχασε... μὴ φοβάσαι... ἔλα λοιπὸν στὰ λογικά σου!..

Φράντζ :—Ἀφήστε με.. (Μπήγει ξαφνικὰ μιὰ κραυγὴ δείχνοντας κάτι σὲ μιὰ γωνία). Ἀ!... Νὰ ἕνα κεῖ... ἔκε!... κοιτάχτε... θὰ χυμῆξει πάνω μου... μὲ κοιτάζει κατὰματα... θέλει νὰ μὲ τραβήξει κοντά του... ἀφήστε με νὰ φύγω... νὰ φύγω.

Ματιέ :—Μὰ ὄχι... δὲν εἶναι τίποτα... παραμιλάς!...

Φράντζ :—(σκαρφαλώνοντας τὴ σκάλα, ποὺ βγαίνει στὸ κατάστρωμα κι' ἐξακολουθῶντα νὰ κοιτάζει χάμω). Ὄχι... τὸ βλέπω... τὸ βλέπω... μὰ θὰ τοῦ ξεφύγω, ναί!... θὰ γλυτώσω... νὰ γλυτώσω... Ἀχ!...

(Πηδάει τὰ τελευταῖα σκαλοπάτια κι' ἐξαφανίζεται σὰν τρελλός).

Ἰβ :—Ποῦ πάει;

Ματιέ :—Ἐκεῖ, πού θὰ πᾶμε ὅλοι μας... στοὺς καρχαρίες!

Γουίλλιαμ :—Ἐπρεπε νὰ τὸν κρατήσουμε!

Ματιέ :—Τί τ' ὀφελος!; Δὲν τὸν ἀκούς; Νὰ γλυτώσει...

(Μιὰ κραυγὴ, ὁ κρότος ἀπὸ τὸ πέσιμο, κατόπι μιὰ φωνὴ στὸ κατὰ-

στρώμα :—Ἀνθρώπος στὴ θάλασσα! Ὁ καπετάνιος κατεβαίνει τὴ σκάλα. Πίσω τοῦ ἀκολουθεῖ ὁ Δεύτερος)

Γουίλλιαμ : (πηγαίνοντας πρὸς τὸν Καπετάνιο) — Καπετάνιε, ἀκούσες; Ἀνθρώπος ἔπεσε στὴ θάλασσα!

Ματιέ :—Σίγουρα θὰ εἶναι ὁ Φράντζ...

Ὁ Καπετάνιος :—Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν. εἶναι, ἕνας ἀναντρος!

Ἰβ :—Ἐμεῖς εἴμαστε ἀναντροί, πού δὲν τὸν ἀκολουθᾶμε.

Γουίλλιαμ :—Εἰσαι ὑπεύθυνος γιὰ τὸ θάνατό του.

Ματιέ :—Ἐσὺ δολοφόνησες καὶ τὸ Μουλλερ.

Ὁ Καπετάνιος :—Σῶνε! Δὲν ἔχω νὰ δώσω λογαγισμὸ σὲ κανέναν. Ἐνα πρᾶγμα ξέρω γώ: χάνεται τὸ καράβι μου... ἢ μπόρα ἔπεσε πάνω μας... δὲν κάνουμε τίποτα μὲ τὰ πανιά... Στὶς θέσεις σας!... Ὅλοι στὸ κατάστρωμα!

Ματιέ :—Τὶ νὰ κάνουμε στὸ κατάστρωμα; Δὲν εἶναι δική μας βάρδια...

Γουίλλιαμ :—Δὲν ἤρθε ἀκόμα ἡ σειρά μας...

Ματιέ :—Ἐχουμε δικαίωμα νὰ ἐσκουραστοῦμε, ὥς τὸ πρωί.

Ἰβ :—Ὁ Φρανσουά, ὁ Χέρμαν, κι' οἱ ἄλλοι δὲ σῶνουνε γιὰ τὰ πανιά;

Ὁ Καπετάνιος : (σκυθρωπός)—Οἱ ἄλλοι! δὲν πρέπει πιά νὰ τοὺς λογαριάζετε αὐτούς... εἶναι προδότες... φύγανε!... μᾶς παράτησαν... Ρίξανε τὴ νύχτα τὴ μεγάλη βάρκα στὴ θάλασσα καὶ φύγανε!...

Ἰβ : (τρομαγμένος) — Φύγανε;...

Γουίλλιαμ : (στὸν ἴδιο τόνο) — Μὲ τὴ μεγάλη βάρκα;

Ματιέ :—Ἀ! τοὺς κακούργους!

Ἰβ :—Μένει ἡ μικρότερη. Μᾶς πέρνει ὅλους μέσα...

Ὁ Καπετάνιος :—Καὶ τὸ φορτίο! Θὰ παρατήσετε τὸ φορτίο; Τὰ μερίδια τώρα εἶναι διπλά... Ὁλόκληρη περιουσία γιὰ τὸν καθένα σας σκεφτήτε καλά.

Γουίλλιαμ :—Εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς πεθάνει ὅλους γιὰ νὰ σώσει τὸ φορτίο του.

Ματιέ :—Μήπως δίνει δεκάρα γιὰ τὸ τομάρι μας...

Ἰβ :—Ἐμεῖς ὅμως τὴ λογαριάζουμε τὴ ζωὴ μας, περισσότερο ἀπ' τὸ καράβι του, ἀκούσες;

(Πηγαίνει πρὸς τὴ σκάλα)

Ὁ Καπετάνιος :—Στάσου. Τρελλάθηκες; Τί θ' ἀπογίνετε μ' αὐτὴ

τὴ φουρτούνα... στὴ μέση τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ, μὲ τριῶν μερῶν τροφήμα;

Ματιέ :—Οἱ ἄλλοι ἔκαναν τὸ ἴδιο... Γουίλλιαμ :—Θὰ ριψοκινδυνεύουμε...

Ὁ Καπετάνιος :—Θὰ χαθῆτε!... Θὰ σᾶς φᾶνε οἱ καρχαρίες!

Ματιέ :—Τόσο τὸ χειρότερο. Καλλίτερα ἔτσι παρὰ νὰ μεινουμε δῶ μέσα σ' αὐτὸ τὸν τρομερὸ κίνδυνο πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας.

Ἰβ :—Μ' αὐτὴ τὴ φρίκη.

Ὁ Δεύτερος :—Ἐ, νὰ σοῦ πῶ! Βαρέθηκα καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ βραχνά... δὲ θέλω νὰ πεθάνω σὰν τὸν Πάτριχ...

Ὁ Καπετάνιος :—Σὰν τὸν Πάτριχ; Μ' αὐτὸς πέθανε ἀπ' τὸ φόβο του! Ἐπαθε ἡ καρδιά του!

Ὁ Δεύτερος :—Δὲν εἶν' ἀλήθεια! Δέει ψέμματα! Τὸν Πάτριχ τὸν δάγκωσε φεῖδι στὸ λαιμὸ καὶ στὸ χέρι...

Ματιέ :—Ὡστε περάσανε τὰ φεῖδια; Βοήκανε πέρασμα;

Γουίλλιαμ :—Γιομάτο εἶναι τὸ καράβι!

Ἰβ :—Εἴμαστε χαμένοι!

Ματιέ :—(φοβερίζοντας τὸν Καπετάνιο). Παληάνθρωπε!

Ἰβ :—(στὸν ἴδιο τόνο). Δὲν μπορούσες νὰ κρατήσεις τὴ γλώσσα σου, παληόσκυλο!

Ὁ Δεύτερος :—(ἐξακολουθῶντας, ξετρελλαμένος). Ὁ, τι κι' ἂν ἔκανα τοῦ κακού. Κοίταξε νὰ φράξω κάθε τρύπα, κάθε χαραμάδα, μὰ... δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ἀπὸ, ποῦ τὰ φεῖδια βόηκαν πέρασμα, αὐτὸ εἶναι βέβαιο... Πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουμε τὸ πλοῖο αὐτὴ τὴ στιγμή.

Ὁ Λοι :—Ναί, ναί νὰ φύγουμε!

Ὁ Καπετάνιος :—(βγάζοντας τὸ περιστροφὸ του καὶ φοβερίζοντας). Θὰ μείνετε στὴ θέση σας καὶ θὰ κάνετε τὴ δουλειά σας. Ὅποιος κουνήσει, τὸν σκοτώνω!

Ματιέ :—(χυμῶντας ἀπάνω του). Ἀ! κακούργε, αἰτιε!

Γουίλλιαμ :—Ληστή!

Ματιέ :—(στὸν ἴδιο τόνο). Θὰ μᾶς τὸ πληρώσεις αὐτὸ, πούκανες, δολοφόνε! (Ἀκούγεται ἕνας πυροβολισμός, ἀλλὰ οἱ ναῦτες κρατοῦνε πιά γερά τὸν Καπετάνιο).

Ὁ Καπετάνιος :—(Παρακαλῶντας τὸν Δεύτερο). Τρέχα, Μπερνάρ, βοήθεια!

Ὁ Ματιέ :—(Κατεβάζοντας τοῦ μιὰ μπαλταδιά στὸ κεφάλι). Ἀρπαχτηνί! Παληάνθρωπε. Κακούργε!...

(Ὁ καπετάνιος κυλιέται χάμω, σκοτωμένος, χωρὶς νὰ βγάλεи λέξη).

Ματιέ :—(τὸν κλωστάει). Νὰ κι' αὐτὴνε, ληστή!

Ὁ Δεύτερος :—Ἄστον πιά. Τέλειωσε!

(Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, ὁ Μπαγκρός, γλυστράει σιγά-σιγά ἀπὸ τὴ σιδερένια σκάλα ὡς τὸ λυχνάρι καὶ τὸ ἀναποδογυρίζει ξαφνικὰ. Τὸ σκοτάδι πλημμυρίζει τὸ ὑπόστεγο, ποὺ φωτίζεται μονάχα ἀπὸ μιὰν ἀχτίδα τοῦ φεγγαριοῦ ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα τῆς σκάλας πρὸς τὸ κατάστρωμα).

Γουίλλιαμ :—(μπήγει μιὰ κραυγὴ) Ἀ!

Ὁ Δεύτερος :—Τί τρέχει λοιπόν;

Ἰβ :—Ἀνάψτε λοιπὸν τὸ φῶς...

Ματιέ :—Ποιὸς τῶσβυσε; Γουίλλιαμ :—Δὲν ξέρω...

Ἰβ :—Ἴσως ὁ ἀγέρας;...

Μπαγκρός :—(πάνω ἀπὸ τὰ πρῶτα σκαλιά) Ἐγὼ τῶσβυσα, ὁ Μπαγκρός. Δὲν σᾶς χρειάζεται φῶς.

Γουίλλιαμ :—Ἀ! Σὺ τῶσβυσες; Ὁ Δεύτερος :—Θὰ μᾶς τὸ πλερώσεις ἀκριβὰ αὐτὸ, πούκανες.

Μπαγκρός :—(γελῶντας ἀπαίσια) Χά, Χά! λέγατε, πῶς δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος ὁ Μπαγκρός, ἔ;... Πῶς μποροῦσατε νὰ τὸν βασανίζετε... νὰ τόνε ροῦσατε... νὰ πέφτετε ὅλοι μαζωμένοι δέροντε... νὰ σακατεῖτε στὸ ξύλο, πάνω του καὶ νὰ τὸν σακατεῖτε στὸ ξύλο, ἔ;... Καλὰ λοιπόν, νὰ ποῦ κι' ὁ Μπαγκρός ἐκδικήθηκε.

(Ὅλοι οἱ ναῦτες γυρνοῦν καὶ τὸν κοιτάζουν).

Ματιέ :—Ἐκδικήθηκες;

Ὁ Δεύτερος :—Τί θέλεις νὰ πῆς, μωρὲ καταράμενε;

Μπαγκρός :—Ἐγὼ ἀνοῖξα τὴν κασσόνα μὲ τὰ φεῖδια... ἔγὼ τὰ βγάλα ὅξω...

Ματιέ :—Τὸ κάνας αὐτό!

Μπαγκρός :—Ναί. Τὸ κάνα! Καὶ χτὲς τὴ νύχτα, κεῖ πάνω, ἀνοῖξα τρύπες στὸ κατάστρωμα γιὰ νὰ περάσουν τὰ φεῖδια... εἶναι γεμάτο τώρα... γεμάτο παντοῦ. Ἐδῶ... πάνω... παντοῦ!...

Ἀ!... Παντοῦ!... Μπορεῖτε νὰ διαλέξετε ὅ, τι προτιμᾷ ὁ καθένας... τίς κόμπρες ἢ τοὺς καρχαρίες!...

(Ἀνεβαίνει πάνω, γρήγορα. Οἱ ναῦτες μὴ γίνουν λυσσασμένες κραυγὲς καὶ χυμοῦνε γιὰ νὰ σωθοῦν, νὰ φύγουν! Ἀλλὰ ὁ Μπαγκρός πρόφτασε κι' ἀνέβηκε πάνω. Ἐκκλῆσε τὴ βαρεῖα πόρτα. Τὸ ὑπόστεγο δὲν φωτίζεται πιά παρὰ μονάχα ἀπὸ τὴν ἀντανάκλαση τῆς θάλασσας πάνω στὰ φιλοστρίνια).

Ματιέ :—Ἀ! Ληστή! (σκαρφαλώνει στὴ σκάλα).

Γουίλλιαμ.— Κάθαμα!

Ὁ Δεύτερος.— Ἀνοίξε τὸ πορτάκι, Ματιέ.

Ματιέ.— Δὲν μπορῶ, ἔβαλε τὴν ἀμπάρα...

Υβ.— Σπάστο! Γκρέμιστο...

Ματιέ.— Μὲ τί νὰ τὸ σπάσω; Δὲν μπορῶ! (χτυπάει μ' ὅλη τὴ δύναμὴ τὴ δυνατὴ πόρτα). Εἴμαστε κλεισμένοι δὴ μέσα σὰν μέσα σὲ φέρετρο!...

Υβ.— Σᾶς τᾶλεγα, πὼς θὰ μᾶς φέρει γρουσουζιά, πὺ παρατήσαμε τὸν Μουλλερ...

Ὁ Δεύτερος.— Δὲ θὰ μείνουμε ὅσοι νὰ φοβήσουμε δωμέσα μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια... Ἕνας μπαλτᾶς! Δὲν βρίσκεται πουθενά, ἕνας μπαλτᾶς;...

Ματιέ.— Εἶχε ὁ Φράντζ τὸ μπαλντᾶ του...

Ὁ Δεύτερος.— Ποῦντος;... Κοιτάχτε, βρῆτε τον, ... γοήγορα...

Γουίλλιαμ.— Κάπου δὴ τὸν εἶδα, ... πάνω στὰ σκοινιά...

Ὁ Δεύτερος.— Κάνε γοήγορα.

Γουίλλιαμ.— (Καθὼς ψάχνει στὰ σκοινιά, μὴ γει ξαφνικὰ μιά κραυγὴ τρόμου καὶ πόνου).— Ἀχ!...

Ματιέ.— Τί τρέχει;

Γουίλλιαμ.— Μὲ δάγκωσαν, ... Τὸ δάγκω ἄλλο, μὲ δάγκωσαν... στὸ χέρι...

Υβ.— Νάτα!... Νάτα!... Ἀκούστε!... σούρνουνται κατὰ δῶ!...

(Ἀκούεται τὸ θυμωμένο σφύριγμα

τῶν φειδιῶν. Φαίνονται κίτρινα στρουγγυλὰ μάτια, ζευγαρωτά, πὺ φωσφωρίζουν κουνιῶνται ἀργὰ μέσα στὸ σκοτάδι. Τότε ὅλοι, μανιασμένοι, τρελλοί, χυμοῦνε πρὸς τὴ σκάλα, ζητώντας ὁ καθένας τους νὰ περάσει πρῶτος).

Ὁ Δεύτερος.— (οὐρλιάζοντας).— Ἀνοίξε... Μπαγκρός!... Ἀνοίξε!

Ματιέ.— Γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ!... Ἐλεος!... Ἀνοίξέ μας!... Χανόμαστε!...

Υβ.— Συχώρεσέ μας, Μπαγκρός, συχώρεσέ μας... Ἀνοίξε!... Ἀχ!...

Γουίλλιαμ.— Πεθαίνω... Παιδιά!... Βοήθεια... ἀφήστε με νὰ περάσω...

(Χτυπάει τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ περάσει).

Υβ.— Ἀσε με λοιπόν! Στ' ἀνέθεμα... ἄσε με!...

Γουίλλιαμ.— (Τρελλός, μανιασμένος). Ἀσε με νὰ περάσω... Νὰ περάσω... Βοήθεια... Πεθαίνω... (Οὐρλιάζοντας). Νὰ περάσω... Πεθαίνω...

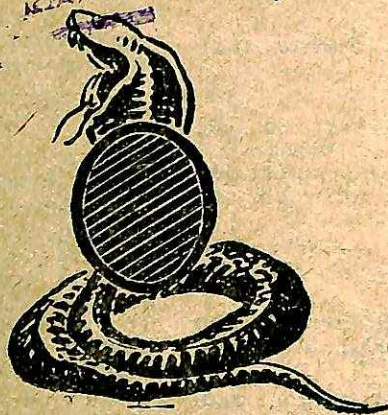
Ματιέ.— Ἐλεος...

Ὁ Δεύτερος.— Σπλαγνίσου μας, Μπαγκρός!

Γουίλλιαμ.— Βοήθεια!...

(Ὅλοι μαζί μιά μάζα, σκουτιοῦνται καὶ χτυπιοῦνται στὴ σκάλα, κλαῖνε, οὐρλιάζουν, παλεύουν ποῖος νὰ πρωτανέβει στὸ πορτάκι νὰ τὸ ἀνοίξει, ἐνῶ πέφτει ἀργὰ ἡ αὐλαία).

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΣΟΓΙΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΠΡΩΤΟΪΑΤΡΟΣ Τῶν ἐν Αἰγίνῃ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑἰΓΙΝΝΙΝΑ

ΕΝΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ, ΑΝΤΡΕ ΡΟΜΑΝ ΚΑΙ ΖΑΝ ΝΟΥΡΥ

Μέσα στὴν ἐπαναστατημένη Κίνα, μέσα στὴς πυρκαγιές, στὴς σφαγές, στὴ γενικὴ ἀναστάτωση, γεννιέται καὶ μεγαλώνει ἕνας διπλὸς ἔρωτας. Δυὸ ἄντρες, ἀγαπᾶνε τὴν ἴδια γυναῖκα. Ἀντίζηλοι στὸν ἔρωτα καὶ σ' ἐχθρικά στρατόπεδα, ὁ κινέζος μιγὰς κι' ὁ ἄγγλος εὐπατρίδης, νοιώθουν τὴν ἴδια φλόγα νὰ τοὺς καίει. Τί κάνουν ὅταν ἡ γυναῖκα πὺ ἀγαπᾶνε κινδυνεύει;

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗ!

Ο μανιασμένος δχλος οὐρλιάζε χωρίς νὰ σταματάει:
— Θάνατος! Θάνατος, στὴν Ξένη!

Τὸ μῖσος καὶ ὁ φανατισμὸς donoῦσαν τὴν μυριόστομη ἐκεῖνη κραυγὴ τῶν ἀπαίσιων κίτρινων ἀνθρώπων.

Ἦτανε χιλιάδες στὸ ἀγριο ἐκεῖνο μέρος, ἀνάμεσα στοὺς γυμνοὺς βράχους, πολλὲς χιλιάδες, ὅλοι ντυμένοι μὲ κινέζικα ρούχα. Μερικοὶ φοροῦσαν τὰ πλούσια μεταξωτὰ ρούχα τῶν μανταρινίων, ἄλλοι φτωχικὰ μπαμπακερά φορέματα κι' οἱ περισσότεροι, οἱ χωριάτες, ἦτανε ντυμένοι μὲ προβιές. Οἱ γυναῖκες, μαζωμένες παράμερα, φοροῦσαν ὅλες τους φουστάνια, πὺ εἶ-

χαν τὴν ἴδια κόψη, μὰ πὺ διαφεραν στὴν ποιότητα τῶν ὕφασμάτων καὶ στὰ στολίδια. Μερικὲς φοροῦσαν ὀλομέταξα ἀλλά, οἱ περισσότερες, τὰ φτωχικὰ φορέματα τῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ.
Ὅλα, ὅμως, ἐκεῖνα τὰ κίτρινα καὶ δίχως ἡλικία πρόσωπα, τὰ ἐμψύχωνε ἡ ἴδια λύσσα, ἡ ἴδια μανία, ὁ ἴδιος φανατισμὸς.

Ὑστερα ἀπὸ μιὰς στιγμῆς τραγικῆ σιωπῆ, ἀκούστηκε πάλι, ἀπὸ τ' ἀναρίθμητα ἐκεῖνα στόματα ἡ ἴδια τρομερὴ κραυγὴ:

— Θάνατος! Θάνατος στὴν Ξένη!
Ὁ ἀρχηγὸς ἄπλωσε τότε τὸ χέρι, γιὰ νὰ ἐπιβάλλει σιωπὴ στὸ πλῆθος. Εἶχε πελώριο κεφάλι, μαλλιά μαῦρα

και γυαλιστερά και μιά κουλούρα στη βάση του κρανίου, τὰ μῆλα τοῦ προσώπου του πεταγμένα έξω, στόμα μέ χεῖλη μαυριδερά και μέτωπο στενὸ γεμάτο βαθυές ρυτίδες. Ἀνάμεσα στὰ μισόκλειστα βλέφαρά του, σπιθοβολοῦσαν δυὸ μάτια θηρίου. Φοροῦσε ἕνα μανδύα κόκκινο, στολισμένον μ' ἕνα χρυσὸ δράκο, ποῦβγαζε φλόγες, ἀπὸ τὸ ἀπαίσιο στόμα του.

Δυὸ κυρτωμένα σπαθιά κρεμόντουσαν, ἕνα ἀπὸ κάθε του πλευρὸ.

Ὅταν, ὁ ὄχλος σάπασε, ἀκούστηκε ἐπιβλητική, ἡ φωνὴ τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου ἀνθρώπου :

— Βρίσκετε δίκαιο νὰ θανατωθεῖ αὐτὴ ἡ γυναῖκα ;

— Ναί!... Νὰ θανατωθεῖ!...

— Ξέρετε, ποῖος εἶναι ὁ πατέρας της; Ξέρετε πόσο ἐκδικητικοὶ εἶναι οἱ βάρβαροι ἄνθρωποι τῆς Εὐρώπης; Ἄν ἐπιμένετε στὴν ἀπόφασή σας, νὰ μὴ μέ κατηγορήσετε ἀργότερα, ὅταν θὰ σὰς χτυπήσουν.

— Τὰ ξέρουμε ὅλα! Θέλουμε νὰ θανατωθεῖ!...

Στὸ κίτρινο πρόσωπο τοῦ ἀρχηγοῦ ζωγραφίστηκε ἕνα χαμόγελο, ποῦ φανέρωνε ὅλη του τὴ σκληρὴ ἱκανοποίηση. Ὡστόσο, ὅπως τ' ἀγρίμια ἀργοποροῦν νὰ καταβροχθίσουν τὸ θῦμα, ποῦ σπαρταράει κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους, γιὰ ν' ἀπολαύσουν τὴν ἀγωνία του, μίλησε ἀκόμα :

— Ἡ θέλησή σας εἶναι καὶ δική μου θέληση. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὴν ὑπακούσω. Πρέπει, ὅμως, πρῶτα νὰ ζητήσω τὴ γνώμη τῶν θεῶν. Οἱ Ιερωμένοι θὰ ἐπικαλεστοῦν τὸν μεγάλο Σάγγ-Τι, τὸν κριτὴ τοῦ Ἄδη. Ἄν ὁ χρησμός ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασή σας, θὰ τὴν ἐκτελέσω τὴν ἴδια στιγμή.

Τότε προχώρησαν δυὸ γέροι, ντυμένοι μέ φαρδύα πανταλόνια καὶ μ' ἕνα κοντὸ πάνινο χιτῶνα, μέ χοντρά σφαιρικά κουμπιά. Τὰ λιγοστά λαδωμένα μαλλιά τους ἦταν μαζωμένα στὴν κορυφὴ τοῦ κρανίου, σὰ θάμνος πάνω σὲ βράχο. Κρατοῦσε ὁ καθένας τους ἕνα μικρὸ ραβδὶ στὸ χέρι, κι' ἕνα σακκοῦλι ἀπὸ δέρμα βουβαλιῶ.

Ὅλοι ἀναγνώρισαν τοὺς σοφοὺς μάγους, τοὺς «πιμόδες».

Οἱ μάγοι γονάτισαν, ἀγγίξαν τρεῖς φορές τὸ ἔδαφος μέ τὰ μέτωπά τους, κατόπι, μέ ἀργές κινήσεις συγχρονισμένες, βγάλανε ἀπὸ τὰ σακκοῦλια τοὺς δυὸ κουτάκια. ἕνας δρῶντας μ' τοὺς δυὸ κουτάκια ἐκείνα στὸ καπάκι τοὺς.

Μὲ δείγματα βαθύτατου θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ, ἔκαναν μερικές τελετουργικές χειρονομίες πάνω ἀπ' τὰ

κουτιά κι' ὕστερα σηκώθηκαν, μονομιᾶς, ὀρθιοὶ κι' ἔβγαλαν μιά παράξενη κραυγὴ ἀπὸ τὸ στόμα τους, καλῶντας τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ, ποῦ εἶναι «δράματο σὰν τὸν ἀγέρα, κι' ἄπιαστο σὰν τὸ νερό».

Ἄνοιξαν κατόπιν τὰ μαγικά κουτιά. Ἐβγαλαν δυὸ λεπτά ραβδιά ὑπὸ ἐλεφαντόδοντο, ἕναν πάπυρο μέ προσευχές, κόκκαλα τράγου, μερικά κομμάτια λιβάνι καὶ λίγα ξύλινα αὐγά,

Ἐκαναν πάλι μετάνοιες ὡς τὴ γῆ, ἀγγίζοντας τὸ χῶμα μέ τὸ μέτωπό τους κι' ἀναψαν τὸ λιβάνι. Ξανακούστηκε ἡ ἴδια κραυγὴ ἀπ' τὸ στόμα τους μαζί μέ τοὺς ὑπόκωφους ἤχους τοῦ χάλκινου τυμπάνου.

Βουβὸ, τὸ πλήθος, παρακολουθοῦσε τὶς τελετουργικές κινήσεις τῶν μάγων. Ἡ στιγμή ἦταν ἐπίσημη: Οἱ θεοὶ θὰ μιλοῦσαν.

Οἱ μάγοι ἀναψαν δυὸ κομμάτια ἱσκα καὶ τὰ κόλλησαν πάνω στὰ κόκκαλα τοῦ τράγου. Μ' ἕνα φακὸ στὸ χέρι ὁ καθένας, ἐξέταζαν τὸν τρόπο, ποῦ καρβούνιαζαν οἱ ἱσκιές. Μίλησαν κατόπισιγανά μετὰ τὸς τους. Ὑστερὰ ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς μίλησε στὸν ἀρχηγό, ποῦ εἶχε ζητήσει τὸ χρησμὸ τῶν θεῶν.

Ὁ γίγαντας μέ τὸν κόκκινο μανδύα ἀφοῦ ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ μάγου, γύρισε καὶ τὰ ξανάπε στὸ πλήθος :

— Ὁ χρησμός δὲν φαίνεται καθαρά. Οἱ ἱσκιές πῆραν διαφορετικὰ σχήματα καὶ καρβούνιασαν πάνω στὰ κόκκαλα τοῦ τράγου. Ὁ Σάγγ-Τι μᾶς κρύβει τὴ σκέψη του.

Ἕνα ψιθύρισμα στενοχώριας ἀκούστηκε μέσα στὸ ἀνθρώπινο κύμα. Μὲ μιά κίνηση τοῦ χεριοῦ ὁ ἀρχηγὸς τὸ καθυσήκασε.

— Οἱ ἅγιοι μάγοι θὰ ζητήσουν ξανά τὴ συμβουλὴ τοῦ κριτῆ τοῦ Ἄδη. Περιμένετε τὴν ἐρχόμενη δοκιμὴ.

Πραγματικά, οἱ μάγοι πῆραν τώρα στὰ χέρια τους τὰ ξύλινα αὐγά κι' ἀρχισαν νὰ τὰ πετοῦν στὸν ἀέρα μέ τὸνα χέρι καὶ νὰ τὰ πιάνουν μέ τὸ ἄλλο. Αὐτὴ ἡ κίνηση γινότανε ὅλο καὶ γρηγορώτερα καὶ σὲ λίγο τὸση ἦταν ἡ ταχύτητα τῶν ταχυδακτυλουργῶν ἐκείνων, ποῦ δύσκολα θὰ μπορούσε κανένας νὰ ξεχωρίσει τὰ ξύλινα αὐγά, μέσα στὸν κύκλο, ποῦ σχηματίζαν ἀδιάκοπα, μέ τὴ γοργὴ ἐκείνη περιστροφικὴ κίνηση.

Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ γύμνασμα οἱ μάγοι πῆραν τὸν πάπυρο μέ τὶς προσευχές καὶ διάβασαν σιγαλά ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπιτέλους, παίρνοντας πάλι τὶς μικρὲς ξύλινες σφαῖρες τὶς ἔρριξαν μέ δύναμη χάμω. Μὲ αὐτὸ τὸ χτύπημα ἀνοιξαν ὅλες στὰ δύο.

Οἱ θεατὲς τῶν πρώτων γραμμῶν,

χαιρέτισαν μέ ἀγρία οὐρλιάσματα τὴ θριαμβευτικὴ στάση, ποῦ πῆραν ἀμέσως οἱ μάγοι : ὁ χρησμός μιλοῦσε καθαρά, οἱ θεοὶ συμφωνοῦσαν μέ τὸν πόθο τοῦ πλήθους.

Τὴν ἴδια σχεδὸν στιγμή ἀκούστηκε ὡς πέρα στὸ βάθος τοῦ πλήθους, ἀκράτητη καὶ τρομερὴ ἡ φριχτὴ ἐπιταγὴ τοῦ μανιασμένου ὄχλου :

— Θάνατος! Θάνατος στὴν ξένη! Τὸ θέλουν οἱ θεοὶ! Τὸ θέλουν!...

Σὰν τρικυμισμένη θάλασσα, σάλευε τώρα τὸ πλήθος. Ὅλα τὰ πρόσωπα σπιθοβολοῦσαν μέ ἀγρίους αἰμοβόρους μορφασμούς τὰ μάτια πέρναν μιά ἀπαίσια κόκκινη ἀπόχρωση μονάχα, ποῦ φανταζόντουσαν τὴν ἀνθρωποθυσία, ποῦ θ' ἀπολάμβαναν. Συγκεχυμένες κραυγὲς χαρᾶς, θριάμβου καὶ λύσσας ἀκουγόντουσαν ἀπὸ παντοῦ ἀλλὰ σ' ὅλον αὐτὸ τὸ θόρυβο, κυριαρχοῦσε μιά φωνή, ποῦ ἀδιάκοπα, ἐπιμόνα, σκληρά, μέ μιά ἀπαίσια σπασμαδικὴ χαρὰ, τὴν ἐπαναλάμβανε τὸ φανατικὸ πλήθος.

— Στὰ βασανιστήρια!... Στὰ βασανιστήρια!...

Ὁ ἀρχηγὸς ἔκανε μιά ἐπιτακτικὴ κίνηση μέ τὸ χέρι.

Πίσω ἀπὸ τοὺς τέσσερις σκλάβους, ποῦ μέ τὶς πελώριες βεντάλλιες ἀπὸ φοινίκες τοῦσαναν ἀέρα, πρόβαλαν τρεῖς πελώριοι ἄντρες.

Ὅπλισμένοι ὡς τὰ δόντια μέ θώρακα στὸ στήθος, καὶ μέ δερμάτινες ποδιές καὶ κάσκες στολισμένες μέ κέρατα στὸ κεφάλι πῆγαν κοντὰ στὸ θῦμα.

Ἡ λευκὴ γυναῖκα γύρισε καὶ εἶδε τὶς τρομαχτικὲς αὐτὲς σιλουέτες. Ἦτανε μιά ἀδύνατη κοπέλλα κοριτσάκι σχεδὸν ἀκόμα. Ἡ τρομὰ ἔκανε τὰ δόντια της νὰ χτυποῦνε κι' ἀνατρίχιασε σύγκορμη, ἀντικρύζοντας τὸ φριχτὸ θέαμα.

Τὴ στιγμή, ποῦ οἱ τρομεροὶ ἐκτελέστεις πῆγαν νὰ τὴν ἀγγίξουν, βρῆκε τὴ δύναμη νὰ κάνει μιά κίνηση πίσω καὶ τόλμησε νὰ τοὺς ἀπειλήσει.

— Μὴ μ' ἀγγίξετε! φώναξε. Ἄλλοι-ώτικα θὰ ἀντικρύσετε γρήγορα τὴν ὀργὴ τοῦ πατέρα μου! εἶναι δυνατός καὶ θὰ ἐκδικηθεῖ σκληρά.

Αὐτὰ τὰ λόγια ὅμως ἀντὶ νὰ προκαλέσουν τὸ φόβο, σκόρπισαν ἀκράτητα γέλοια καὶ γιουχαίσματα.

— Αἱ! Αἱ! Ὁ πατέρας σου τί μπορεί νὰ κάνει μέ τοὺς λιγοστοὺς στρατιῶτες, ποῦ ἔχουν οἱ εὐρωπαῖοι καὶ μέ τοὺς αὐτὲς τοῦ μικροῦ πολεμικοῦ, ποῦ εἶναι ἀραγμένο στὸν Κόκκινο ποταμό; Οἱ Γαιοὶ τοῦ Χάν, δὲν φοβοῦνται τοὺς ξένους μέ τὰ λευκά πρόσωπα. Καθαρρίζουν τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδας, θὰ σὰς ἐξολοθρεύσουμε ὅλους,

ὅλους! Σήμερα εἶναι ἡ σειρά σου: Θὰ πεθάνεις!

Ἡ νέα ἐνοιώσε, τὰ ροζιασμένα χέρια νὰ τὴν σπρώχνουν πρὸς τὰ ἐμπρός. Πίσω τῆς ἀκούστηκαν τὰ βαρυὰ βήματα δολοκλήρης συνοδείας. Τὴν ὀδηγοῦσε ὁ ἀρχηγός, ἔχοντας πλάι του, τοὺς δύο μάγους. Ἀκολουθοῦσαν οἱ φύλακες, τρομεροὶ κι' ἀμίλητοι ὅλοι τους. Πιὸ πίσω, ἐρχόντουσαν οἱ ἄνθρωποι μέ τὰ λάβαρα, οἱ μανταρίνοι, οἱ ὑπηρέτες κι' ἀμέτρητο πλήθος.

Τὰ μπρούτζινα τύμπανα ρύθμιζαν τὸ βῆμα τῆς συνοδείας. Σύννεφα σηκώνότανε ἡ σκόνη, σκεπάζοντας τὴν ὄψη τοῦ ἡλίου.

Ἡ συνοδεία προχώρησε, ἔτσι, σ' ἕνα ἐρημικὸ τοπεῖο, δίχως καμμιὰ πρασινάδα, ἀνάμεσα σὲ ἀπόκρημνους βράχους, ποῦ ἀπειλοῦσαν νὰ γκρεμιστοῦνε κάθε στιγμή. Ὁ οὐρανός, σκεπασμένος ἀπὸ κοκκινωπά σύννεφα, φαινότανε κι' αὐτὸς συνένοχος στὶς φρικιαστικὲς σκληρότητες, ποῦ ἐτοιμαζότανε ν' ἀπολαύσει τὸ μανιασμένο πλήθος τῶν φανατικῶν.

Ἐπιτέλους, φτάσανε σ' ἕνα ἱσώμα, πάνω στὸ βουνό. Στὸ κέντρο τῆς πλατείας ἐκείνης, ἦτανε μιά φυσικὴ, πέτρινη ἐξέδρα. Κρυμμένος, κάτω ἀπὸ μιά φριχτὴ μάσκα, περίμενε ὄρθιος ἐκεῖ, ἕνας ἄνθρωπος. Φαινότανε νὰ περιμένει, ὑπομονετικά, σὰ νάταν βέβαιος, πὼς θὰ τοῦφερναν τὸ θῦμα του, δίπλα σ' ἕνα βωμὸ κοκκινωβαμμένο.

Ὁδῆγαν τὴ νέα στὴν ἀπαίσια ἐκείνη θέση. Τὰ δυνατὰ δάχτυλα, ποῦ σφίγγανε ἀγρία τὰ χέρια της, ἀνοίχτηκαν.

Τσακισμένη ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὸν τρόμο, ἡ μελλοθάνατη, ἔπεσε καταγῆς γονατιστὴ, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ ξεκολλήσει τὸ βλέμμα της, πάνω ἀπὸ τὸν μαῦρο ἄνθρωπο, ποῦ ἐνσάρκωνε τὸ θάνατο.

Ἀκούσε τὴ φωνὴ τοῦ ἀρχηγοῦ, νὰ μιλεῖ ἄλλη μιά φορά :

— Οἱ θεοὶ ἀποφάσισαν τὸ θάνατο τῆς γυναίκας αὐτῆς, ποῦ βγῆκε ἀπ' τὴ φυλὴ τῶν ἐχθρῶν μας. Δῆμι, ὑπάκουσε στὴν προσταγὴ τους κι' ἡ εὐλογία τους ἄς εἶναι μαζί σου.

Τότε ἡ μάσκα χαμήλωσε, ἀφίνοντας νὰ φανοῦνε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ τρομεροῦ Δήμιου.

Ὅταν ἀντίκρουσε τὸ πρόσωπο, ποῦ πρόβαλε μπροστὰ της, μέ τὰ χέρια τετωμένα σὲ μιά ὑπέρτατη ἱερόσια, ἡ νεαρὴ κόρη φώναξε :

— Φοῦ - Αἱ! Ἐσὺ σαι ἀλήθεια ;...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Ο ΑΓΓΛΟΣ ΕΥΠΑΤΡΙΔΗΣ ΚΙ' Ο ΚΙΝΕΖΟΣ ΜΙΓΑΣ

Η Σουζάν ντέ Μαρσάκ, άνοιξε με δυσκολία τὰ μάτια. Τίς πρώτες στιγμές, τὸ βλέμμα της έπεσε γύρω, άναποφάσιστο, μέσα σὸ μισοσκόταδο. Κατόπιν εἶδε καθαρά, ὅλα τὰ συνηθισμένα πράγματα, πού ἀντίκρυζε κάθε πρωί, τὴν ὥρα, πού ξυπνοῦσε.

Οἱ κατεβασμένες κουρτίνες, ἄφιναν νὰ μπαίνει, λιγοστό φῶς, μέσα σὸ δωμάτιο. Εἶδε ὅλα τ' ἀγαπημένα της πράγματα στὴ θέση τους, τὸν καθρέφτη, τὴν ντουλάπα της. Τὰ κοίταξε ὅλα ἀπληστά, κι' ὅταν βεβαιώθηκε, πὼς βρισκότανε πραγματικά στὴν κρεβατοκάμαρά της, στὴ γαλλικὴ πρεσβεία, ἕνας ἐλαφρὸς στεναγμὸς, ξέφυγε ἀπὸ τὸ στήθος της.

— Ὁ Φοῦ-Λί; ψυθίρισε. Πὼς μπορεῖς νὰ δειρευτῷ παρόμοιο πρᾶγμα! Ὁ Φοῦ-Λί, δῆμιος! ἔτοιμος νὰ με βασανίσει! Θὰ πῶ τοῦ μπαμπᾶ, πὼς με παραξάλισαν ὅλες αὐτὲς οἱ ἱστορίες με τοὺς ληστές, πού με βάζει καὶ γράφω στίς ἐκθέσεις του... Ὁ κ. Πρόξενος πρέπει νὰ πάρει μιὰν ἄλλη, νὰ τὸν βοηθεῖ σὸ γραφεῖο του... Ἀχ! πόσο τρώμαξα, Θεέ μου!...

Καθὼς μονολογοῦσε ἔτσι ἡ Σουζάνα, σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι της καὶ φόρεσε ἕνα κιμῶν, με παγόδες καὶ δράκους κεντημένους τεχνικά, πᾶνω σὸ μεταξωτὸ ὕφασμα.

Τὸ πρωί ἦταν ὠραϊότατο. Ὁ ἥλιος, ἀνάμεσα ἀπὸ ἐλαφρὰ ἄσπρα συννεφάκια, χαίδευε με τὶς ἀκτίνες του, τὸ μαγευτικὸ τοπίο δλόγυρα. Ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου ὡς τὸν ποταμὸ, ἀπλωνόταν ἡ συνοικία τῶν ξένων, πού ἀποτελεῖ ἀπαραβίαστο ἔδαφος μέσα στὴν πόλη, μιὰ μικρὴ πολιτεία αὐτόνομη.

Στὸν ποταμὸ ἡ συνηθισμένη καθημερινὴ κίνηση. Σχεδίες καὶ μαοῦνες γεμάτες ἀνθρώπους καὶ ἐμπορεύματα προπᾶντων λαχανικά καὶ ἄλλα τρόφιμα, προχωροῦσαν με τὶς μεθοδικές, ἀργές τους κινήσεις.

Ἡ Σουζάνα ἔρριξε καὶ μιὰ ματιὰ στοὺς δρόμους τῆς αὐτόνομης παροικίας, ὅπου οἱ εὐρωπαῖοι πῆγαιναν στίς ἐργασίες τους, με τὰ ἐλαφρὰ ἀμαξάκια, τὰ «πούς-πούς», πού τᾶσερναν ξυπόλυτοι κινέζοι.

Τὰ ἀπολάμβανε ὅλα αὐτὰ ἡ νέα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη μέρα, γιατί ὁ τρομερὸς ἐφιάλτης, πού εἶδε στὸν ὕπνο της, τὴν κρατοῦσε ἀκόμα σὲ ἀνασάτωση. Στεγνίχκε με τοὺς ἀγκῶνες σὸ παράθυρό της κι' ὄνειροπολοῦσε. Ξανάειδε ὅλη της τὴ ζωὴ, πού σχεδὸν ὁλόκληρη, τὴν πέρασε στὴν Κίνα.

— Πὼς περνᾶνε τὰ χρόνια! σκέφτη-

κε μελαγχολικά ἡ νέα. Κοντεύω νὰ κλείσω τὰ εἰκοσιτρία.

Ἐστερα ὁ νοῦς της πῆγε στὴ Γαλλία, στὴ μητέρα της, πού εἶχε πεθάνει. Πόσο τῆς ἔλλειψε στὴ ζωὴ της ἡ τρυφερὴ μητρικὴ στοργή.

Ὁ κ. Μαρσάκ ἦταν βέβαια λαμπρὸς πατέρας, καὶ λάτρευε κύριολεκτικὰ τὴν κορούλα του. Ἀλλὰ τὰ βαρειά του καθήκονα τοῦ ἄφιναν πολὺ λίγος καιρὸ καὶ μιὰ καρδιά εἰκοσιτριῶν χρόνων, ποθεῖ τὴν ἀγάπη, τὴ στοργή, ἀδιάκοπα δλόγυρά της.

Δύσκολα θὰ βρισκότανε ἕνας ἄλλος διπλωμάτης ν' ἀντικαταστήσει τὸν κ. Μαρσάκ στὴν ἐμπιστευτικὴ ὁσο κι' ἐπικίνδυνη ἐκείνη θέση. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου του, ἐργαζότανε στὴν Ἀνατολή, κι' εἶχε μάξει τὴν ἀνατολίτικη νοοτροπία.

Τώρα τελευταῖα ὅμως, εἶχε ν' ἀντιμετωπίζει μεγάλες δυσκολίες, γιατί οἱ κινέζοι στρατηγοί, νικητὲς σήμερα κι' αὔριο νικημένοι, καθέναν με τὴ σειρά του, αἰματοκυλοῦσαν τὴ δύσμοιρη χώρα.

Σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς περιστάσεις, προπᾶντων τὰ τελευταῖα χρόνια, ὁ ἐπιδέξιος Πρόξενος τῆς Γαλλίας, στάθηκε σὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του. Ἡ ψυχραιμία καὶ ἡ πείρα του, προκαλοῦσαν τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμηση τῶν ξένων πρεσβευτῶν, καθὼς καὶ τῶν ἐντοπίων ἀρχηγῶν. Ἡ Σουζάνα βοηθοῦσε πάντα τὸν πατέρα της στίς ἐμπιστευτικὲς του σχέσεις με τοὺς ξένους διπλωμάτες, κι' ἔγραφε τὰ ἐμπιστευτικὰ ἔγγραφα τοῦ πατέρα της. Ἀπὸ τὶς ἐκθέσεις αὐτὲς, πού τῆς ὑπαγόρευε ὁ πατέρας της, καταλάβαινε τὸν ἀδιάκοπο καὶ τρομερὸ κίνδυνο, πού ἀπειλοῦσε κάθε σμιγμὴ, τοὺς εὐρωπαίους τῆς παροικίας καὶ μιὰ ἐμμονὴ ἰδέα εἶχε καρφωθεί σὸ μυαλό της. Ν' φύγουν, ἔστω καὶ γιὰ λίγο καιρὸ, ὥσπου νὰ ἡρεμήσουν λιγάκι τὰ πράγματα.

Ἀπὸ τὶς σκέψεις αὐτὲς τὴν ἀπόσπασε μιὰ πρόσχαρη νεανικὴ φωνὴ ὅπὸ τὸ δρόμο:

— Καλημέρα σας, μὲς Σούζυ!... Δὲ θὰ παίξετε τένις σήμερα;

Ἦταν ἕνας ψηλὸς, καλοκαμωμένος νέος, ξανθὸς, με ὀλόφωτα γαλανὰ μάτια. Φοροῦσε φανελλένιο πανταλόνι κι' ἄσπρο πουλόβερ καὶ τὴ χαιρετοῦσε με μιὰ κίνηση τῆς ρακέτας, σὰν νὰ τῆς ἔστελνε τὴ μάλλα.

— Ἀ! Ἐσεῖς εἰστε, Ἄρτσιμπαλ!... Καλημέρα σας. Θάρθῶ σὲ λίγο, ὅπως κάθε πρωί... Γιατὶ με ρωτᾶτε;

— Σᾶς εἶδα σὸ παράθυρο καὶ φο-

βήθηκα μήπως...

— Ὁχι! δὲν εἶμαι ἀδιάθετη. Δὲ θ' ἀργήσω. Ἀφοῦ δώσαμε ραντεβού, νὰ παῖξουμε μαζί;

— Εἶναι ἐννέα ἡ ὥρα! φώναξε ὁ νέος, μετριάζοντας τὴν παρατήρησή αὐτὴ μ' ἕνα δειλὸ χαμόγελο.

— Ἐχετε δίκιο, σᾶς ἔκανα νὰ με περιμένετε... με συγχωρεῖτε...

— Ὡ! Εἰστε ἀπὸ κείνες, πού τίς περιμένουν δίχως παράπονο...

— Τὰ καλά σας λόγια, με κάνουν νὰ λυπᾶμαι περισσότερο, πού σᾶς ἔκανα νὰ περιμένετε τόση ὥρα... Παίξτε λιγάκι με κανένα φίλο σας κι' ἔφτασα.

Ὁ Ἄρτσιμπαλ Μάκ Λὴν ἦταν γιατρός τῆς ἀγγλικῆς στρατιωτικῆς ἀποστολῆς καὶ ὁ πῖο πιστὸς σύντροφος τῆς ξανθῆς Σουζάνας σὸ τένις.

Ἡ Σουζάνα φόρεσε βιαστικὴ, σιγανότραγουδώντας, τὸ ἐλαφρὸ φόρεμά της, ρούφηξε ἕνα φλυτζάνι γάλα, πήρε τὴ ρακέττα της κι' ἔφυγε.

Στὸν περίβολο τοῦ τένις, οἱ εὐρωπαῖοι, ξεχνοῦσαν τίς διπλωματικές τους ἀντιζηλίες κι' ἀποτελοῦσαν μιὰ μεγάλη οἰκογένεια.

Ἐκεῖ τοὺς ἐνδιέφερε μονάχα τὸ παίγνιδι, ἡ δεξιότητά του καθενὸς καὶ φυσικὸ-τὰ διάφορα φλέρτ μεμαζῶ τῶν νέων, πού οἱ πῖο ἡλικιωμένοι, τὰ παρακολουθοῦσαν με πονηρὰ χαμόγελα.

Καθὼς ὁ γιατρός Μάκ Λὴν γύρισε σὸ γήπεδο εὐχαριστημένος, πού εἶδε τὴ νέα, περνώντας τὴν πόρτα τῆς εἰσόδου, ἄκουσε νὰ τὸν φωνάζουν:

Ὁ Ἄγγλος γύρισε. Σὲ λίγων βημάτων ἀπόσταση, ντυμένος με ἕνα κομψὸ κοστοῦμι σπόρ, ἕνας νέος, κοντὸς, πού τὸ πρόσωπό του παρουσίαζε ἀνάμικτα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς λευκῆς καὶ τῆς κίτρινης φυλῆς, τοῦ χαμογελοῦσε καθὼς τὸν κοίταζε. Τὰ μάτια, με μιὰ σχεδὸν ἀνεπίσθητη κλίση πρὸς τὰ πάνω, ἡ λίγο πλακωτὴ μὴτ, τὰ κόκκινα ἄλλα πολὺ λεπτὰ χεῖλια, φάνερωναν, πὼς ἦταν μιγάς.

Ὁ γιατρός τοῦδωσε μ' ἐγκαρδιότητὸ χέρι.

— Καλημέρα σας, κύριε Φοῦ-Λί! εἶπε. Εἰστε λοιπὸν σὲ καλὴ φόρμα σήμερα!

— Θὰ προσπαθῶ νὰ φανῶ ἀντάξιός σας! ἀποκρίθηκε με ἀσιατικὴ ἀβρότητα ὁ νέος.

— Νὰ παῖξουμε, εὐχαρίστως, ἄλλα δὲν θὰ μπορέσουμε, φαντάζομαι, νὰ τελειώσουμε τὴν παρτίδα μας, γιατί περιμένω τὴν μὲς Μαρσάκ.

Καί, πραγματικά, οἱ δυὸ νέοι ἔπαι-

ξαν μόλις εἰκοσι λεπτὰ. Κι' οἱ δυὸ σταμάτησαν τὴν ἴδια στιγμὴ κι' ἔτρεξαν νὰ χαιρετήσουν τὴ μὲς Μαρσάκ, πού ἔμπαινε σὸ γήπεδο.

— Νὰ ἐξακολουθήσετε σᾶς παρακαλῶ τὴν παρτίδα σας, εἶπε με φιλαρέσκεια στοὺς δύο νέους. Δὲ θέλω νὰ διακόψετε ἔξ αἰτίας μου.

Ὁ Φοῦ-Λί πρόλαβε τὸν ἄγγλο καὶ εἶπε χαμογελώντας, με τὰ λεπτὰ χεῖλη του.

— Ὡ! Δεσποινίς, πιστεύω νὰ ξέρετε, πὼς ἡ παρουσία σας μᾶς ἐνδιέφερε πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὸ τένις!

— Ἄν ἀκούστηκαν ποτὲ τέτοια λόγια, ἀπὸ ἕνα φίλαθλο! Ἐμπρὸς συνεχίστε τὸ παίγνιδι σας!

Ὁ μιγάς, ὅμως προθυμοποιήθηκε νὰ προσθέσει:

— Σᾶς περιμέναμε, δεσποινίς. Ἐπαίξτε με τὸν κ. Μάκ Λὴν, ὥσπου νὰρθῇτε: σᾶς παραχωρῶ λοιπὸν τὴ θέση μου.

Ἡ Σουζάνα εἶχε καθίσει σὲ μιὰν ἀναπαυτικὴ ψάθινη πολυθρόνα.

— Σᾶς βεβαίανω, εἶπε, πὼς θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν ἔπαιξα. Αἰσθάνομαι μιὰ κόπωση, καλλίτερα νὰ ξεκουρασθῶ.

Καὶ καθὼς ὁ συνομιλητὴς της φαινότανε στενοχωρημένος ἡ νέα πρόσθεσε:

— Ὁχι, μὴν ἐπιμένετε. Γιατὶ, ἂν εἶμαι κουρασμένη αὐτὴ τὴν ὥρα, φταίτε λιγάκι καὶ σεῖς!

— Φταῖω γῶ!

— Μάλιστα ταραξάτε τὸν ὕπνο μου, καὶ κατὰ τρόπο, μάλιστα, ἐλάχιστα εὐχάριστο!

Μὲ τὴν ἐκπληξὴ ζωγραφισμένη σὸ πρόσωπο, ὁ Φοῦ-Λί ρώτησε:

— Ἐγὼ τάραξα τὸν ὕπνο σας;

— Ἦσυχάστε, τοῦ εἶπε γελώντας ἡ νέα, με τρομάξατε στ' ὄνειρό μου. Ὁμολογῶ ὅμως, πὼς ἂν ἔδινε σημασία στὰ ὄνειρα θὰ σᾶς ἔβλεπα με κάποια ἀνησυχία!

Τὴ ὄνειρο εἶδате; ρώτησε σοβρὸς ὁ ἄγγλος γιατρός.

— Θὰ σᾶς τὸ πῶ, ἂν καὶ δὲν εἶναι διόλου εὐθυμο.

Καὶ ἡ νέα, ὅσο μποροῦσε συντομότερα, διηγήθηκε τὸ φριχτὸ ὄνειρό της. Εἶχε φθάσει ὡς τὸ σημεῖο, πού ὁ δῆμιος ἔβγαζε τὴ μάσκα του.

— Εἶναι ἀληθινὰ τρομερὸ ψυθίρισε ὁ Ἄρτσιμπαλ.

Ὁ Φοῦ-Λί, παρακολουθοῦσε τὴ διήγηση, χωρὶς τὸ πρόσωπό του νὰ φανερῶναι τίς σκέψεις του. Μετὰ τὴν διακοπὴ τοῦ Ἄγγλου, εἶπε κι' αὐτός.

— Βέβαια ἦταν τρομερὸ! Ἀλλὰ δὲ βλέπω ν' ἀνακατεῦνται διόλου ἐγὼ σὸ ὄνειρό σας...

— Περιμένετε λοιπὸν! Δὲν τέλειω-

σα.. Σὰς ἔλεγα, πὼς ὁ δῆμιος ἔβγαλε τὴ μάσκα του.

— Λοιπὸν; ρώτησε μὲ τὸν φυσικὸν τόνον ὁ Φοῦ—Λί.

— Λοιπὸν, ἀγαπητέ μου κύριε, ὁ δῆμιος σὰς ἔμοιαζε σὰν ἄδελφός, κάτι περισσότερο, ἂν προτιμᾶτε: εἰσαστε σεῖς, ὁ ἴδιος!

— Ὁ Ἀρτσιμπαλ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατηθεῖ:

— Βρὲ νὰ πάρ' ἡ ὁργή! φώναξε. Καὶ γὰρ; Δὲν ἤμουν ἐκεῖ, νὰ σὰς ὑπεροσπιστώ;

Ὁ Φοῦ—Λί τὸν κοίταξε κατάματα:

— Νὰ ὑπεροσπισθῇτε τὴ Δδα ντὲ Μαρσάκ; Γιατί; Ἀκόμα κι' ἂν παραδεχθῶμε, πὼς ἡ πραγματικότητα μπορεῖ μιά μέρα νὰ παρουσιαστῇ μ' αὐτὴ τὴν παράξενη δὴση, μπορεῖτε νὰ εἰστε βέβαιος, σὲρ Ἀρτσιμπαλ, πὼς ἡ παρουσία μου, ὅποιος κι' ἂν εἴναι κατὰ τὰ φαινόμενα ὁ ρόλος μου, θ' ἀποτελεῖ γιὰ τὴν φίλη μας ἀπόλυτη ἐγγύηση ἀσφαλείας.

Κάπως ἀπογοητευμένος ὁ ἄγγλος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΚΑΚΑ ΠΡΟΜΥΝΗΜΑΤΑ

Μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ δ-κ. ντὲ Μαρσάκ, τελείωνε τὸ ἔγγραφο, ποὺ ὑπαγόρευε στὴ Σουζάνα.

Ὅπως στὰ προηγούμενά του γράμματα, τόνιζε τοὺς τρομεροὺς κινδύνους, ποὺ ἀπειλοῦσαν τὴν εὐρωπαϊκὴ παροικία, τὴν ἀνεπάρκεια τοῦ μικροῦ σκάφους, μὲ τὸν ἑλαφρὸ ὅπλισμό του, τὴν ἀσήμεντες δυνάμεις, ποὺ διέθεταν οἱ λευκοὶ γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ζωῆς τους, ἂν καμιά φορά, βρισκόντουσαν ἀναγκασμένοι ν' ἀντιμετωπίσουν τὴ μανία τοῦ φανατικοῦ πλήθους. Κι' ὅπως κάθε φορά, ὁ ἔμπειρος διπλωμάτης ζητοῦσε ἀπὸ τὴν κυβέρνησή του νὰ καταλάβει τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ στείλει τὸ γρηγορώτερον ἐνισχύσεις.

Σχεδὸν μονολογώντας ψυθίρισε: — Θ' ἀποφασίσουν ἐπιτέλους νὰ καταλάβουν τὴν ἀλήθεια; Ἡ θ' ἀφίσουν νὰ χαθεῖ ὅλο μας τὸ γόητρο, ποὺ στοίχισε τόσες θυσίες, τόση ἐργασία; Ἡ Σουζάνα τὸν κοίταξε καὶ τῆς ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση, ἐκείνη τὴ μέρα, ἡ συννεφιασμένη ἐκφραση τοῦ προσώπου του. Ἦτανε φανερό, πὼς ὁ πολὺπειρος ἐκεῖνος διπλωμάτης ἤξερε περισσότερο ἀπὸ ὅσα ἔγραφε στὴν κυβέρνησή του.

— Ἀλήθεια, μπαμπά, φοβάσαι μήπως ἔχουμε σοβαρὰ γεγονότα; ρώτησε ἡ νέα.

— Δὲν εἶναι τίποτα σοβαρό!.. Μ' ἀρκετὰ μιλήσαμε γιὰ τὴν πολιτικὴ μι-

ἀποκρίθηκε:

— Βέβαια, δὲν ἀμφιβάλλω γι' αὐτό.. σκέπτομαι μονάχα τὴν τρομάρα, ποὺ θὰ πῆρε ἡ μὲς Σούζου, καθὼς βρέθηκε ἔτσι, ὁλομόναχη, ἀνάμεσα στοὺς ἀγρότους Κινέζους.

Γιὰ δευτέρη φορά, ὁ Φοῦ—Λί διάκοψε τὸν γιαιτρός;

— Καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα, πέσατε ἔξω. Δὲν ἦταν ὁλομόναχη ἀνάμεσα στοὺς βάρβαρους, ἀφοῦ βρισκόμουν καὶ γὰρ ἐκεῖ.

Ἡ Σουζάνα σταμάτησε τὴν ἐπικίνδυνη συζήτηση:

— Καλὰ λοιπὸν! εἶπε χαμογελῶντας Ἀρκετὰ εἴπαμε γιὰ ἓνα ὄνειρο. Τὶς ρακέττες σας, κύριοι, κι' ἀποτελεῖωστε τὴν παρτίδα σας,

Χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθοῦν, οἱ δύο νέοι, συμμορφώθηκαν μὲ τὴν ἐπιθυμία τῆς. Ἦταν ὅμως φανερό, πὼς κι' οἱ δύο, εἶχαν ἀλλοῦ τὸ νοῦ τους. Ὁ Ἀγγλος φαίνονταν σκεπτικὸς κι' ὁ μιγάς νευριασμένος, Ποτὲ τοὺς δὲν ἔκαναν τόσα λάθη, ὅσα ἐκεῖνο πρῶτ.

κρούλα μου, καὶ κόντεψα νὰ ξεχάσω... Πῆρα γράμμα ἀπ' τὴν Κα Ντεϋρλί, ἡ κόρη τῆς εἶναι φιλενάδα σου.. Σὲ προσκαλοῦνε νὰ περάσεις λίγες ἑβδομάδες μαζί τους στὸ Χανόι, στὴν Ἰνδοκίνα.

Ἡ Σουζάνα τὸν κοίταξε μὲ ὑποπτο βλέμμα.

— Θὰ πάρεις μαζί σου καὶ τὴν καμαριέρα σου καὶ δυὸ στρατιῶτες, πρόσθεσε δὴθεν ἀδιάφορα, ὁ πατέρας τῆς. Δὲν ἔχεις νὰ φοβηθεῖς τίποτα...

— Φτάνει, πατέρα, εἶπε ἡ νέα. Καταλαβαίνω γιατί θέλεις νὰ μὲ στείλεις, σὲ σιγουρο μέρος... Φοβάσαι! Βλέπεις σίγουρο κίνδυνο...

— Μὰ κι' αὐτὸ ἀκόμα ἂν ἦτανε, παδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ, δὲν ἔχω καθῆκον νὰ σκεφθῶ γιὰ τὴν ἀσφάλειά σου, ὅπως καὶ σὺ ἔχεις καθῆκον νὰ κάνεις αὐτό, ποὺ σοῦ λέω;

— Μιλεῖς γιὰ καθῆκον! Τὸ καθῆκον μου λοιπὸν καὶ μένει εἶναι νὰ μείνω κοντά σου, στὴν ὥρα τοῦ κινδύνου.

— Ἀγαπᾷς λοιπὸν τόσο πολὺ, μικρή μου Σουζάνα, τὸ γέρο-πατέρα σου; ψυθίρισε συγκινημένος ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ.

Ἡ νέα σηκώθηκε τὸν ἀγκάλιασε καὶ φίλησε τ' ἄσπρα του μαλλιά.

Ὁ γέρο-διπλωμάτης, συγκινημένος, ἔσφιξε τὴν κόρη του στὴν ἀγκαλιά του.

— Μείνε, ἂν προτιμᾷς παιδί μου, στέναξε ὁ κινδυνος εἶναι ἀκόμα μακρὰ. Ἀλλά, ἂν τὸν δῶ νὰ πλησιάζει

θέλοντας καὶ μὴ, θὰ φύγεις...

— Θὰ τὸ δοῦμε...

Μὲ σταθερότητα εἶπε τότε ὁ πατέρας:

— Θὰ κάνεις ὅ,τι σοῦ πῶ. Καὶ τώρα ἔχω τύψεις, ποὺ σὲ κρατῶ κοντά μου. Φαντάζεσαι, λοιπὸν, τὴ θέση μου ἂν σὲ κρατήσω κι' ὅταν βεβαιωθῶ γιὰ τὸν κίνδυνο, ποὺ βλέπω ν' ἀρχεται...

— Καλὰ! Δὲν εἶμαι δὰ ἡ μόνη γυναῖκα στὴν παροικία.

— Ὁ καθέννας, ὅς φροντίζει γιὰ τὴν οἰκογένειά του. Ἐγὼ μιλήσει σ' ὁλους, τοὺς ἔχω πεί ὅ,τι ἔπρεπε.

Κεῖνη τὴ στιγμή, χτύπησαν μεσάνυχτα.

— Πάμε τώρα νὰ ἡσυχάσουμε, εἶπε ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ.

Ἡ Σουζάνα τοῦ ἔδωσε τὸ μέτωπό της, γιὰ νὰ τὴ φιλήσει. Τὰ μάτια τῆς ἦτανε δακρυσμένα.

— Ἀχ, παιδί μου, στέναξε ὁ πρόξε-ξενος, σφίγγοντας τὴν κόρη του στὴν ἀγκαλιά του, ὁ Θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴ μετανιώσω, ποὺ σὲ κρατῶ κοντά μου!

Ἐνῶ ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ καὶ ἡ Σουζάνα τελείωναν τὴ σοβαρὴ τους συζήτηση, ὁ Φοῦ—Λί, στὴ Διεύθυνση Ἑκτελέσεως, ὅπου κοίταξε τὸ ρολοῖ τοῦ τοῦ-χου, ἀσκήθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι τοῦ μπριτζ.

— Φεύγετε, ἀπὸ τώρα; τὸν ρώτησαν οἱ συμπαίκτες του.

— Λυπᾶμαι, ποὺ ἀφίνω τὴ συντροφιά σας, ἀλλὰ πρέπει νὰ σηκωθῶ πρῶτ, νὰ ἐργασθῶ.

Ὁ μιγάς καληνύχτισε τοὺς φίλους του κι' ἔφυγε.

— Παράξενος αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! δὲν μπόρεσε νὰ μὴ παρατηρήσει ἓνας Ὁλλανδός. Τὶ νὰ σὰς πῶ!... παρ' ὅλο τοῦ τὸ θαυμάσιο σμόκιν καὶ τοὺς πολιτισμένους τρόπους του, τὸν νοιώθω μακριὰ μας, διαφορετικὸ, ξένο, ὅσο καὶ τοὺς πλανώδιους Ἰθαγενεῖς, ποὺ πουλᾶνε βεντάλλιες στοὺς δρόμους.

— Καὶ μένα μοῦ φαίνεται πολὺ ψυχρὸς, μ' ὅλο τοῦ τὸ στερεότυπο χαμόγελο, εἶπε ὁ συμπαίκτης τοῦ Ὁλλανδοῦ. Εἶναι λίγος καιρός, ὅπως ξέρετε, ποὺ ἦρθα ἐδῶ καὶ δὲν τὸν πολυγνώριζω τὸν κύριο...

— Εἶναι γεννημένος στὴ Γαλλία, ἀπὸ πατέρα Γάλλο καὶ μητέρα Κινέζα. Ὁ πατέρας του, ἦτανε ἀκόλουθος στὴν Πρεσβεία μας ἐδῶ, ἀρρώστησε ὅμως καὶ γύρισε στὸ Παρίσι, ὅπου καὶ πέθανε. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα του, ἡ μητέρα τοῦ νέου, συγκέντρωσε, τὴ μεγάλη περιουσία τοῦ ἀντρός τῆς καὶ γύρισε ἐδῶ, στὴν πα-

τρίδα τῆς. Ὁ Φοῦ—Λί σπούδασε, ἔζησε χρόνια στὸ Παρίσι, καὶ ὅμως, ὅπως καταλάβατε καὶ σεῖς, ἔξακολουθεῖ στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του νὰ εἶναι μονάχα γυιὸς τῆς μάνας του.

Ἐνῶ στὴ Λέσχη μιλοῦσαν γι' αὐτόν, ὁ Φοῦ—Λί γύρισε σπῆτι τοῦ. Μόλις μπῆκε μέσα, ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθεῖ ἓνας Ἰθαγενὴς ὑπηρετῆς.

— Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ περίμενε ὁ ἀφέντης ἦρθε, εἶπε μὲ τεβασμὸ ὁ ὑπηρετῆς.

— Τὸν πέρασες στὴ βιβλιοθήκη, ὅπως σοῦ εἶχα πεί;

— Ἦτανε πολὺ βιαστικός, ἀφέντη, ἔπρεπε, φαίνεται, νὰ γυρίσει ἐκεῖ πάνω, πρὶν ξημερώσει... Δὲν μποροῦσε νὰ περιμένει, ἀλλὰ μοῦ ἄφησε αὐτὸ τὸ φακέλλο.

Ὁ Φοῦ—Λί πῆρε τὸ γράμμα.

— Εὐχαριστῶ Σάγγ... Μήπως σοῦ εἶπε τίποτα, ὅταν σοῦ τῶσε;

— Ὁχι, ἀφέντη.

— Καλὰ, πῆγαίνε νὰ ἡσυχάσεις καὶ νὰ μὲ ξυπνήσεις τὴ συνηθισμένη ὥρα.

Ὁ Φοῦ—Λί μπῆκε στὸ εὐρωπαϊκὸ ἐ-

δωμάτιό του, ποὺ ἦταν εὐρωπαϊκὰ ἐκτελέσει, μὲ ὅλες τὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἐκτελέσεως, ὅπως εἶναι ὁ κανὼν. Ἐβαλε τὸ σύρτη τῆς πόρτας τοῦ κι' ἀνοίξε τὸν σφραγισμένον φακέλλο. Ἐβγαλε τὸ χαρτί, ἀριστερὰ στὰ δεξιὰ. Διάβασε πολλὰ φορὲς τὸ σημείωμα ἐκεῖνο, σὰν νὰ θελε νὰ τὸ ἀποτυπώσει στὸ μυαλό του. Κατεβάζοντας κατόπι τὸ χαρτί, σήκωσε ψηλὰ τὰ μάτια κι' ἐπανάλαβε, σὰν ν' ἀποστήθιζε τὸ μάθημά του:

«Ὅσα ἀποφασίσανε θὰ γίνουνε τὴν πρώτη μέρα τῆς νέας σελήνης, γιατί ὅλα φαίνονται εὐνοϊκά. Ὁ καθέννας ἄς ἐκτελέσει τὸ καθῆκον του».

Ξαναδιάβασε μιά τελευταία φορὰ τὸ συμβουλικὸ ἐκεῖνο μήνυμα, κατόπιν ἀνάψε τὸν ἀναπτήρα τοῦ κι' ἔκαψε τὸ λεπτὸ χαρτί.

Τότε ἔβγαλε τὸ σμόκιν του, φόρεσε μιά μακρὰ ρόμπα ἀπὸ γαλάζιο μεταξωτὸ κι' ἔβαλε στὰ κεφάλι ἓνα σκούφο μανταρίνου. Μ' αὐτὴ τὴν φορεσιά μεταμορφώθηκε ὁλόκληρος κι' ἦταν ὁμοίος μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους «Γιούους τοῦ Οὐρανοῦ», ὅπως ἀποκαλοῦν τὸν ἑαυτὸ τους οἱ Κινέζοι.

Μὲ ἀργὰ βήματα ἀνοίξε μιά μυστικὴ πόρτα, ποὺ οὕτε φαίνονταν διόλου στὸν τοῖχο καὶ βρέθηκε μέσα σ' ἓνα πλακόστρωτο δωμάτιο. Ἐνας βωμὸς, βαμμένος κόκκινος, φορτωμένος κρυστάλλινα δοχεῖα, γεμάτα μὲ φρούτα, λαχανικά κρέας καὶ ρίζι, τροφὲς ἀφιερωμένους στοὺς θεοὺς, ὅπως στοὺς Κινέζικους ναοὺς, βρισκόταν στὸ βάθος τοῦ δωματίου.

Μὲ κινήσεις εὐλαβικές, ὁ Φοῦ—Λί ἀναψε μερικά μυρωδικὰ ξυλαράκια, γονάτισε μπροστὰ στὸ βωμὸ κι' ἀπὸ μείνει ἀκίνητος, μὲ τὰ χέρια στὸ ὕψος τῶν ὤμων σὲ στάση ἱεσίας.

Μιά σιγανὴ ψαλμωδία, ἀκούστηκε ἀπὸ τὰ χεῖλη του:

— ὦ σεῖς, ἄγγεστοι πρόγονοί μου, ποὺ δὲν ξέρω τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς σας, ἀφοῦ δὲν κληρονόμησα τίς ἱερὲς πινακίδες μὲ τὰ τίμια ὀνόματά σας καὶ τίς ἀρετές σας, δεχθῆτε τὴ δέση, ποὺ στέλνω στίς ψυχές σας, ὅπως

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'. ΤΟ ΞΕΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΙΓΔΑΣ

Εκείνο τὸ βράδυ γινόταν μεγάλη ὑποδοχὴ στὸ Ἀγγλικὸ προξενεῖο.

Μετὰ τὸ δείπνο οἱ καλεσμένοι πέρασαν στοὺς κήπους, ὅπου δόθηκε μιὰ सुखτερινὴ γιορτὴ, κάτω ἀπὸ τίς ἡλεκτρικὲς γιρλάντες καὶ τ' ἀναρίθμητα κινεζικά φαναράκια.

Σ' αὐτὴ τὴν δεξίωση ἦτανε καλεσμένοι ὅλοι οἱ ἐπίσημοι κι' ὅλοι οἱ ἔμποροι τῆς παροικίας, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ποὺ ἦρθαν ἐπίτηδες ἀπὸ τοὺς κοντινοὺς τόπους τῆς ἐργασίας των. Μιά ἐκλεκτὴ ὀρχήστρα, κρυμμένη μέσα στὰ δέντρα ἔπαιζε παληοὺς καὶ μοντέρνους χορούς, χωρὶς νὰ λείπουν καὶ τ' ἀπαράτητα τραπεζάκια τοῦ μπριτζ καὶ τοῦ πόκερ, στίς κάπως ἀπόμακρες γωνίες.

Οἱ πρὸ ἡλικιωμένοι, συζητοῦσαν ἢ παρακολουθοῦσαν τὰ ζευγάρια, ποὺ χόρευαν.

Ἀπ' ὅλα τὰ ζευγάρια, πρὸ ταιριαστὸ καὶ πρὸ χαριτωμένο ἦταν ὁ νεαρὸς Ἀγγλος γιατρός κι' ἡ κόρη τοῦ Γάλλου προξένου, χόρευαν ἀκατάπαυστα.

Κι' ὅταν τέλειωνε ἡ μουσικὴ χανόντουσαν μέσα στὴ σκιά τῶν δένδρων τοῦ πάρκου,

— Μόνος, Φοῦ—Λί; τὸν ρώτησε.

Ὁ Φοῦ—Λί ντυμένος μὲ ἄμειπτο φράκο καθόταν σὲ μιὰ γωνιά ἀμύλητος, σὰν ἀγαλμα ἀπὸ ἀσπροκίτρινη πέτρα.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ, οἱ καλεσμένοι περνοῦσαν στὰ σαλόνια γιὰ νὰ παρακολουθήσουν μιὰ κωμωδία μὲ μπαλλέτο, ποὺ θὰ παιζόταν σὲ μιὰ μικρὴ σκηνή, ποὺ εἶχε στηθεὶ πρόχειρα. Ἡ αὐλαία καὶ ὁ διάκοσμος, ὅλα ἔργα ἐρασιτεχνῶν, ἦτανε ωραϊότατα γεμάτα χάρη καὶ ἀφέλεια. Στὴν κωμωδία αὐτὴ εἶχε μέρος καὶ ἡ Σουζάνα, ἔπαιζε μιὰ τοιγὰν κι' ἦτανε πολὺ χαριτωμένη μὲ τὰ πολύχρωμα ροῦχα τῆς καὶ τὴ μαύρη περούκα, ποὺ κρυβε τὰ ὀλόξανθα μαλλιά τῆς.

Μετὰ τὴν παράσταση, τὰ θερμὰ χει-

προστάζουν οἱ νόμοι τῆς θρησκείας.

«Οἱ προσευχές μου, ἄς κάνουν ἀκούραστο τὸ δρόμο, ποὺ ἀκολουθεῖτε, ἀπὸ τὴ μέρα, ποὺ λείψατε ἀπὸ τὴ γῆ· ὁ ἥλιος κι' ἡ σελήνη ἄς σᾶς φωτίζουν κι' ὅλα τὰ πνεύματα νὰ σᾶς εἶναι πάντα εὐνοϊκά... Ὁρκίζομαι, ἐγὼ ὁ Φοῦ—Λί, ὁ γνήσιος ἀπόγονός σας, παρ' ὅλο τὸ ξενικὸ αἷμα, ποὺ τρέχει μέσα στίς φλέβες μου, νὰ μείνω πάντα ἀντάξιός σας καὶ πιστὸς στὴ θρησκεία σας, ποὺ θὰ τὴν λατρεύω ὡς τὴν τελευταία μου πνοή».

ροκροτήματα καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐνθουσιασμένων φίλων τῆς, ἡ Σουζάνα δὲν ἀλλάξε φόρεμα, ἀλλὰ ἔμεινε μὲ τὰ στιγνάνικα καὶ γιὰ νὰ διασκεδάσουν ἔρριχνε τὰ χαρτιά στοὺς φίλους καὶ στίς φιλενάδες τῆς. Ἡ φαντασία τῆς κάλπαζε, εἶχε ἐξαιρετικὴ διάθεση καὶ σκοποῦσε τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐθυμία σὲ ὅσους τὴν πλησίαζαν.

— Θὰ μοῦ πῆτε καὶ μένα τὴ μοίρα μου, δεσποινίς;

Ὁ Φοῦ—Λί ὑποκλίθηκε μπροστὰ στὴ νέα:

— Ἄν θέλετε, εὐχαρίστως. Καθίστε! Ἀπλῶσε τὰ χαρτιά τῆς, πάνω σὲ ἕνα τραπεζάκι, ὅπως εἶχε ἀκουστά, πῶς κάνουν οἱ χαρτομάντισσες.

Ὁ Φοῦ—Λί κούνησε τὸ κεφάλι:

— Ἀστειεύτηκα, τῆς εἶπε. Δὲν τὰ πιστεύω τὰ χαρτιά.

— Τί λέτε! Ἀμφιβάλλετε γιὰ τὴν ἱκανότητά μου; Δὲν ρωτᾶτε ὅλους, ποὺ τοὺς τὰ εἶπα καθαρά, ὅλα τὰ μυστικά τους;...

— Δὲ βαρύνετε, αὐτὰ εἶναι συνηθισμένα πράγματα, εἶπε ὁ Φοῦ—Λί. Ξέρω γὰρ παγινίδια μὲ τὰ χαρτιά, ποὺ θὰ χάσετε τὸ νοῦ σας. Θέλετε νὰ με βοηθήσετε, δεσποινίς, ἢ καλλίτερα νὰ σᾶς βοηθῶ ἐγὼ, νὰ προκαλέσετε πραγματικὴ κατάπληξη στοὺς φίλους σας;

— Καὶ βέβαια...

— Πᾶμε δυὸ λεπτά, στὴ σκηνούλα, πίσω ἀπ' τὴν αὐλαία, νὰ σᾶς μάθω μερικά παγινίδια, ποὺ θὰ γελάτε μερόνυχτα.

— Θὰ τὰ καταλάβω ἄραγε;

— Μὰ εἶναι ἀπλούστατα.

Οἱ δυὸ νέοι σηκώθηκαν ν' ἀνεβῶν στὴ σκηνή. Ὁ Ἀρτσιμπαλ προχώρησε κοντὰ τους, μὲ τὴ φανερὴ ἐπιθυμία νὰ συνοδεύσει τὴ νέα:

— Θὰ σᾶς χρειάζεται, ὑποθέτω, ἕνας βοηθός, κ. Φοῦ—Λί, εἶπε.

Ὁ μιγάς ὅμως, τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ ζωηρότητα:

Μέσα στὸ καμίνι τῆς Κίνας

— Εὐχαριστῶ πολὺ, σέρ Μάκ Λήν... Δὲ χρειάζομαι τίποτα.

Ἡ βελουδένια αὐλαία ἔπρεσε ἀπαλὰ καὶ τοὺς ἔκρυψε ἀπὸ τὰ βλέμματα τῶν ἄλλων.

Ὁ Ἀρτσιμπαλ ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλαία, λίγο νευριασμένος, ρώτησε:

— Δὲν πιστεύω ν' ἀργήσετε;

Ἡ φωνὴ τοῦ Φοῦ—Λί τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Δυὸ λεπτά, τὸ πολὺ. Θὰ χτυπήσω τρεῖς φορές. Κάντε λιγάκι ὑπομονή... Καθίστε καὶ φλυαρήστε μιὰ στιγμὴ. Δὲ θ' ἀργήσουμε...

Μερικὲς κοπέλλες, πλησίασαν τὸν Ἀγγλο.

— Μὰ μὴν κάνετε ἔτσι! τοῦ εἶπε μιὰ χαριτωμένη μελαχροينوῦλα. Δὲ θὰ τὴ φάει ὁ Φοῦ—Λί τὴ Σουζάνα σας. Κοιτάξτε μας καὶ μᾶς λιγάκι! Ἐλάτε, πᾶμε...

Ὁ γιατρός ἀναγκάστηκε νὰ χαμογελάσει καὶ συνόδευσε τίς ὥραιες φίλες του.

Τὴν ἴδια στιγμὴ, πάνω στὴ σκηνή ἡ Σουζάνα ρωτοῦσε:

— Λοιπὸν; Γιὰ νὰ δοῦμε τί ταχυδακτυλουργίες ἔχετε μὲ τὰ χαρτιά;

— Δὲν πρόκειται γιὰ χαρτιά, ἀλλὰ γιὰ ἕκαστον πολὺ καλλίτερο. Θὰ κάνετε πῶς ὑπνοτιζέστε καὶ θ' ἀπαντᾶτε στίς ἐρωτήσεις μου. Θὰ μπορεῖτε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ πῆτε στίς φιλενάδες καὶ στοὺς φίλους μας, ὅτι θέλετε... Ἐγὼ θὰ σᾶς κρατῶ τὰ χέρια, νά! ἔτσι... Θὰ σᾶς κοιτάζω στὰ μάτια... ἔτσι...

Τίς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις, τίς πρόφερε μὲ ἄλλή φωνή, μὲ σκληρὸ τόνο. Τὸ πρόσωπό του ἔγινε μονομιάς κατὰκίτρινο καὶ κάρφωσε ἀκίνητος τὰ διαπεραστικά του μάτια πάνω στὰ τρομαγμένα, γαλανὰ μάτια τῆς νέας.

Κατάπληκτη ἀπὸ τὴν ἀπότομη αὐτὴ μεταμόρφωση μ' ἕναν ἀκαθόριστο τρόμο στὴν ψυχὴ, ἡ Σουζάνα θέλησε νὰ σηκωθεῖ. Τὰ χέρια ὅμως τοῦ μιγάδος τὴν κρατοῦσαν, τώρα, καρφωμένη στὴ θέση τῆς μὲ ἀκατανίκητη δύναμη. Μιὰ νάρκη, μιὰ ἀκατανόητη κούραση, τῆς μούδιασε ὅλο τὸ σῶμα τῆς καὶ μιὰ θαμπὴ ομίχλη ἀπλώθηκε ὀλόγυρά τῆς.

— Μὰ τί κάνετε; Εἶναι γελοῖο...

Ἀφήστε με!

Χωρὶς ν' ἀκοριβεῖ, ὁ νέος τὴν κοίταζε κατάματα. Θάλεγε κανένας, πῶς ἤθελε νὰ κυριαρχήσει στὴν ψυχὴ τῆς μὲ τὴ θέλησή του. Μέσα στὴν ἀπολιθωμένη μάσκα του, μονάχα τὰ μάτια φαίνοντοσαν ζωντανά. Ὁ ἰδρώτας, μούσκευε τοὺς κροτάφους του, ἀπὸ τὴν ἐντατικὴ ἐκείνη ψυχικὴ προσπάθεια.

Ἀνοιγοκλείνοντας τὰ βλέφαρα, ἡ

Σουζάνα καταλάβαινε, πῶς τῆς ἦταν ἀδύνατο ν' ἀντέξει περισσότερο. Ἦθελε νὰ φωνάξει καὶ δὲν μποροῦσε. Ἐνοιῶσε νὰ τὴν ἐγκαταλείπουν ὅλες τῆς οἱ δυνάμεις.

— Κοιμήσου, τὸ θέλω! πρόσταξε μὲ ἐπιτακτικὴ φωνὴ ὁ μιγάς.

Τὸ κεφάλι τῆς νέας ἔγειρε, σὰ νὰ μὴ μποροῦσε ὁ λεπτὸς τῆς λαιμὸς νὰ κρατήσῃ τὸ βάρος του.

Τότε, ὁ Κινέζος, ἄφησε τὰ χέρια τῆς καὶ σκούπισε βαρυνασαίνοντας τὸ μέτωπό του μὲ τὸ μεταξωτὸ μαντύλι τοῦ. Ἡ Σουζάνα εἶχε ἀποκοιμηθεῖ, ὑπνωτισμένη. Ὁ μιγάς κάθησε ἀντίκρου τῆς, ἀκούμπησε τὰ χέρια του στοὺς ὤμους τῆς καὶ εἶπε:

— Θ' ἀπαντήσεις στίς ἐρωτήσεις μου. Μὲ ἀκούς καλά;

— Ναι... ἀκούω.

— Ἔχεις ποιὸς εἶμαι;

— Ναι... Ὁ Φοῦ—Λί.

— Ἔχεις, πῶς εἶμαι πιστὸς σου φίλος;

— Ναι... τὸ ξέρω.

— Ἔχεις, πῶς μπορεῖς νάχεις ἐμπιστοσύνη σὲ μένα;

— Τὸ ξέρω.

— Ἔχεις καὶ σὺ αἰσθήματα φιλικὰ γιὰ μένα;

— Ναι...

Ὁ ὑπνωτιστής, δίστασε μιὰ στιγμὴ, ἀλλὰ ἀμέσως κατόπιν ρώτησε.

— Ἔχεις καὶ γιὰ τὸν σέρ Μάκ Λήν τὰ ἴδια φιλικὰ αἰσθήματα;

— Ὁ! Ναι...

— Περισσότερο παρὰ γιὰ μένα;

— Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο πράμα...

— Προτιμᾶς νὰ εἶσαι μαζί του ἢ μαζί μὲ μένα;

Μιὰ προσπάθεια ν' ἀντισταθεῖ ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπο τῆς ὑπνωτισμένης. Ὁ Φοῦ—Λί ἐπέμεινε:

— Μὲ ποῖον, ἀπὸ τοὺς δυὸ μας, προτιμᾶς νὰ βρῆκεσαι;

— Μὲ κείνον...

— Τότε, λοιπὸν, τὸν ἀγαπᾶς; Καὶ μένα;

— Ὁ! καὶ σᾶς!... Σᾶς ἀγαπῶ καὶ σᾶς, σὰν φίλο, ὅπως μοῦ λέγατε πρὶν τὰ αἰσθήματά μου γιὰ σᾶς εἶναι φιλικὰ... ἐνῶ τὸν Ἀρτσιμπαλ...

— Κι' ἂν ἤθελα νὰ μ' ἀγαπήσεις μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ μένα, θὰ μποροῦσες;

Πάλι φάνηκε στὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νέας, ἡ ἴδια προσπάθεια ν' ἀντισταθεῖ.

— Θὰ μ' ἀγαπήσεις;... Θὰ μποροῦσες νὰ μ' ἀγαπήσεις;... Λέγε!

— Ὁχι.

— Καὶ γιατί δὲ θὰ μποροῦσες;... Ἐγὼ σ' ἀγαπῶ!... Σὲ λατρεύω... Κι' οὔτε τόλμησα, νὰ σὲ ἀφίσω νὰ τὸ κα-

ταλάβεις ποτέ... Μπορώ νά σοῦ κάνω τή ζωή σου εὐτυχισμένη. Γιατί, δέν μπορείς νά μ'ἀγαπήσεις; Ἀποκρίσου!

Ἡ Σουζάνα ἀνατρίχιασε. Μέσα στήν βύθιση τῆς ἀπόμεινε μιά ἀκαθόριστη συναίσθηση καί τήν συγκρατοῦσε, σά νά βρισκότανε στά χεῖλη τοῦ κρεμνοῦ, ὅπου τήν τραβοῦσε μιά ἀκατανίκητη δύναμη, παρά τή θέλησή της... Προσπάθησε ν' ἀγωνιστεῖ...

— Ἀποκρίσου! Γιατί δέν μπορείς νά μ' ἀγαπήσεις;

Νικημένη ἐπιτέλους, ἡ νέα ὑπάκουσε καί εἶπε μέ φανερή δυσκολία:

— Ριαντί εἰστε κίτρινος;

— Ὁ μιγάς σηκώθηκε ἀπὸ τομα κι' ἔκανε μερικά βήματα πίσω, σάν νά τόν εἶχαν χαστουκίσει στό πρόσωπο. Ἐκανε μιά ἀπειλητική κίνηση. Ὁλ' αὐτά μέσα σέ μιά μονάχα στιγμή. Ἡ ἀγάπη τοῦ χαμήλωσε, καί τὰ χαρκτηριστικά του ξαναπῆραν τή συνηθισμένη τους ἀπάθεια. Ἐγειρε πρὸς τή Σουζάνα:

— Νά ξεχάσεις τίς ἐρωτήσεις μου. Νά ξεχάσεις τίς ἀπαντήσεις, πού μοῦ δώσες καί ξύπνα.

Καθὼς πρόφερε αὐτά τὰ λόγια, πέρασε ἀργά τὰ χέρια του πάνω στό μέτωπο τῆς νέας.

Ἡ Σουζάνα σ'έναξε βαθειά. Τὰ βλέφαρά της ἀνοιγόκλεισαν μιά-δυό φορές κι' ὅταν, ἐπιτέλους, ἀνοιξε τὰ μάτια της, κοίταξε μέ κατάπληξη καί ἀγωνία ὁλόγυρά της.

— Τί τρέχει; ψυθίρισε. Δέν αἰσθάνομαι καλά...

Τὴν ἴδια στιγμή ἀκούστηκαν βήματα νά πλησιάζουν κι' ἡ φωνή τοῦ γιτροῦ Μάκ λην ρώτησε:

— Λοιπόν; Τελειώσατε;

Τότε ὁ Φοῦ— Ἀλ μισάνοιξε τὸ παραπετάσμα καί προχωρώντας πάνω στό στενὸ προσκύνιο, εἶπε:

— Γρήγορα, σὲρ Ἀρτσιμπάλ... Ἡ Δνίς ντὲ Μαρσάκ ἀδιαθέτησε ξαφνικά.

Ὁ γιαντὸς βρέθηκε μ' ἕνα πῆδημα πάνω στή σκηνή. Ἡ Σουζάνα ἀρχισε σιγά—σιγά νά συνέρχεται.

Ὁ Φοῦ—Ἀλ ἐξηγοῦσε:

— Ἡμεῖς ἐτοιμος νά χτυπήσω τρεῖς φορές ν' ἀρχίσουμε, ὅταν εἶδα τὴ Δδᾶ νά κλονίζεται... Κάνει πολὺ ζέστη ἐδῶ.

Αὐτὸ πρέπει νά τὴν πείραξε, βέβαια...

Μ' ἕνα χαμόγελο ἡ Σουζάνα προσπαθοῦσε νά καθισυχάσει τὸν Ἀρτσιμπάλ.

— Δέν εἶναι τίποτα. Λιγάκι καθαρός ἀέρας θά μοῦ κάνει καλό...

Οἱ δυὸ νέοι, μαζί μέ τὴν παρέα τους, κατέβηκαν στὸν κήπο.

Ὁ Φοῦ—Ἀλ ἔμεινε μόνος στό εὐρύχωρο σαλόνι. Κατόπι ἔβγαλε τὸ ρολόγι του.

— Ἦρθε κιδόλας ἡ ὥρα! ψυθίρισε. Καί, γρήγορα, βγῆκε κι' αὐτὸς ἔξω.

Ἡ ὥρα, θὰ ἦτανε δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα κι' ἡ γιορτὴ βρισκότανε στό κορύφωμά της. Ζωηρὲς κουβέντες καί γέλια, ἀκουγόντουσαν σὲ κάθε γωνιά τοῦ πῆπου. Ἡ πλίστα ἦτανε πλημμυρισμένη ἀπὸ χαριτωμένα ζευγάρια. Πολλοὶ χόρευαν στοὺς ὁλόφωτους διαδρόμους, ὡς τὴν τελευταία γωνία, πού ἔφτανε ἡ ἀρμονία τῆς ὀρχήστρας.

Ἐξαφια, σκεπάζοντας τὴ χαρὸμνη βοή τοῦ γλεντιοῦ, μιά τρομαχτική ἐκκρηξη, δόνησε τὴν ἀτμόσφαιρα. Ὁ κλονισμός, ἦτανε τόσο δυνατός, πού τὰ δέντρα σάλεψαν σάν νά τὰ χτύπησε ξαφνικὴ μπόρα.

Γιὰ μιά στιγμή, ἐπικράτησε γενικὴ κατάπληξη. Οἱ καλεσμένοι ἀπόμειναν ἀκίνητοι. Ὅλοι κοιταγόντουσαν σὲ μιά βουβή, γεμάτη ἀγωνία, ἐρώτηση. Γρήγορα ὥστόσο ἀκούστηκαν φωνές:

— Τί τρέχει; Τ' ἦταν αὐτό;

— Ἀπὸ ποιο μέρος ἦρθε αὐτὸς ὁ κρότος;

— Ἦτανε κεραυνός!

— Ἀδύνατο! Δέν υπάρχουν διόλου σύννεφα!

— Ἀνατινάχτηκε ὁ «στρατηγὸς Γκαλλιενί» στὸν ποταμό...

— Θαρρῶ, πὼς ἦταν ἡ ἀποθήκη τῶν δπλων!

Ξαφνικὰ ἀκούστηκαν φωνές:

— Φωτιά... Κοιτάξτε! Φωτιά... ἐκεῖ, στὰ δεξιά!

Μιά λάμψη, φάνηκε τὴ στιγμή ἐκείνη, σὲ πολὺ κοντινὴ ἀπόσταση. Στὴν ἀρχὴ ἦτανε μιά ἀδύνατη κόκκινη ἀλαμπή, γρήγορα ὅμως μεγάλωσε, θέριψε κι' οἱ φλόγες μαζί μέ μαῦρο καπνὸ, ὑψώθηκαν πελώριες στὸν ἀέρα.

Αὐτὴ τὴ φορὰ μιά φωνὴ ἀκούστηκε, μέ βεβαιότητα:

— Καίγονται οἱ ἀποθήκες τῶν δπλων! Νά τρέξουμε ἀμέσως! Στὴ στιγμή...

Μέσα στὴ γενικὴ σύγχυση, ξαφνικὰ ἔσβυσαν ὅλα τὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα.

— Ὁ κήπος, τώρα, φωτιζότανε μονάχα ἀπὸ τὴν ἀνταύγεια τῆς τρομερῆς πυρκαγίδας κι' ἀπὸ τὰ κεράκια τῶν κινεζικῶν φαναριῶν.

Ὅλοι πανικόβλητοι ὤρμησαν πρὸς τὴν ἐξοδὸ. Ἡ τρομερὴ ἐκκρηξη καί κατόπι τὸ σβύσιμο τῶν ἠλεκτρικῶν σκόρπισαν τὸν τρόμο σ' ὅλων τίς καρδιές. Τὸ πάγκο ἀδείασε γρήγορα κι' οἱ πιδ γενναῖοι καθὼς κι' οἱ πιδ περίεργοι, ἔτρεξαν στὸν τόπο τῆς καταστροφῆς.

Οἱ ἀνώτατοι ὅμως ξένοι λειτουργοί, μαζεύτηκαν σὲ μιάν ἄκρη. Ὁ κ. ντὲ

Μαρσάκ ἐξόρκιζε τοὺς συναδέλφους του:

— Μὴ χάνουμε τὴν ψυχραιμία μας, κύριοι. Ἐχομε ἀνάγκη νά σκεφθοῦμε, τί πρέπει νά κάνουμε, πὼς θ' ἀντιμετωπίσουμε τὴν κατάσταση γιατί, βέβαια, ὅλοι σας καταλαβαίνετε, πὼς βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ μιά μηχανορραφία, πού ἐτοιμάζεται ἀπὸ καιρό. Μᾶς χτύπησαν οἱ ἀόρατοι ἐχθροί μας καί πρέπει νά περιμένουμε κι' ἄλλα, τρομερότερα χτυπήματα. Πρέπει νά ὀργανώσουμε τὴν ἀμυνα τῆς παροικίας...

— Αὐτὸ πρέπει νά γίνεῖ καί ὅσο μπορούμε γρηγορώτερα, εἶπε ὁ Ἀγγλος πρεσβευτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'. ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ!

Τὸ ὑπόλοιπο τῆς νύχτας, χρησιμοποιήθηκε γιὰ νά ὀργανωθεῖ ἡ ἀμυνα τῆς παροικίας. Βιαστικά, ὑψώθηκαν ὁδοφράγματα στὶς ἐξωτερικὲς ἄκρες τῶν μεγάλων δρόμων. Σώριαζαν ὅ,τι εὑρίσκαν πρόχειρο: φορητὰ αὐτοκίνητα, κάρα, στρώματα, χαλιά, κάσες πέτρες, σακιά γεμάτα ρίζι, σιβαγμένα τὸ ἕνα πάνω στ' ἄλλο.

Ὅλοι δούλευαν γιὰ τὴν δχύρωση τῆς παροικίας.

Τὸ πολεμικὸ «στρατηγὸς Γκαλλιενί» κατέβηκε κι' ἀράξε στό κατάλληλότερο σημεῖο, ἀπὸ ὅπου μπορούσε νά ἐπέμβει ἀποτελεσματικά. Ἐνίσχυσαν τὴ φρουρὰ τῶν τριῶν φυλακίων στὴν εἴσοδο τῆς παροικίας. Κράτησαν ὅμως ἀρκετὴ δύναμη καί στό ἐσωτερικὸ, γιατί τὰ νυκτερινὰ γεγονότα φανέρωναν, πὼς βρισκόντουσαν ἐχθροὶ καί μέσα στὴν πόλη.

Ἡ καταστροφὴ τῶν δπλων καί πυρομαχικῶν δυσκόλευε ὑπερβολικὰ τὴν κατὰσταση.

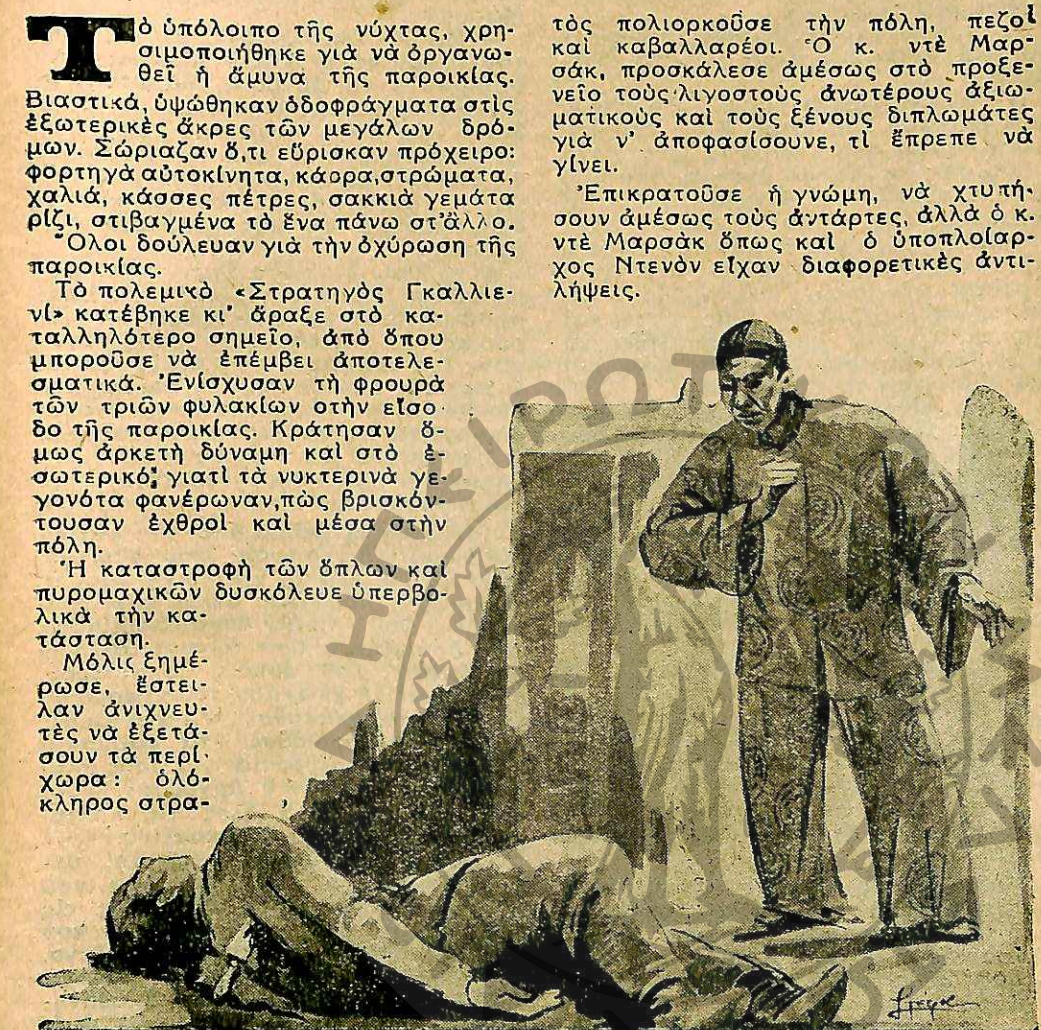
Μόλις ξημέρωσε, ἔστειλαν ἀνιχνευτὲς νά ἐξετάσουν τὰ περὶχωρὰ: ὁλόκληρος στρα-

ἓνας θαλαμηπόλος μέ γαλάζια στολὴ παρουσιάστηκε κείνη τὴ στιγμή, — Λοιπόν, Ντάβιντ, ρώτησε ὁ βρετανὸς διπλωμάτης γιατί ἔσβυσαν τὰ φῶτα;

— Ἐχουν κοπεῖ τὰ σύρματα. Ἐσχώτατε, σὲ πολλὰ μέρη, ἀφοῦ οἱ ἐπισκευὲς, πού κάναμε δέν φέρνουν ἀποτέλεσμα.

Ἐκείνη τὴ στιγμή παρουσιάστηκε λαχανιασμένος ἕνας ὑπολοχαγός.

— Μᾶς ἔχουν πολιορκήσει, φώναξε, οἱ ἀντάρτες. Κατέβηκαν, πλήθος, ἀπ' τὰ βουνά. Δύο ἀπὸ τοὺς σκοποὺς μας βρέθηκαν σφαγμένοι στό φυλάκιο. Φοβάμαι, πὼς θὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν πρὶν ξημερώσει!

— Καλλίτερα εἶπαν, νὰ περιμένουμε νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν πρῶτοι οἱ ἀντάρτες. Ἔτσι θὰ κερδίσουμε καιρὸ, ὥσπου νὰ μᾶς ἔρθουν ἐνισχύσεις καὶ δὲν θὰ μπορεῖ κανένας νὰ μᾶς κατηγορήσει, πῶς προκαλέσαμε τὸν ὄχλο.

Ἐπειὰ ἀπὸ ἀρκετὴ συζήτηση, ἀποφάσισαν νὰ περιμένουν τὴν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων. Τὴν ὥρα, πού εἶχε λήξει ἡ σύσκεψη, ἕνας ὑπαξιωματικὸς εἰδοποίησε, πῶς παρουσιάστηκαν δυὸ ἀπεσταλμένοι τῶν στασιαστῶν μὲ λευκὴ σημαία.

Τὸ συμβούλιο ἀποφάσισε νὰ τοὺς δεχτοῦν ἀμέσως.

Ἦτανε δυὸ νέοι, ἂν μπορεῖ νὰ καθοριστεῖ ποτὲ ἡ ἡλικία τῶν Ἀσιατῶν, μὲ χωρικά φορέματα. Ὁ πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, παρουσίασε ἕνα γράμμα.

Ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ ἀνοίξε τὸ φάκελλο καὶ καθὼς ἤξερε τὴ γλῶσσα, διάβασε :

«Ἐγώ, ὁ Νοχάν-Ταγκ, ἀνώτατος ἀρχηγὸς τοῦ Γυῖν τοῦ Χάν, πού μένουν πιστοὶ στὴν οὐράνια καταγωγή τους, σὰς στέλνω τὸ μῆνυμα, πού μοῦ ὑπαγορεύουν τὰ ἀθάνατα πνεύματα, οἱ προστάτες τῆς φυλῆς μας.

Οἱ ἐξένοι εἶναι ἄρπαγες. Χτίζουν τίς ἐκκλησίες τους πάνω στὰ ἅγια ἔρειπια τῶν νῶν μας, βρίζουν τὴν πίστη μας, ξεγελοῦν τοὺς νέους καὶ τὰ παιδιά μας, καὶ προσπαθοῦν νὰ μᾶς διώξουν ἀπὸ τὸν τόπο μας καὶ νὰ κυριεύουν τὴ χώρα μας.

Τοὺς εἰδοποιῶ μὲ τὸν ἐπισημότερο τρόπο: Πρέπει νὰ φύγουν ἀμέσως ἀπὸ τὸν Κόκκινο ποταμὸ καὶ νὰ γυρίσουν στὶς μακρινές χώρες τους. Ἄν, ὅμως, δὲν ἀκούσουν τὴ συμβουλὴ μου καὶ μείνουν ἐδῶ, θὰ σαρωθοῦν σὺν τῷ ἀχυρῷ ἀπὸ τὴ θύελλα. Οἱ στρατιῶτες μου θὰ τοὺς ἐξολοθρεύουν, θὰ τοὺς ξεριζώσουν τίς καρδιές καὶ τὰ μάτια γιὰ νὰ τὰ προσφέρουν στοὺς θεοὺς μας.

Ἔχετε καιρὸ νὰ σκεφθῆτε, ὥς τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου... Τὰ στρατεύματά μου θὰ μείνουν ἀκίνητα στὴν πεδιάδα ὅλη τὴν ἡμέρα... Ὡς αὐριο οἱ λευκοὶ ἀνθρώποι ἔχουν τὴν εὐκολία νὰ φύγουν. Ἄν ἀδείασουν τὴν πόλη μέσα σ'αὐτὴ τὴν προθεσμία, κανένας δὲ θὰ τοὺς πειράξει. Ἐπειὰ ὅμως θὰ εἶναι πολὺ ἄργα...»

Μία στιγμὴ σιωπῆς ἀκολούθησε τὴ μετάφραση τῶν λόγων τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν στασιαστῶν. Κατόπιν ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας γύρισε κι' εἶπε στοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Χοχάν-Ταγκ :

— Γυρίστε σ' αὐτὸν, πού σὰς στέλνει. Πῆτε του, πῶς οἱ ἀνθρώποι τῆς

λευκῆς φυλῆς δὲν ξέρουν, τί θὰ πεῖ φόβος καὶ ποτὲ δὲν ὑποχωροῦν σὲ ἀπειλές. Ὁ ἀρχηγὸς θὰ μᾶς εὔρει ἐδῶ καὶ αὐριο καὶ τίς ἄλλες μέρες, ἀποφασισμένους νὰ μείνουμε ὅπως καὶ σήμερα. Ἐὰν χυθεῖ αἷμα, ἂν θέλετε. Ἀλλὰ θὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴ ζωὴ μας καὶ κανένας δὲν εἶναι ἀρκετὰ δυνατός νὰ μᾶς διώξει.

Οἱ δυὸ ἀνθρώποι ἀκούσαν τὴν ἀπάντηση, χωρὶς οἱ μορφές τους νὰ φανερώσουν κανένα συναίσθημα. Χαιρέτησαν σὺν αὐτόματα κι' ἔφυγαν χωρὶς νὰ ποῦνε λέξη.

— Ἰσως θάπρεπε νὰ δοκιμάζαμε, μήπως ἀγοράζεται μὲ χρήματα αὐτὸς ὁ λήσταρχος! εἶπε ἕνας νοτιοαμερικανὸς διπλωμάτης, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ὅλοι συμφωνοῦσαν μὲ τὴ γνώμη τοῦ κ. ντὲ Μαρσάκ.

Μὰ δὲν καταλάβατε, πῶς οἱ προτάσεις του αὐτὲς ἦτανε παγίδα; Ἄν δεχόμαστε νὰ φύγουμε θάπεφταν ἀπάνω μας, νὰ μᾶς σκοτώσουν. Τὸ ἴδιο κι' ἂν τοὺς δώσουμε χρήματα. Οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν λόγον. Τὸ καθήκον καὶ τὸ συμφέρον μας εἶναι νὰ ὀργανωθοῦμε καὶ νὰ κρατηθοῦμε ὥσπου νὰ μᾶς στείλουν ἐνισχύσεις.

Αὐτὴ ἦταν ἡ γνώμη ὅλων τῶν Εὐρωπαίων. Ὅλοι συντόνισαν τίς προσπάθειές τους γιὰ τὴν ἀμυνα τῆς παροικίας. Ὁ γιατρὸς Μάκ λὴν ὀργάνωσε ἕνα πρόχειρο νοσοκομεῖο καὶ οἱ κυρίες τῆς καλλίτερης κοινωνίας παρουσιάστηκαν νὰ ὑπηρετήσουν νοσοκόμες. Ἀπὸ τίς πρῶτες παρουσιάστηκε ἡ Σουζάνα κι' ὁ γιατρὸς Μάκ λὴν δέχτηκε μ' ἐξαιρετικὴ συγκίνηση τὴν συνεργασία τῆς νέας.

Κουρασμένη ἀκόμα ἀπὸ τὴν ψυχικὴ καὶ σωματικὴ κόπωση, πού αἰσθάνονταν ὅσο ἀπὸ τὴν νυκτερινὴ τῆς λιποθυμία, ἡ Σουζάνα, ὅπως τὴν πρόσταξε ὁ Φοῦ—Λί, δὲν θυμότανε τίποτα ἀπὸ ὅσα εἶπε κι' ὅσα ἀκούσε ἀπὸ τὸν ὑπνωτιστὴ. Τοῦ ἀκούου, ὁ γιατρὸς, βλέποντας τὴ χλωμάδα τοῦ προσώπου της, τὴν παρακαλοῦσε ν' ἀναπαυθεῖ λιγάκι. Τακτοποιοῦσε τὰ φάρμακα, ἔτοιμαζε τὰ κρεβάτια, γιὰ τοὺς πληγμένους, πού δὲν θ' ἀργοῦσαν νὰ ῥοῦθουν, φρόντιζε γιὰ ὅλες τίς λεπτομέρειες τοῦ μικροῦ νοσοκομεῖου.

Ὁ Ἀγγλὸς γιατρὸς, κοίταζε μελαγχολικὸς, τὴν εὐγενικὰ νέα, πού λάτρευε, ν' ἀφιερώνει ὅλες τῆς τῆς δυνάμεις στοῦ ἀλτρουϊστικὸ ἔργο, πού ἀνάλαβε. Μέσα στὸν τρομερὸ κίνδυνο, πού τοὺς ἀπειλοῦσε, αὐτὴν μονάχα συλλογιζότανε. Ὅταν ὅμως ἀκούστηκαν οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ κι' ἀμέσως σχεδὸν κατόπι ὁ ξερός κρότος

τοῦ μυδραλιοβόλου, ὁ νέος ἀποφάσισε νὰ φανερώσει τὰ αἰσθήματά του στὴ Σουζάνα.

Συγκινημένος, σχεδὸν τρέμοντας, πῆγε κοντὰ της καὶ μὲ ὅλη τὴν εὐκρίνεια τῆς ψυχῆς του τῆς εἶπε :

— Δὲν ξέρουμε τί μᾶς περιμένει, Σουζάνα... Γι' αὐτὸ θὰ ἤθελα, νὰ σὰς ἀνοίξω τὴν καρδιά μου καὶ νὰ σὰς φανερώσω τὰ αἰσθήματά μου, πού, φαντάζομαι, τάχετε ἴσως μαντέψει... Δὲν μποροῦμε νὰ ξέρουμε τὴν ἔκβαση αὐτῆς τῆς τραγωδίας... Ἐπιτρέψατέ μου λοιπόν, μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀβεβαιότητα νὰ σὰς ρωτήσω ἂν, ὅταν περάσει ὁ κίνδυνος, θὰ δεχόσαστε νὰ γίνετε γυναῖκα μου... νὰ μείνουμε ἀχώριστοι γιὰ πάντα.

Ἡ Σουζάνα, ἀκίνητη, κοίταξε τὸ μεγάλο ἐκεῖνο παιδί, πού ἡ ἀννὴ φυσιογνωμία του βεβαίως ὅλη τὴν εὐκρίνεια καὶ τὴν εὐθύτητα τῶν λόγων του. Αὐτὴ ἡ ἐξομολόγηση, πού τὴν ἔβλεπε τόσο καιρὸ ζωγραφισμένη στὰ μάτια καὶ στὰ χεῖλη τοῦ νέου, γέμισε στὴν τραγικὴ ἐκείνη στιγμὴ, μὲ μιὰν ἀνέκφραστη, μὲ μιὰν ἄλλη χαρὰ τὴν ψυχῆς της. Ἐνοιῶσε τὰ δάκρυα τῆς εὐτυχίας νὰ ὑγραίνουν τὰ μάτια της καὶ, κοκκινίζοντας, σφίχτηκε πόνος ἀπὸ τὸν κίνδυνο τοῦ νέου, πρὸς τὴν ἀντιπαράθεσιν τῶν ἀντιπαρθεῖν. Ὅλα τὰ ὅσα τρεμάμενα χεῖλη της γιὰ τὸν φίλιν τῶν ἀρραβῶνων.

Οἱ πυροβολισμοί, πού ἀκούσαν οἱ δυὸ νέοι ἀποτελοῦσαν τὸ προῖμο τῆς προσβολῆς ἐναντίον τῆς παροικίας. Τὰ ἄτακτα στίφη τῶν φανατικῶν Κινέζων ὄρμησαν μὲ οὐρλιάσματα, ἀλλὰ οἱ πυροβολητὲς τοῦ «Στρατηγοῦ Γκαλλιένι» ὅπως καὶ οἱ πολιορκημένοι, βρῆκαν εὐκολο τὸ στόχο, κι' ἀποδεκτῆσαν τὸ πλῆθος τῶν ἐπιδρομέων.

Ὁ στρατὸς τοῦ Χοχάν-Ταγκ ἀναγκάστηκε ν' ἀποτραβηχθεῖ μὲ βαρύτατες ἀπώλειες, ἐνῶ οἱ εὐρωπαῖοι εἶχαν ἔξω νεκροὺς κι' ἐννέα πληγμένους.

Ἡ πρώτη αὐτῆς ἐπιτυχία ἀνακούφισε κι' ἔδωσε θάρρος στοὺς πολιορκημένους. Ὅλοι ἀρχισαν νὰ ἐλπίζουν, πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ κρατήσουν ὥσπου νὰ φτάσουν οἱ ἐνισχύσεις, πού περιμέναν.

Ἡ ἄλλη μέρα πέρασε χωρὶς οἱ κίτρινοι νὰ ἐπαναλάβουν τὴν ἐπιθεσὶν τους. Ἦταν ὅμως βέβαιο, πῶς ὁ Χοχάν-Ταγκ εἰτοιμαζότανε γιὰ τὸν ἀγῶνα. Ὁ στρατὸς του κάθε στιγμὴ δεχότανε κανοὺργιους φανατικοὺς ἐθελοντές. Ἀλλὰ ἡ ἀδράνεια του αὐτῆς, εὐνοοῦσε τίς ἐλπίδες τῶν Εὐρωπαίων, πού περιμέναν νὰ φθάσουν ἐνισχύσεις

ἀπὸ τίς Ἰνδίες καὶ τὴν Ἰνδοκίνα.

Τὴ δευτέρῃ ὅμως νύχτα, ἕνα ἀπρόοπτο γεγονός ἔκανε πολλὴ τραγικώτερη τὴ θέση τῶν πολιορκημένων.

Πλησίαζε νὰ ξημερώσει κι' οἱ ἐργασίες γιὰ τὴν συμπλήρωση καὶ τὴν βελτίωση τῶν ὁδοφραγμάτων ἐξακολούθησαν μ' ἐπιτυχία. Ὅλοι δούλευαν μὲ αὐτοθυσία, γιὰτὶ εἶχαν πάρει θάρρος ἀπὸ τὴ χθεσινὴ ἐπιτυχία τους.

Ἐξαφνα, πᾶν ἀπὸ τὸν ποταμὸ, ὑψώθηκε μιὰ κόκκινη λάμψη καὶ μετὰ μιὰ στιγμὴ ἀντήχησε μιὰ τρομερὴ ἐκκρηξη. Τόσος ἦταν ὁ κλονισμὸς κι' ἡ δόνηση στὴν ἀτμόσφαιρα, πού πολλὰ τζάμια κομματιάστηκαν... Τὸ πολεμικὸ «Στρατηγὸς Γκαλλιένι» τινάχτηκε στὸν ἀέρα.

Ἡ καταστροφὴ ἦταν ὁλοκληρωτικὴ ὅσο καὶ ἐξοφικὴ. Ὅταν σὲ λίγο ξημέρωσε, εἶδαν μὲ ἀπελπισία τὰ οἰκτρὰ λείψανα τοῦ ναυαγίου νὰ πλέουν πάνω στὰ θοὰ νερά τοῦ ποταμοῦ.

Ἐνας μονάχα ναύτης γλύτωσε ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ πλῆρωμα κι' ἔφτασε κολυμπώντας στὴν παροικία κατακίτρινος, μισότρελλος. Ἀφοῦ συνῆρθε κάπως μετὰ περιποιήσεις τοῦ γιατροῦ καὶ τῆς Σουζάνας, μπόρεσε νὰ περιγράψει τὴν τρομερὴ καταστροφὴ :

— Μοιρολόι, πῶς τὸ καράβι σηδονάτοσε πηλὰ στὰ σύννεφα, εἶπε πᾶν ὁ πλοῦς ἀκόμα. Θάλεγε κανένας πῶς μιὰ ἀκατανίκητη δύναμη ἐσπρωχνε ἔξω ἀπ' τὸ νερό. Ἐπειὰ ἔνοιωσα ἕνα δυνατό τράνταγμα κι' ἀκούστηκε ἡ τρομερὴ ἐκκρηξη... Δὲν ξέρω, πῶς τινάχτηκε εἰκοσι ὀργυὲς μακριά, πῶς μπόρεσα, μισολιγοθυμισμένος, νὰ κολυμπήσω καὶ πῶς βγῆκα στὴν προκυμᾶ... Ὅλοι παρακολουθοῦσαν κάτωχροι τὴ διήγηση τῆς τραγικῆς καταστροφῆς. Ὅλοι ρωτοῦσαν, πῶς γίνθηκε τὸ κακό :

— Μήπως σὰς χτύπησε ὀβίδα ;
— Μήπως σκάσανε τὰ καζάνια ;
— Μήπως βάλανε κανένα καταχθόνιο μηχανήμα στὸ πλοῖο ;
— Δὲν πιστεύω, ἀποκρίθηκε ὁ ναύτης. Ἡ μηχανὴ δούλευε πολὺ σιγά. Τὸ μηχανοστάσιο ἦταν κλεισμένο, κανένας δὲν ὑποπόσσε νὰ μπεῖ στὸ πλοῖο. Τορπίλλα πρέπει νὰ μᾶς χτύπησε... δὲν ἐξηγεῖται ἄλλοιως...

Τορπίλλα !... Ὅλοι ἀνατρίχισαν στὸ ἀκουσμά αὐτῆς τῆς λέξης. Εἶχαν, λοιπόν, οἱ ἀντάρτες τέτοια μέσα καταστροφῆς στὴ διάθεσιν τους ;

Πυροβολισμοὶ καὶ ἀλλαλαγμοί, τοὺς ἐβγαλὸν τὴν ἴδια στιγμὴ ἀπὸ τὴν τραγικὴ τους ἀκίνησια.

Οἱ ὁρδὲς τοῦ Χοχάν-Ταγκ ἀρχίζαν δευτέρῃ ἐπίθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': Ο ΑΡΤΣΙΜΠΑΛ ΚΑΙ Ο ΦΟΥ—ΛΙ.

Καὶ τὸ δεκατέσσερα, πῶς εἶ-
ναι σήμερα τὸ πρῶτ;
— Ἀσκημα. Παραμιλοῦ-
σε ὅλη τὴ νύχτα.

— Ἐχει πάντα πυρεττό;

— 39ο 6.

— Κι ὁ ἰνδὸς θυρωρὸς τοῦ προξε-
νείου σας;

— Αὐτὸς εἶναι καλλίτερα. Κοιμήθηκε
ἀρκετὰ καλὰ τὴ νύχτα.

— Αὐτὸς πιστεύω νὰ γίνῃ καλὰ....

— Ὁ ἀκρωτηριασμένος ὅμως, μὲ τὸ
κοιμένο πόδι, χειρότερεψε. Τοῦκανα μιὰ
ἐνέση.

— Πολὺ καλὰ κάνατε. Εἶναι χαμέ-
νος Δὲν μποροῦμε παρά νὰ κοιμί-
σουμε τοὺς πόνους του... Εἶχαμε ἄλ-
λους πληγωμένους τὴ νύχτα;

— Ὁχι, εὐτυχῶς, γιατί μονάχα ἕνα-
κρεββάτι μᾶς ἀπομένει.

— Τὸ ξέρω, πάλι καλὰ κι' αὐτά, ποῦ
μπορέσαμε νὰ ἐτοιμάσουμε...

— Ὁ γιατρός κοιτάξε μελαγχολικά,
μὲ τρυφερότητα τῆ Σουζάνα,

— Καὶ σεῖς ἀγαπημένη μου, πῶς
εἴστε!

— ὦ! ἐγώ, αἰσθάνουμαι θαυμάσια
τὸν ἑαυτὸ μου.

— Χμ! Θαυμάσια... Τὸ ἡθικὸ σας,
βέβαια εἶναι ἀξιοθαύμαστο, ἀλλὰ ἡ
ὄψη σας φανερώνει, πῶς ἔχετε ἀνάγκη
νὰ ξεκουρασθῇτε λιγάκι.

— Μπα! Δὲ βρῆκα καιρὸ νὰ που-
δραριστῶ, γι' αὐτὸ σᾶς φαίνομαι κου-
ρασμένη.

— Εἴστε ἕνας ἄγγελος, μὲς Σουζή.
Ἀλλὰ ἐγὼ αἰσθάνουμαι τύψεις γιὰ
τοὺς τόσους κόπους, ποῦ ὑποφέρετε.

— Καὶ σεῖς; Μήπως δὲν κοπιᾶτε
περισσότερο;

— Ἐγὼ εἶμαι ἄντρας καὶ στρατιώ-
της. Σᾶς ἐκεῖνὸ νὰ πλαγιάσετε μιὰ
δυὸ ὥρες.

— Πολὺ καλὰ, ἀποκρίθηκε ἡ νέα,
ἀλλὰ ὄχι ἐδῶ.

— Ποῦ λοιπόν;

— Στὸ προξενεῖο. Θέλω νὰ δῶ τὸν
μαπαμᾶ. Ἐχῶ δυὸ μέρες νὰ τὸν φι-
λήσω.

— Θέλετε λοιπόν νὰ πάτε κεῖ κάτω;
Εἶναι ἐπικίνδυνον...

— Μιὰ ὄχι! Μόλις πέντε λεπτὰ δρό-
μος... Τί μπορεί νὰ μοῦ συμβεῖ μέ-
σα σὲ πέντε λεπτά;

— Ἀπλούστατα, νὰ πληγωθῇτε,
ὅπως πληγώθηκαν χιτὲς καὶ προχτὲς
δυὸ ποῦ τόλμησαν νὰ βγοῦνε στὸ
δρόμο. Οἱ Κινέζοι κρατοῦνε τὰ ὑψώ-
ματα καὶ βλέπουν καθαρά, τί γίνεται
μέσα σιτοὺς δρόμους.

— Δὲ βαρύνετε... Μήπως καὶ δῶ
δὲν διατρέχω τὸν ἴδιο κίνδυνον; Πρέ-

πει νὰ πάω νὰ δῶ τὸν πατέρα μου,
γιατί ἄλλοιῶτα... φοβάμαι, πῶς
θαρθεῖ ἐκεῖνος, καὶ δὲν θέλω νὰ δια-
τρέξῃ αὐτὸς τὸν κίνδυνον... Ἐπειτα,
αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη ν' ἀλλάξω λι-
γάκι ἀτμόσφαιρα... νὰ ξαπλώσω μιὰ
ῥα στὸ κρεββάτι μου...

Τὸ τελευταῖο αὐτὸ ἐπιχείρημα, μο-
νάχα ἔπεισε τὸν Ἀρτσιμπαλ.

— Καλὰ λοιπόν, εἶπε, νὰ πάτε.
Ἀλλὰ θὰ γυρίσετε τὴ νύχτα, ἀγαπη-
μένη μου Σουζάνα. Ἐτοί θὰ διατρέ-
ξετε μιὰ φορὰ μοιάχα τὸν κίνδυνον.
Σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι.

— Μὴν ξεχνᾶτε, πῶς εἴμαστε ἀρ-
ραβωνιασμένοι, πρόσθεσε χομογελῶν-
τὰς μελαγχολικά ὁ νέος, καὶ πρέπει
ν' ἀκοῦτε τὰ λόγια μου... Τουλάχιστο
δσα λέω γιὰ τὴν ὑγεία καὶ γιὰ τὴν
εὐτυχία σας...

— Θαρθοῦνε καὶ καλλίτερες μέρες,
Ἀρτσιμπαλ! φώναξε ἡ Σουζάνα γιὰ
νὰ δώσει θάρρος στὸν νέο. Σύμφωνοι
λοιπόν, θὰ ἐπιστρέψω μόλις νυχτώσῃ...

Ὁ Μὰκ Ἄλντνερ μόνος στὸ μικρὸ
γραφεῖο τοῦ νοσοκομείου. Τὸ πρόσω-
πό του, τώρα, φανέρωνε ὅλη τὴν ἀγω-
νία, ποῦ σπύραζε τὴν ψυχὴ του. Ἦταν
ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴ νέα, ποῦ ἀ-
γαποῦσε μ' ὅλη του τὴν καρδιά. Ἦ
γλυκειά, ἡ νοσητευτική, ἡ ἀγνή κι' ἀ-
νεκτίμητη ἐκεῖνη νέα, τὸν ἀγαποῦσε
ὅσο κι' αὐτός. Ἐπρεπε νᾶταν εὐτυχι-
σμένος καὶ ὅμως ἀπέραντη θλίψη, φώ-
ληζε στὴν καρδιά του...

Τὸ αὐριό ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀγνω-
στους, τρομεροὺς κινδύνους. Κάθε ὥ-
ρα, κάθε στιγμή, μποροῦσε νὰ φέρῃ
τραγικὲς καταστροφές. Τί θὰ γινό-
τανε ἂν τὰ βάρβαρα στίφη τῶν κι-
τρίνων, τσάκιζαν τὴν ἡρωϊκὴ ἀντίστα-
ση τῶν πολιορκημένων; Τί θὰ γινό-
τανε, ὅταν σὲ δυὸ ἢ τρεῖς μέρες, δὲν
θὰ εἶχαν πιά, οἱ λευκοί, πυρομαχικά
γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴ ζωὴ τους,
τὴν τιμὴ τους... Καὶ στίς ἀποθήκες,
τὰ τρόφιμα, κάθε μέρα, λιγότευαν...

Μπροστὰ στὴ Σουζάνα, ὁ νέος ἔ-
κρυβε τοὺς φόβους του. Ὅταν ὅμως
ἦταν μόνος, τραγικά προαισθήματα
συνετάραζαν τὴν ψυχὴ του. Ἐκεῖνη
τὴ στιγμή τοῦ ἦρθε μιὰ λαχτάρα, νὰ
τρέξῃ πίσω ἀπ' τὴ νέα, νὰ τὴ βρεῖ,
νὰ μὴ τὴν ἀφίσει οὔτε στιγμή μόνη.

— Γιατρέ, ὁ τραυματίας μὲ τὸ κομ-
μένο χέρι λιποθύμησε!...

Χωρὶς νὰ χιτυήσει στὴν πόρτα εἶχε
μπεῖ στὸ γραφεῖο ἡ νοσοκόμα.

— Ἐφθασα, ἀποκρίθηκε ὁ νέος.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμή, ἐξχνῶν-
τας ὁλότελα τὸν ἑαυτὸ του, τὴ ζωὴ

του, τὴν καρδιά του, βρισκότανε στὸ
προσκέφαλο τοῦ πληγωμένου.

Ὅστόσο, ἡ Σουζάνα ἔφτασε στὸ
προξενεῖο, χωρὶς κανένα ἐπιεσόδιο. Ἦ
μαγεύρισα, ποῦ τοὺς ὑπηρετοῦσε
χρόνια, τῆς παραπονέθηκε, πῶς ὁ πα-
τέρας της οὔτε ἀγγίσει, πάλι, χιτὲς βρά-
δυ τὰ φαγητά, ποῦ τοῦ ἐτοίμασε. Ἦ
Σουζάνα στέναξε χωρὶς ν' ἀποκριθεῖ
τίποτα. Ἦ φλυαρία τῆς ἀγαθῆς γυναι-
κας τὴν κούραζε. Ἀνάπνεε μὲ δυσκο-
λία, ὕστερ' ἀπὸ τίς τόσες συγκινήσεις.

Προτίμησε νὰ μεταβεῖ μιὰ στιγμή
στὸ πάρκο, ν' ἀναπνεύσει τὸν καθαρό
ἀέρα, μέσα στὴν ἡσυχία τοῦ ἀγαπη-
μένου της κήπου. Πόσες εὐτυχισμένες
ὥρες εἶχε περάσει κεῖ μέσα μ' ἕνα
βιβλίο στὸ χέρι!... Ὅθ' ξαναρχόντου-
σαν, τάχα, οἱ μέρες τῆς γαλήνης καὶ
τῆς εὐτυχίας; Δυὸ πρόσωπα κυριαρ-
χοῦσαν στὴ σκέψη της, δυὸ πρόσωπα,
γεμάτα στοργὴ κι' ἀγάπη: ὁ πατέρας
της κι' ὁ Ἀρτσιμπαλ... Πόσο εὐτυχι-
σμένη θὰ ἦτανε, ἂν δὲν ξεσποῦσε ἡ
φριχτὴ ἐκεῖνη θύελλα...

Κοίταζε, τώρα, τ' ἀγαπημένα της
λουλούδια, ποῦ μὲ τόση εὐχαρίστηση
τὰ περιποιότανε, ἡ ἴδια, ὡς προχτὲς
ἀκόμα... Τὰ δέντρα, τοὺς ἀγαπημέ-
νους της πάγκους... Κάθισε κι' ἀνὰ-
πνευσε βαθειὰ τὸν ζωογόνο, καθαρό
ἀέρα.

Ἐξαφνα ἕνας θόρυβος ἀκούστηκε
πίσω της. Σὰν κάτι νὰ γλυστροῦσε
κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου, μιὰ πέτρα ἀ-
κούστηκε νὰ κυλάει.

Ἦ νέα οὔτε γύρισε νὰ κοιτάξῃ, νο-
μίζοντας, πῶς θὰ ἦτανε καμμιὰ γάτα.
Μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα, ἐξακολου-
θοῦσε τίς δειροπολήσεις της, δταν,
ἀκούσε, σιγανή, μιὰ φωνή, πολὺ
κοντὰ της:

— Δεσποινὶς σᾶς ὑποβάλλω τὰ σε-
βάσματά μου.

Ἀνοίγοντας, διάπλατα τὰ μάτια, ἡ
Σουζάνα ἀνατρίχισε. Μπροστὰ της
στεκότανε ὁ Φοῦ—Λι, μὲ ἀχρωματιστο
χαμόγελο στὰ λεπτά χεῖλη του:

— Μὲ συγχωρεῖτε, ποῦ παρουσιά-
ζομαι μπροστὰ σας τόσο ξαφνικά...
Ἀλλὰ οἱ ὥρες, ποῦ περνοῦμε, εἶναι
τόσο παράξενες, ὥστε ἡ παρουσία
μου πρέπει νὰ σᾶς φανεῖ πολὺ φυσική.
Πῶς εἴστε, δεσποινὶς; Εἶμαι πολὺ
εὐτυχισμένος, ποῦ σᾶς ξαναβλέπω...

— Ἀπὸ ποῦ βγήκατε; ρώτησε τρο-
μαγμένη ἡ Σουζάνα.

— Σᾶς ξαναλέω, μονάχα οἱ ἐξαιρε-
τικὲς περιστάσεις, ποῦ περνοῦμε, δι-
καιολογοῦν τίς πράξεις μου. Μὴ ρω-
τᾶτε τίποτα. Ἀκοῦστε, με μονάχα
Ἦρθα γιὰ νὰ σᾶς σώσω,

— Νὰ μὲ σώσετε;

— Μάλιστα, δεσποινὶς. Ξέρω, πῶς
ἡ θέση τῆς παροικίας εἶναι πολὺ ἐπι-
κίνδυνη. Εἶναι ἀδύνατο ν' ἀντισταθεῖ
στὴν ἐπίθεση, ποῦ ἐτοιμάζει ὁ Χοχά-
Τοϊγκ. Ὅταν μποῦν νικητὲς ἐδῶ μέσα
οἱ φανατικοὶ ἐχθροί, δὲν θὰ σεβαστοῦ-
νε τίποτα. Ὁ κίνδυνος εἶναι ἄμεσος.
Ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω καὶ
νὰ σᾶς σώσω ἀπὸ τὴ φρικτὴ τύχη, ποῦ
σᾶς περιμένει. Δυὸ ὁλόκληρες μέρες
παραφυλάω νὰ βρῶ τὴν κατάλληλη
στιγμὴ νὰ σᾶς μιλήσω.

— Καὶ δὲν ξέρατε, ποῦ βρισκόμουν;

— Τὸ ἔξευρα, ἀλλὰ προτιμοῦσα νὰ
μιλήσω μονάχα σὲ σᾶς.

— Δώσατε τίς πληροφορίες σας στὸν
πατέρα μου, στίς ἀρχές τῆς παροι-
κίας; Ἄν ὁ κίνδυνος εἶναι τόσο γε-
γασμένος, δὲν πρέπει νὰ χάνουμε στιγμή.

— Ναί. Ὁ κίνδυνος εἶναι τρομερός.
Καμμιὰ δύναμη, δὲν μπορεῖ νὰ τὸν
ἐξουδετερώσῃ. Μπορῶ ὅμως, νὰ σώ-
σω ἀπ' τὸν ὄλεθρο ἕνα πρόσωπο, καὶ
διάλεξα σᾶς. Καὶ σᾶς ὀρκίζομαι, ὅσο
θᾶμαι ζωντανός, δὲν θὰ πάθετε κανένα
κακό. Πρέπει ναρθῇτε μαζί μου.

— Ναρθῶ μαζί σας; Ποῦ; Πότε;

— Αὐτὴ τὴ στιγμή... Ὅθ' σᾶς ἐξηγή-
σω...

— Κι' ὁ πατέρας μου;

— Ὅθ' τὸν δῶ κατόπι.

— Μὰ εἶναι τρέλλα αὐτὸ, ποῦ λέτε.

Δὲν συλλογίζεστε λοιπόν...

— Ὅθ' ἦτανε τρέλλα νὰ μέινετε ἐδῶ.

— Τὸ καθήκον μου εἶναι νὰ μείνω,
ὅποιος κι' ἂν εἶναι ὁ κίνδυνος. Ἐχῶ ἀ-
ναλάβει τὴν ὑποχρέωση, νὰ περιποι-
θῶ τοὺς πληγωμένους μας, δὲν θὰ
λιποτακτῇσω! Κι' ἔπειτα, εἶναι γελοῖα
δλ' αὐτά, παρουσιάζετε ξαφνικά
μπροστὰ μου, πηδώντας ἀπὸ τὸν τοί-
χο, καὶ μοῦ προτείνετε νὰ φύγουμε
μαζί, χωρὶς καμμιὰ ἐξήγηση. Εἶναι
ἀκατανόητα δλ' αὐτά!...

Ὁ Φοῦ—Λι χαμήλωσε, ἄφωτος, τὸ
κεφάλι. Ἦ Σουζάνα φοβήθηκε μήπως
τὸν πρόσβαλε.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν
προσφορά σας, τοῦ εἶπε μὲ ἀπαλὸ τό-
νο, καταλαβαίνω, πῶς ἐνεργεῖτε ἀπὸ
ἐνδιαφέρον καὶ φιλία... Ἰσως μάλιστα
αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον σας, νὰ σᾶς κάνει
νὰ ἐξογκώνετε τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ τὸ
φάρμακο, ποῦ μοῦ προτείνεται εἶναι
πολὺ χειρότερο... Δὲν εἶναι ποτὲ δυ-
νατὸ νὰ φύγω μαζί σας!

— Γιατί;

— Μὰ, γιὰ πολλοὺς λόγους. Πρῶτ'
ἀπ' ὅλα, δὲν μπορῶ νὰ ἐκταλείψω
τὸν πατέρα μου κατόπι, ὅπως σᾶς
εἶπα, μὲ περιμένουν οἱ πληγωμένοι
μου κι' ἐπιτέλους...

— Ἐπιτέλους;

—Γιατί, άπλούστατα, δέν είναι σωστό νά φύγει, έτσι, μιá κοπέλλα μ' έναν νέο.

—Άκόμα και γιά νά γλυτώσει άπ' τó θάνατο;

—Βεβαίóτατα, άκόμα και γι' αυτό. Καλλίτερα νά πάμε μαζί στόν πατέρα μου και νά τó πήτε, όσα ξέρετε γιά τήν έπίθεση τών έχθρών...

—Έχετε δίκη, ψυθίρισε ó μιγάς. Σας συνοδεύω στό γραφείο τού πατέρα σας.

Υστερα κοιτάζοντας στά μάτια τή νέα κι' άπλώνοντας τά δυό του χέρια πρόσθεσε:

—Δέν είστε, τουλάχιστο, θυμωμένη μαζί μου.

—Ω! Διόλου. Άκεναντίας σάς ευχαριστώ...

—Δώστε μου τότε και τά δυό σας χέρια, άν άληθινά με συχωρέσατε!.. Συγκινημένη, άπό τó θλιβερό ύφος του, ή Σουζάνα, δέ δίστασε διόλου νά τó δώσει τά χέρια της.

Τότε, σάν νά κατέβηκε ξαφνικά μιá μάσκα στό πρόσωπό του, ή έκφραση τής μορφής τού Φοϋ Λί, άλλαξε μονομιás. Τά μάτια του, καρφώθηκαν, πετώντες σπίθες πάνω στά δικά της, με μιá υπεράνθρωπη προσπάθεια, γεμάτα μιάν άδυσώπητη θέληση, ένω τó πρόσωπό του άπολιθώθηκε.

Γιά μιá φευγαλέα στιγμή, ή Σουζάνα θυμήθηκε τή σκηνή στό μικρό πρόχειρο θεατράκι τής Άγγλικής Πρεσβείας, λίγες μέρες πριν. Θυμήθηκε τήν ξαφνική λιποθυμία, πού έννοιωσε

αντικρύζοντας τήν ίδια έκφραση τού προσώπου τού ανθρώπου έκείνου... Άλλά άμέσως έννοιωσε τίς δυνάμεις της νά τήν έγκαταλείπουν. Άπελπισμένη, αντίσταθήκε όσο μπορούσε, θέλοντας νά φύγει, νά φωνάξει, ν' άποφύγει τó γήτεμα τών μαγνητικών έκείνων ματιών. Η θέλησή της, όμως, ή αντίστασή της νικήθηκαν πάλι.

Ο Φοϋ—Λί, όπως και τήν άλλη φορά, πρόσταξε:

—Κοιμήσου!.. Κοιμήσου!..

Η φωνή αυτή túλιξε τήν Σουζάνα όπως ένα δύχτι περιτυλίγει τή λεία του. Γιά μιá στιγμή άκόμα, είχε τή συναίσθηση, πώς ήτανε ζωντανή, πώς ύπηρε, Υστερα, έχασε όλότελα τίς αισθήσεις της, περνώντας σέ άγνωστους κόσμους.

Ο μιγάς πήγε κοντά στόν τοίχο. Σφύριξε έλαφρά σάν φείδι κι' άμέσως πρόσβαλε τó κεφάλι ένός Κινέζου.

—Γρήγορα, Σάγκ, γρήγορα!..

Άπό τήν κορυφή τού τοίχου, ó ύπηρέτης ξετύλιξε ένα λεπτό μετάξινο σκοινί. Ο Φοϋ—Λί, πήρε τότε τή νέα στήν άγκαλιά του κι' έδωσε τó σκοινί έκείνο γύρω στή μέση του.

—Προσοχή, Σάγκ! Τράβα σιγά—σιγά, καθώς σέ βοηθώ εγώ άπό κάτω.

Και άργά—άργά, με κάθε προφύλαξη, τó άναίσθητο σώμα τής νέας πέρασε άπ' τήν άλλη μεριά τού τοίχου.

Σάν γάτα, πήδησε τότε ευκίνητος, ó Φοϋ—Λί, και σέ μιá στιγμή βγήκε άπό τó πάρκο τού προξενείου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'. Η ΑΜΟΙΒΗ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

Ο Χοχάν—Τσίγκ διάκοψε τόν άνθρωπο, πού μιλούσε και φώναζε μανιασμένος:

—Όταν διατάξω κάτι, πρέπει νά γίνεται! Τόσον καιρό τώρα πολιορκούμε τούς Φράγκους, δίχως αποτέλεσμα!

—Άρχηγέ, ó στρατός έκανε τó καθήκον του. Άλλά είναι άδύνατο, χωρίς υπερβολικές θυσίες, νά κυριέψωμε τίς θέσεις τους. Δόσε μας λίγων μερών άκόμη προθεσμία.

—Δέν είναι ή πρώτη φορά, πού τ' άκούω αυτά! Τά παντοδύναμα πνεύματα, θά μās έγκαταλείψουν, άν τρέμουμε μπροστά στόν έχθρό!

—Δέν τρέμουμε, άρχηγέ, αλλά χρειάζεται φρόνηση.

—Τά ξέρω αυτά... Άλλά θέλω άποτελέσματα. Μοϋ είναι άδύνατο νά περιμένω περισσότερο! Κάνετε, ό,τι θέ-

λετε: αύριο έννοώ νά κυριέψετε τήν πόλη!

Ο τόνος τής φωνής του δέν σήκωνε συζήτηση. Οί άξιωματικοί ύποκλήθηκαν, χωρίς νά τολμήσουν νά πουν λέξη.

Ο άρχηγός έμεινε στή σκηνή του με τούς πέντε άνώτατους βαθμούχους του. Βημάτιζε νευρικά, ζητώντας κάπου νά ξεσπάσει.

—Και σϋ με άπογοήτευσε, Λθ—Τσανί είπε στόν πιό έμπιστό του. Στά βουνά μας είσαι ó καλλίτερος κυνηγός τής άρκούδας και τού άγριογούρουνου.

Στή μάχη, όμως, δέν έκανες τίποτα. Θά ξεκινήσετε, πριν ξημερώσει αύριο και θά έπιτεθήτε. Άλλοίμονό σας άν γυρίσετε άπρακτοι. Πηγαίνετε τώρα νά ετοιμασθήτε.

Όταν έφυγαν οί άνώτατοι βαθμούχοι, μπήκε στή σκηνή τού άρχηγού μιá

γυνίκα, χωρίς ó Χοχάν—Τσίγκ τά δώσει καμιά προσοχή στήν παρουσία της.

Νέα άκόμα, ντυμένη με μιá φαρδύα, μεταξωτή ρόμπα με άσημένια κουμπιά έτοίμαζε τó χαμηλό τραπέζι γιά τó δείπνο τού άφέντη.

—Σοϋ έφερα τó φαγητό σου, τού είπε.

Τότε μονάχα, ó φύλαρχος, γύρισε και τήν κοίταξε.

—Α! Έσύ σαι, Λία; Δέν φανιαζόμουν, πώς είναι τόσο άργά.

—Δέν πεινάς λοιπόν; ρώτησε άνήσυχη ή γυναίκα.

—Όχι. Δέν έχω όρεξη γιά τίποτα. Ούτε θά ήσυχάσω, ώσπου νά κυριέψω τήν πόλη τών λευκών.

—Γι' αυτό ούτε γυρνάς νά με δείς και μένα... Όστόσο, δέν αξίζω τόση περιφρόνηση... Πόσο αλλάζουν οί άντρες!..

—Όχι!... δέν αλλάζω εγώ. Άλλά, γιά τήν ώρα, έχω άλλο τó νοϋ μου. Όλα πηγαίνουν άναποδα..

Ο στρατός μου δέν έχει τó θάρρος, πού θέλω, οί άξιωματικοί μου δέν τούς εμπνέουν πιά, οί κατάσκοποι μου δέ μοϋ φέρνουν καμιά είδηση...

—Και κείνος, πού τόσο έλπιζες σ' αυτόν;

—Έχει τρείς μέρες νά φανεί.

—Θά τοϋτuche ίσως κανένα κακό, είπε ή Λία, ένω τά μάτια της λάμψαν νά άπό μίσος κι' άπό χαρά.

—Αυτό φοβάμαι και γώ. Η ύποκριτική φωνή τής ύποκρίτριάς γυνάικας ψυθίρισε.

—Έκτός άν σέ πρόσωσει!

—Είσαι τρελλή! φώναξε ó άρχηγός. Αυτός νά με προσδώσει; Σ' αυτόν χρωστούμε όλες μας τίς έπιτυχίες, άν είχαμε λίγους άκόμα σάν κι' αυτόν...

—Ναι... ξέρω... και άλλοτε τά είπα αυτά. Δέν είμαι τής γνώμης σου γι' αυτόν τόν άνθρωπο. Φοβάμαι, μήπως μās φέρει καμιά μεγάλη καταστροφή... Δέν τόν νοιώθω δικό μας, καταλαβαίνεις; όλότελα δικό μας σάν τούς άλλους.

—Γυναικείες ιδέες.

—Όπως αγαπās. Κι' οί θεοί νά με

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'. ΜΙΑ ΝΙΚΗ ΔΙΧΩΣ ΧΑΡΑ.

Η Σουζάνα, φυλακισμένη μέσα σέ μιá σκηνή, άκουγε τούς κρότους, πού έφθαναν ως εκεί.

Τό στρατόπεδο τών Κίτρινων έμπνουσε. Φωνές, βήματα βαρείας, διαταγές, άντηχούσαν άπό παντού. Ήξερε άρκετά καλά τή γλώσσα και κατάλαβε, πώς έτοιμαζόντουσαν γιά τή μεγά-

βγάλουν ψεύτρα. Άλλά θυμήσου. Χοχάν, πόσες φορές σέ βοήθησα ως τώρα. Πάντα τά πρόβλεψα όλα, σωστά, δέν έπεσα ποτές μου έξω. Και τώρα εσύ, πιστεύεις μονάχα τά λόγια αϋτουϋ τού ανθρώπου... Φυλάξου, μη μετανοιώσεις μιá μέρα. Όσο γιά μένα, θά χαρώ, άν δέν ξανάρθει ποτέ.

Έκείνη τή στιγμή άκούστηκαν βήματα έξω και μετά μιá στιγμή μιá πρόσχαρη φωνή:

—Έφτασα, άρχηγέ. Με συχωρείς, άν σέ έκανα νά περιμένεις.

Κι' ó Φοϋ—Λί γιάτ' αυτός ήτανε χαίρετjης με βαθεία ύπόκληση.

—Καλωσόρισες, είπε ευχαριστημένος ó Χοχάν, ένω ή Λία κοιταξε με μίσος τόν μιγάδα. Άρχισα ν' άνησυχώ ξέρεις...

—Τά λόγια σου με συγκινούνε, άφέντη...

—Άφησέ μας μόνους, Λία, είπε τότε στήν έρωμένη του ó φύλαρχος. Λέγε λοιπόν πρόσθεσε γυρνώντας στόν κατάσκοπο.

Τότε ó μιγάς είπε:

—Όπως μοϋ είπε ó Λθ—Τσανί, πρόσταξες νά έπιτεθώ ή μεγάλη έπίθεση τó πρωί. Έκανες καλά. Οί λευκοί είναι θάρρος κι' έπιμονή.

—Πήγαίτε νά πετύχουμε; ή έπιμονή, έβγαλεις, φτάνει νά δείξουμε θάρρος κι' έπιμονή.

—Έκανες καί κάτω τρείς μέρες:

—Εξέτασα τίς δυνάμεις τού έχθρου.

Κατόπι, βρήκα όλους τούς δικούς μας μέσα στήν πόλη, και τούς έδωσα τίς διαταγές σου, τί πρέπει νά κάνουν. Όλα είναι έτοιμα. Μόλις ó στρατός μας λυγίσει τούς άσπρους, οί φίλοι μας θά χυμήσουν νά τούς χτυπήσουν άπό πίσω.

—Είσαι άνεκτίμητος, είπε με ίκανοποίηση, ó άρχηγός. Μετά τή νίκη μας, θά μοϋ ζητήσεις, όποια άμοιβή θελήσεις... Σοϋ αξίζει.

Ο μιγάς χαμογέλασε με μετριοφροσύνη και, σάν νά μιλούσε με τόν εαυτό του, ψυθίρισε:

—Δέ μοϋ χρωστās τίποτα. Τήν έχω πάρει τήν άμοιβή μου.

—Δέ μοϋ χρωστās τίποτα. Τήν έχω πάρει τήν άμοιβή μου.

—Δέ μοϋ χρωστās τίποτα. Τήν έχω πάρει τήν άμοιβή μου.

λη έπίθεση κι' ó νοϋς της, πήγε πάλι στόν πατέρα της, και στόν Άρτσιμπαλ. Φανταζότανε τήν άγωνία τους και τράμαζε τώρα με τούς καινούργιους κινδύνους, πού τούς άπειλούσαν. Υστερα, θυμήθηκε πάλι τόν άπαίσιο τρόπο τής άπαγωγής της κι' άνατρίχλασε, σάν νά βρισκότανε μπροστά στή φρικτή μάσκα τού Φοϋ—Λί.

Πόσες ὥρες νάμεινε ἀραγε ἀναίσθητη στὰ χέρια τοῦ καταχθονίου ἐκείνου ἀνθρώπου; Δὲν μπορούσε νὰ ξέρει. Ὅταν συνήρθε, ἀπόμεινε κατάπληκτη. Ἐνας ἀπερίγραπτος τρόμος κυρίεψε τὴν ψυχὴ της, μόλις κατάλαβε, πὼς βρισκότανε στὸ στρατόπεδο, στὸ ἔλεος τῶν Κινέζων.

Δὲν μπορούσε ν' ἀμφιβάλλει γι' αὐτὸ. Ἐκεῖ, στὴ γωνία τῆς σκηνῆς ἕνας κίτρινος τὴν περιέμενε, φαίνεται, νὰ ξυπνήσει... Μόλις ἀνοίξε τὰ μάτια της ὁ ἀνθρώπος ἐκείνος πλησίασε μὲ ἀθόρυβα βήματα. Ἡ νέα τὸν κοίταξε καλὰ καὶ ἀναγνώρισε τὸν Σάγκ, τὸν ὑπηρετὴ τοῦ Φοῦ - Λί!...

Ὡστε ὁ Φοῦ - Λί, ἦτανε σύμμαχος τοῦ Χοχάν - Τσίγκ! Ἦτανε προδότης, καὶ χρησιμοποίησε τὴ διαβολικὴ τοῦ ἐκείνου δύναμη, γιὰ νὰ τὴν παραδώσει στὰ χέρια τέτοιων ἐχθρῶν! Δὲν μπορούσε νὰ τὸ πιστέψει αὐτὸ ἡ Σουζάνα. Τὴν κακό, λοιπόν, τοῦ εἶχε κάνει; Ποιὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τοῦ; Πὼς μπόρεσε νὰ κρύψει τόσο καιρὸ, τὴν ὑποκρισία τοῦ κάτω ἀπὸ τοὺς πολιτ.σμέ- νους τοῦ τρόπου;

Ἀρχισε νὰ ξημερώνει. Ὁ ὑπηρετὴς Σάγκ, καθότανε σταυροπόδι στὴ γωνία τοῦ.

Ἡ Σουζάνα, ἔχεσσε γιὰ μιὰ στιγμή τὴ θέση της καὶ πρόσεχε τὸ τρομερὸ κι' ἀδιάκοπο τουφεκίδι, ποὺ ἀκουγόταν ἀπὸ μακριά. Ἡ συμπλοκὴ πρέπει νὰ ἦτανε τρομερὴ, πὶδ' ἄγρια ἀπὸ τίς προηγούμενες... Ποτέ δὲν ἔχουν ἀκούσει τόσο δυνατοὶ πυροβολισμοί, τόση φασαρία. Οἱ ἐκπυροσκοπήσεις τώρα ἀκουγόντουσαν παράξενα, σὰν νὰ ἐρχόντουσαν ἀπ' τὸν οὐρανὸ. Ἡ Σουζάνα εἶδε τὸν Σάγκ νὰ σηκώνεται καὶ νὰ παρακολουθεῖ κι' αὐτὸς τὴ βοή τῆς μάχης τρομαγμένους... Καὶ ἡ νέα κατάλαβε: εἶχαν φτάσει οἱ ἐνισχύσεις, οἱ ἐνισχύσεις, ποὺ μὲ τόση ἀγωνία τίς περιέμεναν. Ἀεροπλάνα βομβάρδιζαν τοὺς κίτρινους!

Μιὰ ἀπερίγραπτη χαρὰ πλημμύρισε τὴν ψυχὴ της καὶ μὴ μπορῶντας νὰ κρατηθεῖ, χτύπησε, σὰν παιδί, τὰ χέρια της.

Ἀλλοίμονο ὅμως. Ἀμέσως κατάλαβε πάλι πόσο φορικτὴ ἦταν ἡ θέση της. Ἡ νίκη τῶν Εὐρωπαίων, ἡ σωτηρία τους, δὲν μπορούσαν νὰ τὴν σώσουν ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ἀπαίσιων ἐκείνων ἀνθρώπων...

Ἡ ξαφνικὴ ἐπίθεση τῶν ἀεροπλάνων, σκόρπισε τὴν ταραχὴ καὶ τὴν καταστροφὴ στὸ στρατεύμα τῶν Κινέ-

ζων, ἀκριβῶς τὴ στιγμή, ποὺ ἡ νίκη ἔκλεινε ὀριστικὰ μὲ τὸ μέρος τους. Πετώντας σὲ μικρὸ ὕψος, μὲ θεριστικὴ βολὴ τῶν μυδραλλιοβόλων, σκόρπισαν τὸ θάνατο στὶς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ, προπάντων παράλυσαν τὸ ἡθικὸ τους.

Δυὸ ὥρες κράτησε τὸ «καθάρισμα». Γρήγορα φάνηκαν τὰ ἀταχτα στίφη νὰ φεύγουν, μὲ κάρρα κι' ἄλογα, ζητώντας τὴ σωτηρίαν στὰ βουνά τους. Κατὰ τὸ βραδάκι, οἱ ὀρδὲς τοῦ Χοχάν - Τσίγκ βρισκόντουσαν πάλι στὶς κορυφές ἀπὸ ὅπου εἶχαν ξεκινήσει.

Μέσα στὴν πόλη πανηγύριζαν τὴ σωτηρίαν τους. Ἀλλὰ ἡ νίκη αὐτὴ ἦταν ἀκριβοπληρωμένη. Τὰ θύματα ἦταν πολλὰ κι' οἱ πληγωμένοι ἀκόμη περισσότεροι.

Στὸ γαλλικὸ προξενεῖο, ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ βρισκότανε στὸ γραφεῖο του μαζί μὲ τὸν γιατρὸ Μάκ Λήν. Ὁ Ἀρτσιμπαλ, βηματίζε νευρικὰ στὸ δωμάτιο. Ὁ διπλωμάτης, φαινότανε συντριμμένος, ἀληθινὸ ἀνθρώπινο κουρέλι.

Δὲν πρέπει νὰ μένουμε μὲ σταυρωμένα χέρια, εἶπε τρέμοντας ὁ νέος. Πρέπει νὰ ψάξουμε ἀκόμα παντοῦ ν' ἀναστατώσουμε γῆ καὶ οὐρανὸ.

Τὶ μπορούμε νὰ κάνουμε; στέναξε ὁ δυστυχισμένος πατέρας. Μήπως δὲν κοιτάξαμε παντοῦ;

Δὲν βρίσκεται μέσα στὴν παροικία ἡ Σουζάνα! φώναξε ὁ Μάκ Λήν, οἱ Κινέζοι τὴν ἔχουν ἀρπάξει. Πρέπει νὰ τὴν ζητήσουμε στὰ λιμέρια τους!...

Κόρη μου! Δυστυχισμένο μου παιδί! θρηνοῦσε ὁ δυστυχισμένος πατέρας.

Εἶμαι μ' ὅλη μου τὴν ψυχὴ στὸ πλευρό σας, τοῦ εἶπε συγκινημένος ὁ Ἀγγλος. Ὁ πόνος σας εἶναι καὶ δικός μου πόνος. Ἀλλὰ μὴν ἀφίνετε νὰ σὰς καταβάλλει ἡ λύπη κι' ἡ ἀπελπισία. Πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε, νὰ χάσουμε καὶ τὴ ζωὴ μας ἀκόμα ἀλλὰ νὰ τὴν γλυτώσουμε ἀπὸ τὰ χέρια κείνων τῶν τεράτων.

Ἴσως νὰ τὴν κρατοῦν φυλακισμένη γιὰ νὰ ζητήσουν λύτρα.

Θὰ τὰ πληρώσουμε! Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθουμε, ποῦ βρίσκεται.

Ὁ κ. ντὲ Μαρσάκ σηκώθηκε μὲ δυσκολία:

Ἐλᾶτε, εἶπε. Πᾶμε νὰ ἐξετάσουμε τοὺς αἰχμαλώτους, ποὺ πιάσαμε σήμερα. Ἴσως μᾶς δώσουν καμμιὰ πληροφορία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'. ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ

Εσύ σαι ὁ ὑπεύθυνος, καὶ θὰ τὸ παρωῶσεις!

— Μὰ πὼς μπορούσα, ἀφέντη, νὰ ἐμποδίσω ναρθοῦν τ' ἀεροπλάνα!

— Ἀν ἐκτελοῦσες τίς διαταγές μου, μέσα στὴν πόλη, χωρὶς ν' ἀφίσσεις νὰ περάσουν χαμένες τρεῖς μέρες, θὰ εἶχαμε νικήσει ἀπὸ τὰ προχτές.

— Πὼς νὰ τὴν ἤξερα, ἐγὼ αὐτὴ τὴν εἶδηση, ποὺ δὲν τὴν ἤξεραν οὔτε οἱ λευκοί.

— Μὴ ζητᾶς δικαιολογίες. Ὁ στρατός μου νικήθηκε. Ἡ δύναμή μου τσακίστηκε.

— Τίποτα δὲν χάθηκε ὀριστικὰ... Τὸ μέλλον, εἶναι δικό μας.

— Τολμᾶς νὰ μιλάς γιὰ τὸ μέλλον, ἀφοῦ δὲν μπόρεσες νὰ ἐξασφαλίσεις τὸ σήμερα!... Εἶσαι ἀναιδέστατος! Θάπρεπε νὰ πείστεα κείνους, ποὺ μὲ συμβούλευαν νὰ μὴ τοῦ ἔχω καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. Καὶ γὰρ πάντα σὲ ὑπερασπιζόμουν, παρ' ὅλο τὸ ἀκάθαρτο αἷμα, ποὺ τρέχει στὶς φλέβες σου. Οἱ θεοὶ μὲ τιμώρησαν!

Κι' ὁ Χοχάν - Τσίγκ, ἔφτυσε χάμω, γιὰ νὰ δείξει ὅλη του τὴν περιφρόνηση.

Ἡ Λία βρῆκε κατάλληλη στιγμή νὰ ξεκάνει τὸ μιγάδα, ποὺ τὸν μισοῦσε θανάσιμα. Ἔστειλε τὸν πιστὸ της Λό - Τσάν, μὲ τὴν πεποίτηση, πὼς θὰ πετύχαινε τὴ θανατικὴ καταδίκη τοῦ Φοῦ - Λί.

Καταραμένε σκύλε, φώναξε κείνη τὴ στιγμή ὁ Χοχάν - Τσίγκ, ἐσὺ δὲν μὲ συμβούλεψες νὰ ἐπιτεθοῦμε μαζί μὲν οἱ φωτιὲς τῶν σιδηρένιων πουλιῶν τοὺς στρατιῶτες μου; Μὲ μιὰ σφαῖρα ἐπεφταν πέντε μαζί!...

Ὁ Λό - Τσάν ἀπλώσε τὸ χέρι καὶ μὲ ἐπίσημη φωνὴ εἶπε:

Δὲν ξέρω, τί σοῦ εἶπε, ἀρχηγέ, αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος ἀλλὰ σοῦ κάνω ὄρκο, πὼς τὰ πουλιὰ τοῦ θανάτου, σηκώθηκαν μέσα ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν λευκῶν! Ὁ Φοῦ - Λί δὲν μπορούσε νὰ μὴ ξέρει τὴν παρουσίαν τους. Σὲ πρόδωσε! Εἶναι κατὰσκοπος τῶν λευκῶν! Αὐτὸς μᾶς κατὰστρεψε, αὐτὸς σκότωσε τὰ παιδιά καὶ τοὺς ἀδερφοὺς μας.

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Χοχάν - Τσίγκ ἔσφιξε τίς γροθιές του:

Μὰ τὸν κριτὴ τοῦ Ἀδὴ! φώναξε, ἂν αὐτό, ποῦ λές, εἶναι ἀλήθεια, θάπρεπε...

Ἡ Λία προχώρησε καὶ μίλησε:

Ὁ Λό - Τσάν λέει τὴν ἀλήθεια. Καὶ γὰρ εἶδα τὰ πουλιὰ τοῦ θανάτου νὰ σηκώνονται μέσ' ἀπὸ τὴν πόλιν

τῶν λευκῶν. Παράδωσε αὐτὸ τὸν προδότη στὸ δῆμιό!

Ὁ Χοχάν - Τσίγκ, κοίταξε ἀναποφασιστος τὴν ἐρωμένη του. Ἡ Λία πλησίασε περισσότερο:

— Γιὰ δική μου ἀγάπη, γλύτωσε μιὰ γιὰ πάντα ἀπ' αὐτὸν τὸν καταραμένο! Πίστεψέ με. Ἡ ὥρα εἶναι σοβαρὴ. Εἶδα στὸν ὕπνο μου, ἀπόψε, πὼς σὲ σκότωνε. Εἶναι κακὸ σημάδι αὐτό.

Ὁ ἀρχηγὸς ἔκανε τότε μιὰ τρομερὴ χειρονομία. Μὲ ὑπόκωφη φωνὴ πρόσταξε:

Καλὰ λοιπόν! Ἀς τελειώνουμε! Εἰδοποιήστε τὸ δῆμιό!

Ὁ Λό - Τσάν κι' οἱ ἄλλοι, μὲ φωνὲς θριάμβου ὄρμησαν ἀπάνω στὸν μιγάδα ἀλλὰ ἐκείνος, μὲ μιὰ περήφανη ματιὰ, τοὺς κάρφωσε στὴ θέση τους.

Μὴ μ' ἀγγίζει κανένας! τοὺς εἶπε μὲ φωνὴ ἀτάραχη. Ἀν ὁ ἀφέντης περιμένει νὰ μὲ θανατώσει, μπορῶ μόνος νὰ βαδίσω στὸ θάνατο.

Γύρισε κατόπι στὸν Χοχάν - Τσίγκ καὶ τοῦ εἶπε:

Παραχώρησέ μου, ἀρχοντα, μερικῶν στιγμῶν ἀκρόαση. Θὰ σοῦ δώσω τρανὴ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἀθωότητά μου.

Ἡ γυναίκα φώναξε ἀνήσυχη:

Μὴ τὸν ἀκοῦς! Θὰ κοιτάζει νὰ σὲ ξεγελάσει.

Ἀλλὰ, μὲ μιὰ λέξη, ὁ Χοχάν - Τσίγκ τὴν πρόσταξε νὰ σταματήσει.

— Λέγε, εἶπε κατόπι στὸ μιγάδα. Δὲν μπορῶ νὰ μιλήσω μπροστὰ σὲ ἄλλους ἀνθρώπους. Ἀς βγοῦμε ἔξω... Μποροῦν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν, ἀπὸ κάποια ἀπόσταση, ἂν φοβᾶσαι, μὴ φύγω. Δὲν πρέπει, ὅμως, κανένας ἄλλος ν' ἀκούσει ὅσα θὰ σοῦ πῶ.

Καλὰ. Πᾶμε, εἶπε ὁ ἀρχηγὸς καὶ βγῆκαν ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή.

Ὁ Λό - Τσάν εἶπε τότε:

Μὰ τὸ Θεὸ τοῦ κερανοῦ, μᾶς κοροϊδεύει.

Μᾶς ξεφεύγει κι' αὐτὴ τὴ φορὰ, στέναξε ἡ Λία. Ἀχ! Ποιὸς θὰ μπορέσει νὰ μὲ γλυτώσει ἀπ' αὐτὸ τὸν προδότη;

Ὡστόσο ὁ Φοῦ - Λί ἔλεγε στὸν ἀρχηγό του.

Μὴ παραφέρεσαι ἀπ' τὴν ὀργή σου. Προσπάθησε νὰ θυμηθεῖς καλὰ. Τ' ἀεροπλάνα τὰ εἶδες, ὅπως ὅλοι μας, νᾶρχονται ἀπὸ τ' ἀνατολικά, ἀπ' τὴ θάλασσα. Δὲν καταλαβαίνει, πὼς σοῦ λένε αὐτὰ γιὰ τὴν ἀποδείξεις;

Θυμῆσου καὶ τίς ἀποδείξεις, ποὺ σοῦ δώσε ὡς τώρα γιὰ τὴν ἀφοσίωσή μου: Ποιὸς ἀναψε τὸ φυτίλι καὶ τίναξε σιὸν ἀέρα τὸ ὄπλοσάσιο; Ποιὸς ἔκοψε τὰ ἠλεκτρικὰ σύρματα

τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου; Ἄν μ' ἀκουγες κεῖνο τὸ βράδυ, θαύπαινες τὴν ἰδίαν στιγμή μέσα στὴν πόλη... Προτίμησες τίς συμβουλές τῆς Λία καὶ τοῦ Λό-Τσάν κι' ἔστειλες ἀνθρώπους; μὲ γράμμα στοὺς Εὐρωπαίους. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτα, εἶσαι ὁ ἀφέντης... Ξέρω, ὅμως, πὼς εἶχα δίκην.

«Καὶ γὰρ πάλι, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς πῆγα κολυμπώντας καὶ τοποθέτησα τὴ μίνα, πού κατὰστρεψε τὸ γαλλικὸ πολεμικόν. Ποιὸς ἄλλος μπορούσε νὰ τὸ κάνει αὐτό; Ὁ Λό-Τσάν ἢ ἡ Λία;»

— Τὰ ξέρω δ' αὐτά, ἀποκρίθηκε ὁ ἀρχηγός. Τίποτ' ἄλλο δὲν ἔχεις νὰ μοῦ πεις;

— Δὲν τάειπα ὅλα, συνέχισε ὁ Φου-Λί. Τώρα θαρρεῖς, πὼς νικήθηκες, πὼς δὲν κέρδισες τίποτα, κανένα ἐνέχυρο, κανένα ἀντάλλαγμα, ἔ;

— Τί θέλεις νὰ πεις; ρώτησε ὁ Χοχάν μὴ καταλαβαίνοντας.

— Ἄν δὲν κέρδισες τὴν νίκη, ὥστό-σο δὲ γυρνᾷς πίσω μὲ ἄδεια τὰ χέρια. Κι' αὐτό, πάλι σὲ μένα τὸ χρωστᾷς...

— Δὲ σὲ καταλαβαίνω...

— Ἐλα ὡς τὰ σπίτια ἐκεῖνα... Ἐκεῖ, στὸ τρίτο καλύβι μέσα, θὰ βρεῖς τὴν ἀπόδειξη, πού σου ὕλεγα.

Καὶ μὲ περηφάνεια πρόσθεσε:

— Ὁλόκληρος ὁ στρατός σου, δὲν μπόρεσε νὰ σοῦ φέρει ἕναν αἰχμάλωτο, ἀκόμα κι' ἕνα ἀπλὸ στρατιώτη. Ἐγώ, πού οἱ ἄνθρωποι σου μὲ λένε προδότη, κατόρθωσα, δίχως ὅπλα, ὁλομόναχος, ἀνάμεσα στοὺς ἐχθρούς, νὰ αἰχμαλωτίσω τὸ πρόσωπο, πού θὰ δεῖς σὲ λίγο. Μ' αὐτὴ μού τὴν ἐπιτυχία, θὰ μπορέσεις νὰ μιλήσεις θαρρετὰ μὲ τοὺς λευκοὺς, γιατί θὰ τρέμουν τὸ θυμό σου.

— Γιατί δὲν μοῦ τὸ εἶπες νωρίτερα αὐτό; Ποιὸν αἰχμάλωτους; ρώτησε ὁ ἀρχηγός.

Μιά σκιὰ πέρασε ἀπὸ τὸ μέτωπο τοῦ Φου-Λί. Θᾶλεγε κανένας, πὼς μετάνιωने, πού γιὰ νὰ σώσει τὴ ζωὴ του, ἀναγκάστηκε νὰ φανερώσει τὸ κατόρθωμά του ἐκεῖνο, ἢ καὶ μουρμούρισε:

— Ἐπρέπε... Σήμερα ἢ αὔριο, μιά μέρα θὰ τὸ μάθαινε...

Ὁ Χοχάν-Τσίγκ

ἐπέμεινε:

— Μίλα λοιπὸν καθαρά, ἀντὶ νὰ μουρμουρίζεις μοναχός σου. Ποιὸν αἰχμαλώτισες;

Μὲ λίγες λέξεις τότε, ὁ μιγάς ἀποκάλυψε τὴ φριχτὴ πράξη του.

— Τὴν κόρη τοῦ πρόξενου τῆς Γαλλίας; φώναξε ὁ ἀρχηγός τῶν Κινέζων, μὴ μπορώντας νὰ πιστέψει στ' αὐτιά του. Ἐλα, γρήγορα νὰ μοῦ τὴ δείξεις! Νὰ βεβαιωθῶ μὲ τὰ μάτια μου, πὼς λές τὴν ἀλήθεια!...

Χωρὶς νὰ πεῖ λέξη, ὁ μιγάς ὡδήγησε τὸν Χοχάν-Τσίγκ, πρὸς τὸ χωριό.

— Πλησίασε, ψυθίρισε, ὅταν φτάσανε. Κοίταξε ἀπὸ τίς σχισμάδες τοῦ μπαμποῦ. Θὰ δεῖς, ἂν σοῦ εἶπα ψέματα.

Ὁ βάρβαρος ἀρχηγός, ἔσκυψε καὶ κοίταξε. Σιγά-σιγά τὰ μάτια του συνήθισαν στὸ σκοτάδι, ὅπου ἔμενε φυλακισμένη ἡ Σουζάνα... Ἐπιτέλους ἀνασηκώθηκε, κι' ἡ ἀπαίσια μορφή του φανέρωνε χαρὰ θηρίου. Ἐγνεψε τοῦ Φου-Λί νὰ τὸν ἀκολουθήσει. Κι' ὅταν φτάσανε πάλι στὴ σκηνή του, γύρισε καὶ εἶπε μὲ φωνή, πού ἀντήχησε σὰν κεραυνός:

— Ἀκούστε με καλά, ὅλοι σας! Αὐ-

τὸς ὁ ἄνθρωπος, πού βλέπετε, μοῦ εἶναι πιὸ ἀγαπητός, πιὸ πολύτιμος κι' ἀπὸ τὸν ἀδερφό μου τὸν Ἱδιο. Εἶναι ὁ μόνος, πού ἀξίζει τὴν ἐκτίμησή μου. Αὐτὸς θὰ μείνῃ ὁ μόνος σύμβουλος καὶ μοναδικός μου φίλος. Ἀλλοῖμονο σ' ὅποιον τολμήσει νὰ τοῦ κάνει κακό!

— Ποιὸς ἐπιτηρεῖ τὴ φυλακισμένη σου; ρώτησε ὁ ἀρχηγός τὴ στιγμή, πού θὰ χωρίζοντουσαν.

— Ὁ Σάγκ, ὁ ὑπηρετὴς μου.

— Δὲ μοῦ φαίνεται ἄρκετός...

— Μοῦ εἰναι ἀφοσιωμένος.

— Μπορεῖ ὅμως ν' ἀποκοιμηθεῖ, νὰ βγεῖ μιά ματιὰ ἔξω. Καὶ στὴν παραμικρότερη ἀπροσεξία τὸ πουλὶ θὰ μᾶς ξεφύγει... Οἱ γυναῖκες εἶναι πονηρές. Αὐριο θὰ τὴ βάλουμε σ' ἕνα κάρρο καὶ θ' ἀκολουθήσει τὸ ἀμάξι μου μὲ μιά καλὴ φρουρά γύρω...

Σκυφτός καὶ ταραγμένος βάδιζε μόνος του τώρα, ὁ Φου-Λί πηγαίνοντας πρὸς τὸ σπιτάκι, ὅπου εἶχε φυλακισμένη τὴ Σουζάνα. Ὅπως λίγο πρὶν

ὁ Χοχάν-Τσίγκ, ἀκούμπησε τὸ μάτι του στὴ χαρμαμάδα καὶ κοίταξε μὲ ἀπληστία τὴ νέα, πού καθότανε χάμω ἀπελπισμένη, μὲ τὰ μάτια ἀνοιχτά, πανέμορφη ἀκόμα καὶ στὴν ἀπόγνωσή της. Τὸ στήθος της, ἀνεβοκατεβαίνοντας καθὼς ἀνάσαινε, ἔκανε τὸν ἀπαίσιο μιγάδα, νὰ συλλογᾷται τοὺς θησαυροὺς τῆς ὁμορφιάς της. Ὁ Φου-Λί δὲν μπορούσε νὰ ξεκολλήσει τὰ λοξὰ μάτια του πάνω ἀπὸ τὸ θῆμα του, πού λίγη ὥρα πρὶν τὸ εἶχε πουλήσει γιὰ νὰ σώσει τὴ ζωὴ του. Κεῖνὴ τὴ στιγμή, καθὼς παραμόνευε σὰν τὸ ἀγρίμι τὴ λεία του, θυμήθηκε πάλι τὰ λόγια, πού εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ στόμα τῆς νέας, ὅταν τὴν ὑπνώτισε γιὰ πρώτη φορὰ:

— Γιατί δὲν μπορεῖς νὰ μ' ἀγαπήσεις;

— Γιατί εἶσαι κίτρινος...

Καλὰ λοιπὸν, ἦταν κίτρινος. Περὶ φανεύτανε τώρα γι' αὐτό!

— Δὲ θὰ μ' ἀγαπήσει ποτέ! συλλογιζότανε. Προπάντων τώρα...

Ἐξαφνα, μιά ἰδέα πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό του κι' ἔφυγε ἀμέσως ἀπὸ τὴ θέση ἐκεῖνη. Γιατί νὰ μὴ μεταχειριστεῖ τὴ μαγική του δύναμη γιὰ νὰ ἐπιτύχει τοὺς σκοπούς του; Μήπως δὲν εἶχε κατορθώσει, νὰ κάνει ἄλλους ἀνθρώπους νὰ σκέπτονται, νὰ ἐνεργοῦν σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία του; Τὸν ἔρωτα δὲν τὸν κερδίζει κανένας πάντα μὲ τὰ πειστικὰ λόγια μονάχα...

Μὲ μιά κίνηση κάλεσε τὸν Σάγκ.

— Μὴ κουνηθεῖς ἀπὸ δῶ, τοῦ εἶπε σιγαλά. Εἰδοποίησέ με, ἂν πλησιάσει κανένας.

Τότε σκουντώντας τὴν πόρτα τῆς καλύβας μπήκε ἀπότομα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'. ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ

ΕΧΘΡΟΥΣ

Πέρασε μιά βδομάδα, πού ὁ Χοχάν-Τσίγκ, παρατώντας τὴ ζωὴ τοῦ στρατοπέδου, γύρισε στὸ παλάτι του, στὸ Πνὸμ-Χῶ, ἀπ' ὅπου εἶχε ξεκινήσει. Βρισκότανε τώρα σ' ἕνα εὐρύχωρο δωμάτιο μαζί μὲ τὸν Φου-Λί. Σ' ἕνα κοντινὸ διαμέρισμα εἶχαν κλεισμένη τὴ Σουζάνα, μὲ τρεῖς φρουροὺς στὴν πόρτα της.

Ἡ Λία τώρα μισοῦσε ἀκόμα περισσότερο τὸν μιγάδα, καταλαβαίνοντας τὴ φλόγα, πού ἀναψε ἡ λευκὴ γυναῖκα στὴν καρδιά τοῦ ἐρωμένου της. Ἀλλὰ ἡ πονηρὴ Κινέζα, δὲν ἄργησε νὰ καταλάβει, πὼς κι' ὁ μιγάς, ὁ ἀσπονδὸς ἐχθρός της, ἀγαποῦσε τὴ νέα. Κι' ἀπο-

βήχτηκε μερικά μέτρα πίσω, έχοντας τα μάτια του καρφωμένα στο φωτεινό εκείνο σημείο, και περίμενε...

Είδε σέ λίγο το βράχο, ν' άπομακρύνεται άργά-άργά από τη βάση του. Άνοιξε άρκετά, όσο ν' άφήσει πέλασμα για έναν άνθρωπο και τότε σβύστηκε το άδύνατο κείνο φως. Απόλυτη σιγή έπικράτησε μιά στιγμή, που φάνηκε αιώνας όλόκληρος στο νέο. Έπιτέλους, ο Μάκ Λήν διάκρινε μιά ανθρώπινη μορφή, να προβάλλει από το άνοιγμα εκείνο του βράχου. Φάνηκε σαν ν' άκουε μιά στιγμή προς τα έξω. Κατόπι, μ' ένα έλαφρό πήδημα, βρέθηκε στο μονοπάτι.

Με μιά άστραπιαία σκέψη, ο Άρτσιμπαλ χύμηξε πάνω στο ανθρώπινο εκείνο πλάσμα και στήριξε την κάνη του περιστρόφου του στον κρόταφό του.

— Μή κλείσεις το άνοιγμα! πρόσταξε.

Ο άνθρωπος γονάτισε τρέμοντας. Με τρομαγμένη φωνή του άποκρίθηκε σέ καθαρότατη άγγλική γλώσσα:

— Για το Θεό, σέρ Μάκ Λήν, μη πυροβολήσετε!... Έσάς ζητούσα και γώ, αλλά δεν φανταζόμουν να σάς βρω τόσο γρήγορα...

Θυρώνοντας, πώς όνειρεύεται, ο Άρτσιμπαλ άναγνώρισε τη φωνή του Φοϋ—Λί.

Κοίταξε κατάματα τον μιγάδα, που έτρεμε ακόμα στα πόδια του.

— Άλήθεια, μπορούσατε να με σκοτώνατε, σέρ Μάκ Λήν. Άπορώ, πώς συγκρατήσατε τα νεύρα σας... Άλλά, όποιους λόγους κι' άν έχετε άναντιον μου, δεν πρέπει να με θεωρήτε έχθρό σας... Σας ξαναλέω: βγήκα με την πρόθεση να σας βρω κι' εύλογώ την τύχη, που μ' έφερε τόσο γρήγορα κοντά σας.

— Τί με θέλετε; Μιλήστε λοιπόν! μπόρεσε ν' άρθρώσει ο Άρτσιμπαλ πιέζοντας τρομερά τον έαυτό του να συγκρατηθεί.

— Θέλω να σας προτείνω, να σας παραδώσω την Δίδα ντε Μαρσάκ.

— Ποιοί είναι οι όροι σας; ρώτησε τρέμοντας τώρα ο νέος.

— Χωρίς όρους, άποκρίθηκε με την ίδια σιγανή φωνή ο μιγάς.

— Δεν είναι κατάλληλη ή στιγμή για ειρωνίες, άποκρίθηκε με ύπόκωφη φωνή ο Άρτσιμπαλ. Μιλήστε χωρίς περιστροφές. Πόσα ζητάτε;

— Δεν σκέφτηκα να ζητήσω λύτρα, άποκρίθηκε ο Φοϋ—Λί. Δε με στέλνει κανένας. Ένεργώ από δική μου πρωτοβουλία και μη φοβάστε καμιά πονηριά, καμιά προδοσία. Αύριο, άν θέλετε, μπορείτε να πάρετε τη μνη-

στή σας.

Ο Άρτσιμπαλ κοίταξε με κατάπληκτα μάτια τον μιγάδα.

— Όποιος κι' άν είναι ο ρόλος, που παίξατε ως αυτή τη στιγμή, του είπε, άν μου άποδώσετε τη Σουζάνα...

Άλλά μιά φρικτή άμφιβολία τάραξε την ίδια στιγμή το νοῦ του:

— Πώς θα μου την άποδώσετε; ρώτησε. Ποιά καινούργια παγίδα κρύβουν αυτά τα λόγια σας;

— Σας όρκίζομαι, πώς θα την ξαναδητε καλά στην ύγεια της, άγνη κι' άνέγγιχτη. Σας χρωστώ μίαν εξέγηση... Να! την άγαπώ και γώ τη Δδα ντε Μαρσάκ, δεν σάς το κρύβω. Μά να που άπότυχαν όλα μου τα σχέδια... Θάπρεπε ίσως να περιμένω να μ' άγαπήσει με τον καιρό... Λέω ίσως, γιατί ξέρω, πώς σας άγαπά. Τώρα καταλαβαίνω όλη την έκταση του λάθους μου... Προτιμώ κάθε άλλη λύση, παρά να την βλέπω άνάμεσα σε τόσους κινδύνους... Κόντεψαν να την σκοτώσουν...

— Να την σκοτώσουν... Μιλήστε λοιπόν;

— Πρόλαβα αυτή τη φορά τον κίνδυνο. Δεν ξέρω, όμως τι μπορεί να γίνει στο μέλλον. Γι' αυτό, πρέπει ναρβήτε εδώ, στο ίδιο μέρος αύριο τέτοια ώρα, μόνος ή και με συνοδεία, δεν μ' ενδιαφέρει αυτό. Θα σας φέρω τη μνηστή σας.

Ο Άρτσιμπαλ δεν είχε τη δύναμη να προσφέρει λέξη. Ο μιγάς χώθηκε πάλι στο άνοιγμα του βράχου. Τη στιγμή, που θα εξαφανιζότανε, έπανάλαβε:

— Αύριο.

Ο Άρτσιμπαλ είδε το κομμάτι εκείνο του βράχου να ξαναπέφτει άθόρυβα στη θέση του...

Αυτή τη φορά ο Φοϋ—Λί ενεργούσε με ελκικρίνεια. Όταν άκουσε, πώς άρχισε ή επίθεση των Ευρωπαίων, κατάλαβε, πώς έπρεπε να έλευθερώσει τη Σουζάνα.

— Μιλούνε μέσα μου, σκέφτηκε, οι λευκοί μου πρόγονοι. Τόσον καιρό τους περιφρόνησα, μά να που τώρα νοιώθω να κυριαρχεί στην ψυχή μου ή θέλησή τους...

Κάλεσε κατόπι τον Σάγκ και του πρόσταξε:

— Μείνε στην πόρτα της λευκής. Έγώ έφυγα από το δωτάτιό της, μόλις την είδα να ξανανοίγει τα μάτια, γιατί δεν πρέπει να δει κανέναν μας και ταραχτεί πάλι... Δε θ' άφίσεις να μπει μέσα κανένας, δηλαδή ώρα κι' άν λείπω. Άν σε ξεγελάσουν πάλι, θα

το πληρώσεις με το κεφάλι σου!

Και τώρα, ύστερ' άπ' τη συνομιλία του με τον Άρτσιμπαλ, άποφασισμένος να έκτελέσει πιστά την ύπόσχεσή του, έστω και με κίνδυνο της ζωής του, έτρεξε βιαστικός, να πάρει από τη φυλακή της τη νέα και να την οδηγήσει σέ σίγουρο καταφύγιο, που να μη μπορεί κανένας από τους κίτρινους να έπιβουλευτεί τη ζωή της.

Έφτασε λαχανιασμένος, με κάθε προφύλαξη στο άνάκτορο του Χοχάν—Τσίγκ και σέ λίγο βρισκότανε μπροστά στο δωμάτιο της νέας. Μισάνοιξε την

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'. ΣΤΑ ΝΥΧΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΖΗΛΟΥ

Ενώ ο νεαρός γιατρός, έλυω νε από άνυπομονησία, ό μιγάς περνούσε κι' αυτός την πιό άγωνιώδη, την πιό πικρή μέρα της ζωής του.

Μόλις αντίκρυσε το πτώμα του Σάγκ και άδειο το δωμάτιο της Σουζάνας μετάνοιωσε πικρά που άπομακρύνθηκε από κεί.

— Άλλοίμονο! σκέφτηκε, πολύ άργά καταλαβαίνω, πόσο τρελλά, πόσο κακά φέρθηκα. Υστερα από την άπειρα του Λό—Τσάν να τη σκοτώσει, δεν έπρεπε να λείπω ούτε στιγμή. Ο Λό—Τσάν δεν ήτανε παρά το τυφλό κι' υπάκουο όργανο κάποιου άνώτερου, κάποιου δυνατότερου, που στέκει ίσως πολύ ψηλά, κρυμμένος στη σκιά. Άλλά ποιος μπορεί να ποθεί το θάνατο της άθώας αυτής κοπέλλας; Ποιον μπορεί να πειράζει ή παρούσα της μέσα στο περιβάλλον του Χοχάν—Τσίγκ;

Κοντά στο ματωμένο κορμί του πι-στού του ύπνρέτη, ο Φοϋ—Λί, προσπαθούσε να λύσει το τρομερό άίνιγμα. Πέρασαν έτσι μερικά λεπτά. Υστερα άφοϋ μάντεψε, άπό που του ήρθε το χτύπημα, ο Φοϋ—Λί έσκυψε να βεβαιωθεί, άν είχε ξεψυχήσει ο ύπνρέτης του... Με μεγάλη προφύλαξη, για να μη προκαλέσει περισσότερη αίμορραγία, έβγαλε το μαχαίρι άπ' την πληγή, γύρισε το σώμα τ' άνάσκελα κι' άκούμπησε το αυτί του στο στήθος.

Με άπερίγραπτη χαρά, άκουσε την καρδιά να χτυπάει ακόμα. Η κατάσταση όμως του πληγωμένου ήταν τόσο σοβαρή, ώστε τον σήκωσε να τον έξαπλώσει στο κρεβάτι της Σουζάνας. Έσκισε μονάχα τα ρούχα του κι' έπλυνε την πληγή του. Δε μπορούσε να κάνει τίποτ' άλλο για την ώρα. Έπρεπε να είδοποιήσει τον Χοχάν—Τσίγκ για την άπαγωγή.

Βγήκε άπ' το δωμάτιο και πήγαινε προς τα διαμερίσματα του άρχηγού

πόρτα, άνήσυχος, που δεν βρήκε τον Σάγκ στη θέση του... Προχώρησε δυο βήματα στο έσωτερικό του δωματίου. Ο πιστός ύπνρέτης ήτανε νεκρός χάμω στο πάτωμα μ' ένα σιενόμακρο μαχαίρι μπηγμένο άνάμεσα στους ώμους.

Το κρεβάτι της Σουζάνας άδειο και το δωμάτιο όλόκληρο σέ άπερίγραπτη άκαταστασία.

Ο Φοϋ—Λί κατάλαβε... Τον είχαν προλάβει, κι' άρπαξαν τη νέα, πριν προφτάσει να την γλυτώσει από τα νύχια τους!

του. Μιά ξαφνική, όμως, σκέψη τον σταμάτησε στο δρόμο.

«Μήπως θα χειρότερευε ή κατάσταση, άν μάθαινε ο Χοχάν—Τσίγκ την άπαγωγή; Θα τον ρωτούσε γιατί έλειψε. Ποιά δικαιολογία θα του έδινε;

Άποφάσισε να κρατήσει κρυφό το πράγμα, για λίγες ώρες, και να προσπαθήσει, μόνος του, ν' άνακαλύψει τους ένόχους...

Αθόρυβα τότε, κατέβηκε στο διαμέρισμα, όπου έμενε ή Λία. Κρατώντας την άναπνοή του, κατόρθωσε ν' άνοίξει την πόρτα, χωρίς ν' άκουστεί διάλου, και προχώρησε στο βάθος, προς το δωμάτιο της έρωμένης του άρχηγού. Από τις χαραμάδες, που σχημάτιζαν τα έξυλα του μπαμπού, του ήταν εύκολο να παρακολουθήσει, τι γινότανε στο δωμάτιο της άσπονδης έχθρας του. Άλλά το δωμάτιο ήτανε άδειο κι' ο Φοϋ—Λί, άκίνητος, άναγκάστηκε να περιμένει όλόκληρες ώρες.

Έπιτέλους, μπήκε στο δωμάτιο, ή Λία, με δυο από τις γυναίκες της ακολουθίας της. Καθώς οι καμαριέρες την βοηθούσαν να γδυθεί ο Φοϋ—Λί, εξέταζε τα χαρακτηριστικά της. Παρατήρησε τις σπασμωδικές της κινήσεις και την άσυνήθιστη νευρικήτητα, που έδειχνε, μ' όλο, που προσπαθούσε να φανεί ήρεμη.

Η Λία πηγαινοερχότανε μέσα στο δωμάτιο και στα δίπλανα μιλώντας για ζητήματα άδιάφορα με τις γυναίκες της ακολουθίας της.

— Κι' άν δεν μάθω τίποτα άπ' αυτήν; Κι' άν, σ' αυτό το μεταξύ, ξεψυχήσει ο δυστυχισμένος μου ο Σάγκ; άναρωτιότανε ο Φοϋ—Λί, άνυπόμονος.

Η Λία παράγγειλε να της φέρουν το φαγητό της. Υστερα δέχτηκε μερικές επισκέψεις, κι' όλες αυτές τις ώρες ο Φοϋ—Λί, έμενε καρφωμένος, άκίνητος, στην ίδια θέση, στην ίδια στάση, προσπαθώντας να μην άκου-

στ' εἴ οὔτε ἡ ἀναπνοή του.

Ἀν καὶ εἶχε τὴν ὑπομονὴ τῆς ἀράνης, ποὺ παραμονεύει στὴν ἄκρῃ τοῦ πλεγματιοῦ τῆς τῆς μύγας, ὁ Φοῦ-Λί θάχανε κάθε ἐλπίδα, ἂν δὲν ἔμπαινε κελὴν τῇ στιγμῇ στὸ δωμάτιο ἡ Χουνάχ, ἡ ἀγαπημένη φιλενάδα τῆς Λία, λαχανιασμένη σὰν νάχε τρέξει νὰ βρεῖ τὴν κυρία τῆς Μὲ μιά ματιά φάνηκε σὰν νάδινε στὴ Λία κάποια μυστηριώδη εἰδοποίηση.

Ἡ ἔρωμένη τοῦ ἀρχηγοῦ, χαμήλωσε τὰ βλέφαρα, φανερώνοντας, πὼς κατὰλαβε.

Ἦν ὡς ἀπὸ λίγες στιγμές, μὲ τὴν πρόφαση, πὼς εἶχε πονοκέφαλο, εἶπε στὶς ἄλλες γυναῖκες νὰ ἀποσυρθοῦνε καὶ κράτησε μονάχα τὴν ἔμπιστὴ τῆς στὸ δωμάτιο.

Μόλις μέλιναν μόνες, ὁ Φοῦ-Λί ἐννοίωσε τὴν καρδιά του νὰ χτυπάει δυνατά. Κατὰλαβε, πὼς ἦρθε ἡ ὥρα, νὰ μᾶς δῇ, τι λαχταροῦσε.

— Λοιπὸν, ῥώτησε ἡ Λία.

— Εἶδα τὸν Χάϊ-Τάνκ, κυρά. Οἱ διαταγές σου ἔγιναν, ὅπως πρόστρεξες καὶ χωρὶς ἐμπόδιο.

Ἰκανοποιημένη, ἡ Λία ψυθίρισε:

— Τόσο τὸ καλλίτερο, γιατί ἤμουν ἀνήσυχη...

Μὲ τὸν καταραμένο κελὸν μιγάδα μποροῦν νὰ χαλάσουν καὶ τὰ πιδ καλλομελετημένα σχέδια... Γιά πὲς μου λοιπὸν; Τί σοῦ εἶπε ὁ Χάϊ-Τάνκ;

— Νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα: ἀφοῦ μαχαίρωσαν τὸν Σάγκ κι' ἄρπαξαν τὴ λευκή, ὅπως εἶδες καὶ μόνῃ σου, φύγανε ἀπὸ τὸ βόρειο ὑπόγειο. Δὲν βρῆκαν πούθεν ἀ δυσκολία. Αὐτὴ τῇ στιγμῇ ἡ φυλακισμένη πρέπει νὰ βρίσκεται πολὺ μακριά. Ὅπως πρόσταξες, τρεῖς στρατιῶτες τὴν ὀδηγοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ δάσος. Ὅταν θὰ τὴν φτάσουνε στὸ δρόμο τῆς πεδιάδας, θὰ τῆς δώσουνε λίγα τρόφιμα καὶ θὰ τὴν παρατήσουν στὴ μοῖρα τῆς.

— Τότε θὰ γίνῃ ὅτι προστάξουν οἱ Θεοί...

— Μὰ γιατί, κυρά, δὲ θέλησες νὰ τὴ σκοτώσουν;... Τὴν κρατοῦσες στὴ διάθεσή σου...

Σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτησιν ἡ Λία στέναξε βαθεῖα:

— Δὲν τόλμησα αὐτὴ τὴ φορά, ἀποκρίθηκε. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶναι μάγισσα. Τὴν προστατεύουνε, ἴσως τὰ πνεύματα... Δὲν εἶδες, τί ἔγινε μὲ τὸ δηλητήριο; Ὁ Λό-Τσάν θανατώθηκε γιατί τόλμησε νὰ ἐπιβουλεύει τὴ ζωὴ τῆς... Ἔτσι, ποῦ ἔκανα τώρα, τὴ βγάζω ἀπὸ τὸ δρόμο μου, χωρὶς νὰ τὴ σκοτώσω μὲ τὸ χέρι μου, οὔτε μὲ τὸ χέρι δικοῦ μου ἀνθρώπου... Τὰ πνεύματα, δὲν μποροῦν νὰ ὀργιστοῦν μαζί

μου καὶ πετυχαίνω τὸ σκοπὸ μου... Γιατί, διώχνοντας, ἀπὸ δῶ μέσα, αὐτὴ τὴ γυναῖκα, ὑπερασπίζομαι τὴν εὐτυχία μου καὶ κρατῶ τὴ θέση μου κοντὰ στὸν ἀρχηγό!

Καθὼς μιλοῦσε ἡ Λία ὅλο καὶ ζωήρευε. Τὸ ὥρδὸ πρόσωπό τῆς πῆρε ξαφνικά μιά πορτοκαλλιά ἀπόχρωση. Τὰ μάτια τῆς πετοῦσαν κίτρινες σπίθες.

— Καὶ δὲν εἶναι μονάχ' αὐτό, ἐξακολούθησε: χτυπάω καὶ τὸ μιγάδα, γιατί, τὸ ξέρω, τὸ κατὰλαβα καλά! τὴν ἀγαπάει κι' αὐτὸς τὴ γυναῖκα μὲ τὸ ἄσπρο πρόσωπο!... Καὶ τὸν μισῶ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν μὲ τὸ βρώμικο αἷμα, ποῦ δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς δικούς μας κι' ὡστόσο, μπόρεσε νὰ κερδίσει ὅλη τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀφέντη!...

Ἡ Λία σῶπασε μιά στιγμῇ.

— Ἀκουσε κάποιον κρότο;... Μοῦ φάνηκε σὰν νάτριξαν τὰ ἔγλα... Μήπως μᾶς κατασκοπεύουνε;...

Ἡ νεαρὴ Κινέζα κούνησε τὸ κεφάλι τῆς:

— Ὁχι, κυρά... μὴν ἀνησυχεῖς, ὅλοι εἶναι δικοί μας, ἀφοσιωμένοι στὴν ὑπηρεσία σου...

Ὡστόσο, ἡ Λία σηκώθηκε κι' ἔρριξε μιά ἀνήσυχη ματιά ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ δωματίου. Ὁ Φοῦ-Λί κράτησε τὴν ἀναπνοή του. Ἄν ἡ Λία, μέσα στὴν ταραχή, μποροῦσε νὰ κοιτάξῃ καλλίτερα στὸ μισοσκόταδο, θὰ τὸν διέκρινε τὴν ἴδια στιγμῇ. Γύρισε, ὅμως, ἥσυχη καὶ κάθησε πάλι σταυροπόδι, δίπλα στὸ χαμηλὸ τραπεζάκι, τὸ φορτωμένο διάφορα ζαχαρωτά.

— Ἐχεῖς δίκιο, εἶπε. Εἶμαι νευριασμένη... Φοβᾶμαι, μήπως μὲ κατασκοπεύουν. Ἀλήθεια, βρῆκες καιρὸ νὰ μάθεις γιὰ τὸ Φοῦ-Λί; Γύρισε ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀνεξήγητὴ ἐξαφάνισή του;

— Ὁχι, κυρά, κανένας δὲν τὸν ξαναεἶδε...

Ἡ καταχθόνια γυναῖκα χαμογέλασε:

— Αὐτὴ τὴ φορά, εἶπε, ἡ τύχη μοῦ φάνηκε εὐνοϊκή.

Ὁ μιγάς δὲν εἶχε χάσει λέξη ἀπ' αὐτὸ τὸν διάλογο. Ἦξερε ἀρκετὰ τώρα.

Μὲ τίς ἴδιες προφυλάξεις βγήκε ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τῆς Λία κι' ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμές, βρισκότανε κοντὰ στὸν Σάγκ. Ὁ πληγωμένος βογγοῦσε, φλογισμένος ἀπὸ δυνατὸ πυρετὸ Παρμιλοῦσε, ἀλλὰ οἱ λέξεις βγαίνανε ἀκατάληπτες ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ὁ Φοῦ-Λί περιποιήθηκε πάλι τὴν τρομερὴ πληγὴ τοῦ δυστυχισμένου καὶ τὸν βοήθησε νὰ πιεῖ λίγο δροσερὸ νερό. Τακτοποίησε λίγο τὸ δωμάτιο κι' ἔφαγε μὲ ἀπληστία λίγα φρούτα, ποῦ εἶχαν κυλίσει στὸ πάτωμα μέσα στὴν ἀναστάτωση τῆς ἀπαγωγῆς.

Μέσα στὸ καμίνι τῆς Κίνας

Ἦν ὡς ἀπὸ λίγες στιγμές, μὲ τὴν πρόφαση, πὼς εἶχε πονοκέφαλο, εἶπε στὶς ἄλλες γυναῖκες νὰ ἀποσυρθοῦνε καὶ κράτησε μονάχα τὴν ἔμπιστὴ τῆς στὸ δωμάτιο.

Μὲ μιά βαθεῖα ζάρα στὸ μέτωπο βγήκε ἀπ' τὸ δωμάτιο, κλειδῶσε μὲ διπλὴ στροφή τὴν πόρτα, ἔβαλε τὸ κλειδί στὴν τσέπη του κι' ἔφυγε.

Ἀκολούθησε πάλι τὸ λαβύρινθο τῶν διαδρόμων. Οἱ φύλακες τὸν χαιρετοῦσαν στὸ πέρασμά του κι' ἐπιτέλους ἔφτασε στὸ ἰσόγειο.

Πολὺ ἥσυχος φαινόμενικά, χωρὶς νὰ βιάζεται, ἀπαντοῦσε στὶς κουβέντες τῶν βαθμοφόρων, μίλησε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'. ΔΥΟ ΣΦΑΙΡΕΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ

Η

ἀνυπομονησία τοῦ Ἄρτσιμπαλ, ἔφτασε πιά στὸ κορυφώμα τῆς...

Ἡ μάταιη ἐκείνη ἀναμνηστικὴ μέσα στὴ νύχτα, ἦταν γι' αὐτὸν πραγματικὸ μαρτύριο... Περνοῦσε ἀπὸ τὴ ζωηρότερη ἐλπίδα στὴ χειρότερη ἀπογοήτευση, καθὼς ξανάλεγε μέσα στὸ νοῦ του, ὅλα τὰ λόγια, ποῦ ἀντάλλαξε τὴν περασμένη νύχτα μὲ τὸν Φοῦ-Λί. Οἱ παραμικρότεροι ψιθυροὶ τὸ θρόισμα τῶν φύλλων, τὸ βαρὺ πέταγμα ἑνὸς νυκτοβίου πουλιοῦ, τὸ κύλισμα τῶν χαλικίων στὴν πλαγιά ἑνὸς βράχου τὸν ἔκαναν ν' ἀνατριχιάζει, σύγκορμος ἀπὸ ἐλπίδα καὶ τρόμο... Τὰ χέρια του καίγανε, ἀπὸ τὸν πυρετὸ τῆς ἀνυπομονίας. Προσπαθοῦσε ν' ἀκούσει, θαρρῶντας κάθε στιγμῇ, πὼς διέκρινε τὰ βήματα τοῦ Φοῦ-Λί ν' ἀντηχοῦνε μέσα στὸ ὑπόγειο. Καὶ κάθε φορὰ στέναζε βλέποντας, πὼς γελάστηκε.

Ἡ σιωπὴ, βαρεῖα, ξανάπεφτε, σὰ σάββανο, μέσα στὴ νύχτα.

Ἀτέλειωτες ὥρες! Θλιβεράς, γεμάτες ἀγωνία κι' ἀνατριχίλες... Παγωμένος ἰδρώτας, ἔλουζε τὸ κορμὶ του καὶ τὰ μηλίσγια του σφυροκοποῦσαν τροτὰ τροτὰ. Συγκεντρώνοντας ὅλη τὴν μέρα, ὅλες του τίς σωματικές καὶ ψυχικές δυνάμεις, περίμενε ἐκεῖ, ἀκίνητος, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναεἶδῃ τὸ βράχο ν' ἀνοίγει...

Ἀρχισε ὅμως πιά νὰ ξημερώνει. Ἡ αὐγὴ βρῆκε τὸ νέο στὴν ἴδια ἐκείνη θέσιν. Δὲν μπόρεσε νὰ πιστέψῃ στὰ μάτια πιά, ὅταν εἶδε μιά σιλουέτα νὰ προβάλλει ἀπὸ τὴν ἄκρῃ τοῦ μονοπατιοῦ. Σιγὰ-σιγὰ, μπόρεσε νὰ διακρίνῃ καλλίτερα, ἦταν ὁ μιγάς!...

μάλιστα μερικὰ λεπτὰ μὲ τὰ γνωστότερα τοῦ πρόσωπα. Ἔτσι ἔμαθε, πὼς οἱ λευκοὶ κατόρθωσαν, ὕστερ' ἀπὸ σύντομες συμπλοκές, νὰ κυριέψουνε ὅλα σχεδὸν τὰ στρατηγικὰ σημεῖα γύρω ἀπὸ τὴν πόλη.

Ὁ ἴδιος ὁ Χοχάν-Τσίγκ διοικοῦσε τὸ στρατὸ του καὶ ὀργάνωνε τὴν ἀμυνα.

Ἔμαθε ἀκόμα, πὼς ὁ ἀρχηγός, τὸν εἶχε ζητήσει πολλές φορές.

Ἀφοῦ φλυάρησε ἀρκετὴ ὥρα, ὁ μιγάς βγήκε ἐπιτέλους ἀπ' τὰ ἀνάκτορα. Ἡ ὥρα ἦταν περασμένη. Ἡ νύχτα πρέπει νὰ ἦταν προχωρημένη πολὺ. Κοίταξε τὸ ρολοῖ του κι' εἶδε, πὼς ἦταν μεσάνυχτα περασμένα.

Τότε ὁ νέος χώθηκε μέσα στὸ πάρκο.

Ὡστε, δὲν τὸν εἶχε γελάσει!... Θὰ ξανάβλεπε τὴ Σουζάνα. Θὰ τὴν ἔπαιρνε στὴν ἀγκαλιά του καὶ θὰ κατέβαινε, πετώντας, τὰ μονοπάτια. Ἡ σιλουέτα πλησίασε. Ὁ Φοῦ-Λί ἦταν μόνος.

Ὁ Μάκ Λὴν φώναξε μὲ τὰ μάτια πεταγμένα ἔξω ἀπ' τίς κόγχες του:

— Ποῦ εἶναι;...

Ὁ μιγάς ἔφτασε κοντὰ τοῦ γρήγορα. Μὲ λίγες λέξεις, τοῦ διηγήθηκε τὴν ἐπιστροφή του στὸ παλάτι καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς φυλακισμένης.

— Ἀθλιε! Ἀτιμε! Παίξεις μὲ τὸν πόνο μου! φώναξε ὁ νεαρός Ἀγγλος. Δὲν σοῦ φάνουν οἱ τόσες σου προδοσίες, θέλεις καὶ ν' ἀπολαύσεις τὴν ἀπελπισία μου;... Μὰ τώρα θὰ τὰ πληρώσεις ὅλα!...

Τρελλὸς ἀπὸ λύσσα, ὁ νέος τράβηξε τὴν ἴδια στιγμῇ τὸ περιστροφὸ του καὶ πυροβόλησε δύο φορές. Ὁ μιγάς ὅμως μὲ μιά γρήγορη κίνηση εἶχε ἀνασηκώσει τὸ χέρι του, ποῦ κρατοῦσε τὸ ὅπλο. Ἡ μιά σφαῖρα τοῦ γέλασε λίγο τὸ αὐτὸ καὶ τὸ μισοροῦτι τοῦ μελάνιασε τὸ μάγουλο.

Μὲ ἀφάνταστη ψυχραιμία ὁ μιγάς κοίταξε κατὰματα τὸν ἀντίζηλό του καὶ χωρὶς νὰ φανερώνῃ τὴν παραμικρότερη ταραχὴ ἢ φωνή του, εἶπε:

— Εἶναι ἡ δεύτερη φορά, ποῦ προσπαθήσατε νὰ μὲ σκοτώσετε στὴν ἴδια αὐτὴ θέσιν, σὲρ Μάκ Λὴν... Δὲν εἶναι διόλου δικό σας τὸ λάθος, ἂν βρῆσκειται ἀκόμα ζωντανός. Καὶ ὅμως, πιστέψτε με, τὸ χειρότερο, ποῦ ἔχετε νὰ κάνετε αὐτὴ τὴ στιγμῇ εἶναι νὰ μοῦ πετάξετε τὰ μυαλὰ στὸν ἀέρα...

Λαχανιασμένος, ὁ Ἄρτσιμπαλ ἔτρεμε ἀκόμα, ἀπὸ τὴν ἀπερίγραπτη ταραχὴ

του. Ωστόσο νικήθηκε από την ψυχραιμία του αντιπάλου του, και δεν έκανε καμιά άλλη κίνηση.

Με σχεδόν φιλικό τόνο, ο Φοϋ—Λι εξακολούθησε:

— Γιατί νάρθω να σάς βρω, αν δεν είχα σκοπό να κρατήσω την υπόθεσή μου; Με μισείτε, με βρίσκετε συχαμερό και άπαισιο... το καταλαβαίνω. Και όμως σάς έξορκίζω, μην άφεθητε να σάς τυφλώσει το μίσος. Για τη σωτηρία της Δδος ντε Μαρσάκ, αντί να θεωρούμε έχθρο ό ξίνας τόν άλλο, πρέπει να συνενώσουμε τις προσπάθειές μας.

Ο γιατρός δεν μπόρεσε να μη φωνάξει:

— Έγώ να συνεργασθώ μαζί σας; Με σάς;...

Ο μιγάς έκλινε με σοβαρότητα τό κεφάλι, ύστερα με μία ξαφνική έκφραση λύπης και κούρασης, άποκρίθηκε:

— Πρέπει, δση απέχθεια κι' αν σάς προκαλεί αυτή ή σκέψη: δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα χωρίς έμένα, και γώ, δεν μπορώ να κάνω μεγάλα πράγματα χωρίς έσάς;...

— Τι θέλετε να πείτε;

Ο Φοϋ—Λι συνέχισε τη διήγησή του από τό σημείο, πού την είχαν διακόψει οι δύο πυροβολισμοί. Διηγήθηκε τά λόγια, πού άκουσε από τό στόμα της Λία και της έμπιστης φιλενάδας της.

— Τό βόρειο ύπόγειο, εξακολουθήσε, από όπου φύγανε οι άρπαγες της Δδος ντε Μαρσάκ, είναι πολύ μακρύ, λευγες δλόκληρες. Βγαίνει σέ κείνο τό δάσος, πού βλέπετε κεί κάτω... στο βάθος του όρίζοντα. Οι άνθρωποι της Λια πρέπει να διασχίσουν αυτό τό δάσος. Θά φτάσουν κατόπι στην τελευταία άκρη του βουνού, πλίσω άπ' τά όχυρώματα, θά κατεβούνε την πλαγιά και κεί θ' άφίσουνε τό θύμα τους στην τύχη του.

Ο "Αρτσιμπαλ, κίτρινος, με την καρδιά άναστατωμένη, κοίταζε άπληστα τη μακρινή μάζα του βουνού, σάν

να μπορούσαν τά μάτια του να διακρίνουν τους άρπαγες της Σουζάνας.

Ο Φοϋ—Λι εξακολούθησε να μιλά:

— Την πρώτη στιγμή σκέφτηκα να καταδιώξω τους ανθρώπους εκείνους. Άλλά άναλογίστηκα τις τρομερές δυσκόλιες, πού θά πρόβαλαν μπροστά μου. Θά μπορούσα να προφτάσω αυτούς τους ανθρώπους, πού έφυγαν πλιν από εικοσιτέσσερες ώρες; Γι' αυτό βρήκα φρονιμώτερο νάρθω να σάς βρω έδώ... "Αν τό θελήσετε, σέρ "Αρτσιμπαλ, θά μπορέσουμε, πολύ γρήγορα, να έλευθερώσουμε τη νέα, πού αγαπάτε...

— Αυτό θέλω!... Τι πρέπει να κάνουμε γι' αυτό;

— (Ι δικοί σας έχουν άεροπλάνα, άφοϋ δυο άπ' αυτά πετούσαν χτές πάνω άπ' τό Πνού-Χώ. Δεν έρριξαν μπόμπες από φόβο, βέβαια, μη χτυπήσουν τη Δδα ντε Μαρσάκ, άλλοιωτικά θά βομβάρδιζαν την πόλη... Πρέπει ν' άνεβοίμε μαζί οι δύο μας, σ' ένα άπ' αυτά τ' άεροπλάνα. θά οδηγήσω έγώ τόν πιλότο πάνω από τά μέρη, πού πρέπει ν' άκολουθήσουν ή φυλακισμένη κι' ό φρουρό της. Θά μπορέσουμε, πιστεύω να τους δοϋμε, γιατί θάχουνε βγει από τό δάσος και θά περπατούνε τώρα στόν κάμπο... Μά ζωηρότητα άποκρίθηκε ό "Αρτσιμπαλ:

— "Η ιδέα είναι καλή! τό άναγνωρίζω, αν και δεν άποκλείεται να κρύβει πάλι κάποια παγίδα. Ωστόσο, παρ' όλο αυτόν τόν κίνδυνο τη δέχομαι. Είναι γνωστοί μου οι άεροπόροι μας, δεν θ' άρνηθούνε να μ' έυπηρετήσουν.

— "Ημουν βέβαιος, πώς θά δεχθήτε. "Ετσι έχουμε κάθε πιθανότητα να επιτύχουμε... "Όταν θά βρούμε την Δδα ντε Μαρσάκ, θά την πάρετε άμέσως στο άεροπλάνο και θά φύγετε.

Μιά άπερίγραπτη πίκρα ήτανε ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του Φοϋ Λι.

— Κι' όλα θά τελειώσουν, ψιθύρισε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'. ΟΙ ΔΥΟ ΑΝΙΖΗΛΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΥΝΕ

Λοιπόν; ρώτησε ό μιγάς, όταν σέ λίγο πήγε και τόν βρήκε ό "Αρτσιμπαλ στο μέρος, πού είχαν συμφωσήσει να συναντηθούνε.

— Θά πάρει μπενζίνα και θά άπογειωθεί άμέσως.

Ο Φοϋ—Λι στέναξε με άνακούφιση. "Εκανε δυο βήματα και πήγε κοντίτερα στόν "Αγγλο γιατρό. Τόν κοι-

τάξε κατάματα και του είπε:

— Πριν πετάξουμε, ό ένας δίπλα στόν άλλο, σέρ Μάκ Λήν, μπορώ να σάς ρωτήσω, αν καταλαβαίνετε όλο τό μέγεθος της θυσίας, πού κάνω τη στιγμή αυτή;

Ο "Αρτσιμπαλ, πού δεν περίμενε μία τέτοιαν έρώτηση, απόμεινε άλαλος.

Στόν ίδιο τόνο και με τό ίδιο ύφος.

ό μιγάς εξακολούθησε:

— Σκεφθήτε αυτό, πού θά σάς πω σέρ Μάκ Λήν!... "Εχω δυο λόγους για να σάς μισώ: είστε ένας από τους ξένους, πού γυρεύουν να σκλαβώσουν την πατρίδα μου κι' έχετε πάρει την καρδιά της μοναδικής γυναίκας, πού αγάπησα στη ζωή μου! Και όμως, δυο δλόκληρες μέρες, αγωνίζομαι με κίνδυνο της ζωής μου, για να έξασφαλίσω την εύτυχία σας. "Αντί να σάς χτυπήσω άλύπητα, συμμαχώ μαζί σας έναντιόν των δικών μου! "Αν δεν παρουσιαζότανε τό άπροσδόκητο αυτό έμπόδιο, ή Σουζάνα θά βρισκόταν αυτή τη στιγμή στην άγκαλιά σας... Καταλαβαίνετε λοιπόν την καταχθόνια πάλη, πού μου ξεσκίζει την καρδιά;

Τά μάτια του πετούσαν σπίθες, τά χέρια του τρέμανε, καθώς πρόφερε τις τελευταίες αυτές λέξεις.

— Είμαι τόσο βαθειά πληγωμένος, έξ αίτία σας και μόνο, άκοκρίθηκε παγερός ό "Αρτσιμπαλ, είναι τόσο μεγάλος ό πόνος μου από τά ύπουλα κι' άνομα χτυπήματά σας, πού, σάς βεβαιώνω, μου είναι άδύνατο να νοιώσω οίκτο για σάς...

Ο Φοϋ—Λι λαμήλωσε τό κεφάλι κι' έμεινε βουβός κι' άκίνητος για λίγο, συντετριμμένος από τό τρομακτικό βάρος των έγκλημάτων του.

Αξάφνα όμως άνασηκώθηκε και με μία κραυγή άπελπίστας και πόνου, φώναξε χτυπώντας τό στήθος με την γροθιά τους.

— Την αγαπώ!... Την αγαπώ!... Νόμιζα, πώς θά μπορούσα να την κερδίσω!

— Δεν κερδίζονται οι καρδιές των γυναικών χωρίς τη θέλησή τους!

— Νοιώθω μία δύναμη μέσα μου να με σπρώχνει να πνίξω όλα μου τα όνειρα... Σέ λίγο, χωρίς άλλο, θά ξαναβρῆτε τη μνηστή σας. Θά φύγετε μαζί, να χαρήτε τη ζωή, πού χρωστάτε σέ μένα... Να λοιπόν, πού θυσιάζω τά πάντα, ότι μου μένει στη ζωή, για να διορθώσω αυτό, πού σείς όνομάζετε έγκλημα και πού δεν είναι, παρ' μία τρέλλα, ένας σπαραγμός της δυστυχισμένης μου καρδιάς... Ούτ' αυτό δεν μπορείτε, δέ θέλετε, να τό καταλάβετε;...

— Παρ' όλα όσα έγιναν, ως τη στιγμή αυτή, τόν βεβαίωσε τότε ό "Αρτσιμπαλ, δέ θά ξεχάσω τη βοήθεια, πού μου προσφέρετε σήμερα.

— Πρέπει να πάρете τη μνηστή σας και να φύγετε άπ' την Κίνα, πρόσθεσε ό μιγάς.

Και χαμηλώνοντας τό κεφάλι ψυθίρισε:

— Καλλίτερα, να μη ξανανταμω-

θοϋμε στο δρόμο της ζωής. "Όλα έχουν τού δρια τους κι' ή σημερινή πράξη μου είν' από κείνες, πού δέ γίνονται δυο φορές.

"Εκανε μία τρομερά έκφραστική χειρονομία, καθώς μονολογούσε πιά, σάν μεθυμένος και στέναζε:

— Δέ θάχω πιά την ίδια άδυναμία.

— Πάμε, μας περιμένουνε! είπε ό "Αρτσιμπαλ, βλέποντας τόν πιλότο να του γνέφει.

Τό άεροπλάνο πετούσε περισσότερο από μιάν ώρα... Ο Φοϋ—Λι κάθεται δίπλα στόν πιλότο. Κάτω, ή γή κυλάει, καθώς προχωρούν με άρκετη ταχύτητα. Πέρασαν πάνω άπ' την Πνόν-Χώ κι' ύστερα από τά βουνά με τις κυματιστές κορφές και τώρα βρίσκονται πάνω από ένα εύρύχωρο όροπέδιο, δίχως βλάστηση.

Ο Μάκ Λήν κοιτάζει άχόρταγα, άνυπόμονα. Θυμάται τά λόγια του Φοϋ—Λι: «Τώρα πρέπει να βρίσκονται στόν άνοιχτό κάμπο...»

Κι' αλήθεια, σ' ένα νόημα του μιγάδος ό πιλότος κατεβάζει τό άεροπλάνο πρὸς τό έδαφος. Ο "Αρτσιμπαλ ρίχνει μία ματιά στο ύψόμερο, ή βελόνα παίξει πολύ γρήγορα, πρὸς τ' άριστερά: 550, 500, 400, 300, 150, 70 μέτρα...

Τώρα πάλι συνεχίζουν τό δρόμο τους, άργά, σ' αυτό ύψος και χαμηλότερα. Ο Φοϋ—Λι διευθύνει την πορεία και τό άεροπλάνο κάνει γύρους πάνω από ένα λόφο, ύστερα άνεβαίνει λίγο ψηλότερα για να δει πιο πέρα.

Ο Μάκ Λήν δεν παύει ούτε στιγμή να ψάχνει, με τά μάτια διεσταλμένα από την προσάθεια, όλο τό πανόραμα, πού ξετυλίγεται μπροστά του. Άλλοι μόνον παντού ή ίδια έρημιά. Καμμία ανθρώπινη σκιά δέ φαίνεται. Ούτε ίχνος, πουθενά. Νοιώθει τις έλπίδες του να σβύνουν, δεν αισθάνεται πιά δύναμη να έξακολουθήσει τόν άγώνα, ασημαντός κι' άδύνατος άνθρωπος, ένάντια στην άκατάβλητη κι' άνυπέρβλητη καταδρομή της μοίρας.

Ενας έλαφρός κλονισμός και τό άεροπλάνο προσγειώθηκε, χωρίς ούτε να προσέξει αυτές τις κινήσεις ό άπελπισμένος Μάκ Λήν. Ξανανοίγει όμως τώρα διάπλατα τά μάτια του και σάν μέσα σέ όνειρο, βλέπει τόν Φοϋ—Λι, ακάθόριστα, σά σκιά, να σηκώνεται άπ' τό καθίσμά του και να πηδάει έλαφρώς στη γή.

Μιά ξαφνική έλπίδα ξαναγιεννιέται στην ψυχή του. Ωστε λοιπόν;

Μέ άπίστευτη γρηγοράδα, συνέρχε-

ται απ' την ψυχική του παραζάλη, λύνει τὰ λουριά του και πετιέται κι' αὐτὸς ἔξω.

Γονατιστός, ὁ μιγάς, φαίνεται σάν νὰ ψαχουλεύει κάτι χάμω. Ὁ Ἄρτσιμπαλ πλησιάζει και βλέπει τὸ πτώμα ἐνὸς Κινέζου. Εἶναι κρύο πιά τὸ πτώμα ἐκεῖνο. Πάνω στὸ στήθος ἕνας κόκκινος λεκές... μιά τρυπά στὸν κρόταφο, τὰ χέρια ἐξυλισμένα σφιγγουν ἀκόμα τὸ δπλο, σὲ μιά βστατή προσπάθεια...

Γύρω ἀπὸ τὸ πτώμα, τὸ χόρτο εἶναι ποδοκατημένο, φαίνονται τὰ ἴχνη ἀπὸ πέταλα πολλῶν ἀλόγων.

Ὁ Μάκ Λήν, φοβδται, πῶς καταλαβαίνει τὴν τρομερή ἀλήθεια. Πιάνει τὸν Φοῦ Λί απ' τὸ χέρι, και δείχνοντάς του τὸ πτώμα, τὸν ρωτᾷ τρέμοντας:

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς φύλακες τῆς Σουζάνας, ἔ;

— Ναί, ἀπαντᾷ ὁ μιγάς. Ἦτανε τρεῖς. Ποῦ εἶν' οἱ ἄλλοι δύο; Πρέπει νὰ ψάξουμε...

Χωρὶς νὰ περιμένει, ἀπομακρύνεται. Ὁ Ἄρτσιμπαλ τὸν ἀκολουθεῖ σάν αὐτόματο. Ὁ ἀπερίγραπτος ψυχικὸς πόνος τοῦ ἀφαιρεῖ κάθε ἄλλη συναίσθηση.

Τὸ καινούργιο αὐτὸ χτύπημα τὸν ἔχει ἀποτελειώσει. Δὲν προσπαθεῖ οὔτε ν' ἀντιδράσει.

Προχωρεῖ μὲ τὰ μάτια χάμω, ψάχνοντας... Σὲ λίγο ἴσως... θ' ἀντικρύσει κι' ἕνα γυναικεῖο πτώμα...

Ἕνα βογγητό, ὥστόσο, τὸν κάνει νὰ προσέξει καλλίτερα, στ' ἀριστερά: εἶναι ἕνας ἄλλος Κινέζος, ζωντανὸς ἀκόμα αὐτός. Μπορεῖ μάλιστα κι' ἀνασηκώνεται λίγο και κοιτάζει μὲ γουρλωμένα μάτια τὸν Ἄρτσιμπαλ.

Απὸ ἐπαγγελματικὸ ἐνστικτο, ὁ Μάκ Λήν, γέρνει πάνω απ' τὸν πληγωμένο: τὰ ἔμπειρα χέρια του ξεκουμπώνουν τὸ ἀμπέχονο, ἀνασηκώνουν, κόβουν τὰ ὀφθαλμά, παρουσιάζουν γυμνὸ τὸ στήθος. Ἡ πληγὴ εἶναι τρομακτική, ἀπὸ κοντάρι ἢ ἀπὸ πελώριο χαντζάρι τῶν κινέζων ληστῶν... Ὁ γιατρός καταλαβαίνει, πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶναι χαμένος, γιατί ἄρχισε ἡ μόλυνση τῆς πληγῆς. Σὲ κάθε ἀναπνοὴ τὸ αἷμα τρέχει μαυριδερό...

Ἀπὸ μακριά, ὁ Φοῦ Λί πρόσεξε τὰ νοήματα τοῦ γιατροῦ. Πλησιάζει. Μέσα στὰ μάτια τοῦ πληγωμένου ζεῖ ἀκόμα μιά μικρὴ φλόγα. Ὁ μιγάς πλησιάζει και γονατίζοντας, κοιτάζει κατόματα τὸν ἐτοιμοθάνατο.

— Δὲ μὲ ἀναγνωρίζεις λοιπόν, Σή-Κοῦ; τὸν ρωτᾷ ἐν τῇ γλώσσᾳ του.

Τὰ βαρεῖα βλέφαρα τοῦ πληγωμένου, σαλεύουν.

— Συγκέντρωσε δλὴ σου τὴ δύναμη, τοῦ λέει πάλι ὁ Φοῦ Λί, και προσπάθησε νὰ μοῦ ἀποκριθεῖς. Τὸ προστάζουν οἱ Θεοί!... Ἡ λευκή;... Τὴν ἄρπαξαν;...

Ὁ ἐτοιμοθάνατος, μὲ δυσκολία καθορθώνει ν' ἀπαντήσει:

— Ναί.

— Μήπως τὴν ἔχουν πληγώσει;

— Ὁχι.

— Πόσοι ἦταν;

— Ὡς δεκαπέντε... μὲ τ' ἄλογα... ὅλοι.

— Κατὰ ποῦ τράβηξαν;

Πέρασαν ἀκόμη λίγες στιγμὲς χωρὶς νὰ μπορέσει νὰ μιλήσει ὁ ἐτοιμοθάνατος.

Τὸ μέτωπο τοῦ Φοῦ Λί, ἦτανε μουσκεμένο στὸν ἰδρώτα τῆς ἀγωνίας.

— Φύγανε... πρὸς τὸ στενό... στ' ἀριστερά...

Ὁ δυστυχισμένος θέλει νὰ μιλήσει ἀκόμα ἀλλὰ τὸ στόμα του γεμίζει ἀπὸ ἀφρὸ και αἷμα. Κοιτάζει θλιβερά μιά στιγμὴ ὀλόγυρά του, ὕστερα τοὺς δύο ἀνθρώπους, και τὸ κεφάλι του γέρνει πλάι.

Ὁ Φοῦ Λί σηκώθηκε ἀδιάφορος.

— Ἐχουμε μὴν ὥρα, ὥσπου νὰ βραδυάσει, εἶπε. Θὰ ἐπιθεωρήσουμε τὰ γύρω μέρη μὲ τὸ ἀεροπλάνο. Πιστεύω νὰ τοὺς ἀνακαλύψουμε, δεκαπέντε καβαλλάρους. Θὰ ἐνεργήσουμε κατόπι, τὴ νύχτα.

Τὰ πρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια μὲ φωνὴ μονότονη.

Τὰ χαρακτηριστικά τῆς μάσκας του ξαναπήρνε τὴ συνθησμένη τους ἀπάθεια. Μονάχα μιά κίτρινη σπινθὴ στὰ μάτια του φανέρωνε τὴν ἀλύγιστη ἀπόφασή του.

— Τί ἄνθρωπος! συλλογίζεται ὁ Ἄρτσιμπαλ, θαυμάζοντας τὴν παγερὴ κι' ἀδάμαστη θελήση τοῦ ἀντιζήλου του.

Και κοκκινίζει, καθὼς θυμῆθηκε τὴν λιποψυχία του, λίγο πρωτίτερα.

— Ναί, πᾶμε, φωνάζει ζωηρά, ἀποφασισμένος νὰ μὴ φανεῖ κατώτερος απ' τὸν μιγάδα. Καλλίτερα νὰ πεθάνουμε παρὰ ν' ἀποτύχουμε!

Ὁ Φοῦ Λί, ὅμως, μὲ τὴν ἴδια φωνὴ ἀπάντησε:

— Χρειάζεται φρόνιση και νὰ μοῦ ἀφήσετε κάθε πρωτοβουλία. Μονάχα ἐτσι θὰ μπορέσουμε νὰ πετύχουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ.' Ἡ ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΕΞΑΓΝΙΖΕΙ

Περιμένετε δὴ μιά στιγμὴ, σὲρ Ἄρτσιμπαλ... Μιά ματιὰ και θὰ γυρίσω πίσω. Ὁ νεαρὸς γιατρός ὑπακούει, γιατί καταλαβαίνει, πῶς πρέπει περ νὰ ἐνεργήσουν μὲ πονηρία...

Ὁ Φοῦ Λί, χάθηκε μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι. Οἱ σκηνὲς τῶν ληστῶν εἶναι στημένες πολὺ κοντά... Τὸ ἀεροπλάνο προσγειώθηκε ἐπὶν ἄκρῃ τοῦ ὁροπέδιου, τρία χιλιόμετρα μακριὰ απ' τὴν κατασκήνωση τῶν ληστῶν...

Ἔφτασε ἡ ἀποφασιστικὴ ὥρα, ὕστερα ἀπὸ τόσες περιπέτειες, ὕστερ' ἀπὸ τὴ λυσσαλέα πάλη, μὲ ἴσα ἐμπόδια. Ἡ ἀποφασιστικὴ ὥρα!... Ὁ Ἄρτσιμπαλ δὲ θέλει νὰ σκεφθεῖ τὰ ἐμπόδια, ποὺ ἀπομένουν ἀκόμα νὰ νικήσει τὴν ἄνιση πάλιν ἐναντίον τῶν αἰμοβόρων Κινέζων ληστῶν. Μέσα ἐπὶν ἐρημιά ἐκείνῃ, μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι, ὁ νοῦς του πετᾷ κοντὰ ἐπὶν ἀγαπημένη του. Ἐκεῖ ἀδιάκοπα τ' ἐνοιά τῆς στὰ χεῖλη, μὰ αὐτὸ τὸ χᾶδι, δὲν κινεῖται. Χάζει διόλου τὴ νευρικὴ ἀποκρίση.

Τὰ χόρτα σαλεύουν. Εἶναι ὥρα, ποὺ θ' ἄλλαζαν οἱ σκοποὶ Λί, ποὺ γυρίζει σέρνοντάς τὸν ὦμα.

— Εἶναι καμμιὰ τριανταριά τὸ πολὺ, ψιθυρίζει σιγαλά. Ἐφτά σκηνές... Ἡ Δνὶς ντὲ Μαρσάκ βρῖσκεται ἐπὶν τῇ τῇ σκηνῇ, τὴ μόνη, ποὺ ἔχει φῶς. Ἐλάτε, χωρὶς διόλου ν' ἀκουσθεῖτε... προσοχή!...

Οἱ δύο ἄντρες, προχώρησαν σερνάμενοι, σάν τ' ἀγρίμια.

Στὸν παραυικρὸ ὑποπτο κρότο σταματοῦσαν. Ξεκινούσαν πάλιν, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, και τὶς ἴδιες προφυλάξεις.

Σχεδὸν φτάσανε: Φαίνονται πιά οἱ σκηνές τριγωνικὲς μέσα στὸ σκοτεινὸ φόντο τῆς νύχτας. Ὁ Φοῦ Λί σταματᾷ ἀκίνητος.

— Βλέπετε κείνο τὸ φῶς; ψιθυρίζει. Ἐκεῖ ναι. Φυλᾷνε δύο σκοποὶ. Ἄνα λαμβάνω τὸν ἕνα, στὰ δεξιά. Σεῖς θὰ γυρίσεις πάνω σας τὸν ἄλλο, ποὺ μᾶς γυρίζει τὶς πλάτες. Μὴ διστάσετε διόλου: Μιά δυνατὴ μαχαίριὰ ἀνέμεσα στοὺς ὤμους, μὲ δλὴ σας τὴ δύναμη, βαθεῖα... Κι οὔτε λέξη!... Μιλία!...

Ξαναρχίζουν τὸ δρόμο τους, σάν τὰ φεῖδια... Βρῖσκονται τώρα μπροστὰ ἐπὶν πάνινη φυλακή.

Χυμούνε, σάν νὰ τοὺς ἔερασε τὸ σκοτάδι. Οἱ λάμες ἀστράφουν μιά στιγμὴ και βυθίζονται μέσα ἐπὶς σάρκες. Οἱ σκοποὶ, ξαφνιασμένοι, δὲν προφτάσανε νὰ βγάλουν λέξη. Κυλίζουνται χάμω κι' ἡ γήρουφάει τὸ αἷμα

τους, ποὺ πηδακίζει κοχλακιστὰ ἀπὸ ἀπὸ τὶς βαθεῖες πληγὲς τους.

Τὸ βαρὺ πέσιμο τῶν δύο σωμάτων ἐύπησε ὥστόσο τὴ Σουζάνα. Ἀνασηκώνεται πάνω στὸ κρεβάτι τῆς κι' ἀντικρύζει τὸν Φοῦ Λί μ' ἕνα ματωμένο μαχαίρι στὸ χέρι του. Βλέπει πάλιν ὄνειρο ἢ αὐτὴ τὴ φορά, ὁ μιγάς θὰ τὴν...

Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀναγνωρίζει τὸν Ἄρτσιμπαλ. Ὁ νέος προφτάνει και τῆς κλείνει τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι του στενάζοντας βαθεῖα. Τὴν παίρνει ἐπὶν ἀγκαλιά του ἀλλὰ νοιώθει ξαφνικὰ τὸ κορμὶ τῆς νὰ βαραίνει... Ἡ Σουζάνα εἶχε λιποθυμήσει...

Ὁ Φοῦ Λί περνᾷ ἐπὶν ἐπὶν κολασμένου. Δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ κλάψει.

— Γρήγορα, ψιθυρίζει ὁ Μάκ Λήν, φεύγουμε.

Περνοῦνε πάνω απ' τὰ δύο πτώματα χαλνούνται μέσα στὸ σκοτάδι

Ἕνα ὥρα, ποὺ θ' ἄλλαζαν οἱ σκοποὶ Λί, ποὺ γυρίζει σέρνοντάς τὸν ὦμα. Μια στιγμὴ, ὅλοι βρέθηκαν στὸ πόδι. Μετὰ τὴν πρώτη κατάπληξη, ἔβρεξαν ὅλοι και πήραν τ' ἄλογά τους.

Ὁ Μάκ Λήν κι' ὁ Φοῦ Λί δὲν προχώρησαν πολὺ, και καθὼς ἄρχισε νὰ ἡμερώνει, γρήγορα τοὺς ἀνακάλυψαν κι' ὄρμησαν καταπάνω τους οἱ Κινέζοι.

Παρ' ὅλο τὸ βάρος τῆς Σουζάνας, ὁ Μάκ Λήν προχωρεῖ γρήγορα και πίσω του ἀκολουθεῖ ὁ μιγάς. Ὅλο και πλησιάζουν πρὸς τὸ ἀεροπλάνο, πρὸς τὴ σωτηρία!... Τὸ δυσκολώτερο ἔγινε. Δρόμο τώρα γρήγορα. Ὁ Ἄρτσιμπαλ δεκαπλασιάζει τὶς δυνάμεις του και τρέχει, τρέχει...

Ἀλλὰ οἱ Κινέζοι, τοὺς κυνηγᾷ μὲ τ' ἄλογα. Κι' ὅλο φωτίζει ἡ μέρα... Ἀκούγονται πιά τὰ χτυπήματα τῶν πετάλων, πάνω στὸ ξεπὸ χῶμα. Φαίνονται οἱ ληστὲς, ἀρκετὰ μακριὰ ἀκόμα, ἀλλὰ ὅλο και πλησιάζουν. Μὲ ἐπιτακτικὴ φωνή, ἐπλοήμος, σάν ἀγαλμα, ὁ Φοῦ Λί προστάζει:

— Ἐξακολουθεῖτε σεῖς τὸ δρόμο μας... ὅσο μπορεῖτε γρηγορώτερα. Μὴ σας νοιάζει γιὰ μένα. Θὰ σταματήσω τοὺς πρώτους.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ μιγάς κρύβεται πίσω ἀπὸ ἕνα βραχάκι. Οἱ διώκτες ὅλο και κερδίζουν ἔδαφος. Σὲ μιά στιγμὴ θὰ φτάσουν τὸν Ἄρτσιμπαλ.

‘Ακούγονται τρεις πυροβολισμοί, ένας πίσω από τον άλλο, τ’ άλλοα κυλιούνται χάμω, σκάζοντας τούς καθαλαρέους... ‘Ο ένας απ’ αυτούς σηκώνεται. Μιά σφαίρα τόν ρίχνει χάμω με τὸ κρανίον τρυπημένο.

Τώρα, οί σφαίρες περνούν δίπλα από τὸ κεφάλι τοῦ Φοῦ - Λί, ἐκεῖνος δὴμος γυρίζει μιὰ στιγμή πίσω καὶ κοιτάζει· ὁ ‘Αρτσιμπαλ πλησιάζει πιά στὸ ἀεροπλάνο κι’ οί Κινέζοι ἀπέχουν ἀκόμα διακόσια μέτρα.

‘Εχει ἀκόμα δυὸ σφαίρες στὸ περιστροφὸν του. Δυὸ ἄνθρωποι πέφτουν απ’ τὰ λογα πληγωμένοι. ‘Ενας ἄλλος πέφτει ἀπάνω του, σηκώνει τ’ ὄπλο του ἀλλὰ κυλιέται κι’ αὐτὸς χάμω: ὁ πιλότος πήρε μέρος στὴ συμπλοκή γιὰ νὰ σώσει τὸν μιγάδα.

‘Ο ‘Αγγλος λαχανιασμένος, με τὶς στερνές του προσπάθειες φτάνει ἐπὶ τέλους στὸ ἀεροπλάνο. ‘Ο πιλότος πέρνει τὴ Σουζάνα, ἀλλὰ οί πειρατὲς οὐρλιάζουν μανιασμένοι. ‘Ο Φοῦ - Λί κοντεύει κι’ αὐτὸς νὰ φτάσει στὸ ἀεροπλάνο, ὅπου ὁ πιλότος, τὸν περιμένει, ἔτοιμος νὰ ξεκινήσει, ἐνῶ ὁ ‘Αρτσιμπαλ γυρίζει τὸ μυδραλλιοβόλο πάνω στοὺς Κινέζους. ‘Αλλὰ τοῦ κάκου πιέζει τὴ σκανδάλη: τὸ ὄπλο ἔχει πάθει ἐμπλοκή.

‘Ο Φοῦ - Λί τὸ καταλαβαίνει καὶ καθὼς βλέπει τὶς σφαίρες νὰ τρυποῦν τὸ ἀεροπλάνο φωνάζει:

— Φευγάτε!... Φευγάτε!...

‘Απόδοση στὰ ἑλληνικά:
ΚΩΣΤΑ Ι. ΠΑΔΕΛΛΟΥ

Εἰκονογράφιση κειμένου:
ΣΤΕΦΟΥ ΑΛΜΑΛΙΩΤΗ

Συνετήνωμε, ὁλόψυχα, τοὺς ἀναγνώστες μας νὰ παρακολουθήσουν:

ΤΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣΤΕΡΟ
ΤΟ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟΤΕΡΟ
ΤΟ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΟΤΕΡΟ

ἀπὸ ὅσα μυθιστορήματα ἔχουν δημοσιευθεῖ, ὡς σήμερα, με ἑλληνες ἥρωες

Γ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑΣ

Εἶναι ἕνας ὕμνος στὸ δαιμόνιο τῆς φυλῆς μας
Εἶναι μιὰ ἀληθινὴ ἱστορία, γραμμένη με παλμὸ

Πέντε ‘Ελληνες με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ‘Ηπειρώτη Γιώργη
Μπαρμπάρᾶ καὶ τὸν Κεφαλλονίτη Μαρίνο Μπατιστάτο

Ζοῦν ἀφάνταστες περιπέτειες στὸν ‘Ιταλοαθησυνιακὸ πόλεμο τοῦ 1896
παλεύοντας με ἄνθρώπους, θηρία καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλες ἐναντιότητες.

ΕἶΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΘΑΥΜΑ

ΘΑ ΠΕΙΣΘΗΤΕ ΜΟΛΙΣ ΑΡΧΙΣΕΤΕ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ

ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΩΡΟ ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ

Τὰ «ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ» ἀποφάσισαν νὰ προσφέρουν ἕναν ἡμεροδείκτη 1936 με τὸ καρτόνι του, ἢ ἕνα βιβλίον ἡμερολόγιον 1936 ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ στοὺς ἀναγνώστες τους, ποὺ θὰ προσκομίσουν τέσσερα δελτία—ὅπως αὐτό, ποὺ δημοσιεύωμε στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας—στὰ γραφεῖα μας, ὁδὸς Λυκούργου 8, ‘Αθήναι.

‘Εκτὸς τοῦ ἀνωτέρω, θὰ λαμβάνουν κι’ ἕνα ἡμερολόγιον τσέπης τοῦ ‘Εκδοτικοῦ Οἴκου «ΑΣΤΗΡ».

‘Ας σημειωθεῖ, ὅτι ὁ ἀνωτέρω ἡμεροδείκτης εἶναι τυπωμένος ἐπὶ εἰδικοῦ χάρτου—ὄχι δημοσιογραφικοῦ—καὶ τὸ καρτόνι θὰ ἔχει μίαν φωτολιθογραφημένην εἰκόνα, ἐξαιρετικοῦ γούστου. Τὸ ὄνομα τῶν ἐκδοτῶν τοῦ ἀνωτέρω ἡμεροδείκτη (‘Αλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου) εἶναι ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀκρίβειάν του.

ΔΕΛΤΙΟ ΔΙΑΛΕΧΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΑΡΙΘ. 1

Οἱ ἀναγνώστες, ποὺ θὰ προσκομίσουν τέσσερα τέτοια δελτία, δικαιοῦνται, νὰ πάρουν ἐντελῶς δωρεάν, ἕνα ἡμεροδείκτη 1936 με καρτόνι ἢ ἕνα βιβλίον ἡμερολόγιο.

‘Εκτὸς τοῦ ἀνωτέρω, καὶ ἕνα ἡμερολόγιο τσέπης 1936.

ΚΡΑΤΑΤΕ ΤΑ ΔΕΛΤΙΑ

Τὸ ἐρχόμενο τεῦχος μας

ΚΑΛΛΙΤΕΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ
ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ

Θὰ περιέχει:

15.000

ΣΕΙΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Ἕνα περίπλοκο ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα, ποὺ δόξασε τὸν συγγραφέα του:
ΓΚΕΟΡΓΚ ΑΜΠΟΥΡΓΚΜΑΝ:

« **ΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ** »

Ἕνα κειμήλιο τοῦ Βούδδα, κλάπηκε καὶ μεταφέρθηκε στὸ Λονδίνο. Οἱ φανατικοὶ βουδιστὰι ζητοῦν νὰ τὸ πάρουν πίσω. Δύο ἀρχαιολόγοι, ἕνας ἀστυνομικὸς, ἕνας δημοσιογράφος, ἕνας διάσημος ἀμερικανὸς λωποδύτης, μιὰ γυναῖκα μὲ μενεξεδένια μάτια, ὁ ἰνδὸς φύλακας τοῦ μαργαριταριοῦ κι' οἱ ὅπαδοί του, ἀγωνίζονται γύρω ἀπὸ τὸ περίφημο ΓΑΛΑΖΙΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ.

= ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ =

Τὸ ἐξαιρετικὸ μυθιστόρημα περιπετειῶν τοῦ γνωστοῦ γάλλου φεγετονίστα
ΡΕΜΥ ΣΑΙΝ - ΜΩΡΙΣ:

« **ΠΕΝΤΕ ΓΑΛΛΟΙ ΚΟΤΡΕΑΡΟΙ** »

Ἡ ἥρωϊκὴ ναπολεόντιος ἐποχὴ. Ναυμαχίες, δραπετεύσεις ἀπὸ τὰ κάτεργα, μάχες σῶμα μὲ σῶμα, ἐγκλήματα, κι' ἕνας ἀγνότατος ἔρωσ μὲς ἀριστοκρατίσσης.

= ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ =

Τὸ μυθιστόρημα ζούγκλας, ποὺ βραβεύτηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Γκονκούρ:
ΓΕΧΑΝ ΝΤ' ΕΣΜΕ:

« **ΜΕ ΤΟΤΕ ΠΙΘΗΚΑΝΘΡΩΠΟΤΕ** »

Ἕνα λογοτεχνικὸ ἀριστούργημα, ποὺ μπορεῖ νὰ συγκινήσει ἀπὸ τοὺς πιδ μορφωμένους, ὡς τὸν ἄνθρωπο, ποὺ διαβάζει συλλαβιστά. Θηρία, ἀνθρωποφάγοι.

= ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ =

Τὸ ὑπερρεαλιστικὸ τρίπραχτο δράμα τοῦ μεγάλου ἀμερικανοῦ δραματοῦργοῦ
ΤΖΑΚ ΛΟΝΤΟΝ

« **ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΙΜΟΥΤΣ** »

Οἱ ὑποβλητικὲς σκηνές του κι' ἡ ὑπέροχη λύση του, θὰ συναρπάσουν ὅλους.

= ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ =

ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
Γ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑΣ

Οἱ ἀναγνώστες τοῦ σημερινοῦ μας φύλλου, δὲν χρειάζονται καμμιὰ σύσταση γιὰ τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ ἔργο, ποὺ θ' ἀποτελέσει ἀληθινὸν ἐκδοτικὸ θρίαμβο τοῦ περιοδικοῦ μας.

ΕΝΑ ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΖΟΥΓΚΛΑΣ
ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟ-
ΡΙΟΓΡΑΦΟΥ ΛΟΥΪ - ΑΝΤΟΝΕΝ ΜΠΟΥΣΣΕΝΑΡ

Τρεῖς Γάλλοι: Ἕνας πλούσιος σπόρτσμαν, ἕνας Παριζιάνος μάγκας κι' ἕνας πρῶην χωροφύλακας, ποὺ τὸν βασάνιζε ἡ γυναῖκα του καὶ πῆγε στὴν Ἀφρική γιὰ νὰ γλυτώσει, βγαίνουν νὰ κυνηγήσουν λιοντάρια. Τὰ ἐπεισόδιά τους κι' οἱ μάχες μὲ τ' ἄγρια θηρία καὶ τίς μαῦρες φυλές, περιγράφονται ζωντανὰ ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

Κεφάλαιο Ι.—Τρεις κυνηγοί καί τρία λιοντάρια.—Ο γορίλας καί τό θυμά του.

Ενας τρομερός βρυχηθμός ακούστηκε, καθώς παρμόνευαν άκίνητοι στο καρτέρι τους, οι τρεις κυνηγοί.

— Άκού, πώς κάνει! Σάν ξεχαρβαλωμένη κλαπαδώρα! Είπε μία ειρωνική φωνή.

— Σιωπή, διέκοψε μία δεύτερη φωνή.

— Μπα! είμαι στα κέφια μου σήμερα...

— Σιωπή, είπα! θά γίνεις αίτια να μάς ξεφύγει...

Ένα δεύτερο μουγκρητό, έκανε τα φύλλα ν' ανατριχιάσουν.

Η ήχηρή έκείνη κι' άγρια μουσική σάν από πολλά χάλκινα όργανα μαζί, πού έβγαине από τό δυνατό λάρυγγα ενός άγριμιού, ήταν σάν προειδοποίηση. Μετά μία στιγμή, τρομερώτερα μουγκρητά ακούσθηκαν από όλες τις μεριές του τροπικού δάσους. Θάλεγε κανείς, πώς μία ήχώ, πού μεγάλωνε καί πολλαπλασίαζε τό μουγκρητό του θηρίου, ξυπνούσε σ' όλες τις μεριές.

— Σωστή όρχήστρα! είπε πάλι ό αδιόρθωτος φλύαρος.

Χωρίς άλλο έχεις απόφαση να τό διώξεις! του είπε ό δεύτερος, πού είχε μιλήσει καί πρωτίτερα με φωνή σιγανή, αλλά πολύ ευδιάκριτη.

— Καί γιατί να τό διώξω, κύριε Άντρέ;

— Έκτός αν προτιμάς να μάς ριχτεί στα ξαφνικά καί να μη ξέρουμε, τι να κάνουμε...

— Έννοια σου, κύριε Άντρέ, κι' έχουν τό νού τους, οι φύλακες.

— Σιωπή λοιπόν! Περίμενε να δούμε... Δεν κάναμε χίλιες διακόσιες λεύγες δρόμο, για να πάνε χαμένοι οι κόποι μας...

— Καλά, άφεντικό... Σωπαίνω... Θά τό βουλώσω τό άπόλωτο.

Όταν όμως ό πολυλογάς διέκρινε σέ λίγο τό θηρίο, δέν μπόρεσε να μη ξεφωνίσει πάλι.

— Μπε να πάρ' ή εσχά, σά σκυλι μοιάζει.

Τό άγρίμι, πού ό αδιόρθωτος εκείνος φλύαρος έλεγε, πώς μοιάζει με σκύλο, ήταν μία ύπεροχη λέαινα.

Μ' ένα έλαφρό, σά γατίσιο, πήδημα διέσχισε τους θάμνους καί σταμάτησε,

σαστισμένη, μόλις αντίκρουσε τους τρεις ανθρώπους, άκίνητους με τα τουφέκια προτεταμένα, στην παρυφή του μικρού ξέφωτου.

Τό θηρίο, πού είχε έμπιστοσύνη στη δύναμή του, περισσότερο έκπληκτο παρά άνηυχο, κοίταζε τα καπέλλα καί τις λευκές στο-

λές, τα χέρια καί τα πρόσωπα των κυνηγών με άπορία, γιατί ως τότε δέν είχε κατασπα άξει, παρά μαύρους μονάχα ανθρώπους, καί, σχεδόν, γυμνούς. Φαινότανε λοιπόν, σέ κείνη τη στάση, σάν ν' άναρωτιότανε: «Τι άλλοκοτα ζώα είναι αυτά, πάλι;»

Οι τρεις κυνηγοί, με τό ένα γόνατο στη γη, ούτε σάλεψαν από τη θέση τους, αλλά φερμάριζαν κι' αυτοί τό θηρίο με θάρρος, πού φανέρωνε νεύρα άτοσάλεια καί σπάνια ψυχραιμία.

Ό κίνδυνος δέν τους προκαλούσε καμμιά συγκίνηση. Με τό δάχτυλο στη σκανδάλη της δίκανης καραμπίνας τους, ήταν έτοιμοι να πυροβολήσουνε μόλις διατάξει ό άρχηγός.

Θά ήταν ως τριάντα—τριανταπέντε χρονών, ό άνθρωπος, πού όργάνωσε τό κυνήγι εκείνο, μελαχροινός, ψηλός καί άθλητικός. Αυτόν είχε ονομάσει λίγν πρωτίτερα «κύριο Άντρέ» ό νεαρός φλύαρος.

Ό πολυλογάς με τό ατέλειωτο κέφι ήταν, όπως φανέρωνε ή προφορά του, γνήσιος Παριζιάνος, μόλις είκοσιδυό—είκοσιτριών χρονών, αλλά δέν φαινότανε παραπάνω από δεκαοχτώ. Μικρόσωμος, αλλά καλοδεμένος καί γερός, κοίταζε κατάματα τό πελώριο θηρίο, με άπερίγραπτο θάρρος καί τα γαλανά μάτια του πετούσαν σπιθές απ' την πονηριά.

Ό τρίτος κυνηγός, βουβός κι' άπαθέστατος, ως τη στιγμή εκείνη, σάν Ίνδος φακίρης, είχε όλα τα έξωτερικά χαρακτηριστικά ενός παληού στρατιώτη. Πρόσωπο τετράγωνο, με βαθειές ρυτίδες, ήλιοκαμμένο καί θαλασσοδαρμένο, φρύδια πηχτά κι' άταχτα, υύτη σάν ράμφος άετού, μακρυά μουστάκια καί γενάκι, στήθος πελώριο καί φουσκωτό. Δεν τοδύλειπε τίποτα από τ' γνωρίσματα του άνθρώπου, πού πέρασε όλόκληρη τη ζωή του,

σχεδόν, στο ύπαιθρο, παλεύοντας με όλες τις άναποδιές της ζωής. Θάτανε τουλάχιστο σαρανταπεντάρης.

Όταν τέλειωσε την εξέτασή της, ή λέαινε ξαναμούγκρισε άλλη μία κι' έπειτα άρχισε να χτυπάει τα πλευρά με την ουρά της, έτοιμη να χυμήξει.

Ό Άντρέ σήκωσε τότε σιγά—σιγά την καραμπίνα του, καθώς ψυθίριζε στους συντρόφους του.

— Κοιτάχτε, μη πυροβολήσει κανένας! Κατάλαβες, Φρικέ; Άκουσες, Μπαρμπαντόν;

— Κατάλαβα, άποκρίθηκε ό νέος.

— Άκουσα μουρμούρησε ό γερο—στρατιώτης.

Ό κυνηγός άκούμησηε τό κοντάκι στον ώμο του. Ήταν έτοιμος να πυροβολήσει καί να προλάβει τό πήδημα του θηρίου, ή λέαινα όμως έκείνη τη στιγμή γύρισε τό κεφάλι της, προς τα πλάγια, παρουσιάζοντας πρώτης τάξεως στόχο, όλόκληρο τό άριστερό μέρος.

Πρέπει νάναι κανένας πολύ άπειρος κυνηγός για να μη πυροβολήσει σε παρόμοια στιγμή...

...Μιά ξαφνική ανατριχίλα, ταραίζει τη λέαινα. Τό πυρόξανθο τρίχωμά της κυματίζει, καθώς ακούγονται ξαφνικά στα κοντινά σύθामνα, τόνα πίσω από τ' άλλο δυό τρομερά μουγκρητά, δυό μουγκρητά, πού κυλάνε σάν άστροπελέκια τις βαρειές τους τρεμουλιαστές νότες.

Μέσα από τα πυκνά φύλλα των θάμνων καί τα χαμηλά κλαριά των δέντρων, παρουσιάζονται, σχεδόν σύγχρονα, δυό πελώρια λιοντάρια.

Μόλις, πού βρήκαν ένα δευτερόλεπτο καιρό να κοιταχτούνε.

Με την πρώτη ματιά, κατάλαβαν πώς ήταν έχθροί, κάτι χειρότερο ακόμα, αντίζηλοι.

Στάθηκαν μία στιγμή, τό ένα αντίκρυ στο άλλο, με τα μάτια γεμάτα φλόγες, τη χαίτη άνάτριχη, σηκωμένη, ζυμώνοντας τα χόρτα καί σπασμένα κλαδιά κάτω από τα τρομερά νύχια τους:

Δέν καταδέχτηκαν να ρίξουν ούτε μία ματιά στους τρεις κυνηγούς, πού μένανε καρφωμένοι τριάντα βήματα παρέκει.

Ξαφνικά τό ένα λιοντάρι, άναταράζοντας τη χαίτη του καμαρώτά μούγκρισε υπόκωφα.

Τό άλλο ύψωσε τό κεφάλι καί βρυχήθηκε περήφανα.

Ύστερα από την πρόκληση εκείνη, ακούστηκε ένα πνιγμένο ούρλιασμα.

Τά δυό άγρίμια χύμηξαν τό ένα πάνω σ' άλλο, άρπάχτηκαν σ' ένα φοβερό σύμπλεγμα στον άέρα, σέ ύψος

τρία μέτρα πάνω από τη γη, κι' έπεσαν έτσι σφιγτοδεμένα χάμω, μ' έναν υπόκωφο κρότο από κόκκαλα, πού κροταλίζανε καί τρίζανε σφιγμένα καί σάρκες, πού άλληλοχτυπιόντουσαν με γδοῦπο.

— Φοβάμαι, πώς θα κομματιαστούνε, ψιθύρισε στον Άντρέ ό νεαρός Φρικέ.

— Έτσι μου φαίνεται κι' έμένα καί θάτανε πολύ κρίμα.

— Κρίμα τό τομάρι δηλαδή;

— Άμέ τι άλλο;.. Δεν βλέπω, πώς μπορούμε άλλοιώς να έμποδίσουμε τους δυό αυτούς ήλιθίους Δόν Ζουάν να κουρελιάσουν τις θαυμάσιες γούνες τους... Πρέπει να τους τουφεκίσουμε τό γρηγορώτερο.

— Ηλίθιοι με περικεφαλαία καί με χρυσή χαίτη! πρόσθεσε αυτή τη φορά ό γερο—στρατιώτης, με την ίδια του άπάθεια. Ηλίθιοι, βέβαια, καί με τό παραπάνω, αφού καθούνται καί χτυπιούνται για ένα θηλυκό!

— Δεν είσαι πολύ ήπιοτικός για τό άσθενές φύλον, άγαπητέ Μπαρμπαντόν, παρετήρησε ό Φρικέ γελώντας. Έγώ βρήκα ύπεροχη αυτή την πάλη. Έχω δει, βέβαια, καί στο ζωολογικό κήπο τέτοια ζωντανά, μα δέ βαρύνεσαι, έκείνα—κει κάνανε σάν τις γάτες, πού κουτροβαλιούνται στα κεραμίδια. Αυτά τα δυό είναι άληθινά θαύμα, άριστοόργημα... Άν δέν κινδύνευαν να ξεσκίσουν τα τομάρια τους, θ' άπολάμβανανε τό θέαμα ως τό τέλος...

— Δε λέω, πώς δέν είναι όμορφα. Λίγους όμορφους ήλιθίους έχουμε δει; Άντι να ξεσκίζονται σάν τους βλάκες καί να πολεμάει ό ένας να σκοτώσει τον άλλο, δέν θάκαναν καλλίτερα να κομμάτιαζαν αυτή την πασάτα να κομμάτιαζαν αυτή την πασάτα, βούρα, πού λές καί τους κορμίδευι, έτσι, πού τους κοιτάζει, να ξεσκίζονται, για τό όμορφα της τα μάτια!

— Χωροφύλακα, είσαι πολύ άγριος κι' αίμοβόρος! είπε ό Φρικέ σέ τόνο πειραχτικό... Μη φοβάσαι, όμως, κι' ό κύριος Άντρέ θα τους σιγουρίσει για καλά. Ύστερα από τα δυό άρσενικά θαρθεί κι' ή σειρά της κοπέλλας, να πάει να βρεί τους άγριους έρωμένους της στον Άδη...

Τό πάλοιμα των δυό άγριμιών έξακολουθοῦσε με άπίστευτη λύσσα, ένω οι τρεις κυνηγοί, ανταλλάζανε σιγαλά, αυτά τα λόγια.

Η λέαινα, μαζεμένη σε λίγων βημάτων απόσταση, από τους δυό άντιπάλους, καμαρώνει, καθώς τεντώνεται τεμπέλικα, τό άγριο εκείνο δρόμα.

Μισοκλείνει τα μάτια, χαμουριέται σάν να βαρύνεται, κιόλας, πού άργοποῦνε τόσο, καί περιμένει τη νυχιά ή τη δαγκωσιά, πού θ' άποφασίσει για

την έκβαση του αγώνα.

Τοῦ κάκου ὅμως περιμένει.

Τόση εἶναι ἡ μανία τῶν δυὸ μαχητῶν, ποὺ οὔτε συλλογιοῦνται νὰ σταθοῦνε μιά στιγμή.

«Ο Ἀντρέ τότε, γύρισε κι' εἶπε στὸν Φρικέ, τὸν πολυλογᾶ παριζιάνο.

— «Ἐλεγα νὰ τοὺς τουφεκίσω ἀμέσως, ἀλλὰ φοβάμαι, μήπως δὲν τὰ χτυπήσω σ' ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια ὄργανα, καὶ τὶ γινόμαστε κατόπι...

— Θέλετε νὰ τὰ κάνω νὰ σταθοῦν μιά στιγμή ἀκίνητα ὥστε νὰ χρειάζεται γιὰ νὰ σημαδεύετε καὶ νὰ πετύχετε τὸ ἓνα τουλάχιστο στό καλὰ;

— «Ὁ Ἀντρέ, θὰ δῆτε ἀμέσως... ἔτοιμος;

— Ναι.

— Ἐμπρὸς λοιπόν!..

Τὴν ἴδια στιγμή, ὁ νέος βάζει τὰ δυὸ του δάχτυλα στὸ στόμα, φυσάει μὲ δύναμη καὶ σφυρῖζει, μ' αὐτὸν τὸν ἀπλοῦστατο τρόπο, τόσο δυνατὰ, τόσο διαπεραστικὰ σὰν νάχε στὸ στόμα τοῦ μεταλλινῆ σφυρῖχτρα.

«Ὁ ἀσυνήθιστος αὐτὸς ἦχος ταράζει τὰ δυὸ πελώρια θηρία, ποὺ σταματοῦνε ἀμέσως τὸ πάλαιμα σαστισμένα, λαχανιασμένα, βαρυαναασαίνοντας.

— «Ἐ καὶ νῆα τὴ φωτογραφικὴ μου μηχανή, στέναξε ὁ Φρικέ...

«Ἐνας δυνατὸς ὅμως πυροβολισμὸς δὲν τοῦ ἐπιτρέπει, νὰ πεῖ περισσότερα.

«Ο Ἀντρέ, εἶχε ἐπωφεληθεῖ ἀπὸ τὴν σύντομη ἐκείνη διακοπή :

«Ἐνα ἀπὸ τὰ δύο λιοντάρια, χτυπημένο, ἀνάμεσα στὸ μάτι καὶ στὸ αὐτί, ἀπὸ τὴ σφαῖρα τοῦ ἐπιδέξιου κυνηγοῦ κυλίστηκε καταγῆς ἀνασθητο, σπαρτάρισε λίγες στιγμές κι' ἀπόμεινε ἀκίνητο χωρὶς νὰ βογγίξει...

Τὸ ἄλλο, χωρὶς ν' ἀνησυχῇ καθόλου γιὰ τὴν προέλευση τῆς ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς, ἐκείνης, ποὺ ἔδωσε τόσο εὐχάριστο γι' αὐτὸν τέλος στὸν αγῶνα, ἐξοικειωμένο ἴσως καὶ μὲ τοὺς κρότους τῶν κεραυνῶν, ποὺ μουγκρίζουν ἀδιάκοπα σχεδόν, πάνω ἀπὸ τοὺς καταπράσινους θόλους τῶν δασῶν τοῦ τροπικοῦ. Πίστηψε, ἴσως σ' ἀλήθεια, πὼς ὁ ἀντίπαλός του ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ τὰ δικά του χτυπήματα, κι' ἀμέσως ἄρχισε τὰ θριαμβευτικὰ μουγκρίσματα.

Στήθηκε περίφανα πάνω στὸ πτώμα κι' ἔσφιξε μιά θριαμβευτικὴ ματιά στὸ θηλυκό, ποὺ περιμένε...

— Νὰ χαθεῖς, σαχλαμάρα! μουρμούρησε ὁ Φρικέ. Μὰ ξένα κόλλυβα μνημονεύεις;

«Ο Ἀντρέ, χωρὶς νὰ περιμένει νὰ διαλυθεῖ ὁ καπνός, ἀπὸ τὸν πρῶτο πυροβολισμό, σημάδεψε πάλι, δυὸ-τρία δευτερόλεπτα, καὶ πυροβόλησε τὸ δεύτερο λιοντάρι, ποὺ σὲ κίνησε τὴ θριαμβευτικὴ στάση, ποὺ εἶχε πάρει, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, παρουσίαζε θαυμασὸ στόχο.

— Αὐτὸ θὰ πεῖ τουφεκιά! φώναξε ἐνθουσιασμένος ὁ Φρικέ. Μὲ δυὸ σφαῖρες δυὸ λιοντάρια!..

— Πολὺ λίγοι τῶν πετύχει αὐτὸ στὴ ζωὴ τους, πολὺ σπάνια... εἶπε κι' ὁ Μπαρμπαντόν, ἀναπολώντας, ποῖος ξέρει τί εἶδους κυνηγετικὲς περιπέτειες.

— Μιά καρμπάνα..., εἶπε, λιγόλογος ὁ Ἀντρέ, γυρνώντας στοὺς δυὸ του συντρόφους καὶ δίνοντας τὸ ἄδειο τοῦ ὄπλου.

«Ο Μπαρμπαντόν τοῦ πρόσφερε τὴ δική του.

«Ἡ λέαινα, βλέποντας τὸν δεύτερο μνηστήρα της, νὰ πέφτει κεραυνοχτυπημένος πάνω στὸ πτώμα τοῦ πρώτου, ἀποφάσισε ἐπιτέλους νὰ παρατήσῃ τὰ μεγαλεῖα καὶ τίς πόζες της.

Τώρα, ποὺ ἦταν λιγώτερο ἀπασχολημένη ἀπὸ τὰ δυὸ λυσσασμένα ἀρσενικά, κοίταξε τοὺς κυνηγοὺς καὶ κατὰλαβε μὲ τὸ ἐνστικτό της, πὼς κι' αὐτὴν τὴν ἀπειλοῦσε ἀπὸ κεῖ ὁ κίνδυνος.

Χωρὶς οὔτε νὰ γυρίσει νὰ δεῖ τοὺς σκοτωμένους, μέσα σ' ἓνα δευτερόλεπτο ἦταν ἔτοιμη νὰ χυμῆξει πάνω στοὺς ἐχθρούς της.

Εἶχε κάνει κιόλας τρία πλάγια πηδήματα γιὰ νὰ τοὺς ξεγελάσει.

Σὲ τρία-τέσσερα δευτερόλεπτα ἀκόμα τὸ τρομερὸ θηρίο ἔαπεφτε πάνω στοὺς ἐνθρῶπους μὲ ὄλο τοῦ τὸν ὄγκο καὶ θὰ τοὺς ξέσκιζε.

Τὴν ἴδια στιγμή, ὅμως, ἀκούστηκε ὁ πυροβολισμὸς καὶ τὸ ζῶο, χτυπήθηκε στὸ δεξιὸ πσινοῦ πόδι.

Τὸ κόκκαλο τσακίστηκε, χωρὶς, ὅμως, τὸ θηρίο νὰ παραδεχτῇ τὸν ἑαυτό του νικημένο, προχωροῦσε σερνόμενο, μουγκρίζοντας κατὰ πάνω στοὺς τρεῖς κυνηγοὺς.

Βρισκότανε τώρα μόλις σὲ ἀπόσταση πέντε μέτρων. «Ο Ἀντρέ, σημάδεψε πάλι κι' αὐτὴ τὴ φορά, πέτυχε τὴ λέαινα στὸ κεφάλι: Τὸ θηρίο σπαρτάρισε, σηκώθηκε σχεδὸν ὄρθιο μὲ μιά στερνὴ ὑπερένταση κι' ἔπεσε χάμω μὲ βρόντο.

Τὸ κεφάλι τοῦ ἦτανε κυριολεκτικὰ θρυμματισμένο.

— Τί διάβολο ἔχεις βάλει μέσα στὰ φουσέκια σου; ρώτησε ὁ Ἀντρέ τὸν Μπαρμπαντόν.

— Χά! Χά!... ἔκανε κείνος γελώντας ἔχω βάλει δυὸ ἐκρηκτικὲς σφαῖρες... Μήπως δὲν ἔκανα καλὰ;

— Ἐκανες θαυμάσια, φίλε μου! Ἄν ἦτανε μιά σφαῖρα, ἀπὸ τίς συνηθισμένες, δύσκολα θὰ ξεμπερδεύαμε μ' αὐτὸ τὸ θηρίο... Δὲν φανταζόμουν, πὼς ἦτανε τόσο λυσσασμένο, μπρὲ παιδιά!... Τὰ δυὸ ἀρσενικά πέσανε ἡσυχά-ἡσυχά, χωρὶς πολλὰ φασαρίες, αὐτὴ ὅμως ἐννοοῦσε σώνει καὶ καλὰ ν' ἀκριβοποιήσῃ τὸ τομάρι της.

— Τὰ βλέπετε, λοιπόν, κύριε Ἀντρέ; Χωρὶς νὰ θέλω νὰ σὰς δώσω συμβουλές, πρέπει νὰ φυλάγεστε πάντα ἀπὸ τὰ θηλυκά, εἴτε ἀγρίμια εἶναι, εἴτε γυναῖκες. Πιστέψτε τὴν πείρα μου: ἔκανα χρόνια χωροφύλακας καὶ... αὐτοχὸς σύζυγος!

«Ο Ἀντρέ χαμογέλασε, χωρὶς ν' ἀποκριθεῖ τίποτα σ' αὐτὴ τὴν περίεργη ἐκδήλωση κοινωνικῶν ἀρχῶν. κατόπι, δείχνοντας τὰ τρία πτώματα, εἶπε στοὺς συντρόφους του :

— Τώρα, παιδιά, τὴ δουλειά μας. Θὰ πιάσουμε καθέναν μας ἀπὸ ἓνα νὰ τὸ γδάρουμε, ὥσπου ναρθοῦνε οἱ μαῦροι καὶ νὰ φορτωθοῦνε τὰ ἄρματα.

«Ἀρχισαν ἀμέσως τὴ δουλειά μὲ μὲ γάλη ἐπιδεξιότητα.

— Πάπλωμα θαῦμα! ἔλεγε ὁ Φρικέ. Καλὴ ἀρχὴ κάναμε! Πιστεύω νᾶστε εὐχαριστημένοι.

Σιγά-σιγά μὲ τὴν κουβέντα, ἀποτέλειωσαν τὸ γδάρσιμο τῶν τριῶν ζώων.

Εἶχε περάσει μιά ὥρα κι' ἀφοῦ κάθισαν λίγο νὰ ξεκουρασθοῦνε ἄκουσαν ἀπὸ μακριὰ τίς φωνές τῶν μαῦρων, ποὺ πλησιάζανε.

— Νᾶτοι ἐπιτέλους, ποὺ ἀποφάσισαν νὰρθοῦνε, εἶπε ὁ Ἀντρέ.

Σὲ λίγο φάνηκαν νὰ προβάλλουνε μέσα ἀπὸ τὰ πυκνὰ θάμνα καμμιὰ δωδεκαριά μαῦροι, ὀπλισμένοι μὲ κοντάρια ἢ μὲ πρωτόγονα τουφεκία.

Φαίνοντουσαν, ὅμως, ἀνήσυχτοι, τρομαγμένοι καὶ μόλις φτάσανε, σὲ λίγων βημάτων ἀπόσταση, ἄρχισαν νὰ οὐρλιάζουνε :

— Ἀφέντη!... κακό, μεγάλο!... Τρέχα γρήγορα!... Ἀ! τὴν κακομοῖρα τὴν κυρία!... κακό μεγάλο!

— Μιλᾶτε ἐπιτέλους, καθιερὰ νὰ καταλάβουμε! φώναξε θυμωμένος ὁ κ. Ἀντρέ.

— Ἡ ἀσπρη κυρία!... εἶπε ἐπιτέλους ἓνας μαῦρος, ποὺ φαίνότανε ἐξυπνότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

— Ποιὰ ἀσπρη κυρία;

— Δὲν ξέρω ποιὰ...

— Μὲ φώτισες! Λέγε λοιπόν; Τί ἔπαθε ἡ ἀσπρη κυρία;

— Ὁ γορίλλας!...

— Ποιὸς γορίλλας, μωρέ!...

— Ἐνας γορίλλας ἀπὸ τὸ δάσος...

— Καλὸ κι' αὐτό. Ἀπὸ τὸ μουσεῖο ἡ θελὲς ναρθεῖ ἐδῶ, ποὺ βρισκόμαστε, ὁ γορίλλας;... Λοιπὸν τί τῆς ἔκανε τῆς ἀσπρης κυρίας ὁ γορίλλας;

— Τὴν ἄρπαξε κι' ἔφυγε... Ἀ! τὴν κακομοῖρα τὴν ἀσπρη κυρία!... Τὴν ἄρπαξε κι' ἔφυγε!... Καταλαβαίνεις;

«Ο Ἀντρέ δὲν μπόρεσε νὰ μὴν ἀνατριχιάσει σύγκορμος.

«Ο μαῦρος πρέπει νὰ λέγε τὴν ἀλήθεια, ἂν καὶ ἡ παρουσία μιᾶς λευκῆς γυναίκας, ἦτανε, βέβαια, τοῦλάχιστο παράξενη, μέσα στὸ δάσος αὐτὸ τῆς Ἀφρικῆς εἰκοσιπέντε λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὴ Φρή-Τάουν, τὴν πρωτεύουσα τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας, τῆς Σιέρα-Λεόνε.

«Ἐπὶ τῇ, ὅμως, κι' ἄλλοτε οἱ πίθηκοι ἔβλεπε γυναῖκες, ὁ κυνηγὸς ἀποφάσισε νὰ ἐξετάσῃ ἀμέσως.

□

Μετὰ τὴν ἐκείνη ἐκδήλωση, ἡ πορεία στὰ παρθένα ἀφρικανικὰ δάση εἶναι πάντα κουραστικὴ, ἀλλὰ οἱ κορυφὲς αὐτῶν τῶν δασῶν εἶναι τρομερὰ δύσκολη.

Μὲ μεγάλη δυσκολία οἱ τρεῖς Εὐρωπαῖοι, ἀνοίγαν τὸ δρόμο μπροστὰ τους, κόβοντας, μὲ τὰ πελέκια τους, τ' ἀγκαθερά πελώρια χόρτα, ἐνῶ οἱ μαῦροι παραμέριζαν τὰ κλαδιά τῶν δέντρων, ποὺ φτάνουν ὥς κάτω στὸ ἔδαφος καὶ συμπλέκονται μεταξὺ τους, μὲ χοντρές περιπλοκάδες, ποὺναι πῶς γερὲς κι' ἀπὸ τὰ γερότερα σκονιά.

«Ο Μπαρμπαντόν βρῆκε, μὲ τὸ δίκρο του, ἀφορμὴ νὰ τὰ βάλει πάλι μὲ τίς γυναῖκες.

— Νὰ τὰ τραβᾶμε τώρα ὅλα αὐτὰ τὰ βάσανα γιὰ μιά γυναῖκα!... μουρμούρησε. Ἄν δὲν σὰς ἤμουν τόσο ἀφοσιωμένος, κύριε Ἀντρέ, θὰ τὰ παρατοῦσα ὅλα, καὶ θάφευγα τὴν ἴδια στιγμή...

— Λίγο ἵπποτισμό, Μπαρμπαντόν! τοῦ φώναξε γελώντας ὁ κυνηγός, ἂν σὲ ἀδίκησε μιά γυναῖκα στὸν κόσμο, δὲν πρέπει νὰ τίς συχαθεῖς ὅλες! Δὲν ἔχεις λοιπὸν καρδιά;

— Τοῦ τὴ μᾶσησε ἡ γυναῖκα του, μαζί μὲ τὸ σκότι, εἶπε γελώντας ὁ Φρικέ: Τὴν καταραμένη τὴν Ἑλοδία! Εὐτυχῶς βρίσκεσαι γίλιες διακόσιες λεῦγες μακριὰ ἀπ' τὴ γυναῖκα σου.

χωροφύλακα. Μή χαλάς, λοιπόν, πάλι το κέφι σου γι' αυτή! Άλλη γυναίκα πάμε να γλυτώσουμε από του γορίλα τα χέρια. Αυτή μπορεί να είναι καλή και γλυκομίλητη.

— Άδύνατον: γυναίκα και καλή δεν γίνεται. Να ήτανε για κανένα παιδί, είμαι ικανός να ριχτώ ανάμεσα στους καρχαρίες για να το σώσω. Άλλα για μία γυναίκα! Δεν την αφήνετε να πάει στ' ανάθεμα!... Μιά λιγότερη!

— Είσαι σκληρός, Μπαρμπαντόν.

— Είμαι δίκαιος!... Άν την γλυτώσουμε αυτή, δημιουργούμε τη δυστυχία ενός άνδρος, που θα τον τυραννίσει, που θα τον ψήσει, που θα του κάνει τη ζωή άβυσσος!

— Υπομονή και φτάσαμε... Είμαι σίγουρος, πως μόλις τη δείς, θα χτυπήσεις πρώτος το γορίλα... σαν να μη σε ξέρω δά...

— Θά το δούμε...

— Έλα, γερό - γκρινιάρη!...

— Μιά θά κουρασθήκαμε νάρθοουμε ως εδώ, θα κοιτάξουμε βέβαια, να τη σώσουμε... Έπειτα είναι μιά άγνωστη γυναίκα, που ούτε και θα τη ματαιοδούμε! μουρμούρισε ανάμεσα από τα πεσμένα του μουστάκια ο Μπαρμπαντόν.

— Είμαι σίγουρος, πως κι' η ίδια η γυναίκα σου, να βρισκότανε σε κίνδυνο, θα πέφτες στη φωτιά να την γλυτώσεις! είπε χαμογελώντας ο Άντρέ.

— Άφου σάς άρέσει να με πειράζετε, λέτε δ, τι θέλετε... Εγώ, όμως, σάς λέω, πως θα την άφωνα αυτήν την... την γυναίκα—δεν μπορούσε να προφέρει τ' όνομα της γυναίκας του—να την κάνει δ, τι θέλει ο γορίλας, χωρίς να μου καεί καρφί!... Άλλά μπορείτε να στείτε βέβαια, πως μέσα σε μιά βδομάδα θα την άφινε κι' ο γορίλας ακόμα και θάφευγε, βαρυσστιμένος ή τρελλός... Μπορεί να συγκάνει κανένας μ' αυτή τη γυναίκα; Ούτε γορίλας!...

— Όλοι γελάσανε μ' αυτά τα λόγια του άγανακτισμένου Μπαρμπαντόν.

— Έπιτέλους, άρχισε το δάσος να γίνεται λιγότερο άγριο.

Τώρα περπατούσαν με μεγαλύτερη εύκολία! Προχώρησαν αρκετά, όταν άκούστηκαν γρυλλίσματα μακριά... ακαθόριστα.

Δέν μπορούσαν να καταλάβουν, ούτε την προέλευση ούτε και τι ζωόφωναζε έτσι.

Κατόπιν άκούστηκε ένας πυροβολισμός, αλλά πολύ ύπόκωφος, μακρινός.

Άμέσως, δρμησαν προς την διεύθυνση του κρότου εκείνου, σαν νάτανε ξεκούραστοι, πηδώντας τα έμπόδια κι' άψηφώντας μυτερές πέτρες κι' άγκάθια.

Τό θέαμα, που τους περίμενε, όταν φτάσανε, ήτανε φρικτό.

Ένας άνθρωπος, με την κοιλιά άνοιγμένη, τα σπλάχνα χυμένα έξω, ήτανε ξαπλωμένος καταγής τ' άνάσκελα.

Τα ρούχα του ήτανε κουρελιασμένα, ζυμωμένα με αίματα και κομάτια από τα κρέατά του.

Τό πτώμα, ήτανε λευκού ανθρώπου. Ο γιακάς του φανέρωνε, πως, ήταν ναυτικός.

— Μά αυτός ο δυστυχισμένος, είναι ένας από τους ναύτες μας! φώναξε ταραγμένος ο Άντρέ. Κόιταξε λοιπόν, Φρικέ...

— Άλλοίμονο, έχετε δίκιο, είπε ο νέος κιτριλίζοντας. Είναι άπ' τους ανθρώπους της γολέττας μας. Τό πρόσωπό του είναι τόσο πληγισμένο, που δεν μπορώ να πώ, ποιος είναι, άλλά από τα ρούχα...

Λίγα βήματα παραπέρα, βρήκαν άλλο πτώμα, μαύρο αυτό.

Έλειπε δλόκληρος ο δεξιός ώμος. Τό πλεμόνι φαινότανε από τό πλαί και τό δέρμα του προσώπου ήτανε βγαλμένο μαζί με τη μύτη, σαν να τό πλανίσανε με σιδερένιο ροκάκι.

— Μά έγινε μακελιό εδώ! φώναξε ο Άντρέ άνατριχιασμένος.

Μιά φωνή άπ' άντίκρυ, τον διέκοψε τη στιγμή εκείνη:

— Τραβηχτήτε πίσω! Θά σάς πετάξει τό κλαδί!

Τό γρήγορο πέσιμο ενός πελώριου κλαδιού, πάνω από τό γιγάντιο δέντρο, δικαιολόγησε τη συμβουλή εκείνη.

Οι τρεις κυνηγοί μόλις πρόλαβαν να τραβηχτούνε.

Κατόπιν έτρεξαν κοντά στον άγνωστο, που τους είχε προειδοποιήσει κι' είδαν κοντά του τέσσερις μαύρους, από τους όποιους ο ένας βαρεία πληγμένος.

— Τους χτύπησε, βέβαια, ο γορίλας, κύριε; ρώτησε ο Άντρέ.

— Μάλιστα, ο γορίλας, άποκρίθηκε ο άγνωστος κύριος με άγγλική προφορά. Είναι πάνω στο δέντρο, στο μπαομπά... Τόν πληγώσα, άλλά αυτό τον έκανε περισσότερο επικίνδυνο: έχει μανιάσει!

— Οι νέγροι μου, μου μίλησαν για μιά γυναίκα, για μιά λευκή, που άρ-

παξε ο γορίλας...

— Μάλιστα, έτσι είναι... Την άρπαξε μέσα άπ' τη συντροφιά μας και σκαρφάλωσε στο δέντρο. Ο ναύτης, που είδατε παρέκει βρισκότανε κοντά της και προσπάθησε να την γλυτώσει... Είδατε, τι τούκανε τό τέρας!...

— Μά η γυναίκα;...

— Η έπίθεσης του άγριμιού, ήτανε τόσο γρήγορη και τόσο άπρόοπτη, που δεν πρόλαβα να πυροβολήσω από φόβο, μην πληγώσω τό θύμα. Δεν πιστεύω όμως να της έχει κάνει κακό... Θά την άκούμπησε κάπου, ανάμεσα στα κλαδιά του πελώριου δέντρου. Θά φοβήθηκε κατόπιν άπ' τους πυροβολισμούς κι' άνέβηκε ψηλότερα. Τόν είδα άρκετές φορές, καθώς έσπαζε και πετούσε χάμω τα κλαδιά, άλλά τώρα δεν μπορώ πιά να τον ανακαλύψω... Νά, άκούτε; Προσέξτε...

— Όστε δεν έζέρετε, ούτε που βρίσκεται, ή δυστυχισμένη εκείνη γυναίκα;

— Δεν μπορώ να ξέρω.

— Δεν έζέρετε, ούτε άν είναι άκόμη ζωντανή!...

— Έλπίζω να είναι, άποκρίθηκε με ψυχραιμία ο Άγγλος. Έκανα δ, τι μπορούσα σ' αυτή την περίπτωση.

— Δεν άμφιβάλλω γι' αυτό, κύριε, και είμαστε έτοιμοι να σάς βοηθήσουμε.

Ο Άντρέ κοίταζε κι' έξέταζε τό πελώριο δέντρο καθώς μιλούσε. Εκείνη τη στιγμή άνατριχίασε:

— Νά τος! ψυθίρισε. Τόν βλέπω!...

Βρίσκεται σε ύψος τουλάχιστο είκοσι πέντε μέτρων... τό αίμα τρέχει άπ' την πληγή του, στο μηρό... Φοβάμαι, όμως, πως είναι έλαφρά πληγμένος γιατί δεν φαίνεται καθόλου άδυνατισμένος. Για να δούμε, άν θά μπορέσω να κάνω τίποτα κι' εγώ...

— Δέ φοβάστε, μήπως τον λυσάξετε περισσότερο; είπε ο άγνωστος...

— Θά κάνω δ, τι μπορέσω και γώ, άποκρίθηκε, ψυχρά, αυτή τη φορά, ο Άντρέ.

Και με άφάνταστη ψυχραιμία σημάδεψε τό γιγάντιο τέρας...

— Βοήθεια!... Βοήθεια!... άκούστηκε σχεδόν, πάνω άπ' τό κεφάλι του, μιά παραπονετική φωνή, με φρικτό τόνο άγωνίας...

Ο Άντρέ δεν έβλεπε πιά, τον γορίλα και δεν πρόλαβε να πυροβολήσει. Άνατριχίασε όπως κι' οι σύντροφοί του.

Η ταραχή του όμως, αυτή, δεν κράτησε πάνω από τρία δευτερόλεπτα, κι' άμέσως άκούστηκε ο πυροβολισμός

και την ίδια στιγμή ένα τρομερό ούρλιασμα σαν κεραυνός άντήχησε μέσα στα δέντρα.

— Τόν πετύχατε! φώναξε ο Φρικέ κι' ο Μπαρμπαντόν, ενώ ο Άγγλος παρακολουθούσε τη σκηνή με περιέργεια παληού σπόρτσμαν.

Ήταν ο γορίλας, που ούρλιαζε, λαβωμένος για δεύτερη φορά, άλλά ακόμα τρομερά επικίνδυνος.

Δέν μπορούσε πιά να κρατηθεί, κι' άρχισε να κατρακυλά ανάμεσα στα κλαδιά.

Συγκεντρώνοντας τις τελευταίες δυνάμεις του, κατόρθωσε πάλι να πιανστεί στα κλαδιά. Ο Άντρέ ξαναπυροβολεί, άλλά ή σφαίρα βρήκε κάπως χαμηλότερα, άντι να τρυπήσει τον κρόταφο, έσπασε την κάτω σιαγόνα του ζώου και τώρα τό τέρας έννοούσε πιά να πουλήσει άκριβά τη ζωή του.

Ούρλιάζοντας πλησίασε στο μέρος, που είχε παρατήσει τη γυναίκα.

Ξαφνικά άκούστηκαν γοερές οι άπειλες πιστικές κραυγές, της άμοιρης έμεινης καθώς την ζύγωνε τό καταματωμένο θηρίο. Η δυστυχισμένη κατάλαβε, πως είναι χαμένη.

Ο γορίλας είναι κοντά της, χυμάει να την πνίξει... σκύβει τώρα θά την άδράξει...

Ένας τρίτος πυροβολισμός άκούγεται τότε, κι' ο γορίλας χτυπημένος κάτω άπ' τη μασχάλη, έχει κυριολεκτικά περαστεί πέρα για πέρα, από τη σφαίρα, που του τρύπησε και την καρδιά.

Άνασκήνεται μιά στιγμή με όλο το ύψος του, κλονίζεται όμως, κλείνει τα δυο τεράστια χέρια στο στήθος του, και πέφτει βαρύς, με τρομερό γδούπο, πάνω στο έδαφος. Ο μισογύνης Μπαρμπαντόν τον είχε άποτελειώσει κι' έσωσε τη ζωή της δυστυχισμένης γυναίκας.

Ένώ ο Άγγλος, σαν φρόνιμος άνθρωπος, άδειασε τό όπλο του στον κρόταφο του θηρίου, ο Άντρέ πρόσταξε τους μαύρους να κατεβάσουν με προσοχή την γυναίκα πάνω από τό δέντρο.

Ο Φρικέ, εύκίνητος σαν αίλουρος σκαρφάλωσε κι' αυτός στο γιγάντιο σωμα δέντρο.

Όταν όμως έφτασε κοντά στη λευκή γυναίκα κι' άντίκρυσε τό πρόσωπό της, έμπηξε μιά παράξενη κραυγή και κατέβηκε κάτω, με όλη του την ταχύτητα, σαν να είχε πατήσει φωλιά φειδιών.

Πήγε και στάθηκε κατακίτρινος μπροστά στον Άντρέ, χωρίς να πει λέξη.

— Τι έπαθες, παιδί μου; τόν ρώτησε ό κυνηγός ανήσυχος.

— Πήτε μου, κύριε 'Αντρέ, μήπως έχω ύφος... μήπως σ'αφάινωμαι τρελλός;

— Αυτό ήθελα νά σέ ρωτήσω, «μήπως τρελλάθηκες»;

— Τό βέβαιο είναι, πρόσθεσε κι' ό Μπαρμπαντόν, γεμίζοντας πάλι τήν καρμπίνα του, πώς ό φίλος μας, ό Φρικέ, είναι κάπως αλλόκοτος αυτή τή στιγμή...

— 'Αλλόκοτος; 'Όστε μονάχα αλλόκοτο μέ βρίσκεis;... τίποτα περισσότερο; Μά έγώ έχω ανάγκη νά μου πάρουν αίμα: τά μηλίγγια μου σφυροκοπάνε... Θά τρελλαθώ, σ'ας λέω, τό καταλάβατε;... Μά και σεις, δέν φαντάζομαι νά μήν τά χάσετε σέ λίγο...

— Μά γιατί; τί τρέχει;...

— 'Όρliστε: κοιτάξτε, δέν είναι ανάγκη νά μιλήσω διόλου...

Έκείνη τή στιγμή, κατέβαζαν οι μαύροι τήν άγνωστη από τήν επικίν-

δυνη θέση της, πάνω στο δέντρο. Οι δυό άντρες στράφηκαν τήν ίδια στιγμή, πρὸς τό μέρος της...

Ό 'Αντρέ, παρ' όλη του τήν εξακουστή ψυχραιμία, δέν μπόρεσε νά συγκρατήσει μιá κραυγή γεμάτη έκπληξη.

Όσο γιά τόν πρώην χωροφύλακα, θά ήταν αδύνατο νά περιγράψει κανένας τίς άπειράριθμες και άστραπιαίες έναλλαγές τής μορφής του, από τήν κατάπληξη, ως τόν τρόμο, κι' από τήν άγωνία ως τό θυμό και τή λύσσα.

Απόμεινε λίγες στιγμές, σάν καρφωμένος στο έδαφος, άνικανος νά βγάλει λέξη, από τό στόμα του.

Προσπάθησε ν' αντιδράσει αλλά δέν τό κατόρθωσε.

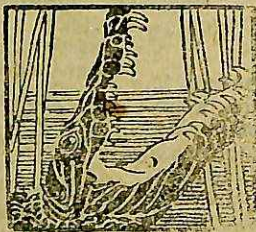
Ζήτησε τίς κατάλληλες έκφράσεις, δυό λέξεις νά πεί, και δέν τίς βρήκε...

Μόλις, μέ φωνή υπόκωφη, χωρίς χρώμα και μ' ένα τόνο πένθιμο και θλιβερό μπόρεσε νά τραυλίσει, σιγαλά:

--'Η Έλοδία!... 'Η γυναίκα μου!..

Κεφάλαιο II.—Γρουσουζιά στη γρουσουζιά. - 'Ο Φρικέ κι' οι κροκόδειλοι.

Υπάρχουν κλονισμοί, τόσο βίαιοι και τόσο άπρόοπτοι, που μπορεί νά παθει και τό δυνατότερο μυαλό. Τέτοιον κλονισμό, ένοιωσε ό δυστυχισμένος χωροφύλακας, τή στιγμή, που άφου σκότωσε μέ τό ίδιο του χέρι, μέ τήν υπέροχη εκείνη τουφεκιά, τό γορίλα, άνα-

γνώρισε και κατάλαβε, πώς είχε σώσει από το χάρου τή νύχια, τή γυναίκα του: Τήν κυρία Μπαρμπαντόν, τό γένος Έλοδία Λερά!

Γιά μιá στιγμή, το φάνηκε, πώς οι ιδέες, και οι λογισμοί χοροπηδοσαν σά νά ζητούσαν νά σπάσουν τό κρανίο του, κατόπιν, έγινε μιá άπτόμη αντίδραση μέσα στο νοῦ του, γιατί τό πράγμα καταντούσε πραγματικά άπίστευτο.

Και ό Μπαρμπαντόν ξεσπασε σ' ένα νευρικό γέλιο, φωνάζοντας:

— Παιδιά! Έλάτε νά σ'ας πῶ νά γελάσετε! 'Ονειρεύομαι, πώς βλέπω τή γυναίκα μου!... Μά... πώς μέ κοιτάζετε έτσι κύριε 'Αντρέ; Και σύ, Φρικέ, γιατί μέ βλέπεis σάν χαζό; Κι' άλλοτε

έπαθα από ήλιαση κι' έβλεπα φαντάσματα στο ξύπνιο μου... Δόσμου μιá δυνατή γροθιά, Φρικέ, νά μέ ξυπνήσεις!... Δέ θέλεις;... Καλά θά ξυπνήσω μονάχος μου!...

Κι' ό δυστυχισμένος Μπαρμπαντόν, που φοβόταν τόσο τή γυναίκα του γιατί τοῦ είχε κάψει τή γούνα, όπως

λένε, άναψε τήν ίδια στιγμή τόν άναπτήρα του κι' έβαλε τό χέρι του στη φλόγα.

Τό κάψιμο τόν έκανε νά βγάλει μιá γοερή κραυγή!

— Μπρέ νά πάρ' ή όργή!... Δέν κοιμάμαι λοιπόν! 'Όστε αυτή είναι!... Πάω, χάθηκα!..

Ό 'Αντρέ, χωρίς νά δώσει προσοχή, στους θρήνους τοῦ συντρόφου του έτρεξε νά βοηθήσει τή δυστυχισμένη γυναίκα... Έκείνη άνάπνεε μέ δυσκολία, αλλά, όταν τής έβαλε τό μπουκαλάκι του μέ τόν αϊθέρα, κάτω άπ' τή μύτη, κι' έβρεξε τούς κροτάφους της μέ λίγη κολώνια, από τό πρόχειρο φαρμακείο, που κουβαλούσε πάντα ένας από τούς μαύρους, ή Έλοδία

στέναξε βαθείά κι' άνοιξε τά μάτια της...

— Θά σ'ας μεταφέρουμε στα χέρια, μ' ένα πρόχειρο φορείο, τής είπε ό κυνηγός...

— Όχι, ψυθίρισ: εκείνη. Δέν θέλω νά σ'ας κουράσω περισσότερο. Μπορώ νά περπατήσω και θά πάω μόνη μου, όπου θέλω...

— Αδύνατο! Θά σ'ας πᾶμε ως τήν Φρήν Τάουν κι' από κεί είστε ελεύθερη νά πάτε, όπου θέλετε.

— Πολύ καλά λοιπόν, δέχομαι! 'Αλλά μ' ένα όρο.

— Τήν άκοῦς; μούγκρισε μανιασμένος ό χωροφύλακας. Μας βάζει και δρους!

— Κυρία μου, άποκρίθηκε ευγενικά ό 'Αντρέ, θά προσπαθήσω νά ικανοποιήσω κάθε σας επιθυμία. Μιλήστε παρακαλώ.

— Θά σ'ας παρακαλέσω νά μέ συνοδεύσετε, ως τό γαλλικό προξενείο...

— Μέ μεγάλη μου ευχαρίστηση...

— Επιθυμῶ νάρθουν μαζί μας ό κ. Φρικέ και... ό άντρας μου.

Δέν μπορώ νά διατάξω τόν άντρα μου, αλλά σάν φίλο, παρακαλώ, νά έίμαι, θά τόν παρακαλέσω. Όσο γιά τόν νεαρό Φρικέ, αυτός θάρθει χαρίστηση.

— Βεβαίότατα, κυρία μου, θά σ'ας συνοδεύσω, είπε ό νέος.

Ό καῦμένος ό χωροφύλακας τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νά μιλήσει. Τό στόμα του άνοιγόκλεινε σπασμωδικά, χωρίς νά βγάινε ούτε μιá λέξη.

— Ευχαριστῶ, κύριε, Φρικέ, είπε ή Έλοδία.

Και γυρίζοντας στόν άντρα της πρόσθεσε:

— Έψαχνα νά σέ βρῶ παντοῦ... Παράτησα τό καπνοπωλείο μας, σ' έναν άνθρωπο, που είναι πολύ τής έμπιστοσύνης σου.

— Γι' αυτό δέν σκοτίστηκα διόλου! Δέν πρόκειται νά γυρίσω ποτέ στο Παρίσι. Γυαλιά—καρφιά νά γενεί και τό μαγαζί και τό σπίτι!... 'Όστε μέ ζητούσες, έ; Και τί μέ ήθελες;

— Έχω κάποια ανάγκη. Μοῦ χρειάζεται μιá υπογραφή.

— Γιά τό διαζύγιο; Πᾶμε άμέσως στο προξενείο...

— Όχι γι' αυτό!...

— Γιατί λοιπόν;...

— Θά σοῦ τό πῶ άμέσως. 'Αλλά ήσυχασε λιγάκι, μή μέ κοιτάξεις έτσι, χριστιανέ μου...

— Καλά, λέγε...

— Νά! Κέρδισα ένα λαχειο, τρακόσιες χιλιάδες φράγκα!

— Μπορείς λοιπόν νά ζεις μέ τά εισοδήματά σου. Γι' δουλειά έχεις στά δάση τοῦ τροπικού;

— Μοῦ χρειάζεται ή υπογραφή σου, μπροστά σέ δυό μάρτυρες και στόν πρόξενο, γιά νά έξαργυρώσω τό λαχειο μου. Γι' αυτό γύρισα τόν μισό κόσμο, ώσπου νά σέ βρῶ! 'Επιτέλους στο προξενείο, στη Φρήν—Τάουν, μοῦ είπαν, που βρίσκεσαι.

— Και διασχίσατε όλόκληρη τήν 'Αφρική γιά νά πάρετε μιá υπογραφή! φώναξε μέ θαυμασμό ό 'Αντρέ κατάπληκτος: Δέν φοβήθηκε;

— Όχι. Μονάχα τή στιγμή, που μέ πήρε αυτός ό άσχημομούρης ό γορίλας στα χέρια του φοβήθηκε, μήπως μοῦ άρπάξει και σκίσει τό λαχειο μου. 'Αλλά, τό έχω εδώ, σέ πολύ καλή θέση κρυμμένο. Κοιτάξτε...

Μ' αυτά τά λόγια, έβγαλε ένα μεγάλο χρυσό μενταγιόν, που ήτανε κρεμασμένο στο λαιμό της, τό άνοιξε και τό παρουσίασε στόν άντρα της.

— Ελάτε, μοῦ δώσεis τήν υπογραφή σου... τοῦ είπε γλυκοκοιτάζοντας τόν κατάματα. Οι κύριοι θά υπογράψουν, γιατί τήν υπογραφή μάρτυρες, και φεύγω νά δοῦμε!... Νά δοῦμε, κυρία μου!

— Μπαρμπαντόν ειρωνικά.

— Περιττό βέβαια νά σοῦ πῶ, ότι άφου δέν έχουμε πάρει διαζύγιο, τά μισά άπ' τά χρήματά σου άνήκουν.

Σ' αυτά τά λόγια, ό χωροφύλακας άγρίεψε περισσότερο.

— Λεφτά! φώναξε. Είπες νά μοῦ δώσεις, έμένα, λεφτά; Γιά ποιόν μέ πέρασες λοιπόν; Μ' έχεις ξετελίσει, μ' έχεις κάνει κουρέλι στην κοινωνία. 'Αλλά άφου τόλμησες νά πεις κι' αυτή τήν κουβέντα, άφου φαντάστηκες, πώς είμαι γῶ άπ' τούς ανθρώπους, που πουλιούνται γιά τά λεφτά, άρνιέμαι! 'Ακοῦς; Δέν υπογράφω τίποτα! Τίποτα!...

Τοῦ κάκου, προσπάθησε ό 'Αντρέ, νά συμβιβάσει τά πράγματα. Ό Μπαρμπαντόν δέν έπαίρνε πιά, από λόγια. Κουρασμένος, ό κυνηγός, διέταξε νά ξεκινήσουν, μέ τή σκέψη, πώς γρήγορα θά καλμάρουν τά νεῦρα τοῦ φίλου του.

Όταν φτάσανε στο χωριό, μιá πελώρια κίτρινη σημαία κυμάτιζε στόν ιστό τοῦ νοσοκομείου: τό σινάλο τής καραντίνας.

Γρήγορα έτρεξε κοντά τους ένας μαῦρος άστυφύλακας.

— Κίτρινος πυρετός! φώναξε κίνδυνος θανάτου γιά τούς λευκούς. Φεύγάτε τήν ίδια στιγμή.

‘Ο Άντρέ πρόσταξε να πάνε όλοι άμέσως στο γιότι, πού τους περίμενε σε μικρή απόσταση, στην παραλία, και πρόσφερε τη φιλοξενία του στη γυναίκα, πού έσώσαν από βέβαιο θάνατο.

‘Ο Έλσβία όμως φάνηκε διστακτική. —Μά δέν ξέρετε, τί είναι κίτρινος πυρετός, κυρία μου; “Αν μείνετε δώ είναι σαν ν’ αυτοκτονείτε! Έχω καθήκον να σας πάρω στο πλοίο μου, ακόμη και με τη βία!

— Πολύ καλά, κύριε, δέχομαι... —Μπρέ να πάρει ή ευχή! σκέφτηκε ο Φρικέ. Για φαντάσου! ‘Ο Φουκαρδς ο Μπαρμπαντόν έκανε χίλιες διακόσιες λεύγες για να φύγει μακριά από το σπίτι του και να, πού τάφερε ή τύχη, να κοιμηθεί πάλι κάτω άπ’ την ίδια στέγη, στο ίδιο πλοίο!... Γρουσουζιά! Μεγάλη γρουσουζιά μάς δέρνει κι’ ο Θεός να βάλει το χέρι του!

Ούτε μπορούσε να φανταστεί ο Φρικέ, πόσο δίκιο είχε, όταν τάλεγε αυτά τα λόγια.

Μεγάλη γρουσουζιά τους βρήκε. Την άλλη μέρα, ο καμαρότος έτρεξε ν’ αναγγείλει στον Άντρέ, ότι ο Μπαρμπαντόν δέν ήτανε πιά μέσα στο καράβι.

Δυό μαύροι άπ’ τους συνοδούς, είχαν κι’ αυτόλο εξαφανιστεί.

‘Εκείνη τη στιγμή έβγαίνει άπ’ την καμπίνα της ή Κα Μπαρμπαντόν, χλωμή και μόλις μπορώντας να κρατηθεί στα πόδια της.

Με σπαρτακτική φωνή μπόρεσε να πει ύστερα από μεγάλη προσπάθεια:

— Το μενταγιόν μου!... χάθηκε... μού τ’όκλεσαν... μαζί με τόν... με το λαχείο.

Κι’ άμέσως κυλίστηκε χόμω λιγοθυμισμένη.

Ύστερ’ από λίγες στιγμές, μια τρομερή κραυγή, άκούστηκε μαζί μ’ ένα γδοῦπο κοντά στο τιμόνι.

‘Ο Άντρέ, είχε γλυστήρσει στη σκάλα κι’ έπεσε τόσο άσκημα, πού έσπασε το πόδι του.

Εύκολα μπορεί κανένας να φανταστεί τη γενική παραζάλη μέσα στο πλοίο. ‘Ο Φρικέ έτρεξε άμέσως κι’ έφερε τόν χειρουργό άπ’ τόν νοσοκομείο κι’ όταν βεβαιώθηκε, πώς ή θεραπεία του φίλου του είναι ζήτημα χρόνου, χωρίς να υπάρχει ο παραμικρότερος κίνδυνος άκρωτηριασμού, αποφάσισε να σκεφθεί και για την δραπετεύση του Μπαρμπαντόν.

Για ποιά αίτια ναφύγε ο καλός αυτός σύντροφος; Μήπως τρελλάθηκε

από την ταραχή του, πού βρέθηκε έτσι ξαφνικά μπροστά στη γυναίκα, πού τοῦκανε μαύρη τη ζωή; Μήπως αυτοκτόνησε.

Μά όχι! ‘Ο Μπαρμπαντόν δέν είν’ άπό τους ανθρώπους, πού καταβάλλονται εύκολα. Αυτός έφυγε! ‘Απλούστατα. Πήρε τη βαλίτσα του κι’ έφυγε για να μη βρίσκεται σ’ έπαφή με τη γυναίκα του. ‘Αφού αυτήν την κυνηγοῦσε ο κίτρινος πυρετός κι’ ή Έλσβία κυνηγοῦσε αυτόν τόν ίδιο, ο χωροφύλακας πήρε τα δπλα του και τα λιγοστά πράγματά του κι’ εξαφανίστηκε.

‘Αλλά ζέν έφυγε μόνος του, πήρε και δυό άπό τους μαύρους μαζί του, δυό Σενεγαλέζους. ‘Ισως πάλι οι μαύροι να μη φύγανε μαζί με τόν Μπαρμπαντόν, αλλά να κλέψαν τόν μενταγιόν της γυναίκας του και να εξαφανίστηκαν. Τότε θυμήθηκε ο Φρικέ με τι άπληστα λαιμαργα μάτια, κοιτάξε τόν μενταγιόν αυτό ένας άπό τους μαύρους της ακολουθίας, τη στιγμή, πού για πρώτη φορά, τ’όβγαλε ή Κα Μπαρμπαντόν άπ’ τόν λαιμό της και τους τ’όδειξε.

Κάλεσε λοιπόν τόν πιό έμπιστό του μαύρο κι’ άφού τόν κέρασε ένα ποτήρι ροῦμι, δέν άργησε να μάθει πολύ ένδιαφέροντα πράγματα για τόν μαύρο φυγάδα.

‘Ητανε ο Σουγκόγια, άπό τη χώρα των Κουρανκόρ, κοντά στις πηγές του ποταμού Ροκέλλε, ο όποιος στις εκβολές του, ονομάζεται Σιέρρα-Λέονε.

— ‘Ο Σουγκόγια, άρχισε να λέει ο πιστός μαῦρος με τὰ κουτσογαλλικά του, ήταν άρχηγός στο χωριό του. ‘Αλλά έγινε άρχηγός όχι με τη θέληση των συγχωριανών του, αλλά με επανάσταση, άφού έδωσε τόν νόμιμο άρχηγό και δωροδόκησε τη φρουρά να τόν προδώσει. ‘Αλλά γύρισαν τὰ πράγματα κι’ ο παληός άρχηγός μάζεψε ανθρώπους κ’ έδωσε τόν Σουγκόγια. Μόλις γλύτωσε τόν κεφάλι του, ο Σουγκόγια, ήρθε στα μέρη μας έδω και με τη λύσσα, πού έχουν όλοι οι μαῦροι άρχισε να ψάχνει για να βρεί ένα δυνατό μαγικό φυλαχτό, πού θα τού χάριζε τη νίκη...

— ‘Ωστε αυτός έκλεψε τόν μενταγιόν της κυρίας; φώναξε ο Φρικέ.

— Είχε μαζέψει κι’ άλλα πολλά, δταν όμως είδε, πώς τόν φυλαχτό εκείνο έσωσε τη λευκή γυναίκα από τὰ χέρια του γορίλα, κατάλαβε τη δύναμή του κι’ αποφάσισε να τόν κλέψει.

— Κατάλαβα! Κατάλαβα!... φώναξε ο Φρικέ. Μόνο πού δέν μπορούμε να ξέρουμε, πού πήγε ο Μπαρμπαντόν.

— ‘Ο φίλος σας, έφαγε μαζί με τόν

Σουγκόγια, με μια πιρόγα. Τους είδα με τὰ μάτια μου, ο λοχαγός είχε δλα του τὰ δπλα μαζί του.

‘Από την πρώτη μέρα, οι μαῦροι έλεγαν τόν Μπαρμπαντόν λοχαγό, γιατί δέν μπορούσαν να φανταστοῦνε, πώς ένας τόσο δυνατός και γενναίος άντρας ήτανε μονάχα χωροφύλακας.

‘Αμέσως, άφού συνεννοήθηκε με τόν Άντρέ, ο Φρικέ αποφάσισε να βρεί τους φυγάδες. ‘Ο συντομώτερος δρόμος για να φτάσει στη χώρα των Κουρανκόρ ήταν ο ποταμός Ροκέλλε. Οι δυό άντρες θά πήγανε φυσικά, να κατακτήσουν τόν θρόνο του Σουγκόγια. Τόν ίδιο δρόμο έπρεπε ν’ ακολουθήσει τώρα κι’ ο Φρικέ, αλλά με κάθε προφύλαξη για να μη προκαλέσει τις ύποψεις τους.

‘Αποφάσισε να ταξιδέψει με μια μικρή άτμάκατο, πού βρισκότανε στο λιμάνι. Θάπερνε μαζί του μονάχα δυό άπό τους ναύτες του γιότι και τρεις μαῦρους, μεταξύ των οποίων τόν πιστό του Σενεγαλέζο, πού ήξερε τις διαλέκτους του τόπου και θα τού χρησίμευε για διερμηνέας.

Φόρτωσε στην άτμάκατο δπλα, ένα μυδραλιοβόλο, τρόφιμα, φάρμακα και πυρομαχικά και ξεκίνησε τόν πρωί. ‘Αλλά ή άτμάκατος προχωροῦσε με μικρή ταχύτητα, άπό φόβο μη χτυπήσει στους επικινδυνούς βράχους, πού ήτανε άπότομοι στις άκτές του ποταμού.

Στό δρόμο βρήκανε πολλές πιρόγες, φορτωμένες φρούτα και λαχανικά, κι’ άπ’ αυτούς τους μαῦρους, ο Φρικέ, πληροφορήθηκε, ότι οι φυγάδες βρισκόντουσαν τουλάχιστον είκοσι τέσσερες ώρες μακριά. Είχε όμως πιά την πεποίθηση, πώς προχωροῦσε πάνω στα ίχνη τους. Καθώς νύχτωσε, πρόσταξε να ρίξουν την άγκυρα και να περάσουν στην άκροποταμιά τη νύχτα, πάνω στην άτμάκατο βέβαια, άπό φόβο, μήπως, μέσα στο σκοτάδι πέσουν πάνω σε κανένα βράχο.

‘Όταν όμως ξημέρωσε και τράβηξαν την άγκυρα, τόν σκάφος δέν έννοοῦσε να προχωρήσει και τότε ο Φρικέ, με άπελπισία, κατάλαβε, πώς είχαν τραπεηχτεί τα νερά και τόν σκάφος κάθησε στην άμμουδιά.

‘Επρεπε να περιμένουν ν’ άνεβοῦν τὰ νερά για να μπορέσει τόν βοποράκι να έπιπλεύσει και να ξεκάτσει.

Ζήτημα χρόνου σε κάθε άλλη περίπτωση, αλλά σε κείνα τὰ μέρη, όπου οι φωνές των κροκοδείλων δλόγυρα έκαναν τους ανθρώπους ν’ άνταρχειάζουν, τόν πρᾶγμα ήταν εξαιρετικά επικίνδυνο.

‘Ο Φρικέ βλαστημοῦσε, μη ξέροντας τί να κάνει.

‘Εκείνη τη στιγμή, έτρεξε κατάχλωμος κοντά του, ένας άπό τους ναύτες. Δείχνοντάς του με τόν δάχτυλο στη στερηά είπε:

— Οι κροκόδειλοι!... είμαστε χαμένοι!...

‘Ο Φρικέ χρειάστηκε δλη την ψυχραιμία του για να κοιτάξει δλόγυρα τόν σκάφος: άπ’ τη στερηά κι’ άπό τόν νερό μέσα στην πάχνη της αύγης τὰ άπαίσια άμφίβια κύκλωσαν την άτμάκατο.

Σε λίγο άκούστηκαν να χτυποῦν τὰ άτσαλένια πλευρά του σκάφους με τὰ βρωμερά κεφάλια τους.

Προσπαθοῦσαν να σκαρφαλώσουν άπάνω αλλά δέν τὰ κατάφερναν. Αὔτοι βέβαια, οι πρώτοι, δέν ήταν έπι κίνδυνοι, ύπήρχε όμως φόβος μήπως οι άλλοι, πού έτρεχαν με όρμη πίσω άπ’ αυτούς, μπορέσουν πατώντας στις πλατες των πρώτων να χυμήσουν πάνω στην άτμάκατο.

‘Αμέσως ο Φρικέ κατάλαβε, τί έπρεπε να κάνει. Πρόσταξε τους συντρόφους του να πάρουν τὰ δπλα τους κι’ άφού τους πότισε άπό μια μεγάλη κούπα δυνατό ροῦμι, φώναξε:

— Τώρα παιδιά, θά αγωνιστοῦμε να γλυτώσουμε τόν τομάρι μας. Ξέρετε πόσο κυνηγάνε τόν ανθρώπινο κρέας οι κροκόδειλοι, και τόν μαῦρο και τόν άσπρο χωρίς καμιά διάκριση. Πρέπει λοιπόν να τους σκοτώσουμε για να μη μας φάνε!

Κι’ έδωσε πρώτος τόν παράδειγμα, ο νεαρός Παριζιάνος.

Σημάδεψε με την καραμπίνα του, άπό άπόσταση πέντε μέτρων, και χτύπησε τόν πρώτο κροκόδειλο στο κρανίο.

— Να πού τόν πιάνει ή σφαίρα! φώναξαν οι σύντροφοί του χαρούμενοι, όταν είδαν τόν τρομερό άμφίβιο να σπαρταράει μια στιγμή κι’ έπειτα να μένει άκίνητο.

— ‘Αν πίστευα τὰ παραμύθια που γράφαν οι διάφοροι ποιητές, για τόν άδιαπέραστο δέρμα του κροκόδειλου, θά είμαστε χαμένοι. ‘Αλλά να πού οι καραμπίνες μας κάνουν περιήψη δουλειά. Βαρύτε, παιδιά, στο κεφάλι!

Οι δυό λευκοί κάνανε θαύματα, οι μαῦροι όμως ξοδεῦαν άδικα τις σφαίρες του, είτε άπό τόν φόβο τους, είτε κι’ άπό άδελιότητα.

Μονάχα ο Σενεγαλέζος, σιγά - σιγά, άρχισε να πετυχαίνει τὰ βρωμερά ζώα κατακέφαλα κι’ έτσι ο Φρικέ κατάλαβε, πώς έπρεπε να βασίζεται σε τέσσερις καραμπίνες.

Πώς θα τάβγαζε πέρα με τις άτέλειωτες εκατοντάδες των κροκοδείλων;

Οι πρώτοι πυροβολισμοί, μόλις προκάλεσαν κάποια άπορία στο πλήθος των θηρίων.

Έξακολούθησαν να προχωρούν, να χτυπούν το σκάφος μαζεμένα, καβαλλώντας το ένα τ' άλλο για ν' ανεβούν στο κατάστρωμα.

Οι τρεις Εύρωπαίοι κάνανε θραύση: κάθε τους σφαίρα σκότωνε κι' από έναν κροκόδειλο. Άλλά, δυστυχώς, και η θαυμαστή αυτή έπιτυχία τους, μεγάλωνε τον κίνδυνο για τους πολιορκημένους. Γιατί τα πτώματα των θηρίων καθώς ξεμαναν στην άμμουδιά, γύρω στην άτυάκατο, σώρος, άποτέλεσαν στρώμα όλόκληρο, που έπρεπε τώρα στους άλλους, τους ζωντανούς κι' αλάβωτους, ν' ανεβούν μ' εύκολία πάνω στο κατάστρωμα.

Τά έρπετά χυμοϋνε άκράτητα, μα- νιασμένα.

Είναι, φανερό πώς γρήγορα θα κατορθώσουν να πλημμυρίσουν το κατάστρωμα του μικρού σκάφους.

Δέν υπάρχει έλπίδα σωτηρίας... Άλλά, μέσα στην κρίση, εκείνη στιγμή, ο Φρικέ δέν τάχασε διόλου:

— Είναι γερά τα σκοινιά, που συγκρατούν την τέντα; ρωτάει τον ναύτη, που βρίσκεται δίπλα του.

— Γερά κι' ολοκαινούργια, τ' αλλά- ξαμε, πριν ξεκινήσουμε.

— Μπράβο! Άνεβάστε πάνω στην τέντα μια κάσσα σφαίρες και πηδή- χτε όλοι πάνω κει. Δέν μάς άπομένει άλλο καταφύγιο. Άν μείνουμε δώ σε δυό λεπτά, θ' ανεβούμε στο κατάστρω- μα και θα μάς κομματιάσουν.

Ένα λεπτό, άργότερα, οι έξη άν- τρες βρίσκόντουσαν πάνω στην τέντα της άτυακάτου κι' άμέσως οι κροκό- δειλοι, χύμηξαν μαζεμένοι και γέμι- σαν το κατάστρωμα.

Πάνω στην τέντα όμως, τους περί- μενε το μαρτύριο της ζέσης. Ό ή- λιος είχε άνοιξει αρκετά ψηλά κι' έκαιγε άφάνταστα.

Η είσοβή των κροκοδείλων θάκανε τον Φρικέ να ξεκαρδιστεί στα γέλια, αν δέν ήξερε τον τρομερό κίνδυνο, που δέν ήτρεχε αυτός κι' οι σύντρο- φοί του.

Τά φοβερά άμφίβια άπόμειναν σα- στισμένα, μόλις είδαν τα διάφορα ά- γνωστά γι' αυτά πράγματα πάνω στο κατάστρωμα.

Ένας κροκόδειλος έχωσε ήλιθια το κεφάλι του μέσα σ' ένα βαρέλι γεμάτο πίσσα και στραβώθηκε την ίδια στιγμή.

Ένας άλλος μασοϋσε μ' έπιμονή ένα πελώριο πετροκάρβουνο. Τό κα- τάπιε μια στιγμή αλλά άμέσως τό ξέρασε γυρλιζοντας άπαίσια.

Ένας άλλος καταβρόχιζε με με- γάλη όρεξη μια κουβέρτα που βρέ- θηκε, ξεχασμένη, πάνω στο κατά- στρωμα.

Τό μεγάλο πλήθος των έπιδρομών έμεινε άκίνητο. Οι άνθρωποι του Φρι- κέ, άρχισαν να ψήνονται κάτω από τον καυστικό ήλιο του μεσημεριού, κανένας όμως δέν παραπονιέται γιατί όλοι τους καταλαβαίνουν, πως αν ει- ν' άκόμα ζωντανόι τό χρεωστοϋνε στον έφευρετικό άρχηγό τους.

— Πότε θ' άνέβουν έπιτέλους τά νερα! στεινίζει ο νεαρός Παριζιάνος. Μά και πάλι, πώς θα γλυτώσουμε άπ' αυτά τά θηρία, που μπήκαν μέσα στο σκάφος;

Η άγωνία αυτή, κάτω από τον τρο- μερό ήλιο του τροπικού, με τό άμέ- τρητο πλήθος των άπαίσιων άμφιβίων πάνω στο κατάστρωμα, κράτησε πε- ρισσότερο άπό μια ώρα...

Έπιτέλους, με άπερίγραπτη χαρά, ο Φρικέ ένοιωσε τό σκάφος να σαλεύει έλαφρά.

— Κουράγιο, παιδιά, λίγο άκόμα και σωθήκαμε, τά νερά σηκώνονται! φώ- ναξε τρελλός άπό χαρά.

Και πραγματικά, τά νερά του ποτα- μού άρχισαν τώρα, σιγά-σιγά, ν' ανε- βαίνουν, κι' ύστερ' άπό λίγο τό ρυμουλ- κό, ξεκότισε άπό τό βούρκο, που είχε κολλήσει.

Και όμως, οι πολιορκημένοι έπρεπε νάχουν άκόμα πολλή όπομονή.

Κι' αυτές, οι τελευταίες στιγμές της άναμονής ήταν οι πιο άγωνιώδεις.

Τό νερό όλο κι' ανεβαίνει, γεμάτο άπό τά πτώματα των κροκοδείλων. Άλλά και τά θηρία, που άπομένουν πάνω στο σκάφος, φαίνονται άνήσυχα. Χάνουν την άγριάδα τους δέν μπορούν να καταλάβουν, πως κουνιέται τό έδα- φος κάτω άπό τά πόδια τους. Άλλ' αυτή ή παροδική τους τρομάρα δέν είναι ή σωτηρία του Φρικέ και των άν- θρώπων του. Είναι άδύνατο ν' ανεβά- σουν την άγκυρα, να ξεκινήσουν, πριν έλευθερωθί τό κατάστρωμα άπό τά τρομερά ζώα.

Και πάλι τό έφευρετικό μυαλό του νεαρού Παριζιάνου βρήκε τη λύση.

— Δέ μοϋ λέτε, παιδιά, φωνάζει στους γενναίους συντρόφους του, θα τά καταφέρετε, να κόψουμε την ίδια στιγ- μή, με τό πρόσταγμα, που θα δώσω, τά σκοινιά που κρατάνε την τέντα;

— Θα κάνουμε ό,τι μάς προτάξετε.

άπαντοϋν μ' ένα στόμα οι δύο Εύρω- παίοι κι' ο πιστός Σενεγαλέζος.

— Καλά λοιπόν, συρτήτε ως τα σκοι- νιά, που βαστάνε την τέντα, και κρα- τήτε έτοιμα τά μαχαίρια σας. Με τό τρία, θα κόψουμε τά τέσσερα σκοινιά κι' ή τέντα θα σκεπάσει τά θηρία. Τι θα γίνει κατόπι τό καταλαβαίνετε εύκολα.

— Έτοιμοι; Ένα δύο τρία!

Με τά τρία, οι τέσσερις άκρες της τέντας άφέθηκαν έλεύθερες και τό πελώριο καραβόπανο σκέπασε πέφτον- τας μαζί με τους ανθρώπους και τις κάσες των πυρομαχικών, τους κρο- κόδειλους, που άπομέναν ζωντανόι στο κατάστρωμα.

Η σφαγή των τρομαγμένων και κα- πακωμένων κάτω άπό την τέντα ζώ- ων, έπακολούθησε, την ίδια στιγμή. Οι ναϋτες αλλά κι' οι μαϋροι αυτή τη φορά, στο σχοιχείο τους, χτυπήσαν άλύπητα με τά γερά, μακρὰ μαχαί- ρια τους. Τρομαγμένα, τά θηρία, χύ- μηξαν να φύγουν και τά περισσότερα τό κατόρθωσαν.

Όσα άπόμειναν σκοτώθηκαν εκεί, κάτω άπό την τέντα και σε λίγο οι νικητές ρίχνανε τά βρωμερά πτώμα-

τά τους στο θολό νερό του ποταμού. Σήκωσαν κατόπιν την άγκυρα κι' έβαλαν μπροστά τη μηχανή.

Έτσι τέλειωσε αυτή ή περιπέτεια του Φρικέ, που χωρίς την θαυμαστή έφευρετικότητα του νεαρού Παριζιάνου, μπορούσε να χει τραγικώτατα ά- ποτελέσματα.

Άλλοίμονο όμως! δέν ήταν ή τε- λευταία.

Τό ρυμουλκό προχώρησε, δέκα ώ- ρες σχεδόν στον ποταμό χωρίς κα- νένα έμπόδιο. Ό Φρικέ λογάριζε, πως θάχαν κάνει πάνω άπό έξηντα μίλια, δηλαδή, σχεδόν, εκατόν δεκα- πέντε χιλιόμετρα.

Άν και παντού γύρω βασίλευε ή συ- χία, ωστόσο ο ναύτης, που δέν δού- λευε στη μηχανή, αντί να πάει να ή- συχάσει και να ξεκουραστεί, φύλαγε βάρδια στην πλώρη.

Είχαν λάβει κάθε προφύλαξη για ν' αποφύγουν κάθε καταστροφή κι' όλα πήγαιναν καλά, όταν ένας άπότομος κλονισμός σταμάτησε στη θέση του τό σκάφος, άκίνητο κι' έρριξε, Εύρωπαί- ους και μαϋρους, τ' άνάσκελα πάνω στο κατάστρωμα.

Κεφάλαιο ΙΙΙ.—Τά πλε- ούμενα νησάκια.—Έκ- στρατεία κατά ξηράν.

Εάν υπάρχει στον κόσμο ένα ζώο, που να μη μοιάζει διόλου με άλο- γο, αυτό είναι, βέβαια, ο ίπ- ποπόταμος. Άλλά, φαίνεται, οι άρχαίοι Έλληνες τούδω- σαν αυτή την όνομασία για τη φωνή του, που, αυτή, θυ- μίζει πολύ τό χρεμέτισμα του άλόγου.

Ό ίπποπόταμος θέλει να φάει κάθε μέρα πάνω άπό εκατό κιλά χορταρικά και πίνει άνάλογη ποσότητα νερού. Κυνηγεί τά γευστικώτερα φυτά, τρελ- λαίνεται για τό ρίζι, για τό κεχρί, τό κριθάρι, αλλά τό ζαχαρόκάλαμο είναι ή μεγαλύτερή του άδυναμία. Γι' αυτό, τό πέραςμα κι' ενός μονάχα ίπποπο- τάμου μεσ' άπό μία φυτεία είναι άλη- θινή καταστροφή, θεομηνία σωστή, για τους φουκαράδες τους καλλιεργητές.

Είναι όμως και έπιδέξιος ψαράς. Για' όλα τά τρεις χιλιάδες κιλά, που ζυγίζει τό πελώριο κορμ' του κολυμ- πάει περίφημα στα ποτάμια και ρη- μάζει προπάτων τις φυτείες, που βρί-

σκονται στην άκροποταμιά, Και δέν είναι μονάχα οι κο- λοσσιαίες ποσότητες που τρώει: τη μεγαλύτερη ζη- μιά την κάνει σταλαπατών- τας με τά πελώρια πόδια του τά σπαρτά.

Τόν παληόν καιρό, οι μαϋ- ροι δέν κατόρθωναν να σκο- τώσουν τό θηρίο αυτό, παρά

μονάχα με παγίδες, άνοίγοντες πελώ- ριους λάκκους, που τους σκέπαζαν με κλαδιά και με χώματα. Όταν έπεφτε τό ζώο μέσα κει, τούρριχναν άπό πά- νω, τό χτυπούσαν με τά τόξα τους και τ' άκόντια και τό σκότωναν.

Τώρα όμως, που όλοι σχεδόν οι μαϋροι έχουν τουφέκια—παληά ή και- νούργια—ο ίπποπόταμος τους άποζη- μιώνει συχνά για τις καταστροφές, που τους κάνει, και κατάντησε να δέχων- ται με χαρά την έπίσκεψή του, που άλλοτε άποτελούσε τη μεγαλύτερη γι' αυτούς καταστροφή. Μιά δυό σφαί- ρες κι' έχουν κρέας και λίπος να χορ- τάσει όλόκληρο τό χωριό.

κεφάλι δὲ σὲ πειράζουν...

— Εἶναι στουπὶ σὲ μεθῶσι, ὁ ἀφιλότιμος! φώναξε ὁ Φρικέ μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατήσῃ τὰ γέλοια μὲ τοὺς συλλογισμοὺς ἐκείνους τοῦ ὑπηρέτη του. "Ἀς εἶναι, ἀφοῦ τὰ κατάφερε κι' ἤρθε πίσω... Νὰ τοὺς κρατήσουμε τοὺς μαύρους.

Γύρισε κατόπι καί, κάνοντας πάλι τὸν θυμωμένον, φώναξε τοῦ Σενεγαλέζου.

— Γιατί, μωρέ, νὰ πιεῖς τόσο πολὺ; Γὰ νὰ μεθύσεις σ' ἔστειλα γώ;

— Μὰ γὰ νὰ κάνω καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πιῶνε, ἀφέντη... Νὰ πιῶνε γὰ νὰ τοὺς λυθεῖ ἡ γλῶσσα.

— "Ἄν τὸ κανεὶς γι' αὐτὸ θὰ πεῖ, πὼς εἶσαι μεγάλος διπλωμάτης. Γὰ λέγε λοιπόν, τί ἔμαθες; Σοῦ εἶπαν, ποῦ βρίσκεται ὁ λοχαγός;

— Ἀφέντη, δόσμαις πρῶτα ἓνα ποτήρι νὰ πιῶμε, παρακάλεσε ὁ μαῦρος σὰν νὰ εἶχε νὰ δεῖ ποτὶ δέκα μῆνες.

— Μὰ θὰ σκάσεις καὶ δὲ θὰ ξέρεις, τί λές!

— Μπα, ἐγώ, πίνω! Πίνω ὅσο βρῶ. Δὲ μὲ πειράζει...

— Πάρε λοιπόν καὶ ρούφα, ὅσο τραβάει ἡ καρδιά σου. Δόστω καὶ στοὺς ἄλλους, πρόσταξε ὁ Φρικέ στοὺς ἀνθρώπους του.

Τὸ περιέργον εἶναι, πὼς ὄχι μονάχα δὲν ἔσκασε ὁ Σενεγαλέζος, ὅταν ἀδειασε μὴ μουκάλια ροῦμι, ὅστερα ἀπὸ τόσο, ποῦχε πιεῖ μὲ τοὺς νέγρους, ἀλλὰ, τώρα, μιλοῦσε πολὺ καθαρώτερα!...

Ἀφάνταστοι μπεκρῆδες, οἱ μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς!...

— Λοιπόν;... Μίλα τώρα, εἶπε πάλι ὁ Φρικέ. Τί ἔμαθες γὰ τὸ λοχαγό;

— Ὁ λοχαγὸς πέρασε ἀπὸ δῶ, ὅταν ἐμεῖς χτυπούσαμε τοὺς κροκοδείλους. Ὁ λοχαγὸς ἔγινε στρατηγός! Στρατηγὸς στὸν Σουγκόγια... ὁ πουργὸς στρατιωτικῶν... Ὁ Σουγκόγια μεγάλος βασιλεὺς!...

— Ἀπὸ τὸν Μπαρμπαντόν τὰ περιμένω ὅλα, ὄχι μονάχα στρατηγός, ἀλλὰ καὶ ναύαρχος μπορεῖ νὰ γίνῃ, φώναξε γελώντας ὁ Φρικέ. Στρατηγὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν! Μπράβο του!

Ὁ Φρικέ ἐξακολούθησε νὰ ρωτᾷ τὸν πιστὸ τοῦ ὑπηρέτη κι' ἔμαθε, πὼς τὸ πέρασμα τοῦ Σουγκόγια εἶχε κυριολεκτικὰ ἀναστατώσῃ τὴ χώρα. Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ χτύπησαν τὸ μεγάλο πολεμικὸ ταμπούρλο κι' ἔτρεξαν νὰ τὸν προῦπαντήσουν.

Ἐκαναν λαμπρὴ ὑποδοχὴ στὸν λευκὸ στρατιωτικόν, ποῦ ὁ μαῦρος φύλαρ-

χος ἔφερε μαζί του γιατί τὸ ἀρειμάνιο παράστημα τοῦ χωροφύλακα τοὺς προξένησε, φαίνεται, μεγάλη ἐντύπωση.

— Καλὰ ὄλ' αὐτὰ, εἶπε ὁ Φρικέ, ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ ἄλλοι, ποῦ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ προχωρήσουμε, ποιοὶ εἶναι;

— Αὐτοὶ εἶναι κακοὶ νέγροι, ἐχθροὶ τοῦ Σουγκόγια, ἐξήγησε ὁ μαῦρος. Δὲν θὰ μᾶς ἀφίσουν νὰ περάσουμε.

— Δὲν ξέρω, ἂν πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσουμε καὶ ν' ἀνακατευτοῦμε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο στὶς φασαρίες τῶν ἰθαγενῶν. Δὲ μοῦ λές; πόσο ἀπέχουμε ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ Σουγκόγια;

Ὁ μαῦρος ρώτησε τοὺς λιποτάχτες, κι' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς σήκωσε τὰ πέντε δάχτυλα τοῦ ἑνὸς χεριοῦ καὶ τρία ἀπὸ τὸ ἄλλο.

— Ὅχι τὼ μέρες; ρώτησε ὁ Φρικέ. Ὅχι τὼ μέρες μὲ τὴν ἀτμάκατο;

— Ὡ! μὲ τὴν πιρόγα τῆς φωτιᾶς θὰ φτάσουμε σὲ δυὸ μέρες, ἀποκρίθηκε ὁ μαῦρος, ἀλλὰ ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς τὸ ποτάμι εἶναι γεμάτο βράχια καὶ πρέπει νὰ πᾶμε μὲ τίς πιρόγες. Χρειάζονται τὸ λιγώτερον πέντε μέρες...

— Κατάλαβα, ἀποκρίθηκε ὁ Φρικέ. Ἀλλ' ἂν εἶναι ν' ἀφίσουμε τὸ ρυμουλκὸ καὶ νὰ ταξειδέψουμε μὲ τίς πιρόγες, προτιμῶ νὰ πᾶμε ἀπ' τὴ στερεῆ.

Μόλις ξημέρωσε, τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Φρικέ ἄρχισε τίς ἐτοιμασίες γὰ τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ ταξειδιοῦ του.

Ὑποσχέθηκε στοὺς τρεῖς νέγρους νεοσύλλεκτους νὰ τοὺς χαρίσῃ ἀπὸ ἓνα τουφέκι καὶ ἄφθονο ροῦμι μετὰ τὴν ἐκστρατεία καὶ κείνοι τοῦ ὀρκίστηκαν, ἐνθουσιασμένοι, πίστη καὶ ἀφοσίωση.

Τότε πρόσταξε τοὺς δυὸ ναῦτες νὰ κρατήσουν ἓναν ἀπὸ τοὺς μαῦρους ὑπηρέτες καὶ νὰ γυρίσουν μὲ τὴν ἀτμάκατο στὴ Φρήν - Τάουν καὶ μ' ἕξη νέγρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ τρεῖς γνώριζαν καλὰ τὸν τόπον, ἐκίνησε νὰ βρεῖ τὸν Μπαρμπαντόν.

Καθένας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, φορτώθηκε ἓνα σάκκο μὲ πέντε κιλὰ γαλέττα, δυὸ κουτιά κονσέρβες καὶ ἄφθονα πυρομαχικά καὶ ροῦμι. Πῆραν καὶ μερικά ροῦχα, φάρμακα καὶ δῶρα γὰ τὸν ἀρχηγόν, ἐργαλεῖα ξυλουργικῆς γὰ ὥρα ἀνάγκης.

Ὁ Σενεγαλέζος κι' οἱ δυὸ μαῦροι ὑπηρέτες εἶχανε τίς ἐπαναληπτικὰς καραμπίνες τοὺς κι' οἱ δυὸ μαῦροι κουβαλοῦσαν καὶ τὰ ὅπλα μεγάλου διαμετρήματος, τοῦ Φρικέ.

Ὁ ἀρχηγὸς κράτησε τὴν καραμπίνα του κι' ἓνα μεγάλο ἀμερικάνικο περ-

στοφο, ζώστηκε κι' ἓνα πελώριο σπαθὶ στὴ μέση, χωρὶς νὰ λησμονήσει νὰ ἐφοδιαστῇ μὲ μιά πυξίδα κι' ἓνα καλὸ ἀναπτήρα, μὲ φυτίλι καὶ τσακμάκι. Ἐγραψε λίγες λέξεις γὰ τὸν Ἀντρέ, ἔδωσε τὸ γράμμα του σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς δυὸ ναῦτες, τοὺς ἀποχαιρέτησε καὶ τὸ μικρὸ στράτευμα ἐκίνησε γὰ τὸ κράτος τοῦ Σουγκόγια.

Ὑστερα ἀπὸ πέντε λεπτά, ἐξαφανίστηκε μέσα στὸ δάσος καὶ τὸ ρυμουλκὸ ἔβαλε πλῶρη γὰ τὴν Φρήν - Τάουν.

Ἀπὸ τὰ θηρία τῶν δασῶν τῆς Ἀφρικῆς, μονάχα ὁ βούβαλος κι' ὁ ρινόκερος εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνα. Ὅλα σχεδὸν τ' ἄλλα, φεύγουν μόλις ἀντικρύσουν ἀνθρώπον. Ἀν δὲν τὰ πειράξῃ, ἂν δὲν τὰ κυνηγήσῃ, ὁ ὁδοιπόρος δὲν ἔχει νὰ φοβηθεῖ τίποτα ἀπ' αὐτά.

Ἀλλὰ καὶ τὰ φείδια, παρ' ὅλα ὅσα γράφουν διάφοροι περιηγητὲς μὲ ζωηρὴ φαντασία, δὲν εἶναι περισσότερο ἐπικίνδυνα.

Δὲν προσβάλλουν τὸν ἀνθρώπον, παρὰ μονάχα, ὅταν τύχει καὶ τὰ πατήσῃ, πᾶνω στὸν ὕπνον τοὺς.

Αὐτὸ ὅμως συμβαίνει πολὺ σπάνια, γιατί πάντα τὰ φείδια φροντίζουν καὶ φεύγουν μόλις καταλάβουν, πὼς πλησιάζει ἀνθρώπος.

Δὲν μιλάμε φυσικὰ γὰ τὰ γιγάντια φείδια, ἀλλὰ, αὐτὰ πάλι, πολὺ σπάνια τυχαίνει νὰ τὰ βρεῖ κανένας στὸ δρόμον του.

Δυὸ μέρες προχωροῦσε ὁ Φρικέ μὲ τοὺς ἀνθρώπους του μέσα στὸ δάσος. Ὁ δρόμος ἦταν δύσκολος κι' ἡ ζέστη ἀνυπόφορη. Οἱ τρεῖς ντόπιοι μαῦροι

τοὺς ὀδηγοῦσαν ἀπὸ τὴν ἀκροποταμιά. Ἦταν φανερό, πὼς χασομεροῦσαν ἔτσι ὑπερβολικά.

— Ρῶτα τοὺς, εἶπε ὁ Φρικέ στὸν Σενεγαλέζον, γιατί πηγαίνουν ὅλο στὴν ἀκροποταμιά. Δὲν καταλαβαίνουν, πὼς ἔτσι θὰ κάνουμε διπλὸ δρόμον;

— Φοβοῦνται τὰ βουβάλια καὶ τὸ ρινόκερο, ἀφέντη, ἀποκρίθηκε ὁ μαῦρος.

— Πέστους νὰ μᾶς ὀδηγήσουν γραμμὴ στὸ χωριὸ τοῦ Σουγκόγια. Ὅσο γὰ τὸ ρινόκερο ἀναλαμβάνω γὼ νὰ τοὺς γλυτώσω ἀπὸ τὰ δόντια του.

Φαίνεται ὅμως, πὼς εἶχαν πολὺ δίκην οἱ μαῦροι. Μόλις περπάτησαν μιὰν ὥρα πέρα ἀπὸ τὸ ποτάμι κι' ἀκούστηκαν νὰ σπάζουν τὰ κλαδιά.

— Τί τρέχει, τί ζωὸν μπορεῖ νὰναι; ρώτησε ὁ Φρικέ, ἀρπάζοντας τὴ μερὴν γάλη του καραμπίνα. Κάνει ὁρῶν σὰν πολλὰ ἀγριογούρουνα μαζωμένα.

Ὁ κρότος ὅλο κι' ἀκουγότανε καὶ θαρότερα, δυνατώτερα, μαζί μὲ τίς φωνὲς διαφόρων τρομαγμένων ζώων.

Κατόπιν ἀκούστηκαν βαρυὰ καὶ γρήγορα πατήματα, ἀνάμεσα στὶς γιγάντιες καλαμιές, κι' ἐπιτέλους, ἓνα τετις ράστιο ζωὸν παρουσιάστηκε ἀπὸσταση κοιτάζοντας ἀγριεμένο καὶ ἀπόσταση τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Σενεγαλέζος χλωμάσε, ὅπως χλωμαίνει νεαλὲς σταχτὶς.

Ὁ μαῦρος : ἔγινε σταχτὶς.

Ἐμεινε ὅμως ἀκλόνητος στὴ θέση του, κοντὰ στὸν κύριόν του.

— Ἀφέντη, τραύλισε ὁ πιστὸς μαῦρος, μὴν ἀφίσῃς τὸ θηρίον νὰ ξεσκίσει τοὺς ἀνθρώπους σου... Εἶναι ρινόκερος!...

Κεφάλαιον IV :— Ἡ ἀποστολή ἀποκτᾷ καὶ ὑπαρχηγόν.— Ὁ στρατηγὸς Μπαρμπαντόν

Ὁ Φρικέ ἀπόμεινε μὴ σιγῇ ἀκίνητος κι' αὐτὸς κοιτάζοντας τὸν ζωντανὸν ἐκείνον ὄγκον νᾶρχεται κατὰ πᾶνω τοὺς, χωρὶς ν' ἀποφασίζει σὲ ποῖο μέρος τοῦ κορμιοῦ ἔπρεπε νὰ σημάδεψῃ.

Εὐτυχῶς, τὸ ἔδαφος ἦταν πολὺ ὕγρον, κι' οἱ ἀνθρώποι

μποροῦσαν καὶ περπατοῦσαν ἀνετα. τὸ βαρὺ παχύδερμον, μὲ τὰ πελώρια πόδια του χωνότανε ἀρκετὰ βαθειὰ σὲ κάθε του βῆμα μέσα στὴ λάσπη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ χυμῇ με δόρμη

πᾶνω στὴ μικρὴ συνοδεία. Ὁ Φρικέ ρίχτηκε λίγο πλάγια, γὰ νὰ μπορέσῃ νὰ χτυπήσῃ τὸ ζωὸν στὸ κορμὶ, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τοῦ τραπήσῃ τὰ πλεμόνια ἢ τὴν καρδιά. Σημάδεψε ἀλλὰ ἓνα δευτερόλεπτον πρὶν πυροβολῇ, τὸ τέρας ἔκανε μὴ ἀπότομη στροφὴ καὶ τοῦ πα-

ρουσίασε κατὰ μέτωπον τὸ πελώριον κεφάλι του. Ἡ σφαῖρα τὸ χτύπησε στὸ κέρατον, πέντε ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου πᾶνω ἀπ' τὴ μύτη. Αὐτὸ τὸ κέρατον, δὲν εἶναι συνέχεια τοῦ σκελετοῦ τοῦ

ξέρω, ποιοί μ' αγαπάνε. Καταλαβαίνω τους φίλους μου. Αυτό είναι όλο... Ήξερα, πώς θα ζητήσεις να βρεις το γέρο-φίλο σου, τον χωροφύλακα. Φρόντισα μάλιστα και σου στείλα μερικούς ανθρώπους...

— Τι θέλεις να πεις; Έκείνοι οι λιποτάχτες, που μας ήρθαν πριν μιά βδομάδα;

— Δικοί μου άνθρωποι, που σου τους έστειλα για να σε οδηγήσουν το συντομότερο και με κάθε ασφάλεια.

— Τι μου λές; Άλθθεια, τάρμαθα τὰ δικά σου. Τὰ συγχαρητήριά μου. Νά πουγινεις και στρατηγός!

— Δέ βαρύνει! Τό κατά δύναμη ό καθένας μας' να περνάει κι' ώρα. Κάτι καταλαβαίνουν από γυμνάσια κι' αυτοί οι κακομοίρηδες...

— Αυτό με κάνει ν' άπορώ. Πώς καταλαβαίνουν αυτοί οι άραπάδες τὰ γαλλικά παραγγέλματα;

— Δέν καταλαβαίνουν τίποτα! Φτάνει όμως, που τὰ έκτελούν.

Έδώ οι νεοσύλλεκτοι μου είν' έξυπνότεροι, άφού μέσα σε όχτώ μέρες κατόρθωσα νάχω τ' άποτελέσματα, που είδες λίγο πριν. Είναι βλέπεις κι' ό Σουγκόγια, που βοηθάει στά γυμνάσια. Τους έξηγήσε...

— Ά! αυτός τους έξηγήσε τὰ παραγγέλματα ;...

— Κάθε άλλο! Τους έξηγήσε, πώς ποιος δέν καταλαβαίνει, τί λέω, θά του κοπεί τό κεφάλι... Άπλστευτο πώς με καταλαβαίνουν μ' αυτό τό άπλούστατο μέσον... Άλλά άστα τώρα αυτά και πάμε στην καλύβα. Πρόσωπα σαν και μας δέν κάνει να μιλούνε έτσι στο δρόμο, σάν τους κοινούς ανθρώπους... Πρέπει να βγάλω και τη στολή μου... Με κάνει, βέβαια, έπιβλητικώτερο, αλλά είναι τόσο ξεστή, να παρ' ή όργη!

— Όστε τη στολή σου ανέβηκες και πήρες άπ' τό σπίτι σου, όταν αποφασίσαμε να φύγουμε μαζί για την Άφρική ;...

— Τι άλλο ήθελες να πάρω; Τη φωτογραφία της γυναίκας μου; Άλήθεια, δέ μου λές; Πώς το φάνηκε του κυρίου Άντρέ, που σάς παράτησα κι' έφυγα;

— Πώς να το φανεί; Καταστενωχωρέθηκε...

— Καταλαβαίνεις, πώς μου ήταν άδύνατο, να γυρίσω στο γιότ, όσο βρίσκότανε πάνω εκείνη... εκείνο τό πρόσωπο... Πατέ! Μοί ήταν άδύνατο!... Καλλίτερα να ζήσω δώ με τους άνωτοφάγους!...

— Καλά δά, με στενοχωριέσαι! Ό κίτρινος πυρετός δέν θα βαστάξει χρόνια! Όύτε φαντάζομαι, να μείνει

πολύν καιρό ακόμα στά παράλια της Άφρικής ό κ. Άντρέ. Γρήγορα θα γυρίσουμε στην Εύρώπη. Για τών ώρα έσπασε τό πόδι του και βρίσκεται έσπλωμένος πάνω σε μιά πολυθρόνα...

— Έ; Τ' είπες; τό πόδι του! φώναξε τρομαγμένος ό καλός άνθρωπος.

— Δέν είναι τίποτα σπουδαίο. Γρήγορα θα γίνει καλά. Στο είπα μονάχα για να καταλάβεις γιατί δέν ήρθε κι' αυτός μαζί μου. Άλλά δέν είναι αυτά μονάχα τὰ νέα μου. Κι' ή γυναίκα σου είχε μιά μεγάλη στενοχωρία...

— Σταμάτα, Φρικέ! φώναξε ό χωροφύλακας. Άν θέλεις ν' αγαπιώμαστε και νάμαστε φίλοι, θά με υποχρεώσεις να μη ξανακούσω τ' όνομα αυτής της γυναίκας από τὰ χείλη σου. Άς είναι αυτή ή τελευταία φορά, που μιλήσαμε γι' αυτήν.

— Σοι τό υπόσχομαι! Θάθελα μονάχα να σοι πω, πώς...

— Όυτε λέξη! Μοιδώσε τό λόγο σου...

— Όπως αγαπās, . . . αποκρίθηκε σαστισμένος ό Φρικέ. Ό,τι θέλει άς γίνει...

Καθώς μιλούσαν έτσι οι δυο φίλοι πέρασαν έναν ευρύχωρο δρόμο, σχηματισμένο από σειρές καλύβες όσο φτάνει τό μάτι, κάτω από γιγάντια δέντρα.

Πίσω άπ' αυτά τὰ σπιτάκια είχε άνοιχτεί ό τόπος με τη φωτιά και κεί χτίσανε τό παλάτι του άρχηγού.

— Φτάσαμε, είπε σταματώντας ό Μπαρμπαντόν και χαιρέτησε σοβαρός τον σκοπό στην είσοδο.

Οι δυο φίλοι πέρασαν σε μιά ευρύχωρη σάλα έπιπλωμένη με δυο άπεραντους καναπέδες από πλεγμένα φύλλα και ίνες χουρμαδιάς. Οι καναπέδες αυτοί μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κάθισμα αλλά και για κρεβάτι.

Ένα χοντροειδέστατο σκαμνί, μιά έτερόκλητη συλλογή προϊόντων της Εύρώπης, από φτηνά κομφοτεχνήματα ως τὰ κομπολόγια τών καλογέρων και άπειρία από μπουζλα, πολλά μπουζλα, συμπλήρωναν την έπίπλωση του δωματίου εκείνου.

Σ' έναν από τους καναπέδες, ήτανε καθισμένος, κατά τουρκικό τρόπο, σταυροπόδι, ένας μαύρος ντυμένος μ' ένα ναυτικό πανταλόνι, που τό κρατούσαν τριχρώμες τράντες, και μ' ένα φανελένιο γιλέκο!...

Γύρω του, πάνω στά μπουζλα, καθόντουσαν διάφορα πρόσωπα, έλάχι-

στα ή διόλου ντυμένα, αλλά όλα καλά όπλισμένα και χωρίς να πατατούν στιγμή από τό χέρι τους τό πελώριο πηλινό ποτήρι τους με τό δυνατό οινόπνευμα της χουρμαδιάς ή του κεχριοιού Πίνουν! Παρ' όλη την τρομερή ζέστη πίνουν καθαρό σχεδόν οινόπνευμα!

Ό άνθρωπος, που κάθεται σταυροπόδι, δίνει στους δυο ευρωπαίους τό δεξι χέρι του, τό μόνο που έχει λεύτερο, γιατί με τό άλλο καταγίνεται να τρίβει τό ξνα του πόδι, και με μιά ευγενικά κίνηση προσκαλεί τους έπισκέπτες να καθίσουν δίπλα του.

Ό Φρικέ που κρατιότανε για να μη σκάσει στάγελια, στρογγυλοκάθησε δίπλα στον πρώην ύπνρέτη του και του είπε με ειρωνικό σεβασμό.

— Έγώ περίμενα να σάς βρω να πολεμάτε ακόμα και σάς βλέπω με μεγάλη μου ευχαρίστηση θρόνιασμένους στη θέση του προκατόχου φύλαρχου. Σίγουρα θα τον έχετε διώξει άπ' τό θρόνο του. Χαίρουμαι πολύ γι' αυτό, φίλε μου Σουγκόγια, άφού από άπλόος ύπάλληλος—λέω ύπάλληλος γιατί είν' ευγενικώτερο—στό πλοίο μας, έγινες μεγάλος άρχοντας.

Και χαμογελώντας ό Παριζιάνος πρόσθεσε:

— Θά σε βοήθησε πολύ και τό μενταγιόν, που πήρες άπ' τη γυναίκα του στρατηγού. Άλλά λέξη γι' αυτό τό ζήτημα... Ό στρατηγός δέ θέλει να μιλάμε γι' αυτό τό πρόσωπο... Δέν πειράζει, δέ λέμε και μεις τίποτα, αλλά άπορώ καμιά φορά με την τύχη, που περιμένει μερικά πράγματα καθώς και μερικούς ανθρώπους.

Γά καταφέραμε όλα πολύ άπλά αλλά και μεθοδικά, αποκρίθηκε ό Μπαρμπαντόν. Όσο προχωρούσαμε με την πiroγα στον ποταμό, άφού φύγαμε από τό γιότ, οι άνθρωποι, που άναγνώριζαν τον σύντροφό μου, τον ζητωκραύγαζαν... Κάτι χρησίμεψα και γώ γι' αυτόν τον ένθουσιασμό του κόσμου, γιατί ό φίλος μας, ξέροντας, πώς είχε τη μεγάλη στολή μου στη βαλίτσα με παρέκάλεσε με μεγάλη έπιμονή να τη φορέσω κι' όπως φαίνεται, ή στολή κάνει και δώ έντύπωση όπως και στον τόπο μας! Κάθε ώρα είχαμε και καινούργιους όπαδούς, όλους όπλισμένους. Υστερ' από δυο μέρες μας άκολουθούσε όλόκληρο στρατεύμα.

— Καλά τὰ καταφέρατε.

— Έτσι, μόλις φτάσαμε στο χωριό, όρμησαμε έναντίον του έχθρου χωρίς να χάσουμε στιγμή...

— Μά τότε τέλειωσαν όλα. Δέν έ-

χεις πια τίποτα να κάνεις έδώ, είπε ό Φρικέ έλπίζοντας να έπιστρέψει γρήγορα μαζί μετόν φίλο του στο καράβι.

— Άπεναντίας, τίποτα δέν έχει τελειώσει ακόμα, αποκρίθηκε ό χωροφύλακας, έχουμε πολλή δουλειά ακόμα. Δέν είναι άρκετό να νικήσει κανένας, πρέπει να ξέρει και να έπω-φεληθεί από τη νίκη. Βρισκόμαστε πολιορκημένοι, άν και δέν φαίνεται αυτό τό τόσο εύκολα και πρέπει να πεοι-μένουμε, από τη μιά στιγμή στην άλλη μιά γενική έπίθεση έναντίον μας. Οέχθρ ός είναι ακόμα ζώντανός κι' όσο είναι ζωντανός δέν θα ήσυχάσει. Γι' αυτό, όπως είδες, έχω όχυρώσει τό χωριό με τό εύλινο χώρισμα και τυμνάζω κάθε μέρα τους ανθρώπους μας για να μπορέσουμε ν' άντιμετωπίσουμε τον έχθρό, που δέν ή άργή-σει να πέσει ξαφνικά πάνω μας...

— Πολύ καλά. Θ' αποκρούσετε κι' αυτή την έπίθεση. Κατόπι, τί θα κάνεις;

— Κατόπι... Κατόπι, φυσικά, θά ξεκουραστούμε, θ' απολαύσουμε τη δόξα και τη νίκη μας και θά τό ρίξουμε στο κυνήγι και, άν άργότερα πάψει ό κίτρινος πυρετός, θά γυρίσουμε στο πλοίο... Σήκω όμως τώρα. Τελείωσε ή έπίσημη άκρόαση. Καθίσαμε στο ντιβάνι του Βασιληά κι' αυτό είν' άρκετό για να μας θεωρεί όλος ό κόσμος έδώ έπίσημα πρόσωπα. Είναι άπαραίτητη και πολύ σημαντική αυτή ή διατύπωση για να πειθαρχούν οι λαϊκές μάζες στις διαταγές μας.

— Όστε κατά τὰ λεγόμενά σου, είμαι και γώ κάτι στην κυβέρνηση της χώρας.

— Μπορούσε ν' άμφιβάλλεις γι' αυτό, αγαπητέ μου Φρικέ; Μά είμαστε τό ίδιο πράγμα οι δυο μας για τὰ ζητήματα της ύπηρεσίας του Κράτους.

— Χωρίς φόβο να μαλώσουμε, στρατηγέ μου. Νά με θεωρείς ύποτακτικό σου, στά στρωτωτικά ζητήματα δηλαδή, και με μεγάλη μου ευχαρίστηση θά έκτελέσω κάθε σου διαταγή. Άποκρίθηκε γεμάτος κέφι ό Φρικέ. Σήκω λοιπόν να πηγαίνουμε, γιατί έδώ, στην αίθουσα του θρόνου, βρωμάει άνυπόφορα, κι' αισθάνομαι άναγούλα.

— Νά χαιρετίσουμε και πάμε άμέσως στην καλύβα μου. Είναι τό διπλανό σπιτάκι. Έχω και κεί βάλει σκοπό, για να μη τούρθει κανένας ή περιέργεια να σκαλίσει τὰ πράματά μου. Πάμε λοιπόν. Σε χαιρετούμε, Σουγκόγια. Γειάσου αγαπητέ μου, αυτοκράτορα. Θά ιδωθούμε σε λίγο!

Πέρασαν τρεις βδομάδες, που ό

Φρικέ κατοικοῦσε στο χωριό των ἰθαγενῶν.

Δὲν ἔχουν καμμιὰ εἰδηση γιὰ τὸν ἔχθρὸ κι' ὥστόσο ὅλοι νοιώθουν ἀκαθόριστα τὴν παρουσία του, σὲ πολὺ κοντινὴ ἀπόσταση, ἀπὸ τὰ σπίτια τους.

Οἱ διπλοσκοποὶ κι' οἱ περιπολλές, ποὺ ἀνιχνεύουν κάθε μέρα καὶ ἔξω στοὺς κάμπους καὶ στὰ δάση, βλέπουν διάφορα ὑποπτα πρόσωπα νὰ τριγυρνοῦνε καί, δὲν ἀμφιβάλλει κανένας, ὅτι ἂν δὲν εἶχε κοντὰ του τοὺς δυὸ λευκοὺς ὁ Σουγκόγια θὰ εἶχε, κίόλας, ὑποστῇ τὴν ἐπίθεση τοῦ φιλάρχου, ποὺ ξεθρόνισε.

Ἡ εἰρήνη αὐτὴ, μὲ τὰ δπλα στοὺς χέρι μέρα νύχτα, ἡ ἀδιάκοπη αὐτὴ ἀμυνα ἐναντὶον ἐνδὸς ἔχθρου ἀόρατου, εἶναι, πῶς ἐκνευριστικὴ ἀπὸ τὸν φανερό πόλεμο καὶ στενοχωρεῖ πολὺ τὸν Φρικέ.

Ὁ Μπαρμπαντόν, ὑπομονητικὸς ἀπὸ τὴν πείρα τῶν χρόνων προσπαθεῖ νὰ τὸν διασκεδάσει, ὅπως μπορεῖ, ἀλλὰ ὁ Πασιζιάνος κοντεύει νὰ σκάσει ἀπὸ πλήξη, ἐνῶ ὁ χωροφύλακας, παίρνοντας πόζες Ναπολέοντα μελετᾷ τὰ στρατηγικὰ του σχέδια σὲ ὅλες τους τὶς λεπτομέρειες.

Εἶναι φανερό, πὼς ὁ γερο-τυχοδιώκτης περνάει τὶς εὐτυχέστερες στιγμὲς τῆς πολυτάραχης ζωῆς του, βρίσκεται ὁλοκληρωτικὰ στοὺς στοιχεῖοι του. Δίδαξε στοὺς γυμνοὺς στρατιῶτες του νὰ μεταχειρίζονται ὅσα συγχρονισμένα δπλα μπόρεσε νὰ συγκεντρώσει, τοὺς ἔμαθε ἀκόμα νὰ κάνουν ἐλιγμούς, ἀκροβολισμούς, νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν προφύλαξή τους κι' ἔχει πεποίηση γιὰ τοὺς καρπούς τῶν κόπων του.

Ἄν ὁ Παριζιάνος βρίσκει τὶς ὥρες ἀτέλειωτες, ὁ Μπαρμπαντόν λέει, πὼς οἱ μέρες περνοῦν χωρὶς νὰ τὶς καταλάβει.

— Μὲ δέκα χιλιάδες ἀντρες σὰν τοὺς μαύρους μου, λέει στὸν φίλο του, εἶμαι ἱκανὸς νὰ κυριεύσω ὁλόκληρη τὴν Ἀφρική.

— Σὲ πιστεύω, ἀποκρίθηκε κακὸ κέφος τὴν ὥρα, ἀλλὰ πρέπει νὰ τελειώνουμε μιὰ ὥρ' ἀρχήτερα, νὰ γυρίσουμε στοὺς πλοῖοι. Ὁ Ἄντρέ θάχει χάσει τὴν ὑπομονή του.

— Αὐτὸ θέλω καὶ γώ, φίλε μου Φρικέ, ὑπομονὴ ὅμως ἀκόμα λίγες μέρες. Δὲν πιστεύω ν' ἀργήσει νὰ μᾶς ἐπιτεθεῖ ὁ ἔχθρος.

Κάθε μέρα ὅμως ὁ νέος χάνει περισσότερο τὴν ὑπομονή του. Καταλαβαίνει, πὼς δὲν τοῦ στέκει διόλου ὁ ρόλος κατακτητῆ τῆς Ἀφρικῆς κι' εἶναι πιά ἀποφασισμένος νὰ γυρίσει

μόνος του στὴ Φρήν—Τάουν.

Ἀλλὰ οἱ ἀνιχνεῦτὲς γύρισαν γρήγορα, τρεχάτοι ἐκείνη τὴ μέρα γιὰ ν' ἀναφέρουν στὸν στρατηγὸ, πὼς βρῆκανε τὸ ποτάμι γεμάτο ἔχθρικὲς πιρὸγες.

— Ἐπιτέλους! στενάζει ὁ Φρικέ δὲν ὁ χωροφύλακας τοῦ ἐξήγησε τὴν τροπὴ, ποὺ ἔπαιρνε ἡ κατάσταση. Ἄς ἔρθουν νὰ χτυπηθοῦμε γιὰ νὰ τελειώ-ναι κι' αὐτὴ ἡ ὑπόθεση.

Παρ' ὅλη του τὴ σκασιλα, δὲν μπόρεσε νὰ μὴ γελάσει ἐκείνη τὴ στιγμὴ γιὰ τὴν μόλις τότε πρόσεξε τὸν ἀμύητο νεωτερισμό, ποὺ ἐπέβαλε ὁ Μπαρμπαντόν στοὺς στράτευμά του.

Θέλοντας ὁ γερο-χωροφύλακας νὰ φιλοτιμηθεῖ τοὺς ἀνθρώπους του, προβίβασε μερικὸς στοὺς βαθμοὺς τοῦ δεκανέα καὶ τοῦ λοχία.

Ἀλλὰ τὰ γαλόνια, ὅπως ξέρουμε ὅλοι μας, οἱ βαθμοφόροι τὰ ράβουν πάνω στὰ μανίκια τους. Ποῦ νὰ βρεθοῦν ὅμως μανίκια στοὺς θεόγυμνους στρατιῶτες τοῦ Μπαρμπαντόν;

Ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ ζωγραφίσει μὲ στίγματα τὰ γαλόνια πάνω στὰ μπράτσα τῶν ἀνθρώπων του, ὅπως ζωγραφίζουν οἱ ναυτικοὶ γοργόνες καὶ νεράιδες στὰ στήθια καὶ στὶς πλάτες τους, μὲ μαροῦτι.

Ὅταν ὁ Μπαρμπαντόν, ἔμαθε τὸ κατόρθωμα τοῦ Σενεγαλέζου μὲ τὸν ρινόκερο, σκέφτηκε νὰ τὸν ἀνταμώσει κι' αὐτόν.

Καί, τώρα, ὁ γενναῖος καὶ πιστὸς ὑπὸ τὴν Φρικέ, εἶχε τρία ὠραῖα-τάτα ἄστρα ζωγραφισμένα στοὺς ὤμους του: ἦταν ὁ μοναδικὸς λοχαγὸς στοὺς στράτευμα τοῦ Μπαρμπαντόν κι' οὔτε διάτρεχε τὸν κίνδυνο νὰ τοῦ ἐλῶσουν τὰ γαλόνια του, ἐκτὸς ἂν ἤθελε τὸν γδάρουν ζωντανό!

Αὐτὰ ἔκαναν τὸν Φρικέ νὰ ξανάβρει τὸ κέφι του.

Χρησιμοποιοῦν λοιπόν, τὸν καιρὸ, ποὺ τοῦ ἀπομένει ὥσπου ν' ἀρχίσει ἡ μάχη, μήπως κι' ἀνακαλύψει τὸ περίφημο μενταγιὸν κῆς Κας Μπαρμπαντόν.

Ἡ δουλειὰ ὅμως αὐτὴ εἶναι πολὺ δύσκολη.

Χρειάστηκε διπλωματία καὶ προπάντων οἱ τελευταῖες μπουκάλες ροῦμι, ποὺ τοῦ ἀπόμεναν.

Πότισε καλὰ τὸν Σουγκόγια γιὰ τὴν ἡξερὲ, πὼς ὁ ἀφρικανὸς μονάρχης εἶχε τὸ κόσμημα τῆς Ἑλοδίας καὶ τὸ θεωροῦσε θαυματουργὸ φυλαχτὸ, μὲ μαγικὴ δύναμη, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἀντίληψή του, αὐτὸ γλύτωσε τὴ λευκὴ γυναῖκα ἀπὸ τὰ τρομερὰ χέρια τοῦ γορίλα.

Χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία, στοὺς θαυματουργοὺς αὐτοὺς φυλαχτὸ ἀπέδιδε, ὁ μαῦρος φύλαχος, καὶ τὶς πολεμικὲς του ἐπιτυχίες ὡς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, καὶ τὸ εἶχε προσεχτικὰ κρεμασμένο ἀπ' τὸ λαιμὸ του, ἀφοῦ φρόντισε νὰ τὸ βάλει μέσα σὲ δερμάτινη θήκη.

Ἄντε ὅμως νὰ πάρεις τὸ θαυματουργὸ φυλαχτὸ ἀπὸ τὸν ἄγριο ἐκείνον. Μονάχα καὶ νὰ τῷ βλεπε κανένας, ὁ Σουγκόγια, νόμιζε, πὼς τὸ μενταγιὸν θάχανε τὴ δύναμή του!

Ἔτσι, λοιπόν, μονάχα τὸ πιστὸ μπουροῦτε νὰ βοηθήσει τὸν Φρικέ στὴ δύσκολη αὐτὴ ὑπόθεση. Τὸν πότισε καλὰ τὸν Σουγκόγια, προσπαθώντας νὰ μὴ πίνει ὁ ἴδιος ἢ ἀδειάζοντας μὲ τρόπο τὸ ποτήρι του στοὺς ἀριστεροὺς του μανήκι. Ἐβλεπε μὲ χαρὰ, πὼς ἔφθανε στοὺς σκοποὺς του. Ὁ μαῦρος ἦτανε στοὺς πιά στὸ μεθύσι καὶ μισόκλεινε τὰ μάτια του, ἔτοιμος, νὰ γύρει στὸν καναπέ, ποὺ καθόντουσαν καὶ νὰ πλαγιαίσει.

Τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ, ἀκούστηκε μεγάλη φασαρία ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι: εἶχαν γυρίσει οἱ ἀνιχνεῦτὲς τρεχάτοι, λαχανιασμένοι καὶ φώσσαν, πρὶν ἀκόμα φτάσουν στοὺς χωριὸ, ὅλοι μαζί.

«Στὰ δπλα!... Στὰ δπλα!...»

Ὁ ἔχθρος ἦταν ἔξω ἀπ' τὸ χωριὸ! Ὁ Φρικέ, τὴν ἴδια στιγμὴ, παράτησε τὸν μεθυσμένο μονάρχην καὶ ὅπλισε μὲ τὴν τρομερὴ ἐπαναληπτικὴ καρμπίνα του. Ὁ Μπαρμπαντόν κι' οἱ στρατιῶτες του πήραν τὶς θέσεις τους.

Σὲ λίγο, οἱ φωνὲς τῶν ἐχθρῶν ἀκούγοντουσαν πολὺ κοντὰ. Οἱ πολεμιστὲς τῶν δυὸ στρατοπέδων, γνωρίζοντουσαν καὶ μιλοῦσαν, προκαλοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο σὰν τοὺς ἥρωες τοῦ Ὀμήρου, στὸν Γρωϊκὸ πόλεμο καὶ τὸ τουφεκίδι ἄρχισε ἀπὸ κάθε μεριά.

Τότε ἐκδηλώθηκε, σὲ ὅλο τῆς τὸ μεγαλεῖο, ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Μπαρμπαντόν:

Ἦταν εὐκολὸ νὰ καταλάβει κανένας, πὼς ὁ ἔχθρος - τέσσερις φορές πῶς πολυάριθμος - θὰ κυρίευε μὲ τὴν πρώτη ἐπίθεση τὸ χωριὸ καὶ τὸ παλάτι, ἂν ὁ στρατηγὸς δὲν εἶχε λάβει τὰ μέτρα του.

Ἡ πρώτη ἄγρια ἐπίθεση, τσακίστηκε μπροστὰ στὸν ἐξυλινὸ φράχτη, ποὺ ἔξω ὁλόκληρο τὸ χωριὸ, ἐνῶ πίσω ἀπὸ τὰ ἐξόλα τοῦ μαμποῦ οἱ στρατιῶτες τοῦ χωροφύλακα, πυροβολοῦσαν στὰ σίγουρα, ἀπὸ τὶς πολεμιστρες τους.

Ἡ πρώτη σκέψη τοῦ Φρικέ ἦταν νὰ ποτίσει τὴν Σουγκόγια ἕνα ποτήρι ἀμμόνισα, νὰ τὸν ξεμεθύσει.

Ὁ μαῦρος μονάρχης, ἔχοντας πεποίηση στοὺς φίλους του, κατέβασε μονορούφι τὸ δυνατό φάρμακο, τινάχτηκε ὅμως ἀπότομα, ἄρχισε νὰ φτερνίζεται δυνατὰ, ιενώθηκε, ἔτριψε τὰ μάτια του κι' ἐπὶ τέλους ἦρθε στὸν ἑαυτὸ του, θαυμάζοντας τὴ μαγικὴ δύναμη τοῦ λευκοῦ.

Τὴν ἴδια στιγμὴ κατάλαβε τὴν κατάσταση κι' ἐτοιμάστηκε, νὰ παίξει τὸ ρόλο του στοὺς ἄγριο ἐκείνο δράμα.

Ἐξω, οἱ τουφεκιὲς ἀκούγονται τώρα πολὺ ἀραιότερες. Τὶ τρέχει ἄραγε; Οἱ φωνὲς τῶν ἐπιδρομέων κυριαρχοῦν παντοῦ, κι' ὁ Φρικέ ἀνατριχιάζει, μήπως ὑποχώρησαν οἱ στρατιῶτες τοῦ Μπαρμπαντόν.

Τρέχει ἔξω καὶ βλέπει τὸν ἐξυλινὸ φράχτη κομματιασμένον σὲ πολλὰς μεριὲς καὶ τὶς μαῦρες λεγεῶνες τοῦ ἔχθρου νὰ ὁρμίζουν μὲ ἀφάνταστη μανία οὐρλιάζοντας.

Οἱ στρατιῶτες τοῦ Σουγκόγια ὑποχωροῦν, ἀλλὰ κανονικὰ φτάνουν στοὺς παλάτι. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἔχθρου εἶναι τρομαχτικὸς. Πουθενὰ δὲν φαίνεται ὁ Μπαρμπαντόν κι' ὁ Φρικέ ἀναγκάζεται ν' ἀναλάβει τὴν ἀρχηγία. Ὁ Σουγκόγια, συγκινημένος, χλωμαίνει, ὅπως χλωμαίνουν οἱ νέγροι, γίνεται δηλαδὴ σταχτὶς.

Ὁ Παριζιάνος προσπαθεῖ, νὰ τοῦ δώσει θάρρος.

— Ἐμπρός, πούλα τουλάχιστον ἀκριβὰ τὸ τομάρι σου. Χτύπα, δπου βρεῖς κι' ὅσο μπορεῖς περισσότερους.

Ὁ ὄχλος τοῦ ἔχθρου χυμᾷ μαζωμένος, νὰ σπάσει τὴν πόρτα τοῦ παλατιοῦ.

Οἱ στρατιῶτες δὲν μποροῦν πιά νὰ γεμίσουν τὰ δπλα τους, γιὰ τὸν ὅλον προσπαθοῦν νὰ παραβιάσουν τὴν εἰσοδο τοῦ παλατιοῦ. Τότε βρίσκει καιρὸ ὁ Φρικέ καὶ προστάζει πυρὰ ὀμαδὸν καὶ δεκατίζει τοὺς ἔχθρους.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ, ὁ ἔχθρος τὰ χάνει, βλέποντας τοσούτους νεκροὺς καὶ πληγμένους. Ὁ ἀρχηγὸς του, ὅμως εἶναι γενναῖος, φωνάζει, οὐρλιάζει σὰ θερίο, καὶ τοὺς μαζεὺν γρήγορα ὅλους γύρω του γιὰ καινούργια ἐπίθεση.

Εἶναι πραγματικὸ παλληκάρι κι' ἀψηφάει τὸν κίνδυνο δίνοντας τὸ παράδειγμα στοὺς στρατιῶτες του.

Οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ παλατιοῦ ἀδειάζουν δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὰ τουφεκία τους. Προξενοῦν μεγάλες καταστροφὲς στὸν ἔχθρο, ἀλλὰ, σὰν νὰ τοὺς ξερνοῦσε τὸ χῶμα, οἱ μαῦροι ἐκείνοι ὅλο καὶ πληθαίνουν.

— Τὶ νὰ γίνῃ; μονολογεῖ ὁ Φρικέ, πρέπει νὰ βάλουμε τὰ μεγάλα μέσα σ' ἐνέργεια. Δὲ μὴ ἀρέσει νὰ σκοτώ-νῃ ἀνθρώπους, ἀκόμα κι' ἀνθρωποφά-

γους, σάν και δαύτους. Άλλά δέν γίνεται άλλοιώτικα. Κινδυνεύει και τό πετόι μας, αν πέσουμε στά χεράκια τους.

Άρπάζει, την ίδια στιγμή, τό τρομερό κυνηγετικό του όπλο, εκείνο, πού θαυματούργησε μέ τούς κροκόδειλους, περνώντας τό χοντρό πετόι τών έρπετών, και τό αδειάζει αλύπητα μέσα στη μάζα τών έχθρων.

Τρομαγμένοι από τόν φοβερό κρότο, τυλιγμένοι στα σύγνεφα του μπαρουτιού οι μαύροι τά χάνουν. Άλλά ό άρχηγός τους, προσπαθεί νά τούς συγκεντρώσει πάλι, όταν κάτι, πού δέν τό περίμεναν, συμπληρώνει τή σύγχυση του στρατού του.

Άκούγεται από πίσω τους ή τρομερή άγριοφωνάρα του χωροφύλακα, του άρχιστράτηγου...

Ο Μπαρμπαντόν, μέ τούς πιό διαλεχτούς πυροβολητές του, είχε έκτελέσει μία θαυμαστή κυκλωτική κίνηση κι έπεσε ξαφνικά από πίσω πάνω στον

έχθρο.

—Φωτιά! άκούεται τό παράγγελμα. Οι μαύροι παραζαλισμένοι, βρέθηκαν έτσι ανάμεσα σέ δυό πυρά. Καταλαβαίνουν, πώς κάθε αντίσταση είναι περιττή. Ρίχνουν χάμω τά όπλα τους και τό βάζουν στα πόδια.

Άλλά ό στρατηγός τό είχε προβλέψει κι' αυτό. Σε κάθε μονοπάτι, οι φυγάδες αντικρύζουν τά όπλα τών στρατιωτών του Μπαρμπαντόν. Τότε ό χωροφύλακας βάζει τό καταματωμένο σπαθί του στο θηκάρι, και μ' ένα πελώριο περίστροφο, στο δεξί του χέρι, όρμα πάνω στον μαύρο άρχηγό. Άκουμπά τή μπουκά του πιστολιού στο στήθος του νικημένου και ξεφωνίζει.

—Η παραδίνεσαι ή σου την άνάβω! Ο ξεθρονισμένος βασιληάς καταλαβαίνει, πώς δέν του άπομένει παρά νά σηκώσει ψηλά τά χέρια.

Όλοι οι στρατιώτες του έκαναν την ίδια κίνηση, σάν αυτόματα.

Κεφάλαιον V.— Μετά τή νίκη.—Τό κυνήγι, πού τελειώνει άσκημα

Η κυκλωτική κίνηση του Μπαρμπαντόν, μαζί μέ την επέμβαση του Φρικέ έκριναν την έξβαση της μάχης.

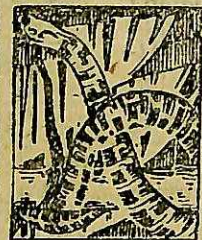
Ο Σουγκόγια θριαμβεύει κι' ή νίκη του αυτή τή φορά είναι ολοκληρωτική, άφου ό στρατηγός του αίχμαλώτισε και τόν άρχηγό τών έχθρων.

Άγνωστος ό αριθμός τών σκοτωμένων, αλλά κανένας δέν φροντίζει γι' αυτούς. Όλη ή προσοχή τών νικητών συγκεντρώνεται στους αίχμαλώτους, πού θάναι παραπάνω από πεντακόσιοι.

Ο Φρικέ κι' ό πρώην χωροφύλακας, άναρωτιώνται, τί θά τούς κάνουν όλους εκείνους τούς ανθρώπους. Για την ώρα οι νικητές, αδειάζουν κανάτα όλόκληρα τό πιτό τοι φοίνικα.

Πίνει κι' ό Σουγκόγια άχόρταγα και δέν φαίνεται νά δίνει καμιά προσοχή στους δυό λευκούς, πού στερέωσαν όριστικά τό θρόνο του.

—Κοίτα! Κοίτα! μουρμουρίζει ό Φρικέ, ότε μιά λέξη δέν ήρθε τό κτήνος νά μās πεί, νά μās ευχαριστήσει, πού τόν γλυτώσαμε από βέβαιο θάνατο.

—Ευγένειες περιμένεις τώρα από τούς άγριους; λέει άγανακτισμένος κι' ό Μπαρμπαντόν. Φοβάμαι και γι' τήν τύχη τών αίχμαλώτων...

Κάτι ήξερε και γι' αυτό τό ζήτημα ό πρώην χωροφύλακας.

Τήν ίδια σχεδόν στιγμή ό Σουγκόγια έδωσε μιά διαταγή, πού ένθουσίασε τούς ανθρώπους του.

Όλοι τους χύμηξαν πάνω στους αίχμαλώτους, τούς έσυρν ως τόν ξεχαρβαλωμένο φράχτη κι' έδεσαν τόν καθένα πάνω σ' ένα παλούκι. Οι δυστυχισμένοι εκείνοι δέν έβγαλαν ούτε μιλιά.

Προσπαθούσαν νά ύποστούν μέ άξιοπρέπεια τήν μαύρη μοίρα, πού τούς περίμενε.

Όταν τέλειωσε ή άπαίσια αυτή δουλειά, ό Σουγκόγια σηκώθηκε όρθιος πρόσταξε νάρθηδες πρώτα οι γυναίκες και τά παιδιά νά ξυλίσουν τούς αίχμαλώτους.

Αυτή ή διαταγή, πού όπως φαίνεται, την περίμεναν όλοι, έγινε δεκτή μέ άλλαλαγμούς και ούρλιασματα.

Κατόπιν, ένα βρωμερό τσούρμιο από μέγερες κι' άραπάκια, μέ τις πελώ-

Στή χώρα τών λιονταριών

ριες κοιλιές τους, χύμηξε άπ' τις καλύβες μέ πλεχτά καμουτσίκια στο χέρι.

Πραγματική θύελλα από βιτσιές έέσπασε πάνω στα γυμνά κορμιά τών δυστυχισμένων εκείνων, πούτριζαν τά δόντια τους άπ' τόν πόνο κι' έπιτέλους, μη μπορώντας νά κρατηθούν περισσότερο, άρχισαν νά βογγούν σάν τά ζώα, πού τά γδέρνουν ζωντανά.

Σ' αυτό τό διάστημα, οι νικητές, παρακολουθώντας τό άπαίσιο εκείνο θέαμα, άκόνιζαν τά σπαθιά τους.

Ο Φρικέ κι' ό Μπαρμπαντόν κατάλαβαν και κιτρίνισαν.

Τρέχουν στον βάρβαρο σύμμαχό τους και τόν έξορκίζουν νά μη κηλιδώσει τή νίκη του μέ μιά τόσο φρικτή πράξη.

—Εσύ, του λέει γιά νά τόν κολάκεψει ό Μπαρμπαντόν, έκανες χρόνια μέ τούς λευκούς... έέρεις πόσο σεβόμαστε μεϊς τόν νικημένο έχθρο... άτιμία, νά σκοτώσει κανείς νά έπαιξέ, νά χαλάωτο και σύ, βέβαια, θέλεις νά κυβερνήσεις τόν τόπο σου μέ τά δικά μας τά συστήματα...

—Έχει δικήν ό στρατηγός, προσθέτει κι' ό Φρικέ. Δέν πρέπει νά τούς σκοτώσεις αυτούς τούς ανθρώπους.

—Και τί θέλετε νά τούς κάνω λοιπόν; άπαντά ό Σουγκόγια μέ πραγματική άπορία. Δέν έχω τά μέσα νά τούς θρέψω, άφου δέν έχουμε τρόφιμα ούτε γιά μās τούς ίδιους. Νά τούς άφίσω λεύτερους; Θαρρουνε αύριο νά μέ χτυπήσουν πάλι. Ούτε σκλάβους μπορώ, νά τούς πουλήσω, άφου οι λευκοί δέν αγοράζουν πιά σκλάβους και κρεμούν μάλιστα και κείνους, πού τούς αγοράζουν. Τό μόνο, πού μου άπομένει, είναι νά τούς σκοτώσω. Τό ίδιο θά κάνανε κι' αυτοί στη θέση μου. Έτσι συνηθίζεται πάντα στα μέρη μας. Όσο γι' αυτόν, πρόσθεσε δείχνοντας τόν άρχηγό, αυτός θά πεθάνει πρώτος. Πρέπει νά σκοτώσουμε τό φύλαρχο, πού βγάλεμε άπ' τό θρόνο γιά νά ήσυχάσουμε. Δέν πρέπει λοιπόν ν' ανακατεύεστε διόλου σ' αυτές τις δουλειές έσείς. Έγώ είμαι κύριος στο κράτος μου!

Μ' αυτά τά λόγια ό άθλιος σήκωσε τό σπαθί του πάνω άπ' τόν ξεθρονισμένο βασιληά και, μ' ένα τρομερό χτύπημα, τούκοψε τό κεφάλι!

Η σκληρή αυτή άρχή χρησίμεψε γιά παράδειγμα, γιά σύνθημα. Πίσω από κάθε αίχμαλώτο βρίσκεται κι' ένας δήμιος.

Τή στιγμή, πού κύλισε στο ματωμένο χώμα τό κεφάλι τοι άργηγοι, πεντακόσιες λεπίδες έπεσαν μέ τόν άνατριχιαστικό κρότο τής καρμανιόλας...

Άλλά οι έρασιτέχνες εκείνοι δήμιοι δέν έχουν όλοι τήν επιδειότητα τοι άργηγοι τους. Τά σπαθιά πηδούνε πίσω κι' οι πολεμιστές άναγκάζονται ν' άποτελειώσουν τά θύματά τους μέ σκληρά χτυπήματα. Άκούγονται τά κόκκαλα, πού σπάζουν. Τό αίμα πλημμυράει τά χέρια και τά πρόσωπα τών πεντακοσίων δημίων κι' οι κραυγές άγωνίας τών αίχμαλώτων άντηχούνε άπελπιστικά...

Οι δύο Εύρωπαίοι, άποκαρδιωμένοι, καταγανακτισμένοι κι' άνατριχιάζοντας από τό φρικτό κι' άπαίσιο εκείνο θέαμα, γύρισαν στην καλύβα τους, ενώ οι νικητές, έξορκίζαν τις κοιλιές τών θυμάτων και μανιασμένοι, μεθυσμένοι άπ' τό δυνατό πιτό κι' άπ' τή σφαγή, έτρωγαν, όμεις, τις καρδιές τών έχθρων τους, ζεστές ακόμα...

Οι δύο λευκοί άρχισαν άμέσως νά πολεμομαζώνονται γιά τήν άναχώρησή τους, άμύλητοι. Μονάχα ό σeneγαλέσιος, πού άκολουθούσε. Οι άλλοι, όλοι, έπαιξαν στην άνθρωποσφαγή, ή τραγωδία συνεχίστηκε ως τό τέλος.

Όταν πέρασε έπιτέλους ή πρώτη όρμή του, ό Σουγκόγια φόρεσε τή στολή τοι σκοτωμένου αντιπάλου του και θέλοντας, νά μη χάσει, τούς δυό λευκούς, πού τοι χάρισαν τή νίκη έτρεξε, νά τούς βρεί στην καλύβα τοι στρατηγοι τοι.

Ο Μπαρμπαντόν ήταν έτοιμος νά τόν ύποδεχτεί όπως τοι άξιζε, αλλά ό τόν ύποδεχόμενος, σκέφτηκε, πώς Φρικέ, φρονιμότερος, σκέφτηκε, πώς τά λόγια τους δέν θάφερναν πιά κατένενα άποτελεσμα και τό μόνο, πού είχαν νά κάνουν ήταν νά φύγουν τό γρηγορότερο, φιλικά, άπ' τόν καταραμένο κείνον τόπο.

Άλλά ό Σουγκόγια τούς χρειάζοτανε ακόμα και τούς δυό. Δήθεν από ευγένεια τούς πρότεινε νά λάβουν μέρος στις διασκεδάσεις, πού έτοιμαζε γιά νά γιορτάσει τή νίκη τοι.

—Τις είδαμε τις διασκεδάσεις σου, δέν μπόρεσε, νά μη φωνάξει ό πρώην χωροφύλακας. Σώνει πιά θά φύγουμε.

—Μά όχι, δέν έχετε δικήν. Τώρα θά διοργανώσω μεγάλα κυνήγια. Κι' έσεις μέ τις καρμπίνες σας θά βρήτε τήν εύκαιρία νά χτυπήσετε, τό λιγότερο, ένα έλέφα ό καθένας.

—Στόν χαρίζουμε και τόν έλέφα κι' όλα τ' άλλα άποκρίθηκε ό Μπαρμπαντόν.

—Μά αυτό θέλω και γώ, είπε τότε γελώντας ό βάρβαρος βασιληάς. Σκοτώστε τον πρώτα κι' έπειτα μοι τόν χαρίζετε... Γιατί άλλοιώτικα, τό χωριό θά πεθάνει από τήν πείνα.

ν' ἀφίσουν νά ξεφύγει τὸ κυνήγι, ποὺ θά χάσουν μιὰ φορά στὸ στόμα τους. Τὸ ζῶο, κι' ἂν ἤθελε ἀκόμα, δὲν θά μπορούσε, ὅσο κι' ἂν προσπαθοῦσε, νὰ βγάλει τὴν πελώρια μπουκιά ἀπὸ τὸ στόμα του κι' εἶναι ἀναγκασμένο νὰ τὴν ἀφήσει, νὰ διασχίσει σιγά-σιγά τὸν πεπτικό του σωλήνα.

Αὐτὸ τὸ ρούφηγμα γίνεται μὲ ἀργές, ἐσωτερικές, κινήσεις τοῦ στομαχιοῦ καὶ τοῦ λάρυγγα καὶ χρειάζονται καμμιὰ φορὰ μιὰ καὶ δυὸ μέρες γιὰ νὰ καταπιεῖ ἕνα μεγάλο φεῖδι τὴν πελώρια μπουκιά, ποὺ ἐτοίμασα σὲ σχῆμα τεράστιου μακαρονιοῦ, τοῦ ὁποῦ οἱ ἐξωτερικές ἐπιφάνειες ἐφαρμόζονται διότλητα μέσα στὸ στόμα του, στὸ λάρυγγα καὶ στὸν πεπτικό του σωλήνα.

Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ ἀδένες, ποὺ παράγουν τὸ σάλιο δουλεύουν ἀδιάκοπα γιὰ νὰ εὐκολοῦνουν τὸ γλύσθημα τῆς τροφῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ τὴν κάνουν πιὸ εὐκολοχώνευτη.

Ἐνα μονάχα πράγμα φαίνεται ζωντανὸ μέσα στὸ τρομερὸ αὐτὸ ἐρπετό, ποὺ τὸ ἐξέταζε τώρα ὁ νεαρὸς Φρικέ μὲ μεγάλη ψυχραιμία, ὅσο καὶ μὲ περιέργεια : τὰ μάτια του.

Μικρά, στρογγυλά, μαύρα, ἀεικλινῆτα, ὅταν μάτια ὄρνιου, πάνω στὰ δροῖα ἀνεβοκατεβαίνουν σπαιωδικὰ τὰ βλέφαρα,

Τὸ κορμὶ, ξαπλωμένο, σχηματίζει διαφορὲς ἀνωμαλίες, ποὺ ἀλλάζουν κάθε τόσο ἀπὸ τῆς προστάσεως, ποὺ καταβάλλει ὁ ἐσωτερικὸς ὀργανισμὸς τοῦ ζώου γιὰ νὰ καταπιεῖ.

Λές κι' ὁλόκληρο τὸ ἀσπροπράσινο ἐκεῖνο τέρας κυματίζει.

Ὁ Φρικέ συλλογιέται, καὶ δὲν ἔχει βέβαια διόλου ἄδικο, πὼς ἕνα χτύπημα τῆς οὐρᾶς τοῦ γιγάντιου ἐκείνου ἐρπετοῦ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ πέσιμο τοῦ κορμοῦ ἐνδὸς ἀπὸ τὰ γύρω πελώρια δέντρα κι' ἀποφασίζει νὰ τὸ σκοτώσει ὅσο μπορέσει γρηγορώτερα.

Ἡ ἰσχυρὴ καραμπίνα του, μὲ τῆς σφαιρικές μπάλες, πρέπει νάβει ἱκανή γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Δὲν θέλει νὰ μεταχειριστεῖ ἐκρηκτικὴ σφαῖρα γιὰτὶ αὐτὴ θά μπορούσε νὰ κομματιάσει τὸ θαυμάσιο αὐτὸ δέρμα, ποὺ τὸ προσορλίζει ὁ νέος γιὰ τὴ συλλογὴ τοῦ φίλου του Ἀντρέ.

Κάτι πρέπει νὰ τοῦ πῶν κι' αὐτοῦ τοῦ γυνῶντος καί, σίγουρα, ὅσο κι' ἂν πᾶσιζε, θά τοῦ ἦταν ἀδύνατο, νὰ βρεῖ κατ'ἀλλήλοτερον δῶρο γιὰ ἕναν κυνηγὸ τῆς ζούγκλας.

Διατάζει λοιπὸν τοὺς ἀνθρώπους του νὰ κάνουν πίσω, προχωρεῖ ὁ ἴδιος καὶ φθάει σὲ ἀπόσταση δυὸ μέτρων ἀπὸ τὸ τέρας κι' εἶν' ἐτοιμὸς νὰ τοῦ

σπάσει τὸ κεφάλι, ἀλλὰ σὰν φρόνιμο παιδί, σκέπτεται, πὼς τὸ ζῶο, ἀκόμα καὶ σκοτωμένο, μπορεῖ νάβει ἐπικίνδυνο, καθὼς θά ταραχθεῖ στοὺς τελευταίους σπασμούς τῆς ἀγωνίας του.

Γι' αὐτὸ κάνει πάλι μερικά βήματα πίσω, χαμηλώνει τ' ὄπλο του καὶ πυροβολεῖ.

Ὁ κρότος τοῦ πυροβολισμοῦ μόλις εἶχε σβυστεῖ κι' ὁ Φρικέ, ἀνάμεσ' ἀπὸ τὸ σύγνεφο τοῦ καπνοῦ, βλέπει νὰ σκάνεται ξαφνικὰ σὰν κατάρτι καὶ νὰ πέφτει τὴν ἴδια στιγμὴ χάμα μ' ἕνα τρομερὸ πλατάγυσμα μέσα στὸ βοῦρκο τὸ πελώριο κορμὶ τοῦ ἐρπετοῦ. Σπάραξε λίγο ἀκόμα μέσα στὸ βοῦρκο τὸ τέρας κι' ἀπόμεινε ἐπιτέλους ἀκίνητο. Τότε ὁ νέος, χωρὶς νὰ χαμηλώσει τὸ ὄπλο του, εἶδε τὴν τρομερὴ πληγὴ, τὸ κομματιασμένο κρανίον καὶ σπονδύλων, ποὺ θανάτωσε σὲ μιὰ στιγμή τὸν ὄγκο ἐκεῖνον.

—Μπρὲ νὰ πάρ' ἡ ὀργή! φωνάζει μὲ θαυμασμό ὁ Μπαρμπαντόν, αὐτὸ τὸ χέλι πρέπει νὰ ζυγίζει, τὸ λιγώτερο, ἕνα τόνο!...

—Βέβαια, λέγει εὐχαριστημένος γιὰ τὸ κατόρθωμά του ὁ Φρικέ, θάβει ἕντεκα-δώδεκα μέτρα μακρῷ.

—Δὲν εἶναι διόλου ὑπερβολή, ἂν ποῦμε, πὼς εἶναι χοντρό, σὰ βαρέλι... Καὶ ἴθι θά τὸ κάνεις τώρα;

—Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ τὸ μαντέψεις. Οἱ νέγροι σου, θά τοῦ περάσουν ἕνα χοντρὸ σκοινὶ ἀπὸ φοινικόφυλλα στὸ λαιμὸ καὶ θά τὸ τραβήξουν ἔξω ἀπ' τὸ βοῦρκο, σὲ σκληρὸ ἔδαφος, θά τὸ γδάρουμε κατόπι, θά πάρουμε μὲ τὸ δέρμα του νὰ τὸ πᾶμε δῶρο στὸν κύριο. Ἀντρέ, ποὺ μᾶς περιμένει κι' οἱ μαῦροι, γιὰ τὸν κόπο τους ἄς πάρουν τὸ κρέας του νὰ τὸ φᾶνε. Μιὰ ποὺ δὲ βρήκαμε ἐλέφαντα νὰ τοὺς ἐφοδιάσουμε γιὰ μιὰ βδομάδα, θά φᾶνε τουλάχιστον σήμερα κι' αὔριο. Πρέπει νὰ ζυγίζει πάνω ἀπὸ χίλια κιλά, ὅπως εἶπες. Ἐξήγα τους, πὼς τὸ κρέας τοῦ φειδιοῦ εἶναι θρεπτικὸ καὶ νόστιμο, πῆς τους ὅτι θέλεις, κάνε μονάχα γρήγορα νὰ τελειώνουμε μιὰν ὥρα ἀρχήτερα.

Τὶ νὰ τοὺς ἐξηγήσω; μήπως εἶναι ἡ πρώτη φορὰ, ποὺ θά φᾶνε φεῖδι; Δὲ βλέπεις μὲ τὴ λαιμαργία τὸ κοιτάζουν;

—Τόσο τὸ καλλίτερο.

—Καὶ τὸ πῶμα τοῦ μαύρου; Τὶ σκέφτεσαι νὰ τὸν κάνεις τὸ συχωρεμένο, τὸ βασιλιᾷ τους;

—Αὐτὸ πιά, εἰναιδική μου δουλειά, ἀποκρίθηκε αἰνιγματικὰ ὁ Φρικέ. Θά βγάλω πρῶτ' ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ φειδιοῦ τὴν ἀμορφὴ μάζα, ποὺ ἀποτελεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ σῶμα τοῦ προϊστα-

μένου σου. Πῆς ν' ἀνοίξουν ἕνα λάκκο βαθὺ νὰ τὸν θάψουμε καὶ μὴν ἀνακατεύεσαι περισσότερο μ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

—Αὐτὸ προτιμῶ καὶ γώ, γιὰτὶ δὲν μ' ἀρέσουν οἱ κηδεῖες, οὔτε τῶν νέγρων ἀκόμα.

—Ζήτημα νεύρων... ἐμένα καρφὶ δὲ μοῦ καίγεται...

Ὑστερ' ἀπ' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Φρικέ πλησίασε τὸ ἀκίνητο φεῖδι, τράβηξε τὸ σπαθὶ του, ἔκοψε τὸ δέρμα καὶ τσάκισε τῆς ἀρθρώσεως τῶν σαγονίων τοῦ ζώου κι' ἀφοῦ τῆς στύλωσε μ' ἕνα κομμάτι ἐξὸλο καὶ τράβηξε σιγά-σιγά ἔξω τὸ πῶμα, τοῦ ὁποῦ τὸ κεφάλι εἶχε φτάσει στὸν ἰσοφάγο τοῦ ἐρπετοῦ.

Στὸ λαιμὸ τοῦ θύματος εἶδε, τὴν ἴδια στιγμὴ, τὸ μενταγιόν, κλεισμένο πάντα στὴ δερμάτινη θήκη του, ἔσπασε μὲ μιὰ γρήγορη κίνηση τὴν ἀλυσίδα καὶ τῆρριξε στὴν τσέπη του.

Αὐτὸ ζητοῦσε μονάχα κι' ὅλα τ' ἄλλα δὲν τὸν ἐνδιέφεραν διόλου.

Καθὼς παρακολουθοῦσε τοὺς μαύρους, ποὺ ἀνοίγαν τὸν τάφο τοῦ Σουγκόγια δὲν μπόρεσε νὰ μὴ κάνει τὴ

φιλοσοφικὴ σκέψη :

Ἡ δυστυχία τοῦ ἐνδὸς κάνει τὴν εὐτυχία τοῦ ἄλλου σ' αὐτὸν τὸν κόσμον. Ὁ δυστυχισμένος ὁ Σουγκόγια βρήκε φρικτὸ θάνατο καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ καλοῦ μου συντρόφου, ξαναβρίσκει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ λαχεῖο τῆς, ποὺ τῆς ἐξασφαλίζει μιὰν ἡσυχὴ ζωὴ γιὰ ὅλα τὰ χρόνια. Ὁ Μπαρμπαντόν δὲν τῆς τὰ χροῖνα. Ὁ Μπαρμπαντόν κατὰλαβε τίποτα. Τόσο τὸ καλλίτερο, γιὰτὶ δὲν ἔχω καμμιὰ δρεξὴ νὰ τοῦ δίνω ἐξηγήσεις γιὰ τὸ μενταγιόν.

Ὅλα ἐγίναν ὅπως τὰ κανόνισε ὁ Φρικέ. Οἱ μαῦροι θάβανε χωρὶς καμμιὰ διατύπωση, χωρὶς καμμιὰ θρησκευτικὴ τελετὴ, τὸν φύλαρχό τους στὸν τάφο, ποὺ τοῦ ἀνοίξαν, ἐπλεξάν κατόπι ἕνα γερὸ σκοινὶ ἀπὸ φοινικόφυλλα καὶ τράβηξαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση τὸ φεῖδι, βοηθήσαν τὸν Φρικέ στὸ γδάρσιμο, ἔκοψαν κατόπι φέτες τὸ κρέας τοῦ ἐρπετοῦ, ἄναψαν φωτιὲς καὶ τὸ κάπνισαν γιὰ νὰ διατηρηθεῖ καὶ πῆραν ὕστερα τὸ δρόμο γιὰ τὸ χωριὸ τους, φορτωμένοι, σὰν μουλάρια λαθρεμπόρων.

Εἶχαν νὰ φᾶνε γιὰ δυὸ-τρεῖς μέρες κι' αὐτὸ ἦταν γι' αὐτοὺς τὸ σπουδαιότερο.

Ἐπίλογος : Ὅλα εἶναι καλὰ κι' ἅγια, ὅταν ἔχουμε καλὸ τέλος!...

Αφοῦ ἐφοδίασε, μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μὲ τροφὴ τοὺς μαύρους, ὁ Φρικέ σκέφτηκε, ἀμέσως πιά, γιὰ τὴν ἐπιστροφή του.

Οἱ μαῦροι θέλανε, φυσικὰ, νὰ τὸν κρατήσουν καθὼς καὶ τὸ στρατηγὸ τους, ἀλλὰ ὁ πρῶνι χωροφύλακας δὲν μπορούσε, νὰ ξεχάσει τὸν τραγικὸ ἐπίλογο τῆς νίκης, στὴν ὁποία τόσο εἶχε συντελέσει κι' ἐπέμεινε στὴν ἀπόφασή του ν' ἀκολουθήσει τὸν Φρικέ.

Διάλεξαν τὴν καλλίτερη πιρόγα, γερὴ κι' ἐλαφρὴ, ἀρκετὰ μεγάλη νὰ τοὺς χωρέσει μαζί μὲ τοὺς τέσσερις μαύρους τους καὶ ὅλες τους τῆς ἀποσκευές. Ὁ Σενεγαλέζος παρ' ὅλα τ' ἀστέρια τοῦ λοχαγοῦ, ποῦχε κεντὴ μέσα στοὺς ὤμους ἐγίνε πάλι ναυτικὸς καὶ ὠδήγησε τὴν πιρόγα στὰ ἐπικίνδυνα νερά τοῦ ποταμοῦ.

Ὑστερα ἀπὸ τεσσάρων μερῶν ταξίδι, χωρὶς κανένα ἀπρόοπτο, ἔφθασαν στὴ Φρήν-Τάουν, χαρούμενοι κι' εὐτυχισμένοι, ποὺ γλύτωσαν ἀπὸ τό-

σες τρομακτικὲς περιπέτειες.

Ὁ Μπαρμπαντόν ὅμως δὲν θέλησε μὲ κανένα τρόπο νὰ πάει στὸ πλοῖο τοῦ Ἀντρέ καὶ δήλωσε στὸν Φρικέ, πὼς θά πῆγαινε νὰ ξεκουραστεῖ στὸ ξενοδοχεῖο.

Πρόσταξε λοιπὸν τὸν Σενεγαλέζο ν' ἀράξει τὴν πιρόγα σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ γιῶτ, δταν, ἔξαφνα, μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας ἔξφυγε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Φρικέ.

—Τὶ ἔπαθες, παιδί μου; ρώτησε ἀνῆσυχος ὁ πρῶνι στρατηγός.

—Δὲ βλέπεις τὴ σημαία, ποὺ τὴν ἔχουμε μεσότη;... Κάποιος ἔχει πεθάνει στὸ πλοῖο!...

Ἀμέσως τὰ ἔχασε ὅλα ὁ Μπαρμπαντόν, καὶ τρέμοντας γιὰ τὸν ἀγαπημένο του φίλο, τὸν Ἀντρέ, ἀψήφως ἀκόμα καὶ ν' ἀντικρύσει τὴ γυναῖκα του!

—Τραβάτε ἀμέσως στὸ γιῶτ, παιδιά! φώναξε στοὺς νέγρους, ποὺ πηλατοῦσαν.

Όταν πάτησαν στο κατάστρωμα, δλο το πλήρωμα με τα καλλίτερα ρούχα τους, βρισκόταν παραταγμένοι σε δυο γραμμές, σιωπηλοί όλοι κι' ακίνητοι, με μια θλιβερή έπισημότητα.

Στην άκρη της διπλής αυτής τιμητικής γραμμής, στην πρύμη του πλοίου, είδαν ένα στενόμακρο πράγμα, σκεπασμένο με την τρίχρωμη σημαία.

Ήταν ένα φέρετρο!

Κοντά στο φέρετρο, ο πλοίαρχος ακίνητος, με το ξίφος, όλα του τα παράσημα και το πηλίκιο στο χέρι, κίτρινος, με μάτια κατακόκκινα...

Βουβοί, σαστισμένοι, μισότρελλοι, ό Φρικέ κι' ό Μπαρμπαντόν, δέν είδανε πουθενά τόν 'Αντρέ, τό φίλο τους, κι' έτρεμαν, μή μάθουν καμμιάν, ανεπανόρθωτη καταστροφή, όταν τόν είδαν νά προβάλλει χλωμός, αδύνατος για ν' αποχαιρετίσει τό νεκρό!...

Όστε ό φίλος τους ήταν ζωντανός!

Μήπως πέθανε κείνη ή δυστυχισμένη, πριν προφτάσω νά τη συχωρέσω και ν' αγαπηθώμε; ψυθιρίζει σιγαλά ό πρώην χωροφύλακας.

Έγινε ή πένθιμη τελετή και τό φέρετρο κατεβάστηκε στη βάρκα.

Τότε μονάχα ό 'Αντρέ είδε τούς δύο του φίλους κι' άνοιξε την άγκαλιά του φωνάζοντας:

— 'Ηρθατε επιτέλους; ... Και σέ τί θλιβερή στιγμή μας βρίσκετε!...

— Ό κίτρινος; πυρετός; .. ρώτησε ό Μπαρμπαντόν.

— 'Αλλοίμονο! χάσαμε τό ναύκληρό μας; γενναίο παλληκάρι. 'Αν τουλάχιστον δέν έχουμε κι' άλλα θύματα...

— Υπάρχει άρρωστος στο πλοίο;

— Ναι, ένας άρρωστος ή καλλίτερα μια άρρωστη... Την δυστυχισμένη τη γυναίκα... 'Αλλά έλα, καλέ μου Μπαρμπαντόν, προσθέτει συγκινημένος ό 'Αντρέ, σέ περιμένει με, απέριγραπτη άνυπομονησία.

— 'Εφτασα, κύριε 'Αντρέ... Φρικέ, έλα και σ' μαζί μας... Δέν ξέρω... πώς νά στο πω;... Φοβήθηκα για μία στιγμή, μήπως πέθανε κείνη ή δυστυχισμένη... ψυθιρίζει τώρα σιγοτρέποντας ό χωροφύλακας...

Ό τρομερός εκείνος κλονισμός, έφερε άληθινή άναστάτωση στην καρδιά του καλού και γενναίου ανθρώπου.

Κατάλαβε μονομιάς πόσο άσήμαντη κωμωδία είναι ή ζωή και πόση κάλωση, πρέπει νά δείχνουμε πάντα σέ όσους μας κάνουνε κακό...

Μπήκε συγκινημένος στο δωμάτιο της άρρώστης.

Απόδοση στα έλληνικά:
ΚΩΣΤΑ Ν. ΚΥΡΕΛΛΟΥ

Πρώτη μίλησε ή άρρωστη.

— 'Ηρθες επιτέλους. Φοβήθηκα, πώς θα πέθαινα χωρίς νά με συγχωρέσεις. Τί άγωνία, Θεέ μου, τί άγωνία!.. Πέσμου με συγχωρνάς, άφου μετάνιωσα για όλες τίς πίκρες, πού σέ πότισα. Θάμαι σκλάβα σου, άν ζήσω... κι' άν πάλι είναι γραφτό μου νά πεθάνω.

— Τί λές, παιδί μου! κατορθώνει επιτέλους και φωνάζει τρέμοντας ό Μπαρμπαντόν, και πέφτει στα γόνατα καταφιλώντας της τά χέρια.

— Ό κίνδυνος πέρασε, σε λίγες μέρες θα είστε καλά, όπως με βεβαίωσε ό γιατρός, λέει ό 'Αντρέ για νά δώσει ευχάριστη τροπή στη συνάντηση εκείνη των δύο συζύγων.

Τό καταλαβαίνει αυτό κι' ό Φρικέ και βγάζει τό περίφημο μενταγιόν απ' την τσέπη του.

— Όρίστε τό μενταγιόν σας, της λέει ό νέος, όπως τό βγαλα απ' την κοιλιά του φειδιού, πού τό είχε καταπιεί μαζί με τόν νέγρο, πού σ' άς τό κλεψε.

'Η 'Ελοδία, άφου ευχαρίστησε τόν νέο, πήρε τό μενταγιόν και, με αρκετό κόπο, τό άνοιξε. Τά χείλη της, χωρά από τό πυρετό, έγιναν άκόμα πιο χλωμά: τό μενταγιόν ήταν άδειο!...

Μιά κραυγή άπορίας ξέφυγε από τό στόμα του Φρικέ και του κυρίου 'Αντρέ. Μονάχα ό Μπαρμπαντόν μένει άσυγκίνητος.

— Δέν πειράζει ξαναβρήκα τόν άντρα μου, δέν μου χρειάζονται τά χρήματα. Θα δουλέψουμε και θα ζήσουμε φτωχικά μ' ά τιμημένα.

— Θα ζήσουμε τιμημένα, βέβαια, γι' αυτό είμαι βέβαιος, αλλά και άνετα! φωνάζει ό χωροφύλακας. Όρίστε! Τό λαχείο σου. Τά κατάφερα και τό κλεψα και γ' ό μιά μέρα από τό νέγρο καθώς ήτανε στουπί στο μεθόσι...

Μά δέν είμαι ευτυχισμένος για τά χρήματα, για τό λαχείο... Τό λαχείο, πού κέρδισα γ' ό είμαι ή γυναίκα μου, τώρα, πού ξανάγινε όπως την πρωτογνώρισα, καλή και τιμημένη...

— 'Υστερ' από λίγες μέρες ή Κα Μπαρμπαντόν ήτανε πια καλά. Κι' ό κύριος 'Αντρέ άνάλαβε όλοτελα από τούς πόνους, πού τράβηξε από τό πόδι του κ' από τήν συγκινήσεις, πού δοκίμασε με τό θάνατο του λαστρόμου και την άρρώστεια της γυναίκας του φίλου του κι' αποφάσισε νά γυρίσουν στη Γαλλία.

Ίσως και μεις νά τούς ξαναβρούμε άργότερα...

Εικονογράφηση κειμένου:
ΣΤΕΦΟΥ ΑΛΜΑΛΙΩΤΗ

'Από τό δαιμόνιον τής φυλής μας

Ο ΡΩΜΗΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΚΟΥ
ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΤΟΥΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ, ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙ-
ΠΕΤΕΙΩΝ, ΠΟΥ ΕΚΤΥΛΙΣΣΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΒΗΣΣΥ-
ΝΙΑ, ΜΕ ΗΡΩΕΣ ΠΕΝΤΕ ΕΞΥΠΝΟΥΣ ΡΩΜΗΟΥΣ
ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΜΑΣ

ΟΡΩΜΗΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΑΣ
ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΚΟΥ
ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΤΟΥΑ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΣΤΑ 1896, τὸ Γενάρη, συναντηθήκανε ἐντελῶς τυχαία καὶ μοιραία στὸ Τζιμπουτί, μερικοὶ νέοι καὶ γέροι ἄνδρες. Πολλοὶ πιστεύουνε, πὼς ἡ τύχη δὲν εἶνε τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴ σύμπτωση, μὰ ἀπὸ τίς συμπτώσεις βγαίνουν πολλὲς φορὲς μεγάλα πράματα καὶ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα.

Αὐτὸ ἐγίνε καὶ μὲ τὴ συνάντηση, τὴν τυχαία καὶ συμπτωματική, τῶν ἀγνώστων ἀνθρώπων στὸ Τζιμπουτί.

Αὐτοὶ ποὺ συναντήθηκαν τυχαῖα ἦταν :

Δύο Ρωμηοί.

Ἕνας Φραντζέζος.

Δύο Ἀμερικάνοι.

Ὅλοι ἦταν ἀπὸ εἰκοσιπέντε ὡς τριάντα χρόνων ἄνδρες.

Κανεὶς δὲν ἤξερε τὸν ἄλλον.

Οἱ δυὸ Ρωμηοὶ εἶχανε ἔρθει ἀπὸ τὸ Ἀντεν, τῆς Ἀγγλικῆς κτήσης, ποὺ εἶναι ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Ἀφρικανικὸ Τζιμπουτί, στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀραβίας.

Ἀπὸ τοὺς δυὸ ρωμηοὺς, ὁ ἓνας ἦταν φιλόλιγνο καὶ μαυριδερὸ παλληκάρι, ὡς εἰκοσιπέντε χρόνων, μὲ μαῦρα ἀνήσυχτα μάτια, ποὺ καμμιά φορὰ γιομίζανε ἀπὸ ζοφερὰ σύγνεφα, μελαγχολικά.

Λιγάκι νὰ τὸν πρόσεχε κανένας, ἔβλεπε, πὼς στὰ κατάρβαθα τῆς ψυχῆς του κρυβόντουσαν σκληρὲς καὶ παθητικὲς ἀναμνήσεις.

Τὸν λέγανε Γιώργη Μπαρμπαρά. Ἦτανε Ἡπειρώτης.

Εἶχε ἔρθει στὴν Ἀθήνα μικρὸ παιδί.

Ἄμα ἐγίνε εἴκοσι χρόνων κληρώθηκε γιὰ τὸ στρατό.

Τὸν κατατάξανε στὸ πυροβολικό.

Πῶς βρέθηκε στὸ Τζιμπουτί, ἀπὸ ὑπαξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ, θὰ τὸ δοῦμε πάρα πέρα, ποὺ θὰ θυμίσουμε στοὺς σημερινούς μιὰ τραγικότητα, εὐγενέστατη καὶ ἱποτική περιπέτεια τῆς παλῆς Ἀθήνας μὲ ἀκρίβεια χρονολογική καὶ ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ποὺ τότε συνταράξανε καὶ ἀναστάτωσαν τὴν κοινωνία καὶ τὴν πολιτεία, ὅχι μόνο τῆς πρωτεύουσας ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς μικρῆς Ἑλλάδας.

Ὁ ἄλλος, ὁ ρωμηός, ἦτανε ἓνας μικρόσωμος καὶ γιομάτος, τριανταπεντάρης, ἀπάνω κάτω, σκοῦρος κι' αὐτὸς μὲ σκοῦρα γαλανὰ μάτια, μικρά, ποὺ λάμπανε σὰν σπίδες.

Ἦτανε Κεφαλλονίτης.

Τὸν λέγανε Μπατιστάτο.

Ὁ νουνός του, καθὼς ἔλεγε μόνος του, ἦτανε Ζακυνθιανός, καὶ τὸν εἶχε βαπτίσει Μαρίνο.

Μὲ τὸν Μαρίνο τὸν Μπατιστάτο, ὁ Γιώργης ὁ Μπαρμπαράς, εἶχε γνωριστεῖ στὸ Ἀντεν.

Ὁ πρῶτος εἶχε βρεθῇ ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

Ὁ δεύτερος ἐρχότανε ἀπὸ τὴ Μαροσία.

Ὁ Μπατιστάτος σκόπευε νὰ τραβήξει γιὰ τὶς Ἰνδίες.

Ὁ Μπαρμπαράς, ποὺ εἶχε μέσα του τὸ δαιμόνιο τοῦ πολεμιστῆ, σκεφτότανε τὴν Ἀβησσυνία, ποὺ ἦτανε πιασμένη σὲ πόλεμο μὲ τὴν Ἰταλία.

* *

Ὁ Γάλλος, ὁ Φραντζέζος, καθὼς τὸν λέγανε οἱ δυὸ ρωμηοί, ἦτανε κι' αὐτὸς τυχοδιώκτης.

Τριαντάρης ἀπάνω κάτω, ἀνήσυχος ἄνθρωπος, ξανθός, ποὺ τὸν εἶχε σκουρήνει ὁ ἥλιος τῆς Ἀραβίας, ἔκανε στὴ Σομαλία, τὴν Φραντζέζικη, λαθρεμπόριο ὀπλων γιὰ τὴν Ἀβησσυνία.

Οἱ φουκαράδες οἱ Ἀβησσυνοί, ποὺ πίστευαν μεγάλη πολυτέλεια τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη καὶ τὸ χειρότερο παλητοῦφεκο, ἀγοράζανε ὅσο ὅσο τὰ ὀπλα, τὴ σαβούρα...

Παλητοῦφεκα, παληοπίστολα καὶ λογιῶν - λογιῶν φυσέκια καὶ μπαρούτη καὶ μολύβια.

Τὸν λέγανε Λουὶ Μπερνόν, αὐτὸ τὸ ὄνομα τοὺς εἶχε πεῖ, καὶ τὸ λαθρεμπόριο τῶν τουφεκιῶν τῶκανε κάτω ἀπὸ τὴ μύτη τῶν γαλλικῶν ἀρχῶν τοῦ Τζιμπουτί, ποὺ κλείνανε τὰ μάτια, γιὰ τὸ Λουὶ φρόντιζε γιὰ τὶς τσέπες τοὺς.

* *

Οἱ ἄλλοι δυὸ, οἱ Ἀμερικάνοι, ἦταν ἐντελῶς διαφορετικοὶ ἄνθρωποι καὶ ἀπὸ τοὺς δυὸ ρωμηοὺς καὶ ἀπὸ τὸν Φραντζέζο.

Τριαντάρης ἀπάνω κάτω ὁ ἓνας, εἰκοσιπεντάρης ὁ ἄλλος, εἶχανε ἔρθει στὸ Τζιμπουτί, γιὰ νὰ περάσουνε στὴν Ἀβησσυνία καὶ νὰ κυνηγήσουνε... λιοντάρια!

Μιὰ τρέλλα δηλαδή, ποὺ δὲν θὰ τὴν ἔκανε ποτέ, οὔτε ἓνας ρωμηός, οὔτε ἓνας γάλλος.

Θὰ ἦτανε πλούσιοι ἄνθρωποι, γιὰ τὴν κουβαλούσανε μαζί τους συνεργεῖο μὲ τὰ τελειότερα τουφέκια καὶ μὲ σπουδαῖα ἐφόδια καὶ εἶχανε ὑπηρετές, ποὺ τοὺς ἦτανε ἀφοσιωμένοι, σὰν σκύλοι.

Τὸν μεγαλύτερο ἀπὸ τοὺς δυὸ τὸν λέγανε Τζέφρυ.

Τὸν ἄλλον, τὸν μικρότερο, ποὺ ἦ-

τανε πιὸ ζωηρὸς καὶ πιὸ ἀνήσυχος τὸν λέγανε Χάυρολ.

Τὰ εἶχανε πολὺ καλὰ μὲ τὸ γάλλο διοικητὴ καὶ γυρίζανε πάντοτε στὸ Τζιμπουτί, ζωσμένοι τὰ πιστόλια τους.

Δυὸ πιστόλια Ἀμερικάνικα γκόλτς, πρῶτης τάξεως, ποὺ δὲ λαθεύουν τρίχα καὶ κόβουνε εὐθεῖς ἴσαμε ἐκατὸ ὀργιές.

* *

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη τὰ πράγματα στὴν κίνηση καὶ γενικῶς στὰ ταξίδια τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦτανε καθὼς σήμερα. Διαβατήρια θεωρημένα καὶ πιστοποιημένα ἀπὸ λογιῶν - λογιῶν ἀρχές ἦτανε ἀγνωστα.

Οἱ ἄνθρωποι ταξιδεύανε σὲ ὅλες τὶς πολιτείες τοῦ κόσμου, τὸ πολὺ πολὺ, μὲ ἓνα πασ-παρτού, ποὺ ἔβγαινε εὐκόλα καὶ δίχως δύσκολες διατυπώσεις.

Ὅλα τὰ λιμάνια τοῦ νέου καὶ τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἦτανε ἀνοιχτὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ γύρευαν δουλειὰ γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους, καὶ τὰ περισσότερο ἀνοιχτὰ καὶ ἀβέρτα λιμάνια τοῦ κόσμου ἦτανε τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Οἱ δυὸ Ἀμερικάνοι ἦτανε πολὺ στενοχωρημένοι.

Δὲν μπορούσανε νὰ μείνουν στὴν Ἀβησσυνία.

Ὁ πόλεμος, ποὺ εἶχανε οἱ Ἀβησσυνοὶ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, εἶχε ἀνάψει καὶ ὁ γάλλος διοικητὴς, δὲν τοὺς ἄφινε νὰ τὸ κουνήσουνε.

Τοὺς βεβαίωνε, πὼς οἱ Ἀβησσυνοὶ ποὺ εἶχανε ἀγορεύει κατὰ τῶν λευκῶν ἀνθρώπων, θὰ τοὺς σκότωναν ἄδικα γιὰ τὸ θά τοὺς περνοῦσαν σίγουρα γιὰ κατασκόπους.

Ἀμα ὅμως οἱ Ρωμηοὶ γνωριστῆκαν μὲ τοὺς δυὸ Ἀμερικάνους καὶ μὲ τὸν Φραντζέζο, τὰ πράματα ἀρχίσανε νὰ ἀλλάζουν.

Ὁ Μπαρμπαράς μόλις ἤξερε καμιὰ δεκαρὶά κουβέντες ἐγγλέζικες, ὁ Μπατιστάτος, ὅμως, ὁ Μαρίνος, τὰ κατὰ φερνε καλὰ τὰ ἐγγλέζικα.

—Γιὰ λιοντάρια θέλετε νὰ πᾶτε καὶ σεῖς; τοὺς ρωτήσανε οἱ Ἀμερικάνοι.

Ὁ Μπαρμπαρᾶς, πού δὲν εἶχε τίς μερμπαντιές καὶ τίς πονηριές τοῦ Κεφαλλονίτη, χαμογέλασε πένθιμα.

Ὁ Μαρίνος, ὅμως, μὲ μιὰ ἐκφραστική ματιά πρῶτα, πρόκανε καὶ ἀπάντησε, πὼς κι' αὐτοὶ εἶχανε ὄνειρο νὰ κνηγήσουνε Ἀφρικάνικα λιοντάρια!

— Πεθαίνω γιὰ λιοντάρια, τοὺς εἶπε.

Οἱ Ἀμερικάνοι ἐνθουσιαστήκανε. Βοήκανε συντρόφους.

Ἀπορούσανε, ὅμως, πὼς οἱ δυὸ Ρωμιοὶ δὲν εἶχανε μαζί τους ἀρματωσιά, καὶ ὁ Κεφαλλονίτης, τοὺς ἔλεγε στενοχωρημένος, πὼς ἐλπίζανε νὰ βροῦν στὸ Τζιμπουτί καὶ τώρα ἡ στενοχώρια τοὺς ἦτανε μεγάλη.

Τὰ πράγματα, ὅμως, ἀλλάξανε πολὺ μὲ τὴ γνωριμία τοῦ Φραντζέζου.

Ὁ Λουῖ, εἶχε φέρει δῆθεν κρυφά, μὲ ἓνα καίκι μεγάλο, πού στὰ μέση ἐκεῖνα τὸ λένε «Μπούτ», ἓνα φορτίο παληοτούφεκα, πού θὰ τὸ πασάριζε στὴν Ἀβησσυνία.

Ἦτανε ἓνα φορτίο, ἀπὸ παλῆα γαλλικά τουφέκια «σασεπὸ» τοῦ πολέμου τοῦ 1870.

Αὐτὰ τὰ παληοτούφεκα, ἄχρηστα γιὰ τὴν Εὐρώπη, μερικοὶ τεχνίτες, τοὺς διορθώνανε τὸ κινητὸ οὐραῖο καὶ τὰ μετατρέπανε σὲ γκοάδες.

Ἡ μετατροπὴ ὅμως δὲν ἦτανε τίποτα σπουδαῖο, γιατί ἐπειτα ἀπὸ καμιά δεκαριά τουφεκιὰς πύρωνε τὸ παληοσίδερο τοῦ σασεπὸ καὶ τὸ οὐραῖο δὲν ἄνοιγε.

Τὸ τουφέκι γινότανε ἄχρηστο. Ἐπρεπε νὰ μείνει μισὴ ὥρα τουλάχιστο νὰ κρυώσει, γιὰ νὰ μπορέσει ὁ πολεμιστὴς νὰ τὸ ξαναχρησιμοποιήσει.

Τέτοια τουφέκια εἶχανε πασάρεῖ οἱ λαθρέμποροι στοὺς Ἀβησσυνούς, στὸ 1895 καὶ 1896, ὡς πού οἱ ἄγριοι ἐκείνοι πολεμισταί, εἶδανε καὶ ἀπόδανε, τὰ πετάζανε καὶ πέσανε, σὰν μαῦρο σύγνεφο, ἀπάνω στοὺς Ἰταλοὺς καὶ τοὺς κατασφάξανε μὲ μαχαίρια, κοντάρια καὶ σπαθιά, καθὼς θὰ δοῦμε παρακάτω.

Ὁ Λουῖ, σώριασε τὰ παληοτούφεκα σὲ κάτι παληοκαλύβες καὶ περίμενε τὴν

ἐπιστολὴ τοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ Μενελίκ, πού θὰ παρέδιδε τὰ τουφέκια καὶ θὰ παραλάμβανε χρυσάφι καὶ ἀσῆμι.

Ἀμα τὸ μάθανε αὐτό, οἱ δυὸ Ρωμιοί, πήρανε τὸ Φραντζέζο ἰδιαίτερα καὶ στήσανε ψιλὴ κουβέντα.

Ὁ Λουῖ ἦτανε λεβαντίνος.

Ἀπὸ τοὺς τύπους ἐκείνους τῶν φραντζέζων τῆς Ἀνατολῆς, πού ἓνα θεὸ μονάχα λατρεύουνε: τὸν παρὰ.

Μίλαγε καμμιὰ δεκαριά γλῶσσες, τσάτρα-πάτρα, μὰ τίς μίλαγε.

Κατάφερνε νὰ συννεοῖται σὲ ὅλες τίς γλῶσσες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ κάνει νὰ πιστεύει ἐκεῖνον, πού ἐπρόκειτο νὰ γδύσει, πὼς τοῦ προσέφεραν ὑπηρεσίες ἢ καὶ ἄκόμα, πὼς ἦτανε ἀποφασισμένος νὰ θυσιάσῃ γι' αὐτόν.

Ἄλλο στοὺς ρωμηοὺς καὶ πρὸ παντὸς στὸν Κεφαλλονίτη, τὸ Μαρίνο, δὲν περνάγανε εὐκολα, αὐτὲς ἡ μερμπαντιές.

Ὁ ἄλλος ὁ ρωμηός, ὁ Ἡπειρώτης, ὁ Γιώργης ὁ Μπαρμπαρᾶς ἦτανε παληκάρι ἀτρόμητο, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ παραβγεῖ στὴ μερμπαντιὰ μὲ τὸν Κεφαλλονίτη.

— Ἀσε με, μένα, νὰ κουμαντάρω τὴ δουλειά, εἶχε πει στὸν σύντροφό του... Γιὰ νὰ πιαστεῖ ὁ Λεβαντίνος πρέπει νὰ τὸν κάνουμε νὰ πιστέψει, πὼς θὰ κερδίσει πολλὰ, πάρα πολλὰ τάλλαρα.

Ἀμα τὸν πήρανε ἰδιαίτερος ὁ Μαρίνος τοῦ εἶπε:

— Ἀκουσε ρε Λουῖ... μπορεῖς νὰ κερδίσεις χιλιάδες τάλλαρα, ἂν συμφωνήσουμε σὲ μιὰ δουλειά...

Ὁ Λεβαντίνος ἄνοιξε τὰ μάτια του. Τὸν τήραξε καλὰ - καλὰ κι' αὐτόν καὶ τὸν Μπαρμπαρᾶ.

Ἡ πρώτη κουβέντα τοῦ Κεφαλλονίτη ἦτανε σὰν ἀγκίστρι.

Ἐπιασε.

— Τί δουλειά; ρώτησε.

— Μεγάλη!

— Νὰ τὴν κουβεντιάσουμε...

— Τὸ λοιπὸν δίχως χασομέρια, πε-

ριμένεις αὐτὲς τῆς μέρες Ἀβησσυνέζους;

— Ναί.

— Νὰ τοὺς παραδώσεις τὰ τουφέκια;

— Αὐτὸ εἶνε δική μου δουλειά.

— Τὸ ξέρω μὰ ἡ κουβέντα τὸ φέρνει ἔτσι....

— Λοιπὸν;

— Οἱ Ἀβησσυνέζοι, πού περιμένεις ἔρχονται μὲ κάποιο μεγάλο στρατηγὸ κάποιον Ρᾶς... τὸ Ρᾶς-Ἀλούλα. Σ' αὐτὸ τὸ Ρᾶς νὰ μᾶς συστήσεις γιὰ κείνους, πού ἀληθινὰ εἴμαστε...

— Καὶ τί εἴσαστε; ρώτησε μὲ κάποια στενοχώρια, ὁ Λουῖ.

— Μάθετο, τὸ λοιπὸν... ἀπὸ δῶ, καὶ ἔδειξε τὸν Μπαρμπαρᾶ, ἦτανε καὶ εἶναι σπουδαῖος ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ... κανονιέρης φῖνος!... Μπάξει χωρὶς Λουῖ τὴ μπάλα, διάννα, ἐδῶ καὶ χιλιάδες μέτρα... Μπούμ... βιζζιζζ... τὰκ διάννα.

Πρόσθεσε ὁ Κεφαλλονίτης μιμνημένος τὸ κρότο τοῦ κανονιοῦ, τὸ βουῖ-τὸ τῆς ὀβίδας, τὸ χτύπημα στὸ στόχο.

Ὁ Λουῖ γύρισε καὶ τήραξε τὸν Μπαρμπαρᾶ.

Τὸν εἶδε σοβαρὸ, ἀτάραχο κι' ἀνλόγητο, σὰν κολῶνα.

— Ἦσαστε κανονιέρης; τὸν ρώτησε.

— Ναί, μουσιὸν Λουῖ.

— Ἀξιωματικὸς;

— Ναί, τοῦ πυροβολικοῦ.

— Ὡστε ξέρετε καλὰ ἀπὸ κανόνια;

— Ἄν ξέρω; Αὐτὴ εἶνε ἡ δουλειά μου.

— Ἀμ' δένσπούδασε τίποτε ἄλλο ἀπὸ μικρὰ παιδί: στὰ κανόνια βοήθησε: καὶ ὁ πατέρας του καὶ ὁ παπoῦς του κανονιέρηδες ἦντουςαν!...

— Τὸ πὼς βρεθήκαμε ἐδῶ, μουσιὸν Λουῖ, μὴ τὰ ρωτᾷς...

Καὶ ὁ Μαρίνος Μπατιστάτος ἀναστέναξε βαθειὰ καὶ μουρμούρισε μαζί μὲ παράπονο βαθύ.

— Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα καὶ τίς παλαβομάρες του!

Ὁ Λουῖ, ἔμεινε λίγες στιγμὲς σιωπηλός.

Κάποια ἐργασία γινότανε στὸ μυαλό του!

— Ὡστε ἦσατε ἀξιωματικοὶ τοῦ πυροβολικοῦ; ρώτησε σοβαρώτατα τὸν Μπαρμπαρᾶ, σὰν νὰ ἤθελε νὰ βεβαιωθεί.

— Ναί μουσιὸν Λουῖ, τοῦ πυροβολικοῦ.

— Μπορεῖτε τότε νὰ κουμαντάρετε τὸ κανόνι;

— Κανόνι μόνο;

— Καὶ δλόκληρη πυροβολαρχία.

— Μιὰ μονάχα; διάκοψε ὁ Κεφαλλονίτης. Μωρὲ δὲ μᾶς δίνεις δλόκληρο σύνταγμα, νὰ δεῖς, πὼς τὸ κουμαντάρουμε σὰν τζενεράλοι.

Ἦτανε τότε τὸ Λεβαντίνο νὰ σοβαρεύσει τὸν Μπαρμπαρᾶ, τὸν ξανα-τῆραξε καὶ μαινότανε, πὼς ὅσο τὸν πρόσεχε, τόσο τοῦ γέμιζε καλλίτερα τὸ μάτι.

— Νὰ σᾶς πῶ, κύριε ἀξιωματικέ, τοῦ εἶπε ἄξαφνα, ἂν εἶναι καθὼς τὰ λέτε, καὶ μὲ συγχωρεῖτε γι' αὐτὸ τὸ δισταγμὸ, πού σᾶς λέω, ἂν εἶναι καθὼς τὸ λέτε, τότε τὰ πράγματα εἶνε πολὺ σπουδαῖα... Μπορῶ νὰ σᾶς προσφέρω μεγάλες ὑπηρεσίες.

Ὁ Κεφαλλονίτης σήκωσε καὶ κοῦνισε χαρακτηριστικὰ τοὺς ὤμους του, σὰ νὰ θελε νὰ πεῖ «τί νὰ κάνουμε θὰ τίς δεχτοῦμε!».

Ὁ Λεβαντίνος τοὺς παρακάλεσε νὰ πᾶνε νὰ πάρουνε καφέ καὶ ποῦρο, στὴ δική του τὴν Τοκοῦλ καὶ νὰ μιλήσουνε.

Τοκοῦλ λένε στὴν Ἀβησσυνία, καὶ μάλιστα στὸ Τζιμπουτί, πού εἶχε τότε μόνο ἑπτὰ λιθόκτιστα σπίτια, τίς καλύβες, πού φτιάνονται ἀπὸ χορτάρια καὶ ἀπὸ κλαδιὰ καὶ σκοινιά μὲ παχειὰ πλαφόνια, γιὰ νὰ κόβουνε τὸν ἥλιο, πού καίει σὰν καμίνι.

Στὶς Τοκοῦλ, οἱ λευκοὶ βάζανε στὰ ἀνοίγματα τριπλὲς καὶ τετραπλὲς λινάτσες χοντρές πού οἱ δούλοι τοὺς καὶ οἱ δούλες τοὺς, τίς βρέχανε συχνὰ μὲ νερὸ γιὰ νὰ φέρουνε λίγη δροσιά.

Ἄλλα πρὶν ἀφηγηθούμε, τί κουβέντιασαν καὶ συμφώνησαν μέσα στὴν Τοκοῦλ, οἱ δυὸ ρωμηοὶ καὶ ὁ Λεβαντίνος, πρέπει νὰ δώσουμε στοὺς ἀναγνώστες μιὰ ἐξήγηση, τί εἶχε συμβεῖ καὶ γιατί ὁ Λεβαντίνος ὑποδέχτηκε μὲ τόσο ἐνδιαφέρον τὴν πληροφορία, πὼς ὁ Μπαρμπάρας, ἦταν ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ.

Οἱ Ἀθησυνοὶ οὐτε ἰδέα εἶχανε τότε τακτικοῦ στοῦτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς δὲν εἶχανε ἰδέα πυροβολικοῦ.

Ἡ τακτικὴ τους, ἦταν ἡ τυφλὴ ὁ-

ρμὴ καὶ τὰ ὅπλα τους, τὸ μαχαῖρι καὶ τὸ κοντάρι.

Εἶχε ὁμως συμβεῖ κατὰ τὸ μῆνα ἐκεῖνο κάτι, ποὺ δὲν ἤξειρε οὔτε ὁ Κεφαλλονίτης οὔτε ὁ Μπαρμπάρας.

Οἱ Ἀθησυνοὶ εἶχανε κυριέψει ἀπ' τοὺς Ἰταλοὺς: ἔξη κανόνια.

Ἐξη κανόνια καινούργια καὶ ἀδίκτα μὲ κάμποσες χιλιάδες δβίδες καὶ μπαρούτια.

Αὐτὰ τὰ κανόνια τὰ εἶχανε ἄχρηστα, γιατί δὲν ἔξεραν νὰ τὰ μεταχειριστοῦνε.

Τὰ κανόνια αὐτὰ τὰ εἶχανε κυριέψει δυὸ μεγάλοι Ἀθησυνοὶ στρατηγοί, ὁ Ράς-Μακόνεν καὶ ὁ Ράς-Ἀλούλας.

Ὁ πόλεμος τότε εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὴν 8 Ὀκτωβρίου (1895).

Μετὰ δυὸ μῆνες, στίς 7 Δεκεμβρίου στίς 6 1)2 τὸ πρωτὶ, ὁ Ράς-Μακόνεν, ρίχτηκε μὲ τὰ καλλιέργια του ἀπάνω σὲ μιὰ φάλαγγα Ἰταλῶν, ποὺ εἶχε ἀρχηγὸ ἓνα ἀληθινὰ γενναῖο Ἰταλὸ, τὸν συνταγματάρχη Τοζέλλι.

Ἡ μάχη ἔγινε στὴν Ἀμπά Ἀλάγγα.

Ὡς, τὸ ἀπομεσήμερο οἱ Ἰταλοὶ εἶχανε καταστραφεῖ καὶ χάσανε καὶ τὸ γενναῖο συνταγματάρχη τους.

Στὸ πλούσιο πλιάτσικο, οἱ Ἀθησυνοὶ, πέτυχαν καὶ δυὸ οὐλαμοὺς ὀρεινοῦ πυροβολικοῦ.

Τέσσαρα, δηλαδὴ, κανόνια καινούργια τῶν 7 καὶ 5 μὲ τὴν σκευοφόρες τους καὶ τὰ πυρομαχικά τους.

Ἀλλὰ τὰ κανόνια ἦταν ἄχρηστα.

Κανεῖς Ἀθησυνὸς δὲν ἤξερε νὰ τὰ μεταχειριστεῖ.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ ἄλλος στρατηγὸς, ὁ Ράς Ἀλούλας, χτύπησε μιὰ νέα Ἰταλικὴ φάλαγγα στὸ Μακάλε, τὴν ἐκύκλωσε καὶ τὴν αἰχμαλώτισε ὅλη.

Ἀπὸ κεῖ ὁ Ράς Ἀλούλας, πήρε ἄλλον ἓνα οὐλαμό, δυὸ δηλαδὴ κανόνια, καινούργια καὶ τὰ πυρομαχικά τους: Χίλιες δβίδες τὸ κανόνι.

Οἱ στρατηγοί, ποὺ πλιατσικολόγησαν τὰ κανόνια, ἦταν πολλὸ στενοχωρημένοι, ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ τὰ χρησιμοποιοῦσαν.

Οἱ δυὸ ρωμηοὶ δὲν εἶχανε ἰδέα ἀπ' αὐτὴ τὴ περιπέτεια. Ὁ Λεβαντίνος ὁμως τὴν ἤξερε καλά.

Στὴν τελευταία ἀποστολὴ, ποὺ ἦρθε καὶ παράλαβε παλητοτούφεκα, ἦταν ἀρχηγός, κάποιος ἐμπιστος τοῦ Ράς Ἀλούλα κι' αὐτὸς τοῦ εἶχε μυνήσει κατὰ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγοῦ του, πὼς θὰ τὸν πληρώσει ὅσο-ὅσο, γιὰ νὰ τοὺς βρεῖ ἓνα ἢ δυὸ καλοὺς ἀξιωματικὸς εὐρωπαίους, γιὰ τὰ κανόνια του.

Καὶ οἱ δυὸ αὐτοὶ Ράς καθὼς καὶ ὁ Αὐτοκράτορας, ὁ Μενελίκ, εἶχανε γιομίσει παράδες, γιατί εἶχανε σκλάβους αἰχμαλώτους δυὸ χιλιάδες Ἰταλοὺς στρατιῶτες, ὑπαξιωματικὸς καὶ ἀξιωματικὸς, καὶ κατάφεραν γρήγορα γρήγορα, μὲ τὴν ἀπειλὴ, πὼς θὰ τοὺς ἄφιναν νὰ πεθάνουν ἀπ' τὴν πείνα, νὰ τοὺς ἐξαγοράσει ἡ Ἰταλία ἀντὶ δύο ἑκατομμυρίων φράγκων χρυσῶν.

Δηλαδὴ 1,000 φράγκα χρυσῶν τὸν κάθε αἰχμάλωτο.

Τὰ χόηματα μετρηθῆκαν σὲ χρυσὰ εἰκοσὸφραγκα.

Ἐκατὸ χιλιάδες εἰκοσὸφραγκα γαλλικὰ σὲ μικρὰ κιβώτια ξύλινα. Μεταφερθῆκαν ἀπὸ Ἰταλοὺς στὴν Ἀμπά Ἀλάγγα καὶ παραδόθηκαν στὸν Ράς-Μακόνεν καὶ στὸ Ράς Ἀλούλα. Ἀπ' αὐτὲς τὴν ἑκατὸ χιλιάδες εἰκοσὸφραγκα γαλλικὰ πενήντα πήρε ὁ Αὐτοκράτορας ὁ Μενελίκ, καὶ τὰ ἄλλα πενήντα, μοιράσανε οἱ δυὸ Ράς.

Ὁ Λοῦτὶ τᾶξερε αὐτὰ καὶ σὰν πανοῦργος ἐπιχειρηματίας, εἶδε, πὼς ἡ τύχη τοῦδινε μιὰ σπουδαία εὐκαιρία, νὰ κόψει χρυσάφι.

Γι' αὐτὸ σοβαρεύτηκε, συγκινήθηκε καὶ τοὺς πήρε, τοὺς δυὸ ρωμηοὺς, στὴ καλλίτερη τοκοῦλ, ποὺ εἶχε γιὰ τὴν ἀνάπαυσή του καὶ τὰ γλέντια του.

Αὐτὴ τὴν τοκοῦλ, ὁ Λοῦτὶ, τὴν ἔλεγε «μικρὸ παράδεισο», γιατί ἐκεῖ μάζευε, ὁ ἀλητήριος, τὴν πιδὸ ὁμορφες καὶ πιδὸ μικροῦλες ἀθησυνέζες καὶ γλεντοῦσε. Τὴν ἔγδυσε τοῖσιδες καὶ κυλιότανε μαζί τους, ἀπάνω σὲ ταπέτα ἀπὸ δέρματα λιονταριῶν καὶ σὲ τομάρια μαλακὰ ἀπὸ ἀντιλόπες.

Θὰ δοῦμε παρακάτω, πὼς γενικὰ

στὴν Ἀθησυνία, ἀλλὰ περισσότερο σὲ μερικὲς φυλές, ἡ τιμὴ τῆς γυναίκας καὶ τοῦ κοριτσιοῦ, δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν τιμὴ τῆς γυναίκας καὶ τοῦ κοριτσιοῦ, ὅπως τὴ νοιώθουνε οἱ εὐρωπαῖοι.

Στὸ Τζιμπουτὶ καὶ τώρα, ἀλλὰ ἰδίως τότε, κατεβαίνανε καραβάνια μεγάλα γιὰ νὰ πουλήσουνε στοὺς εὐρωπαίους τομάρια ζώων καὶ θηρίων καὶ ἐλεφαντοκόκαλο, καὶ φτερά στρουθοκάμηλων καὶ μαραμποῦ καὶ ἄλλα εἶδη.

Μαζί με τὰ καραβάνια, κατέβαιναν καὶ γυναῖκες καὶ κορίτσια, ἄλλα μαῦρα ἄλλα σοκολατένια, ὅλα ὅμως ὁμορφα καὶ με κορμιά ἐλαφίσια, πού παραινόντουσαν στὸν ἔρωτα τῶν λευκῶν, δίχως περιορισμούς.

Τὸ θεωροῦσαν καὶ τὸ πίστευαν πρᾶμα φυσικό.

Οἱ λευκοὶ τίς διάλεγαν, τίς πλένανε τίς λούζανε καὶ τίς γλεντούσανε ὁλόκληρες βδομάδες.

Ὁ Λοῦί, γιὰ τέτοιες περιπέτειες εἶχε τὸ πολυτελέστατο τοκούλ, τὸν «μικρὸ παράδεισο», καὶ κεῖ πέρα τραβοῦσε καὶ τὸ διοικητή, τίς νύχτες, καὶ ἔτσι τὸν εἶχε μετὰ τὸ μέρος του.

Ὁ Γιώργης ὁ Μπαρμπάρης καὶ ὁ Μαρῖνος ὁ Μπατιστάτος, πρώτη φορὰ μπαίνανε κεῖ μέσα.

Ἐκεῖ, ὁ Λεβαντίνος, τοὺς πρόσφερε βερμούντ πρώτης τάξεως, τοὺς ἀνοίξε μεξέδες, κονσέρβες ἀστακούς καὶ τοὺς εἶπε, πὼς τοὺς συμπάθησε πολὺ καὶ εἶχε τὴν ἐλπίδα, πὼς θὰ μπορούσε νὰ τελειώσει, ἴσως γρήγορα, τὴ δουλειά τους.

—Περιμένω καραβάνι, τοὺς εἶπε μετὰ καπετάνιο μεγάλο, ἕναν φηταοράρη τοῦ Ράς-Ἀλούλα... θὰ τὰ καταφέρω μ'αὐτὸν νὰ σᾶς μπάσω μέσα, μετὰ τὴν σύσταση, πὼς ἦσατε κανονιέρηδες πρώτης.

—Εἴμαστε, λέει... μουρμούρισε ὁ Κεφαλλονίτης.

—Αὐτὸ θὰ φανεῖ, ἅμα μᾶς παραδώσουνε τὰ κανόνια, εἶπε σοβαρὰ ὁ Μπαρμπάρης.

Ὁ Ὁπειρώτης ἐκεῖνος, εἶχε πεποίθηση στὸν ἑαυτό του καὶ στὴν τέχνη του.

Ἀλλὰ πρὸ τοῦ προχωρήσουμε στὴν τόσο περιέργη καὶ τόσο ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ ἱστορία, πρέπει νὰ δώσουμε μιὰ ἐξήγηση στοὺς ἀναγνώστες μας, γιὰ τὸ πὼς βρέθηκε ὁ ὑπαξιωματικὸς ἐκεῖνος τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ στὸ Τζιμπουτί, καὶ ποιά μοῖρα τὸν εἶχε ρίξει ἐκεῖ κάτω.

Οἱ παλαιότεροι Ἀθηναῖοι καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἕλληνες, οἱ Θεσσαλοὶ καὶ ἰδίως οἱ Τρικκαλινοί, θὰ θυμούνται καλὰ τὴν τραγικὴ ἱστορία:

Στὰ 1890 ἕνα πρωί, ἐκεῖ, πού ἡ ἀμαξοστοιχία ἀπ' τὸ σταθμὸ τῶν Τρικκάλων, ἐτοιμαζόταν νὰ φύγει γιὰ τὸ Βόλο, συνέβη ἄξαφνα ἕνα αἵματηρὸ δράμα.

Λίγο πρὶν κινήσει ἡ ἀμαξοστοιχία, φάνηκε στὸ σταθμὸ, ἕνας νέος ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ.

Συνώδευε μιὰ νέα καὶ ὁμορφὴ γυναῖκα.

Φαινότανε βιαστικός.

Τὴν κρατεῖσε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ πλησίασε στὰ βαγόνια.

Ἦτανε φανερό, πὼς τὸ ὁμορφο κορίτσι καὶ ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς, θὰ ταξιδεύανε γιὰ τὸ Βόλο, καὶ βιαζόντουσαν νὰ μποῦνε στὸ βαγόνι.

Ἄξαφνα ὅμως ἀκούστηκε μιὰ σφυριγματιὰ καὶ ἀμέσως, μερικοὶ ὑπαξιωματικοί, τρέξαν ἀπὸ διάφορες μεριεὶς τοῦ σταθμοῦ καὶ βάλανε στὴ μέση τὸν ἀξιωματικὸ καὶ τὴν ὁμορφὴ νέα.

Τότε μετὰ μεγάλη γρηγοράδα συνέβη ἡ ἐξῆς σκηνή:

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἔβαλαν χερί ἀπ'αὐτὸν στὸ κορίτσι.

Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς, ὤρμησε νὰ τοὺς διώξει.

Ἦτανε φανερό, πὼς οἱ ὑπαξιωματικοὶ εἶχαν σκοπὸ νὰ ἀρπάξουνε τὸ κορίτσι ἀπ' τὸν ἀξιωματικὸ.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ τραβήξανε τὰ πιστόλια τους.

Ὁ κόσμος, πού ἦτανε στὸ σταθμὸ διασκορπίστηκε δῶθε - κεῖθε, φοβισμένος.

Ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή περιμένανε νὰ ἀρχίσει τὸ πιστολίδι.

Ὁ ἀξιωματικὸς τράβηξε κι' αὐτὸς τὸ πιστόλι του.

Ἀλλ' ἦ γιὰ τὸ πιστόλι του εἶχε μπλεχτεῖ στὴ θήκη, ἦ γιὰ τὴν ἀπροσδόκητὴ ἐπίθεσιν, ἔχασε τὴν ψυχραιμία του, δὲ πρόκανε νὰ πυροβολήσει καὶ οἱ ὑπαξιωματικοὶ πρόκαναν, ἀρπάξανε τὴ νέα, καὶ φύγανε.

Τότε ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς γύρισε τὸ πιστόλι στὸ στήθος του καὶ τράβηξε τὴ σκανδάλη.

Ἕνας πυροβολισμὸς ἀκούστηκε, μέσα στὸν πανικό, καὶ ὁ ἀξιωματικὸς σωριασθηκε κάτω σκοτωμένος!

Ἡ ἀκρίβεια, πού θὰ τηρήσουμε σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν περιέργη ἱστορία καὶ τὴν τραγικὴ δραματικὴ περιπέτεια, μᾶς ἀναγκάζει νὰ παρατάξουμε τὰ ὀνόματα τῆς ἡρωίδας, τοῦ ἥρωα καὶ τῶν θυμάτων.

Ὁ ἀξιωματικὸς λεγόταν Δημήτριος Μιχαλόπουλος καὶ ἦτανε, καθὼς εἴπαμε, ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ.

Ἡ ὁμορφὴ νέα λεγόταν Ρόζα Δαβίδοβιτς, ἦτανε ὡς εἰκοσιπέντε χρονῶν, κοπέλλα ξανθὴ, μετὰ μαῦρα μάτια καὶ μετὰ μεγάλη γοητεία.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἦσαν ἑξή, ὅλων τῶν ὅπλων, φίλοι μεταξύ τους καὶ ἀρραγὴ ἦτανε ἀποτέλεσμα συναδελφίας.

Ἐλέγοντο: Ἀλεξ. Φιλιππίδης, Ἰωάννης Παρίσης, Κωνσταντῖνος Ἐγγλέζος, Ἀριστ. Βεγιάπουλος, Ἰωάννης Ρακῆς, Δημήτρ. Κακκάλης καὶ ἕνας δεκανέας Ταμπαρόπουλος.

Ἡ Ρόζα ἦτανε ἐρωμένη τοῦ ὑπαξιωματικοῦ Ἐγγλέζου, ἀλλὰ τὴν εἶχε ἀγαπήσει ὁ ἀξιωματικὸς Μιχαλόπουλος, πού γιὰ τὰ τὴν ἀποσπάσει ἀπὸ τὸν Ἐγγλέζο, τὴν ἔπερνε μαζί του στὴν Ἀθήνα, ὅπου εἶχε μετατεθεῖ.

Ὁ Ἐγγλέζος μετὰ τοὺς φίλους του, συνομώθηκε καὶ ἔγινε ἡ σκηνὴ τοῦ σταθμοῦ.

Μετὰ λίγες μέρες, συνελήφθησαν ὅλοι.

Ἡ τόλμη τῶν ὑπαξιωματικῶν νὰ ἐπιτεθοῦν καὶ νὰ βιοπραγήσουν κατὰ τοῦ ἀνωτέρου, ἡ αὐτοκτονία τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἡ ἀνάμιξη μιᾶς νέας καὶ ὥραίας γυναίκας, εἰς τὴν τραγικὴ περιπέτεια, ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση.

Ἡ δίκη τῶν ὑπαξιωματικῶν ἔγινε στὰς Ἀθήνας, στὸ γνωστὸ στρατοδικεῖο τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας.

Στρατοδίκαι ἦσαν ὁ συνταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ Σοῦτσος καὶ μέλη

οἱ ἀξιωματικοὶ Τραυλός, Ψαρροδῆμος Ὀφμαν καὶ Πεταλάς.

Βασιλικὸς ἐπίτροπος, ἦτανε ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ Κουρασόπουλος.

Τὸ στρατοδικεῖο καταδίκασε εἰς θάνατον τρεῖς, τὸν Φιλιππίδη, τὸν Παρίση καὶ τὸν Ἐγγλέζο.

Οἱ καταδικοὶ ὁδηγήθηκαν εἰς φυλακὲς τοῦ Μεντρεσέ, τίς παλῆς ἱστορικῆς φυλακῆς, πού ἦταν στὴν πλατεία τῶν Ἀέρηδων.

Ὁ τουφεκισμὸς εἶχε ἀποφασισθεῖ καὶ ἡ κοινωνία καὶ ὁ στρατὸς ἐπὶ μικρῇ Ἀθῆνᾳ, περίμενε μετὰ ἀγωνία τὴν τραγικὴ ἐκτέλεση.

Ὁπότε, ἄξαφνα, ἕνα πρωί, οἱ κατάδικοι τοῦ θανάτου, χάθηκαν μαζί μετὰ τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τῆς φρουρᾶς.

Ὁ Ἰωάννης Νταφώτης κι' ὁ Γιώργης Μπαρμπάρης.

Καὶ οἱ δυὸ αὐτοὶ ὑπαξιωματικοὶ εἶχανε φήμη καλῶν καὶ φιλότιμων παιδιῶν καὶ ἦταν ἀληθινὰ γνωστὰ τίμια παλληκάρια.

Παλὰ φιλία τοὺς συνέδεε μετὰ τοὺς τρεῖς καταδίκους εἰς θάνατον.

Φιλία συναδελφικὴ καὶ φιλότιμο, ἐνώθηκαν εἰς καρδιὰς τους καὶ ἀποφάσισαν νὰ σώσουνε τοὺς συναδέλφους τους, ἢ νὰ χαθοῦν μαζί τους.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἐκτέλεσεως, λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ὁ Νταφώτης καὶ ὁ Μπαρμπάρης παράλαβαν τοὺς τρεῖς θανατηφόρους καὶ ἄλλους τρεῖς ἀπὸ τοὺς ἰδίους, καταδικασμένους σὲ ἰσόβια δεσμά, καὶ φύγανε!

Τὴν ἄλλη μέρα ἀναστατώθηκε ἡ μικρὴ Ἀθήνα.

Ὁλος ὁ στρατὸς καὶ ἡ ἀστυνομία σηκώθηκαν στὸ πόδι, ἀλλὰ πούθενά δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦνε τοὺς δραστές, οὔτε τὰ δυὸ φιλότιμα παιδιὰ, τὸν Μπαρμπάρη καὶ τὸν Νταφώτη, πού θυσιαζόντουσαν γιὰ τοὺς συναδέλφους τους.

Πῶς φύγανε, τί κινδύνους διατρέξανε οἱ δραπετές, καὶ πῶς κατορθώσανε νὰ τὸ σκάσουνε στὸ ἔξωτερο καὶ τὰ διηγηθοῦμε ἄλλοτε.

Ἐδῶ, σημειώνουμε μονάχα γιὰ τὸν Νταφώτη καὶ τὸν Μπαρμπαρᾶ, πῶς ὁ πρῶτος βρέθηκε ὕστερα ἀπὸ λίγο στὸ γαλλικὸ στρατὸ καὶ πολέμησε στὴ Δαχομήνη, καὶ ὁ δεύτερος στὸν Ἀβησσυνιακὸ, ὅπου ἔγινε ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Βασιλέως Μενελίκ, καὶ ἔπειτα μέλος τῆς αὐλῆς στὴν Ἀβησσυνία.

* *

Μετὰ τὴν παρένθεση αὐτὴ ἔξακολουθοῦμε τὴν ἱστορικὴ καὶ περιπετειώδη ἀφήγηση, πού δείχνει ὅλη τὴν ψυχικὴ εὐγένεια καὶ τὴν παλληκαριὰ καὶ τὴν τέχνη τοῦ Μπαρμπαρᾶ καὶ τοῦ συντρόφου του, τοῦ Κεφαλλονίτη Μαρίνου Μπατιστάτου, πού ἡ τύχη τοὺς ἔφερε νὰ συναντηθοῦνε στὴν Ἀνατολή.

—Θὰ τὴν πετύχουμε τὴ δουλειά! ἔλεγε χαρούμενος ὁ Κεφαλλονίτης.

—Πιστεύω... μουρμούριζε ὁ Μπαρμπαρᾶς.

—Ὅχι πιστεύεις, ρε σύντροφε, πρέπει νᾶσαι βέβαιος.

—Γιὰ τίποτε δὲν εἶμαι βέβαιος, ἅμα δὲν τῶχα σίγουρο.

—Ἐγὼ εἶμαι σίγουρος γιατί ἔνοιωσα, πῶς αὐτὸς ὁ μπαγάσας ὁ Λουῖ, ἔχει συμφέρο νὰ τελέψει τὴ δουλειά.

Καὶ τοῦ πρόσθεσε μὲ πεποίθηση:

—Ἀκουσε ρε Γιώργη, τί ἔνοιωσα ἐγώ...

—Τί, λέγε μου...

—Πρῶτο, πῶς οἱ Ἀβησσυνέζοι ἔχουνε κανόνια.

—Ἀφοῦ πολεμᾶνε μὲ τοὺς Ἰταλιάνους βέβαια θάχουνε.

—Μωρὲ Γιώργη, μωρὲ σύντροφε κι' ἀδερφέ μου, εἶσαι παλληκάρι καὶ κανονιέρης φίνος, μὰ δὲ σοῦ κόβει τὸ νιονιὸ ὅπως κόβει τοῦ κανονιοῦ ἡ μπάλα: δὲν βλέπεις μωρὲ μακρότερα ἀπὸ τὴ μύτη σου...

—Ἀσε τίς σαχλαμάρες σου καὶ λέγε.

—Τὸ λοιπὸν, οἱ Ἀβησσυνέζοι θάχουνε κανόνια, μπορεῖ νᾶναι καὶ πλιότικο καὶ δὲν ξέρουν νὰ τὰ μεταχειριστοῦνε... θὰ γύρεψαν ἀπὸ τὸ Λουῖ κανονιέρηδες καὶ μεῖς τοὺς πέσαμε πεσκέσι...

—Ἄν εἶνε ἔτσι, παρετήρησε ὁ φίλος λοχίας τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ, ἡ δουλειά μας εἶνε τελειωμένη.

—Καὶ βέβαια εἶνε τελειωμένη...

Καὶ τοῦ πρόσθεσε μὲ πεποίθηση:

—Καὶ ξέρεις τί, ρε Γιώργη;

—Τί;

—Ἐλόγου σου, θὰ γίνεις στρατηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ.

—Πήρανε τὰ μυαλά σου ἀγέρα Μαρίνο...

—Αὐτό, πού σοῦ λέω: Ἐλόγου σου θὰ γίνεις στρατηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ καὶ γὼ ὑποστράτηγος!

—Τί λές, μωρὲ Μαρίνο;

—Αὐτὸ πού σοῦ λέω.

Καὶ σὰν ἄνθρωπος, πού ἀνάβει ἡ ψυχὴ του καὶ καίει ἡ φαντασία του ἀπὸ γοργές ἐλπίδες καὶ μεγάλα ὄνειρα φώναξε σὰν νὰ διέτασσε στ' ἀληθινά:

—Ἐμπρός, τὸ πυροβολικόν!...

Ὁ Μπαρμπαρᾶς τὸν τήραξε μὲ ἐκπληξη.

Ἦξερε, πῶς ὁ φίλος του καὶ σύντροφός του, ἔδειχνε μερικές στιγμές σὰν νὰ ἦτανε μισότρελλος.

—Ἐμπρός, τὸ πυροβολικόν! ξαναφώναξε ὁ Μαρίνος, καὶ πρόσθεσε τώρα στὴ δεύτερη διαταγή:

—Πρῶτο πυρόβολο... πῦρ!...

—Γιὰ βάστα, ρε Μαρίνο, τοῦ φώναξε ὁ Μπαρμπαρᾶς.

—Μωρὲ τί βάστα καὶ βάστα; Ἐδῶ θὰ γίνουν, μὰ τὸν Ἅγιο, τέρατα καὶ σημεῖα.

—Ξέρεις ρε ἀπὸ κανόνια; τὸν ρώτησε ἄξαφνα ὁ Γιώργης.

—Ἄν ξέρω λέει... θὰ μοῦ δείξεις δυὸ τρεῖς φορές καὶ θὰ γενῶ ξιφτέρι.

—Μπράβο...

—Τί μπράβο; Ἐνας δυνατὸς κανονιέρης, σὰν ἐλόγου σου, πρέπει νὰ βγάλει ξιφτέρια σὲ δυὸ τρία μαθήματα.

—Καλὰ κύριε ὑποστράτηγε τοῦ πυ-

ροβολικοῦ, τοῦ εἶπε κοροϊδεύοντας, ὁ Μπαρμπαρᾶς.

—Στίς διαταγές σου, κύριε ἀρχιστρατήγε, τοῦ ἀπάντησε γελαστὰ ὁ Κεφαλλονίτης.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κεφαλλονίτης ἄρχισε τίς προετοιμασίες:

Ἐκανε ἕναν κατάλογο, τί τοὺς χρειαζόντουσαν καὶ τὸν ἔδειξε τὸ μεσημέρι στὸν... στρατηγόν, καθὼς ἄρχισε νὰ λείει τὸν Μπαρμπαρᾶ.

Τὰ σπουδαιότερα ἀπ' ὅλα ἦτανε τὰ παπούτσια καὶ τὰ... σκόρδα!

Σὲ ὅλη τὴν Ἀβησσυνία, εἶχε πληροφορηθεῖ ὁ Κεφαλλονίτης, δὲν ἦτανε δυνατὸ νὰ βρεθεῖ, οὔτε ἕνα ζευγάρι παπούτσια!

Τὸ ἐπᾶγγελμα καὶ ἡ τέχνη τοῦ παπουτσή, ἦτανε ἄγνωστα, σ' ὅλη τὴ χώρα τοῦ Μενελίκ. Σπουδαιότερα ἀπὸ τὰ παπούτσια ἦτανε τὰ... σκόρδα!

Ὁ Κεφαλλονίτης εἶχε καλὰ πληροφορηθεῖ, πῶς ἀπὸ τοὺς λευκοὺς, πού μπαίνουν στὴν Ἀβησσυνία, λίγοι, πολὺ λίγοι, γλυτώνανε ἀπὸ τίς ἀρρώστειες.

Ἀλλὰ, οἱ πονηροὶ ρωμηοὶ, εἶχανε βρεῖ ἕνα σπουδαῖο προφυλαχτικὸ τρόπο, γιὰ νὰ μὴ τοὺς τσιμποῦνε τὰ κουνούπια, οἱ σκνίπες, τὰ τσιμπούρια, καὶ οἱ μύγες καὶ τὰ ἄλλα ἔντομα, καὶ πρὸ παντὸς ἡ ψεῖρες, πού κολάγανε καὶ στοὺς μαύρους καὶ πρὸ παντὸς στοὺς λευκοὺς, τίς θανατηφόρες ἀρρώστειες.

Οἱ ρωμηοὶ ἢ οἱ μαῦροι καὶ οἱ τυχοδιῶχτες, πού εἰσχωροῦσανε μέσα στὴν Ἀβησσυνία μὲ τὰ καραβάνια, (σιδηρόδρομος δὲν εἶχε γίνει ἀκόμα) προμηθεύοντουσαν καὶ τσουβάλια σκόρδα.

Τὰ σκόρδα δὲν τὰ τρώγανε μονάχα.

Τὰ σκίζανε καὶ τρίβανε κάθε βράδυ ἢ κάθε πρωτὶ τὸ κορμὶ τους καὶ τὰ ρούχα τους, μὲ σκόρδο, γερά.

Ἡ μυρουδιά τοῦ σκόρδου ἔδιωχνε τὰ ζωύφια, καὶ τὰ φτερωτά καὶ τὰ πηδηχτά, καὶ ἔτσι γλυτώνανε ἀπὸ τίς τσιμπιές τους.

—Ἐμεῖς λεφτὰ δὲν ἔχουμε, εἶπε στὸν Μπαρμπαρᾶ, θὰ γυρέψουμε ἕνα γερό δάνειο ἀπ' τὸ Λουῖ, καὶ ἐπειδὴ

ἔχει τὴν ἀνάγκη μας, θὰ μᾶς τὸ δώσει. Ἔτσι θὰ κάνουμε τίς προμήθειές μας.

Πιὸ φτηνότερα ἦσανε τότε τὰ πορτοκάλια στὸ Λονδίνο παρὰ τὰ σκόρδα στὸ Τζιμπουτί.

Ὁ Κεφαλλονίτης τὰ κατάφερε μιὰ χαρά:

Δανείστηκε ἀπὸ τὸ Λεβαντῖνο διακόσια τάλληρα, ὅλα ἀσημένια τῆς Μαρίας Τερέζας, τῆς Αὐστριακῆς, καὶ τοῦ υπογράψανε μὲ τὸν Μπαρμπαρᾶ ἕνα χρεωστικὸ γιὰ τρακόσια.

—Πολλὰ εἶναι, μουρμούρισε ὁ Μπαρμπαρᾶς.

—Μωρὲ ὑπόγραψε καὶ μὲ χίλια, τοῦ εἶπε ὁ Κεφαλλονίτης, κι' ὅποιον πάρει ὁ χάρος!

Ἔτσι προμηθευθήκανε ἀπὸ δυὸ λινές ἀλλαξές ὁ καθένας, διπλὰ παπούτσια, γκέτες ἀπὸ κάναβι, κάσκες μὲ φελό, ζωνάρια, καὶ ἄλλα ψιλοπράματα.

—Κάτι ἄλλο, σπουδαῖο, μᾶς λείπει ἀκόμα, καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια σοῦ λείπει ἑσένα στρατηγέ! τοῦλεγε τοῦ Μπαρμπαρᾶ ὁ Μαρίνος.

—Τί μωρὲ Μαρίνο, πιστόλι;

—Καὶ πιστόλια μὰ... καὶ κάτι ἄλλο, ἐπέμενε ὁ Κεφαλλονίτης.

—Τί ἄλλο;

—Γυαλιά, Γιώργη μου, γυαλιά. Ποῦ ἀκούστηκε, μωρὲ, τζενέραλος τοῦ πυροβολικοῦ, δίχως κιάλια!

—Δίκενο ἔχεις, μὰ πού νὰ βρεθοῦνε στὸ Τζιμπουτί κιάλια;

—Βρίσκονται καὶ παραβρίσκονται! τοῦλεγε μὲ ἐπιμονὴ καὶ πονηριὰ ὁ Μαρίνος.

Ὁ Κεφαλλονίτης, πού τὸν χαράκιζε ὅλη ἡ πονηριὰ, ἡ τόλμη καὶ ἡ ἐφευρετικότης τῆς ράτσας του, εἶχε τὸ σχέδιό του.

Ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα στὸν φίλο του.

Ἦτανε ἄλλη ράτσα αὐτός, κι' ἄλλη ὁ Μπαρμπαρᾶς, γι' αὐτὸ καὶ τεργιάζανε, γιατί δὲ μοιάζανε διόλου.

Τὸ σχέδιο τοῦ Κεφαλλονίτη γιὰ νὰ βρεῖ τὰ μανίφικα κιάλια, καθὼς ἔλεγε, ἦτανε ρωμέικη μπιρμπαντιά.

Σκέφτηκε νὰ πληρώσει γερὰ ἓναν Σομαλό, ποὺ ἦτανε ὀρτινάντζα ἑνὸς γάλλου ἀξιωματικοῦ καὶ νὰ τὸν βάλει νὰ τοῦ κλέψει τὰ γυαλιά του!

Ἄν τὸλεγε τοῦ Μπαρμπαρά, φοβότανε μήπως θύμωνε καὶ δὲν τὸν ἄφινε, γι' αὐτὸ δὲν τοῦ εἶπε λέξη.

—Βρὲ τζόγια μου, βρὲ τζενεράλο μου, τοῦλεγε, μὴ γνοιάζεσε, καὶ γὰρ θὰ σοῦ βρῶ κιὰλια μαρίφικα.

Ἐπιασε τὴν ὀρτινάντζα ἓνα, βράδυ, καὶ τοῦ μίλησε μὲ τρόπο, ποὺ ἤξερε πὼς χρειαζότανε σ' αὐτὲς τὶς δουλειές.

Ἡ ὀρτινάντζα ἦτανε Σομαλός.

Ὁ Μαρίνος ἤξερε, πὼς οἱ Σομαλοὶ τότε, ὑπηρετούσανε μὲ ἀγανάκτηση τοὺς Φραντζέζους καὶ ἅμα βρῖσκανε εὐκαιρία, τὸ σκάζανε.

Ἐπίσης ἤξερε, τί σημασία εἶχανε γι' αὐτοὺς τὰ τάλληρα.

Δουλεύανε ὁλόκληρα χρόνια γιὰ νὰ οἰκονομήσουνε τέσσερες πέντε Τερέζες.

—Βρὲ, τοῦ εἶπε, θέλεις νὰ κερδίσεις εἴκοσι τάλληρα!

Ὁ Σομαλός, ποὺ ἦτανε πονηρός, κατὰλαβε, πὼς κάποια βρωμοδουλειὰ θὰ τοῦ πρότεινε ὁ λευκὸς ἄνθρωπος.

—Λίγα εἶναι, τοῦ ἀπάντησε.

—Ἀκόμα δὲν ξέρεις τὴ δουλειά, καὶ λές, πὼς εἶνε λίγα;

—Λίγα εἶναι, ξανάπε ξερὰ ὁ Σομαλός, καὶ τὸν τήραγε μὲ τὰ πονηρὰ μαῦρα μάτια του.

—Τριάντα τάλληρα.

—Λίγα εἶνε.

Ὁ Μαρίνος μουρμούρισε μιὰ Κεφαλλοντική βρυσὶ καὶ τὰ ἀνέβασε σὲ σαράντα!

—Σαράντα, τοῦ εἶπε.

—Λέγε τώρα, μουρμούρισε ὁ Σομαλός.

Τότε τοῦ ἐξηγήθηκε, τί ἤθελε καὶ τί θάκανε.

Ὁ Σομαλὸς τὸν ἄκουσε μὲ προσοχή. Κατάλαβε ἀμέσως, πὼς ἔπρεπε νὰ κλέψει τὸν ἀξιωματικό του καὶ τί νὰ τοῦ κλέψει.

—Σύμφωνος! εἶπε.

Καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του.

—Μαρχέτσι... μουρμούρισε.

Αὐτὴ ἡ λέξι «μαρχέτσι» στὴ γλῶσσα του, σήμαινε προκαταβολή.

—Καπάρο θέλεις; τὸν ρώτησε.

—Ναί, μαρχέτσι.

—Μάλιστα.

Ὁ Μαρίνος τοῦδωσε δυὸ τάλληρα.

Εἶδε τὰ μάτια του νὰ γυαλίζουνε.

«Καλὰ τὸν ἔχουμε» σκέφτηκε.

Κανόνισαν τὴ συνάντηση, γιὰ τὴν ἄλλη μέρα, τὸ σουρούπωμα.

Ὁ Σομαλὸς θάφευγε τὰ κιὰλια, ὁ Μαρίνος θὰ τοῦδινε τὰ ρέστα καὶ ὁ μαῦρος θὰ τῷσαγε νὰ περάσει στὴν Ἀβησσυνία καὶ νὰ γίνε, μὲ τὰ σαράντα τάλληρα, μεγάλος νοικοκύρης.

Ὁ Μπαρμπαράς δὲν ἤξερε τίποτα ἀπ' αὐτὴ τὴν μπερμπαντιά, οὔτε ὁ Κεφαλλοννίτης τοῦ εἶπε λέξη.

Μετὰ τρεῖς τέσσερες μέρες ἦρθε στὸ Τζιμπουτί, ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ράσ-Ἀλούλα.

Τὸ καραβάνι του σταμάτησε μακριὰ στὰ σύνορα.

Μόνο ταχυδρόμοι του ἦρθαν στὸ Τζιμπουτί, καὶ μνηστήσαν τὸν ἐρχομό του στὸν τυχωδιώκτη.

Σ' ὅλες τὶς ἀποικίες καὶ πρὸ παντὸς στίς Ἀφρικανικές, ὅπου χρησιμοποιοῦνε ἐθελοντὰς ἐγχώριους, μαῦρους ἢ μιγάδες, τὸ μπαχτισίσι παίξει σπουδαῖο ρόλο σὲ ὅλα τὰ ζητήματα.

Δὲν ὑπάρχει οὔτε πόρτα οὔτε σύνορο, ποὺ νὰ μὴν ἀνοίγει τὸ μπαχτισίσι. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ ἀξιωματικοί, οἱ εὐρωπαῖοι, ποὺ διευθύνουνε αὐτοὺς τοὺς ντόπιους, κλείνουνε τὰ μάτια, γιὰτὶ παίρνουνε συνήθως τὴν μερίδα τοῦ λέοντος.

Ὁ Λουὶ εἰδοποίησε ἀμέσως τοὺς δυὸ ρωμηούς.

—Ἀὔριο τὸ βράδυ, τοὺς εἶπε, φεύγουμε.

Φεύγανε βράδυ, γιὰ νὰ ρίξουνε στάχτη στὰ μάτια τῶν ἀρχῶν, ἐπειδὴ ἡ Γαλλία εἶχε ἀναλάβει νὰ μὴν ἐνισχύσει τοὺς Ἀβησσυνούς, στὸν πόλεμο κατὰ τῆς Ἰταλίας.

Οἱ δυὸ ρωμηοὶ συμπληρώσανε τὶς μικρὲς προετοιμασίες τους, δηλαδὴ ὁ

Κεφαλλοννίτης, γιὰτὶ ὁ Μπαρμπαράς ἦτανε διαφορετικὸς χαρακτήρας.

Συναισθανότανε τὶς εὐθύνες, ποὺ θάφευγε καὶ τὸ σκεπτότανε πολὺ:

—Μὴ σὲ μέλλει τίποτα, τοῦλεγε ὁ Κεφαλλοννίτης, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ; ἐγὼ καὶ ὑπάσπιστής σου καὶ ὑποδιοικητής, καὶ φροντιστής καὶ οὐλα οὐλα.

Τὴν παραμονή, τὸ βράδυ, ὁ μαῦρος τοῦφερε τὰ κιὰλια τοῦ γάλλου ἀξιωματικοῦ.

Ὁ Μαρίνος τοῦδωσε τὰ τάλληρα καὶ ἔκρυψε τὰ κιὰλια στὸν πάτο ἑνὸς ταγαριού καὶ ἀπὸ πάνου σώριασε ἓνα σωρὸ πανιά.

Τὸ ταγάρι τὸ κράσασε ἀπὸ τὸν ὦμο του καὶ δὲν τὸ ἐμπιστευότανε σὲ κανένα.

Οἱ δυὸ Ἀμερικάνοι, οἱ παράξενοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ὁ Τζέφρυ καὶ ὁ Χάυρολ, ποὺ εἶχανε ἔρθει στὸ Τζιμπουτί γιὰ νὰ περάσουνε στὴν Ἀβησσυνία καὶ νὰ κυνηγήσουνε λιοντάρια, εἶχανε χαθεῖ.

—Τί γίνανε οἱ Ἀμερικάνοι; ρωτήσανε τὸ Λεβαντῖνο.

Ἐκεῖνος τοὺς ἔκλεισε τὸ μάτι.

—Περάσανε, τοὺς εἶπε σιγαλά.

—Μωρὲ τοὺς πέρασανε κι' αὐτοὺς; ρώτησε ὁ Μαρίνος.

—Ἐγὼ ὄχι, κάποιοι ἄλλοι.

—Ὡστε εἶναι κι' ἄλλοι, ποὺ κάνουνε δουλειές τοῦ ποδαριού;

—Ἀπὸ ψιλακατζήδες, ἄλλο τίποτα.

—Τοῦ λόγου σου εἶσαι μεγαλέμπορας!

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὸ βράδυ, ξεκίνησαν.

Ἡ συνοδεία τους ἀπὸ τρεῖς στὴν ἀρχή, ἔγινε ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρην πέντε, καὶ λιγάκι παραπέρα γίνανε ἑντεκα.

Κατὰ νὰ μεσάνυχτα, προστεθήκανε στὸ δρόμο καὶ ἄλλοι, ποὺ περιμένανε σὲ κάτι κακοτοπιὲς κρυμμένοι, καὶ κατὰ τὰ ξημερώματα, φτάσανε κάπου τρεῖς τέταρτα μακριὰ ἀπὸ τὰ σύνορα.

Οἱ δυὸ ρωμηοὶ καὶ ὁ Λεβαντῖνος πάγαιναν καβάλα σὲ μουλάρια. Ὅλοι

στὸ δρόμο, ποὺ φαίνεται, πὼς τοὺς περιμένανε καὶ πάγαιναν μαζί τους, ἦσανε πεζοὶ καὶ ξυπόλυτοι.

Στὸ μεγάλο, τσοῦρμο, ποὺ προστέθηκε, πρὶν ἀπὸ τὸ ξημέρωμα, ἦτανε καὶ δυὸ καβαλαρέοι.

Μ' αὐτοὺς ὁ Λεβαντῖνος χαιρετίστηκε ἰδιαίτερα, ἀλλὰ δὲν τοὺς παρουσίασε στοὺς ρωμηούς.

—Ποιοὶ εἶνε αὐτοὶ ρε μεγαλέμπορα; τὸν ρώτησε ὁ Κεφαλλοννίτης.

—Στρατηγὸς, τοῦ εἶπε ὁ Λουὶ.

—Μπαράβο!...

—Γιὰτὶ δὲν μᾶς συσταίνεις;

—Ἄσε νὰ ξημερώσει καὶ θὰ γνωριστῇτε καλὰ.

Ἄμα ξημέρωσε σταμάτησαν σὲ ἓνα πλατὺ φαράγγι.

Ἀπὸ κεῖ τὰ σύνορα δὲν ἦτανε οὔτε μισὸ χιλιόμετρο.

Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὸ φαράγγι, σὲ μέρος, ποὺ ἦτανε ἀδύνατο νὰ δοῦνε, τί γινότανε, ἦτανε δυὸ γαλλικὰ φυλάκεια, τὸ ἓνα, δυὸ χιλιόμετρα πέρα καὶ τὸ ἄλλο πάνω ἀπὸ τρεῖς.

Τὸ φαράγγι ἔβγαινε μέσα στὴν Ἀβησσυνία δίχως νὰ τὸ φυλάνε σκοποί.

Ἄμα ἔφεξε εἰδῶθηκαν ὅλοι μεταξὺ τους.

Μέσα στὸ πλατὺ φαράγγι ἦτανε κάμποσες παληοκαλύβες ἀπὸ ξεροχόρταρα, πολλοὶ μαῦροι, ποὺ ἀγρυπνοῦσανε καὶ πολλὰ κιβώτια καὶ δέματα ἀπὸ τουφέκια, τυλιγμένα σὲ λινάτσες καὶ δεμένα μὲ σκοινιά.

—Κατάλαβες τί γίνεται τώρα; μουρμούρισε ὁ Κεφαλλοννίτης; στὸν Μπαρμπαρά, κλείνοντας ἐκφραστικὰ τὸ μάτι.

Καὶ πρόσθεσε τηράζοντας τὸ δεμάτι μὲ τὰ τουφέκια:

—Ἐ ρε παληάτσες καὶ κακὸ.

—Παληάτσες ξεπαληάτσες κάνουνε τὴ δουλειά τους, ἅμα τὰ βαστᾶνε ἀντρεωμένους καρδιές.

—Δὲν σοῦ λέω...

Ἐκεῖ ὁ Λεβαντῖνος σύστησε τοὺς δυὸ ρωμηούς στοὺς στρατηγούς τῶν Ἀβησσυνῶν, καθὼς τοὺς εἶπε

—Τὸ νοῦ σας, τοὺς εἶπε, θὰ γί-

νουν οἱ συστάσεις...

Ὁ Λεβαντίνος παρουσίασε τὸν Μπαρμπαρά, γιὰ φησαυρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ, καὶ τὸν Κεφαλωνίτη, τὸν Μαρῖνο τὸν Μπατιστάτο, γιὰ μπαλαμπαρά.

Δηλαδή γιὰ ἀντισυνταγματάρχην τὸν ἕναν καὶ ταγματάρχην τὸν ἄλλον.

— Αὐτὰ θὰ μᾶς τὰ ἐξηγήσεις ἔπειτα, τοῦ εἶπε ὁ Κεφαλωνίτης, ποῦ οἱ δυὸ παράξενες λέξεις τοῦ κάνανε ἐντύπωση καὶ φοβήθηκε, μήπως ὁ Λεβαντίνος τοὺς ἐπαιξε κανένα κορδόνι.

Οἱ Ἀβησσυνοὶ, κάνανε ἀπὸ ἕνα τεμενὰ, σὰν τοὺς Τούρκους, καὶ τηράγανε μὲ μεγάλη προσοχὴ τοὺς δυὸ ρωμηούς.

Μὰ καὶ οἱ Ρωμηοί, καὶ ὁ Κεφαλωνίτης ἰδίως, τηράγανε μὲ μεγαλύτερη ἐκπληξὴ τοὺς δυὸ Ἀβησσυνούς ἀξιωματικούς, ποῦ ἦτανε καὶ οἱ δυὸ κανιασμάκηδες δηλαδή, σὰν νὰ λέμε, συνταγματάρχαι.

Ὁ Κεφαλωνίτης ἀγωνίστηκε νὰ βαστάξει τὰ γέλια.

— Μωρὲ Γιώργη, μωρὲ σύντροφε στὴ ζωὴ καὶ στὸ θάνατο, εἶπε ρωμεῖκα στὸν Μπαρμπαρά, συνταγματάρχαι οἱ εἶνε τοῦτοι ἢ παληοσταυλιῖτες ;

Οἱ Ἀβησσυνοὶ συνταγματάρχαι οἱ ἐκτός, ποῦ ἦτανε ἐπιλόλυτοι ἀπὸ τὶς γάμπες καὶ κάτω φορούσανε κἀτὶ «σάμες» βρωμερές, ποῦ ἐκτός ἀπὸ τὴν ἄλλη βρωμισιά εἶχανε ἀπάνω στὶς πλάτες τοὺς καὶ φανερὰ ἀχνάρια ἀπὸ μουλαρίσιες ἀκαθαρσίες.

Ἐκτός ἀπ' αὐτοῦ, ἦτανε ἄνδρες νέοι, ψηλόκορμοι, γιομάτοι, μὲ ὥραϊα στοργυλὰ κεφάλια, κατάμαυρα κατσαρὰ μαλλιά, καὶ μεγάλα μαῦρα ἐκφραστικὰ ἀνήσυχα μάτια.

Καὶ οἱ δυὸ εἶχανε οἰγμένες στὸ λαιμό τους, καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια περασμένες ἀπὸ τὸ σβέροκο τους, δυὸ γοῦνες παράξενες, ποῦ δείχνανε καὶ τὸ βαθμό τους καὶ τὴν εὐγένεια τῆς καταγωγῆς τους.

Ἦσαν γοῦνες ἀπὸ χαίτες λιονταργιῶν, ποῦ οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἀρχοντικοὶ Ἀβησσυνοὶ, συνηθίζουσαν νὰ φορῶσαν στὸ λαιμό τους, ἀπὸ πολὺ παλὸ καιρό.

Αὐτὲς οἱ γοῦνες τῶν λιονταργιῶν, δὲν ἀγοράζονταν οὔτε κληρονομοῦνται ἀπὸ τὰ παιδιά.

Τὸ ἀρχοντόπουλο γιὰ νὰ φορέσει στὸ λαιμό του γοῦνα ἀπὸ χαίτη λιονταργιῶν, πρέπει τὸ ἴδιο νὰ σκοτώσει, μὲ τὸ χεῖρ του ἀρσενικὸ λιοντάρι.

Οἱ δυὸ ἐκεῖνοι ἀβησσυνοὶ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοί, εἶχανε ἔρθει μὲ ἕνα Ρὰς καὶ μὲ μεγάλη συνοδεία, νὰ παραλάβουν ἀπὸ τὸ γάλλο τυχοδιώκτη τουφέκια καὶ φυσίγγια.

Θὰ τὰ φορτώνανε στοὺς Ἀβησσυνούς, ποῦ εἶνε γεροὶ καὶ ἀντέχουνε στὸ δρόμο καὶ στὸ φορτίο, σὰν μουλάρια, καὶ θὰ φεύγανε γρήγορα, γιὰ τὸ μέτωπο τοῦ πολέμου.

Ἄμα ὁ Λουὶ σύστησε στοὺς δυὸ ἀξιωματούς, τὸν Μπαρμπαρά καὶ τὸν Μπατιστάτο γιὰ ρωμηούς ἀξιωματικούς τοῦ πυροβολικοῦ, δείχνανε ἀμέσως καὶ οἱ δυὸ μεγάλον ἐνθουσιασμό.

Τοὺς πιάσανε τὸ χεῖρ καὶ μὲ τὰ δυὸ χεῖρια τοὺς καὶ τὰ φέρανε τρεῖς φορὲς στὸ στήθος τους, λέγοντας γρήγορα λόγια μὲ χαμόγελο φιλικό, ποῦ εἰδειχνε τὰ κάτασπρα μαργαριταρένια δόντια τους.

Λέγανε, καθὼς τοὺς ἐξήγησε ὁ Λουὶ, πὼς ἦτανε εὐτυχημένοι γιὰ τὴ γνωριμία ἐκείνη τῶν, ὅχι φίλων, ἀλλὰ ἀδελφῶν !

Καθίσανε καὶ οἱ πέντε καὶ ὁ Λουὶ τοὺς ἔκανε τὸν διερμηνέα μὲ ἀβησσυνέζικα, ρωμεῖκα καὶ φραντζέζικα ἀνάκατα.

Ὁ Λουὶ φάνηκε, πὼς τοὺς εἶχε μνησεί προηγουμένως, πὼς τοὺς βόηκε δυὸ ξεφτέρια γιὰ τὰ κανόνια, ποῦ μένανε ἄχρηστα, καὶ πὼς οἱ δυὸ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ, ποῦ ἦτανε μοναδικοὶ στὰ κανόνια ἦτανε πρόθυμοι νὰ τοὺς ὑπηρετήσουνε.

Ἦ δουλειὰ τελείωσε ἀμέσως.

Ὁ φραντζέζος τοὺς εἶπε, νὰ μὴ κάνουνε καμμιά συμφωνία, ἀλλὰ νὰ ἀφήσουνε τὴ δουλειὰ στὴν μεγαλοδοξία τοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ Μενεῖλκ.

Ὁ Κεφαλωνίτης, ποῦ ἦτανε πονηρὸς ὑποψιάστηκε.

— Μωρὲ Γιώργη, εἶπε ἰδιαίτερα στὸν Μπαρμπαρά, μὴ μᾶς φτιάσει καμμιά μπερμπαντιά ἐτοῦτος ὁ Λεβαντίνος.

Ἀλλὰ ἦτανε τόση ἡ περιποίηση, ποῦ τοὺς κάνανε οἱ δυὸ Ἀβησσυνοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ τόσος ὁ θυμασμός ὅλων τῶν ἄλλων στρατιωτῶν καὶ πολεμιστῶν, ποῦ δὲν διστάσανε.

— Θὰ πᾶμε καὶ ὁ Θεὸς βοηθός, μουρμούρισε ὁ Μπαρμπαράς κάνοντας τὸ σταυρό του.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ἀποστολὴ ἔπρεπε νὰ μείνει ἐκεῖ, στὸ φαράγγι, ὅλη τὴν ἡμέρα γιὰ νὰ παραλάβουν τὰ τουφέκια καὶ τὰ φυσίγγια, ὁ φησαυρὰς τοὺς ἔδωσε συνοδεία ἕνα μπαλαμπαρά, δηλαδή ἕνα ταγματάρχη, νὰ τοὺς πᾶει ἀμέσως στὸν Ρὰς, τὸ στρατηγὸ δηλαδή, ποῦ ἦτανε στὸ ἀπέναντι ἀβησσυνιακὸ ἑδαφὺς καμμιά ὥρα δρόμο.

Τὸν ἀκολουθήσανε πιά ἀδίστακτα.

Σὲ μιὰ ὥρα, περπατώντας μέσα ἀπὸ τὸ χαλικόστορο φαράγγι, φτάσανε στὸ κατανυλισμὸ τοῦ Ἀβησσυνοῦ Ρὰς.

Ὁ Ρὰς ἐκεῖνος ἦτανε ὁ Ρούγγα, ἕνας φοβερὸς πολεμιστὴς δευτέρου μετὰ τὸν Ρὰς Ἀλούλα στὸ στρατό του.

Ἕνας ἄγριος μαῦρος, μισόγυμνος, ψηλὸς σὰν κυναρίσι, καὶ μὲ μιὰ χαίτη μεγάλη λιονταργιῶν στὸ λαιμό του.

Τῆραξε καὶ τοὺς δυὸ, μὲ αὐστηρὸ μάτι, μὰ καθὼς τοῦ εἶπε ὁ μπαλαμπάρας, ποῖοι ἦτανε, μόνο ποῦ δὲν τοὺς ἀγκάλιασε.

Ἐβαλε ἀμέσως στὶς διαταγὰς τοὺς ἀπὸ κέντε ὑπηρετὲς στὸν καθένα καὶ τοὺς κάθισε στὸ τραπέζι του.

Τοὺς πρόσφερε ἀπὸ ἕνα ψημένο βωδινὸ μπουτί κάμποσες φέτες, ποῦ ἦτανε σκληρὲς σὰν μετζίσολα.

Τὶς ἔκοβε ὁ ὑπασπιστὴς μὲ τὸ μαχαίρι, ποῦ εἶχε στὴ μέση του καὶ ἦτανε σὰν χατζάρα πολεμική.

Τοὺς πρόσφερε, ἔπειτα, ἀπὸ ἕνα ψωμί, ποῦ ἦτανε σὰν καουτσὺν ἀλλὰ πολὺ γάστι, καὶ στὸ τέλος τοὺς ἔβγαλε κρασί δυνατὸ, ποῦ τὸ ἦτανε ὅλοι ἀπὸ

τὸ ἴδιο ξύλινο ποτήρι.

— Ἀντίο μασέλες.... μουρμούριξε κάπου κάπου ὁ Κεφαλωνίτης.

Μέσα στὸ μπουλούκι τοῦ Ρὰς Ρούγγα, ἦτανε καὶ τρεῖς τέσσερες Ἀβησσυνέζοι, ποῦ νοιώθανε ρωμεῖκα, καὶ ὁ Ρὰς Ρούγγα τοὺς ἐχώρισε ἀμέσως καὶ τοὺς ἔβαλε ὑπηρεσία στοὺς δυὸ κανονιέρηδες, ποῦ ὅλοι τοὺς κοιτάγανε σὰν θεούς.

Σ' ὅλη τὴν Ἀβησσυνία, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κανέναν στρατιώτη καὶ πολεμιστὴ δὲν ἤξερε ἀπὸ κανόνια ἀλλὰ καὶ πολὺ λίγοι ἔξεραν ἀπὸ τουφέκια ὀπισθογεμῆ, δηλαδή ἀπὸ σασεπά καὶ γκρα.

Ἀπ' ὅλο τὸ στρατὸ τῶν Ἀβησσυνῶν, ποῦ ξεσκίσανε σὲ λίγους μῆνες τοὺς Ἰταλοὺς στὴν Ἀντουα, μόνο τὸ πολὺ πολὺ δέκα τοῖς ἑκατό, εἶχανε τουφέκια καὶ κουμποῦρες, ὅλοι οἱ ἄλλοι πέσανε ἀπάνω τους, σὰν μαῦρο σὺννεφο, μὲ μαχαίρια καὶ κοντάρια.

Γι' αὐτό, μόλις ἄκουσε ὁ Ρὰς Ρούγγα, πὼς οἱ δυὸ λευκοὶ ξένοι του, ἦτανε ἀξιωματικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ, δὲν ἔχασε πολλὴν ὥρα...

Μετὰ τὸ τραπέζι, ποῦ τοὺς ἔκανε, τοὺς ἔδωσε δυὸ μουλάρια, ἕνα μπαλαμπαρά καὶ δέκα μαῦρους συνοδεία καὶ τοὺς παρεκάλεσε ἀμέσως νὰ φύγουνε γιὰ τὸν Ρὰς Ἀλούλα.

Οἱ δυὸ ρωμηοὶ δὲν διστάσανε διόλου.

Μισοντυμένοι κι' αὐτοὶ μὲ τὶς κάσκες τοὺς καὶ τὴν προμήθεια, ποῦ φρόντισε νὰ κάνει ὁ Μαρῖνος, καβάλησαν καὶ φύγανε, ἀφοῦ χαιρετιστήκαν ἐγκάρδια μὲ τὸν στρατηγὸ.

Μόλις ἀπομακρύνθηκαν λιγάκι, ὁ Μπαρμπαράς ἔδειξε κάποια στενοχώρια.

— Τί ἔχεις στρατηγέ μου ; τὸν ρώτησε ὁ Μαρῖνος.

— Πᾶμε στὸ ἄγνωστο, τοῦ εἶπε σκεπτικῶς.

— Μωρὲ ποῖο ἄγνωστο ; Πᾶμε στὸ γνωστὸ καὶ στὸ σίγουρο.

— Ἐπειτα ἔχω καὶ μιὰ ἄλλη στενο-

χώρια.

—Ποιά;

—Καὶ γὰρ δὲν ξέρω, τί θάδινα γιὰ ἓνα ζευγάρι κιάλλια.

—Σὰν τί δηλαδή θάδινες;

—Ξέρω καὶ γὰρ...

—Τόμου καὶ εἶνε ἔτσι, τοῦ εἶπε γε-
λῶντας ὁ Κεφαλλονίτης, ἔχεις καὶ
γυαλιά.

Ὁ συνταγματάρχης τὸν τήραξε
λοξά.

—Ρε Μαρίνε, τοῦπε, ἄσε τίς σα-
χλαμάρες!

—Τὸ λοιπόν, τοῦ ἀπάντησε ὁ Μα-
ρίνος, τί ὑπασπιστής, τζενεράλου θὰ
ἤμουν ἐγὼ ὁ Μαρίνος Μπατιστάτος,
ἂν δὲν φρόντιζα γιὰ ὅλα;

—Ἔχεις γυαλιά, μωρέ;

—Ἐχω.

—Στήν τιμὴ σου, μωρὲ Μαρίνο;

—Στήν τιμὴ μου, μὰ τὸν Ἅγιο Γε-
ράσιμο κιάλλια μανίφικα, πουλημένα
βγαλμένα μὲ ἐγγύηση ἀπὸ τὴ φάμ-
πρικα.

—Εἶσαι μυστήριος, μωρὲ Μαρίνο.

—Εἶμαι καὶ δὲν φαίνομε.

—Ἀπὸ τὰ χορατά, Μαρίνο.

—Μωρὲ γίνονται χορατά μὲ τὸν
ὄρκο στὸν Ἅγιο; Βάστα τὸ λοιπόν...

Ὁ Μαρίνος βάσταξε τὸ μουλάρι του.
Τὸ βάσταξε καὶ ὁ Μπαρμπαράς.

Ὁ Κεφαλλονίτης φώναξε ἓνα μαῦρο,
ποῦ βάσταγε δυὸ ταγάρια του.

Πῆρε τὸ ἓνα.

Τοῦλυσε τὰ σκοινιά ἀπὸ πάνω.

Ἄδειασε μερικά πράματα καὶ ἔβγα-
λε ἀπὸ κάτω τὰ κιάλλια, ποῦ εἶχε
τυλιγμένα μαζί μὲ τὸ κρεμαστὸ λουρί
μέσα σὲ μιὰ πετσέτα.

Ὁ Μπαρμπαράς, ἅμα τὰ εἶδε, ἔμεινε
κατάπληκτος.

—Μὰ τὴν πίστη μου, μουρμούρισε,
τοῦτο εἶνε θαῦμα!

—Μισράκολο βέβαια, καὶ ποῦ εἶσαι
ἀκόμα...

Καὶ παίζοντας μὲ τὰ χεῖλη του ἄ-
φησε δυὸ τρία πσί... πσί.

—Τζενεράλος δίχως κιάλλια!... ἂμ'
ποῦ ἀκούστηκε...

Ὁ Μπαρμπαράς, ποῦ ἦτανε παλλη-
κάρι ἀτρόμητο, ἀλλὰ ἀθῶος καὶ ἀπο-
νήρευτος, πῆρε τὰ κιάλλια στὸ χέρι καὶ
τὰ καμάρωνε, σὰν μικρὸ παιδί.

—Θαῦμα, μουρμούριζε, θαῦμα.

Τὰ τήραγε τὰ ξανατήραγε μὲ ἀ-
νυπόκριτη χαρὰ καὶ θαυμασμό.

—Κρυφὸ τόχες βρὲ Μαρίνο, τοῦ
εἶπε, κρυφὸ τόχες τέτοιο θαῦμα.

—Ἄς εἶνε καλὰ ὁ Ἄη-Γεράσιμος,
ἔλεγε πονηρὰ ὁ Μαρίνος.

—Κι' ὁ Ἄη-Γεράσιμος καὶ ἡ πο-
νηριά σου.

Τὰ κιάλλια δὲν ἦτανε πρισματικά
γιατὶ ἀκόμα δὲν εἶχανε ἐφευρεθεῖ,
ἀλλὰ ἀπλὰ μὲ τὴ φραντζέζικη μάγκα
τοῦ Μαργκολῆ καὶ τὴ σιάμπα τῆς
γαλλικῆς κυβερνήσεως.

—Τοῦτα εἶνε στρατιωτικά, εἶπε ὁ
Μπαρμπαράς ἀφοῦ τὰ κοίταξε μὲ με-
γαλύτερη προσοχή, εἶνε φραντζέζικα.

—Ἄμ' τί ἤθελες νὰ σοῦ πάρω, τζε-
νεράλο μου, κιάλλια γιὰ τὸ θέατρο,
γιὰ τίς λόξεις ἢ γιὰ τὸ καρτέρι; Σὲ πό-
λεμο πᾶμε, στρατιωτικά σοῦ πῆρα.

Ὁ Μπαρμπαράς ἀφοῦ ἔρριξε ἓνα
ἐκφραστικὸ μάτι στὸν σύντροφό του,
ποῦ ἔλεγε πολλά, στήλωσε τὰ κιάλλια
στὰ μάτια του, καὶ γυρίζοντας τὴ ρο-
δίτσα βρῖσκει τὴν ἀπόσταση, ποῦ ταί-
ριαζε στὰ μάτια του.

—Θαυμάσια, μουρμούρισε.

—Ὅχι παίζουμε, εἶπε ὁ Κεφαλλω-
νίτης.

—Ξέρεις, πὼς μ'αὐτὰ, Μαρίνο, θὰ
μπορέσω νὰ μπάσω ὀβίδα μέσα σὲ
τέσσερες χιλιάδες μέτρα;

—Μπράβο!

—Καὶ βάλε.

—Συφορὰ στοὺς Ἰταλιάνους, θὰ
τοὺς ἔρθει οὐρανοκατέβατη.

Ὁ Ἀθησυνὸς φιταοράρης, ποῦ
τοὺς συνόδευε εἶδε τὰ γυαλιά καὶ ἄ-
κουγε τὸ ζωηρὸ καὶ χαρούμενο διά-
λογο τῶν δυὸ ἀξιωματικῶν, ποῦ θὰ
βάζανε φωτιά στὰ ἄχρηστα κανόνια
του καὶ πρόσεχε μὲ ἐκπληξή, καὶ πα-
ρακολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια, τὸ πε-
ρίεργο μηχανήμα.

Ὁ Μπαρμπαράς, ἀφοῦ κοίταξε καὶ
ἐπεισθῆκε γιὰ τὴν ἀξία τῶν γυαλιῶν,
τὰ κρέμασε μὲ τὸ λουρί ἀπὸ τὸν ὦμο
του.

Ὁ φιταοράρης δὲν τοὺς ρώτησε τί-
ποτα, σὰν νὰ ντρεπότανε καὶ σὰν νὰ
φοβότανε.

Οἱ εὐπατριῖδαι Ἀθησυνοὶ εἶνε τόσο
περήφανοι, ποῦ δὲν θέλουν νὰ ποῦνε
ποτέ, πὼς δὲν ξέρουν κάτι.

Σὲ ὅλα τὰ πράματα, ποῦ δὲν ξέρουν
δείχνουνε ἀδιαφορία σὰν περιφρό-
νηση.

Τὸ βράδυ περάσανε σὲ ἓνα ἐρημο-
χώρι, ποῦ τὸ λέγανε Οὐριάνσε.

Νύχτα δὲν ταξιδεύουνε, γιατί περ-
νάγανε ἀπὸ βουνοπλαγιές καὶ φα-
ράγγια καὶ φοβόντουσαν, μὴ τσακι-
στούν, ἂν καὶ τὰ μουλάρια τοὺς ἦτανε
γερά καὶ μαθημένα.

Κατὰ τὸ χάραμα ξεκίνησαν.

Θὰ περνάγανε ἓνα μεγάλο καὶ βαθὺ
φαράγγι καὶ θὰ βρισκόντουσαν μπρο-
στὰ σένα ψηλὸ βουνό, ποῦ τὸ λέγανε
Γκαμούρα.

Πίσω ἀπ' τὸ βουνό, ἦτανε τὸ στρα-
τόπεδο τοῦ Ρὰς-Ἀλούλα.

Ἐκεῖ παγαίνανε.

Ὁ Ρὰς Ἀλούλας εἶχε χτυπήσει τὸ
μεγάλο Ἰταλιάνικο ἀπόσπασμα, τὸ κα-
τέστρεψε καὶ τοῦ πῆρε καὶ ἓνα οὐλα-
μό, δυὸ δηλαδή κανόνια μὲ τὰ βλη-
τοφόρα τοὺς καὶ τὰ πυρομαχικά τοὺς.

Κατὰ τὸ μεσημέρι ἀντικρύσανε τὸ
βουνό.

Λίγες στιγμές, ποῦ κάτσανε νὰ ἀνα-
σάνουνε καὶ νὰ πάρουνε προσφάγι, ὁ
φιταοράρης τοῦ ἔδειξε τὸ μεγάλο
βουνό.

—Ἐκεῖ ψηλά, τοὺς εἶπε, εἶναι τὰ
παλληκάρια τοῦ Ρὰς-Ἀλούλα.

—Καὶ ὁ Ρὰς; ρώτησε ὁ Μαρίνος.

—Ἐκεῖ, πίσω ἀπ' τὴ κορφή.

—Πίσω;

—Ναί.

—Γιατί πίσω;

—Παραφυλάνε τοὺς Ἰταλιάνους, ποῦ
θὰ ἀνεβούνε, θὰ τοὺς ἀφήσει νὰ πά-
ρουνε κουράγιο, καὶ ἄξαφνα θὰ πέσει
ἀπάνω τοὺς νὰ τοὺς πετσοκόψει.

Στὸ μεταξὺ ὁ Μπαρμπαράς ἔβγαλε
τὰ κιάλλια καὶ τήραγε τὴ μακρυνή
βουνοπλαγιά.

—Πολλὰ κατσίκια εἶνε σ'αὐτὸ τὸ
βουνό, εἶπε.

—Κατσίκια; ρώτησε ὁ φιταοράρης.

—Ναὶ κατσίκια.

—Καὶ πὼς τὰ βλέπει ἡ γενναιότης
σας;

—Ὅπως θὰ δῆτε καὶ σεῖς, ἂν θέ-
λετε.

Τοῦδωσε τὰ γυαλιά, ζήτησε συγ-
γνώμη, τὰ στήλωσε στὰ μάτια τοῦ
Ἀθησυνοῦ εὐπατριῖδῃ καὶ τοῦδειξε
πὼς νὰ γυρίζει ἀπαλὰ τὴ ροδίτσα, ὥς
ποῦ νὰ δει καθαρά.

Ὁ ἔξυπνος Ἀθησυνὸς μπῆκε ἀ-
μέσως.

Ἀλλὰ μὲ ὅλη τὴν ἐκπληξή καὶ τὸν
θαυμασμό, ποῦ αἰσθάνθηκε κατόρθω-
σὲν νὰ κρύψει τὴν συγκίνησή του.

Κατέβηκε τὰ γυαλιά καὶ εἶπε μὲ
ψυχράματα:

—Ὅπου δὲν φτάνει τὸ μάτι τοῦ
ἀνθρώπου, ποῦ τοῦ τὴν δώσε ὁ θεός,
φτάνουν τὰ μάτια, ποῦ ἔφκιασε ὁ
ἄνθρωπος μὲ τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ ἢ
τὴ βοήθεια τοῦ διαβόλου!

Μόνο ἓνας ἡμιάνθρωπος ἀρχοντας τῶν
Ἀφρικανικῶν βουνῶν μπορούσε νὰ
κάνει τέτοια σκέψη.

Ἐκεῖ, ποῦ μὲ γυμνὸ μάτι δὲν ἔβλεπε
τίποτα, διακρίνει καλὰ κατσίκια, ποῦ
βοσκᾶνε, κατσίκια ἄγρια.

Πάρα πέρα, διέκρινε μερικά ἀγριο-
βούβαλα, ποῦ ἔχουνε φοβερὴ δύναμη
στὰ κέρατά τοὺς καὶ τὰ βάζουνε καὶ
μὲ λιοντάρια.

Ἐπειτα, ἀφοῦ ξανακοίταξε, εἶπε μὲ
ἀφέλεια:

—Ἄν ἦτανε νύχτα, θὰ βλέπαμε τὰ
λιοντάρια!

—Ἄν θέλει ὁ θεός! μουρμούρισε
ὁ Κεφαλλονίτης.

Ὁ ἀθῶος Ἀθησυνὸς εὐπατρι-
δῆς σταυροκοπήθηκε μὲ εὐλάβεια,
γιατὶ οἱ χριστιανοὶ Ἀθησυνοὶ εἶνε
φοβερά θοῆσκοι!

Μετὰ ἄλλα τρία μερόνυχτα, φτάσανε
στὶς προφυλακὲς τοῦ Ρὰς-Ἀλούλα.

Ἀνηφόρησαν σὲ μιὰ φοβερὴ βουνοπλαγιά, ποὺ ἡ βουνοκορφὴ θὰ ἦτανε ἀπάνω ἀπὸ δυὸ χιλιάδες μέτρα.

Οὔτε μονοπάτια, οὔτε ἀνθρώπινο ἀχνάρι, συναντήσανε.

Τόσο ὁ Μπαρμπαρᾶς, ὅσο καὶ ὁ Μαρῖνος, δὲν μπορούσανε νὰ πιστέψουνε, πῶς ἐκεῖ ἀπάνω στὴ βουνοπλαγιά ἦτανε, χιλιάδες σκόρπιοι, οἱ Ἀβησσυνοὶ πολεμισταί.

— Ἐδῶ ἀπάνω, τοὺς εἶπε ὁ φिताοράρης, εἶνε σκορπισμένοι ἴσαμε εἴκοσι χιλιάδες χάρπες !...

— Εἴκοσι χιλιάδες !

— Ναι καὶ παρ' ἀπάνω.

— Μὰ πῶς δὲν φαίνονται πουθενά ;

— Ξέρουν νὰ κρύβονται.

— Πῶς δηλαδὴ καπετάνιε ; ρώτησε ὁ Κεφαλλονίτης, σκίζουने τὴ γῆς καὶ τρυπώνουνε μέσα ;

— Ἀπάνω ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδες χάρπες, ξανᾶπε μὲ πεποιθήση ὁ φिताοράρης.

Πρέπει νὰ δώσουμε μὲ λίγα λόγια μιὰ ἐξηγήση.

Χάρπες λέγονται τὰ κοντάρια ὅχι μόνο στὴν Ἀβησσυνία, ἀλλὰ καὶ στοὺς Ἀνατολίτες πολεμιστάς.

Ἡ λέξη ἐπικράτησε σὲ ὅλο τὸ Τουρκικὸ στρατό, ἀλλὰ τὸ πεζικὸ μὲ τὴν πρόοδο τῶν τουφεκιῶν ἐγκατέλειψε τὰ κοντάρια, καὶ μόνο τὸ ἵππικὸ τὰ χρησιμοποιοῦσε.

Ὅταν ὅμως ἐφευρέθησαν στὰ 1765 οἱ λόγχες, ποὺ ἐφαρμόζανε καὶ καρφωμένες ἐπάνω στὴ μποῦκα τοῦ σωλήνος τοῦ τουφεκιοῦ, οἱ Τούρκοι καὶ οἱ Μαμελοῦκοι, ποὺ τὶς δοκίμασαν πρῶτοι, τὶς ὀνομάσανε χάρπες καὶ δικαίως.

Ἐκτοτε σὲ ὅλη τὴν ἀνατολὴ ἡ λόγχη ὀνομάστηκε χάρπια καὶ ἔτσι ἔλεγον

καὶ οἱ Ἕλληνες στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 τὰ λογχοφόρα τουφέκια, τὰ ὁποῖα ἐγνώρισαν πρῶτα-πρῶτα στὸ 1825 ἀπὸ τὸν ταχικὸ Αἰγυπτιακὸ στρατὸ τοῦ Ἰμπραήμ, ποὺ εἶχε ἐκπαιδευθεῖ ἀπὸ γάλλους ἀξιωματικούς.

Ἡ χάρπες τῶν Ἀβησσυνῶν, ποὺ εἶναι ἀκόμῃ ἐν χρήσει, εἶνε κοντάρια ἀπὸ σιδερόξυλο, μήκους δυὸ ἕως τριῶν μέτρων καὶ στὸ ὕψος ἔχουνε λόγχη ὡς δυὸ πιθαμές ἀπὸ σφυρήλατο σίδηρο ἀμφίστομο καὶ καλὰ ἀκονισμένο.

Ἡ φήμη, πῶς τὰ κοντάρια τῶν Ἀβησσυνῶν εἶναι δηλητηριασμένα δὲν ἦτανε ἀληθινή.

Βέβαια οἱ χτυπημένοι μὲ τὰ πλατεῖα κοντάρια δὲν γλυτώνανε γιατί, ἐκτὸς ποὺ ἡ πληγὴ τοὺς γινότανε φοβερή, παθαίνανε ἴσως καὶ ἄθελα δηλητηρίαση ἢ ἀπὸ τὴ σκουργιά ἢ τὴν ἀκαθαρσία τῶν κονταργιῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀξαφνα ἐκεῖ, ποὺ ἀνηφορίζανε, ὁ φिताοράρης σήκωσε καὶ ζύγωσε στὸ στόμα του ἓνα μεγάλο βωδινὸ κέρατο, ποὺ εἶχε κρεμασμένο ἀπ' τὸ λαιμό του, καὶ τὸ μεταχειριζότανε γιὰ σάλπιγγα.

Τὸ περίεργο αὐτὸ κέρατο φυσιοῦτανε καὶ ἀπὸ πάνω καὶ ἀπὸ κάτω καὶ ἔβγαζε δυὸ φωνές.

Ἀμα φυσιοῦτανε ἀπὸ τὴ μιὰ στρίγγλιζε δξύτατα σὰν χοῖρος, ὅταν πᾶνε νὰ τὸν σφάζουνε, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄφηνε ἓνα βαθὺ βουητό, ἓνα βόγγο, ποὺ ὁ ἀντίλαλός του ξαπλωνότανε, σὰν κύμα στὸν ἀγέρα πολὺ μακριά.

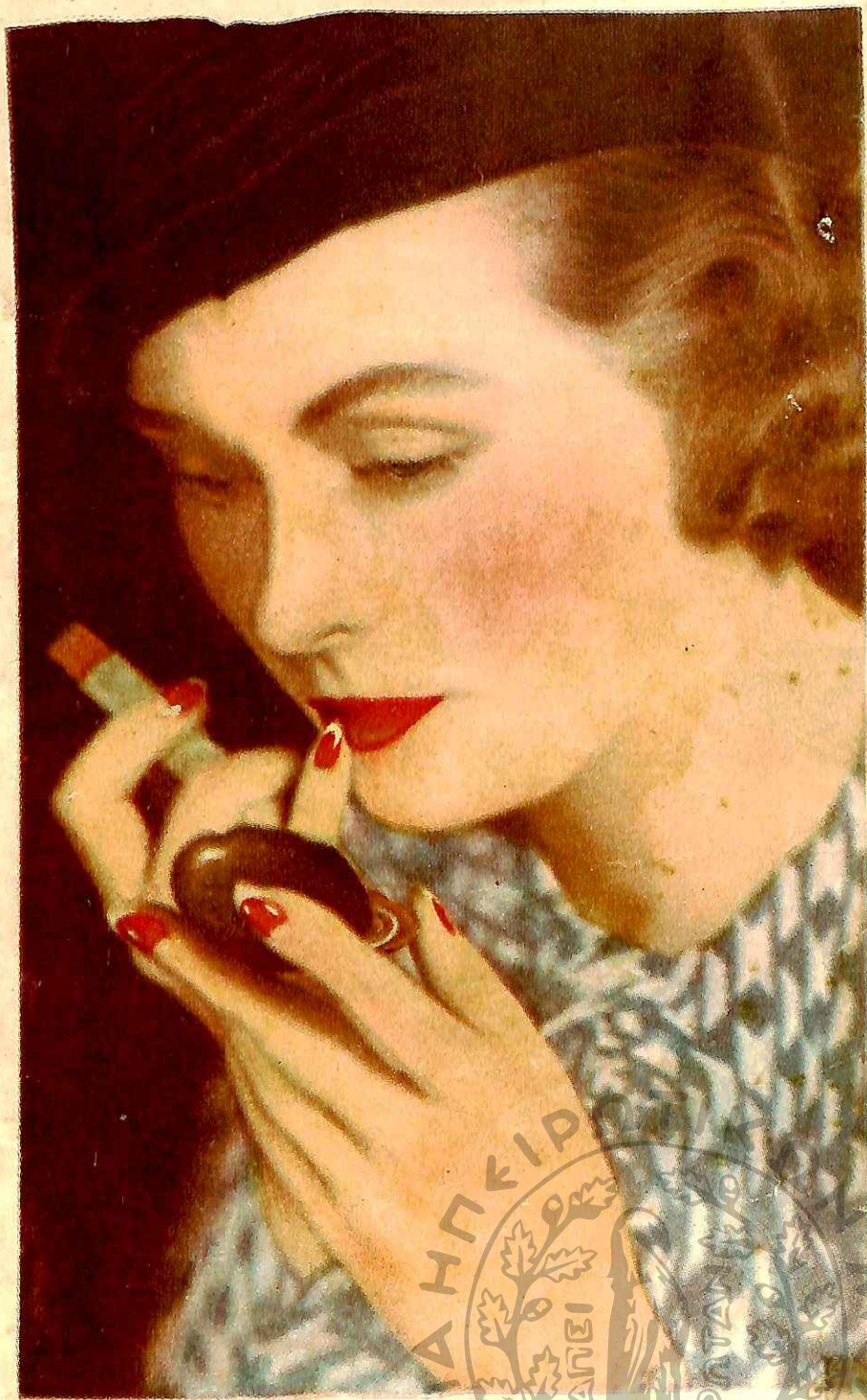
Ὁ φिताοράρης φύσηξε μὲ τὸ δευτερο τρόπο καὶ ὁ βαρὺς ἀντίλαλος ξαπλώθηκε σ' ὅλη τὴν πλαγιά.

Τότε γίνθηκε κατὰ τὸ παράξενο.

IOANNINA

Συνέρχονται οἱ τεῦχος μας : Ὁ Γιώργης Μπαρμπαρᾶς καὶ ὁ Μαρῖνος Μπαρμπαρᾶς σὲ δράση. — Τί ἀπόγιναν οἱ δυὸ πλούσιοι Ἀμερικάνοι κυνηγοὶ λέοντων ; — Ὁ Λεβαντίνος Λουῖ, γίνεται ὅσο πάει, καὶ πιὸ ἐνάλιος μετὰ τὴν ἐμποράς. — Τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός. — Ἡ μάχη κ.λ.π.

ΚΡΑΣΤΙΟΝ
R E A

